

ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 3

การเปลี่ยนแปลง ทางศาสนศาสตร์

การเปลี่ยนจากความเชื่อในตรีเอกานุภาพ
มาเป็นความเชื่อว่า
พระเจ้ามีเพียงองค์เดียวตามพระคัมภีร์

บรรยายในการประชุม
ทางศาสนศาสตร์ครั้งที่ 24
วิทยาลัยพระคัมภีร์แอตแลนต้า, 2015

เบนทีลี ซี เอฟ ชาน

การเปลี่ยนแปลงทางศาสนศาสตร์

การเปลี่ยนจากความเชื่อ ในตรีเอกานุภาพ มาเป็นความเชื่อว่า พระเจ้ามีเพียงองค์เดียวตามพระคัมภีร์

เอกสารนี้ บรรยายในการประชุมทางศาสนศาสตร์ที่แอตแลนต้าในปี 2015 ประกอบด้วยสองส่วน ในส่วนที่หนึ่ง ผมอธิบายถึง “การเปลี่ยนแปลงทางศาสนศาสตร์” ของคริสตจักรคริสเตียนดีสไซเบิ้ลส์ที่เริ่มต้นประมาณปี 2005 เมื่อเราทั้งหมด ซึ่งเป็นคริสตจักรที่ขยายอยู่ในสามทวีป ได้ทิ้งความเชื่อในตรีเอกานุภาพที่เราเชื่อมายาวนาน การทำเช่นนั้น เรากำลังก้าวไปสู่สิ่งที่เรียกว่า “ความเชื่อว่าพระเจ้ามีเพียงองค์เดียวตามพระคัมภีร์” ซึ่งไม่มีใครนอกจากพระบิดาของพระเยซูคริสต์ที่เป็นพระเจ้าที่เที่ยงแท้ ข้อพระคัมภีร์ที่ขับเคลื่อนเราให้มาในทิศทางนี้ก็คือ ยอห์น 17:3 ซึ่งพระเยซูทรงประกาศว่าพระบิดาของพระองค์เป็น “พระเจ้าที่เที่ยงแท้เพียงองค์เดียว”

ในส่วนที่สองจะยาวกว่า เราตรวจสอบความเป็นพระเจ้าของพระเยซูคริสต์อีกครั้งในพระกิตติคุณยอห์น ลิทธิอำนาจเพียงอย่างเดียวที่ใช้ในการตรวจสอบของเราก็คือพระคัมภีร์ ซึ่งเป็นพระวจนะที่ได้รับการดลใจจากพระเจ้า จะไม่มีการเอ่ยถึงคริสตจักรของเราอีกในส่วนที่สอง

Christian
Disciples
Church

Publishers

การเปลี่ยนแปลงทางศาสนศาสตร์

การเปลี่ยนจากความเชื่อในตรีเอกานุภาพ มาเป็นความเชื่อว่า พระ
เจ้ามีเพียงองค์เดียวตามพระคัมภีร์

เบนทีลี ซี เอฟ ชาน

บรรยายในการประชุมทางศาสนศาสตร์ครั้งที่ 24

วิทยาลัยพระคัมภีร์แอตแลนต้า

เมษายน/พฤษภาคม 2015

แก้ไขและเพิ่มเติมหลังจากการประชุม

CDC
Publishers

Christian Disciples Church
www.christiandc.org

ลิขสิทธิ์

การเปลี่ยนแปลงทางศาสนศาสตร์: การเปลี่ยนจากความเชื่อในตรีเอกานุภาพมาเป็นความเชื่อว่าพระเจ้ามีเพียงองค์เดียวตามพระคัมภีร์, พิมพ์ครั้งที่ 3

โดย: เบนท์ลี ซี เอฟ ชาน

ผู้แปล: กลิ่นอุบล ชินโกสุม

Theological Metamorphosis: Moving From Trinitarianism Towards Biblical Monotheism, Edition 3.0

Copyright © 2015, 2017, 2018, Bentley C.F. Chan

ออกแบบปกและจัดรูปเล่ม: Bentley C.F. Chan

ภาพจาก: Travis Dixon, © Can Stock Photo / airphoto_gr

Wikimedia Commons, Shutterstock/jps, Shutterstock/Iakov Kalinin

อาร์ตเวิร์กหนอนผีเสื้อและผีเสื้อ “Metamorphosis” ใช้โดยได้รับอนุญาตจากอาร์ตติสต์ Travis Dixon ซึ่งจัดแสดงผลงานออนไลน์ที่ www.travisdraws.com/ and <http://travisdixon321.blogspot.ca>

สงวนลิขสิทธิ์ ห้ามนำส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้เพื่อคัดลอกหรือเผยแพร่ในรูปแบบใด ๆ หรือด้วยวิธีการใด ๆ ทางอิเล็กทรอนิกส์หรือตีพิมพ์ รวมถึงภาพประกอบ การบันทึกเสียง หรือการจัดเก็บข้อมูลและระบบการดึงข้อมูลใด ๆ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ถือลิขสิทธิ์

ข้อพระคัมภีร์อ้างอิงภาษาอังกฤษ มาจากฉบับ ESV, NASB, HCSB, และ NIV ใช้โดยได้รับอนุญาต (copyright © 2001 by Crossway Bibles, a division of Good News Publishers; © copyright The Lockman Foundation 1960, 1962, 1963, 1968, 1971, 1972, 1973, 1975, 1977, 1988, 1995; Copyright © 1999, 2000, 2002, 2003 by Holman Bible Publishers; Copyright © 1973, 1978, 1984 by International Bible Society)

ข้อพระคัมภีร์อ้างอิงภาษาไทย ส่วนใหญ่มาจากพระคริสตธรรมคัมภีร์ฉบับมาตรฐาน 2011 (ยกเว้นระบุไว้อย่างอื่น) สงวนลิขสิทธิ์โดยสมาคมพระคริสตธรรมไทย ใช้โดยได้รับอนุญาต

สารบัญ

หน้าปกใน

บทนำ

คำขอบคุณ

ส่วนที่หนึ่ง อดีตเชื่อในตรีเอกานุภาพ ปัจจุบันเชื่อว่าพระเจ้ามีเพียงองค์เดียว และอนาคตของคริสตจักรคริสเตียนตีสไชเปิ้ลส์

บทที่ 1	ประวัติโดยย่อของสถานะคริสตจักรคริสเตียนตีสไชเปิ้ลส์กับความเชื่อในตรีเอกานุภาพ	1
บทที่ 2	การรู้จักพระเจ้าพระยาห์เวห์	8
บทที่ 3	เส้นทางข้างหน้ากับความเชื่อว่าพระเจ้ามีเพียงองค์เดียวตามพระคัมภีร์	14

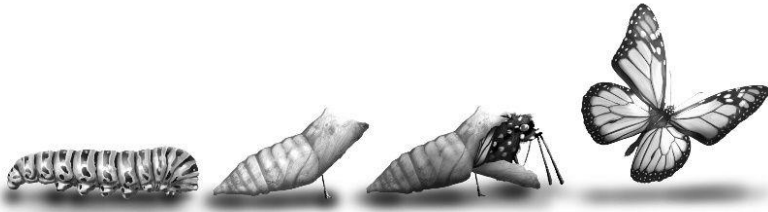
ส่วนที่สอง การตรวจสอบความเป็นพระเจ้าของพระเยซูคริสต์อีกครั้งในพระกิตติคุณยอห์น

บทที่ 4	ยอห์น 17:3: พระเจ้าที่เที่ยงแท้เพียงองค์เดียว	21
บทที่ 5	ความพยายามอย่างมากของความเชื่อในตรีเอกานุภาพที่จะพิสูจน์ว่าพระเยซูทรงถูกเรียกว่า “พระเจ้า” ในพระคัมภีร์ใหม่	28
บทที่ 6	ยอห์น 20:28: “องค์ผู้เป็นเจ้าของข้าพระองค์ และพระเจ้าของข้าพระองค์!”	38
บทที่ 7	เมื่อ Proskyneō ใช้กับพระเยซู มันหมายถึงการนมัสการพระเจ้าหรือไม่?	54
บทที่ 8	ยอห์น 1:14: “และพระวาทะมาเป็นเนื้อหนังและประทับอยู่ท่ามกลางเรา”	70
บทที่ 9	ความหมายของ “มาเป็น” ใน “พระวาทะมาเป็นเนื้อหนัง”	84
บทที่ 10	ยอห์น 1:18: พระบุตรองค์เดียวที่บังเกิดมา หรือว่าพระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา?	89
บทที่ 11	ยอห์น 1:1: “และพระวาทะอยู่กับพระเจ้า”	99
บทที่ 12	ผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพทำให้ “พระเจ้า” ในยอห์น 1:1 ไม่ใช่บุคคล	109
บทที่ 13	ปัญหาตามหลักเหตุผลของตรีเอกานุภาพ	125
บทที่ 14	ความล้าลึกตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพ กับความล้าลึกตามพระคัมภีร์	148

ความคิดเห็นส่งท้าย

บรรณานุกรม

บทนำ

การเปลี่ยนแปลง

สัตววิทยา (ในแมลงหรือสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ) กระบวนการของการเปลี่ยนแปลง (เปลี่ยนรูป) จากรูปแบบที่ยังเป็นตัวอ่อน มาเป็นรูปแบบโตเต็มวัยในสองขั้นตอนหรือมากกว่านั้น

→ การเปลี่ยนแปลงของรูปแบบหรือลักษณะของสิ่งหนึ่งหรือบุคคลหนึ่ง ไปเป็นสิ่งที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงโดยวิธีทางธรรมชาติหรือเหนือธรรมชาติ:

การเปลี่ยนแปลงของเขาจากผู้สมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดี มาเป็นพิธีกรรายการทอล์กโชว์ [พจนานุกรมนิวยอร์กซ์ฟอร์ดอเมริกัน]

หนังสือเล่มนี้ประกอบด้วยสองส่วน ส่วนแรกจะสั้นกว่า (สามบทแรก) ในส่วนแรกนั้น ผมจะอธิบายคร่าว ๆ เกี่ยวกับ “การเปลี่ยนแปลงทางศาสนศาสตร์” ของคริสตจักรคริสเตียนดีสไซเปิลส์ (ซีดีซี)¹ ซึ่งเป็นคริสตจักรที่ผมได้รับใช้ในหลายด้านมาเป็นเวลาสองสามทศวรรษ ที่พูดถึงการเปลี่ยนแปลงนี้ ผมกำลังหมายถึงสิ่งที่เริ่มต้นประมาณปี 2005 หรือ 2006 เมื่อเราทั้งหมดที่เป็นคริสตจักรซึ่งขยายอยู่ในสามทวีป ได้ทิ้งความเชื่อในตรีเอกานุภาพที่เราเชื่อมาช้านาน การทำเช่นนั้นเป็นการที่เรากำลังก้าวไปสู่สิ่งที่เรียกว่า “ความเชื่อว่าพระเจ้ามีเพียงองค์เดียวตามพระ

¹ Christian Disciples Church (CDC)

คัมภีร์” ซึ่งไม่มีใครนอกจากพระบิดาของพระเยซูคริสต์ที่เป็นพระเจ้าเที่ยงแท้ ข้อพระคัมภีร์ที่ขับเคลื่อนเราให้มาในทิศทางนี้ก็คือยอห์น 17:3 ซึ่งพระเยซูทรงประกาศว่าพระบิดาของพระองค์เป็น “พระเจ้าที่เที่ยงแท้เพียงองค์เดียว”

ด้วยเหตุที่ในหลายสิบปีที่ผ่านมา เราได้ประกาศตรีเอกานุภาพของพระเจ้าพระบิดา พระเจ้าพระบุตร และพระเจ้าพระวิญญาณ มาตอนนี้เรากำลังประกาศพระเจ้าเดียวและองค์เดียวเท่านั้น ซึ่งก็คือพระบิดา และประกาศพระเยซูคริสต์ พระบุตรของพระเจ้า

การเปลี่ยนจากความเชื่อในตรีเอกานุภาพของเรานั้นกล่าวได้ว่า สมบูรณ์กว่าการเปลี่ยนจากความเชื่อแบบคาลวิน²ไปเป็นความเชื่อแบบอาร์มินัส³ หรือความเชื่อแบบนิกายโปรเตสแตนต์⁴ไปเป็นความเชื่อแบบนิกายคาทอลิก⁵ เพราะพระเจ้าของความเชื่อว่ามีพระเจ้าเพียงองค์เดียว⁶ตามพระคัมภีร์นั้น ขัดแย้งกับพระเจ้าของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ สิ่งที่เปลี่ยนไปสำหรับเรานั้นไม่ใช่แค่เนื้อหาของความเชื่อของเรา แต่เป็นลักษณะของความเชื่อ

ดังนั้นแม้แต่คำว่าการเปลี่ยนแปลง จึงไม่เพียงพอในการเปรียบเทียบกับ การเปลี่ยนผ่านของเรา เพราะลักษณะพื้นฐานของผีเสื้อจักรพรรดิ ยังคงเหมือนเดิม ไม่ว่าจะเป็นหนอนผีเสื้อ ดักแด้ หรือผีเสื้อจักรพรรดิที่สมบูรณ์

แต่ในวิถีที่เป็นจริงนั้น การเปลี่ยนแปลงอธิบายเส้นทางของเราได้อย่างถูกต้อง เราผ่านช่วงของการฟุ่่มฟักความตื่นตัวในใจภายใน เมื่อเราค้นหาคำความจริงเกี่ยวกับพระเจ้า แล้วต่อมาก็ถึงเวลาที่เรได้ก้าวเข้าสู่โลกของความเชื่อว่ามีพระเจ้าเพียงองค์เดียวตามพระคัมภีร์

เรื่องราวของเราไม่เพียงแต่เกี่ยวกับอดีต แต่เกี่ยวกับปัจจุบันและอนาคตที่เต็มไปด้วยความหวัง การเล้าอดีตของเรานั้น ทำให้เห็นว่าเรากำลังเคลื่อนไปสู่ยุทธศาสตร์

² Calvinism ที่เชื่อว่าทุกสิ่งทุกอย่างเสื่อมทรามไปหมด เชื่อการทรงเลือกที่ไม่มีเงื่อนไข เชื่อว่าการถวายนุชาลบบาปมีความจำกัด เชื่อในพระคุณที่ไม่มีอะไรจะมาขัดขวางได้ (ผู้แปล)

³ Arminianism ที่เชื่อว่าทุกอย่างเสื่อมทรามลงเป็นบางส่วน เชื่อการทรงเลือกที่มีเงื่อนไข เชื่อว่าการถวายนุชาลบบาปไม่มีความจำกัด และเชื่อในพระคุณที่สามารถถูกขัดขวางได้ (ผู้แปล)

⁴ Protestantism คือกลุ่มความเชื่อที่แยกตัวออกมาจากความเชื่อแบบคาทอลิก ที่เชื่อว่าพระคัมภีร์เท่านั้นมีสิทธิอำนาจสูงสุด และมีคริสตจักรเกิดขึ้นมากมายในทั่วโลกด้วยหลายนิกายที่แตกต่างกัน (ผู้แปล)

⁵ Catholicism คือกลุ่มความเชื่อดั้งเดิมที่เชื่อในพระคัมภีร์และคำสอนที่สืบทอดกันมาของคริสตจักรโรมันคาทอลิก ที่มีสันตปาปาเป็นประมุขของคริสตจักรทั่วโลก (ผู้แปล)

⁶ Monotheism

ในอนาคตด้วยสาเหตุของความเชื่อว่าพระเจ้ามีเพียงองค์เดียวตามพระคัมภีร์ เพื่อประกาศพระเจ้าเดียวและเพียงองค์เดียว

ในส่วนที่สอง (จากบทที่ 4 เป็นต้นไป) ซึ่งเป็นส่วนที่ยาวกว่าของสองส่วน เราตรวจสอบความเป็นพระเจ้าของพระเยซูคริสต์อีกครั้งในพระกิตติคุณยอห์น สิทธิอำนาจเพียงอย่างเดียวในการตรวจสอบของเราก็คือพระคัมภีร์ พระวาระที่ได้รับการดลใจของพระเจ้า จะไม่มีการเอ่ยถึงคริสตจักรของเราอีกในตอนที่สอง

หมายเหตุ:

คำภาษาฮีบรูในหนังสือเล่มนี้ถูกเปลี่ยนให้เป็นรหัสตัวอักษร⁷ ซึ่งเป็นการเข้ารหัสมาตรฐานสำหรับตัวเขียนภาษาฮีบรู เครื่องอ่าน e-book รุ่นเก่าที่รองรับรหัสตัวอักษรได้ไม่ดี อาจแสดงภาษาฮีบรูในการสั่งการที่ไม่ถูกต้อง แต่ว่าอย่างไรก็ดี หนังสือเล่มนี้ได้มีการทับศัพท์ภาษาฮีบรูเป็นภาษาอังกฤษ

⁷ Unicode

ขอขอบคุณ เซอร์แอนโทนี เอฟ บัซซาร์ดเป็นพิเศษ ที่เชิญผมไปบรรยาย
ในการประชุมทางศาสนศาสตร์ที่แอตแลนต้า และขอบคุณท่านกับครอบครัว
ของท่านที่ต้อนรับผมและซิลเวียและพี่น้องคนอื่นๆ จากแคนาดาที่ไปเยี่ยม
ด้วยการต้อนรับที่อบอุ่นแบบคริสเตียน

หนังสือเล่มนี้แบ่งออกเป็นสองส่วน ส่วนแรกจะสั้นและเกริ่นนำ
ส่วนที่สองจะอธิบายถึงพื้นฐานของพระคัมภีร์ในการที่เรา
ออกจากความเชื่อในตรีเอกานุภาพ

มีบางบทที่นำมาจากหนังสือ *มนุษย์ที่สมบูรณ์แบบเพียงผู้เดียว*
ของอีริก เอช เอช ชาง⁸ (ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2) ซึ่งผมเป็นผู้เขียนร่วม
แต่เนื้อหาของเล่มนี้มาจากผม 80% ดังนั้นผมจึงขอเป็นผู้รับผิดชอบ
ต่อความผิดพลาดทั้งหมดในส่วนนี้

ความคิดเห็นที่อธิบายในหนังสือเล่มนี้เป็นความคิดเห็นของผม
จึงไม่จำเป็นต้องเป็นตัวแทนความคิดเห็นของวิทยาลัยพระคัมภีร์แอตแลนต้า⁹
แต่นั่นก็ไม่ได้หยุดยั้งผมที่จะแนะนำแหล่งข้อมูลที่ตีมาจากวิทยาลัยพระคัมภีร์
แอตแลนต้า และคริสเตียนกลุ่มเรสโตเรชั่น เฟลโลชิพ¹⁰

คุณสามารถติดต่อกับเราได้ที่ biblicalmonotheism@gmail.com
หรือ totgthailand@gmail.com

⁸ Eric H.H. Chang's The Only Perfect Man

⁹ Atlanta Bible College

¹⁰ Restoration Fellowship (กลุ่มคริสเตียนที่กลับมาเชื่อตามสาวกของพระเยซูในศตวรรษแรก)

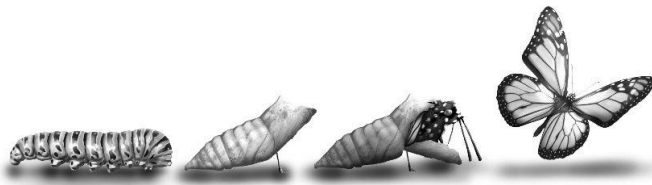
ส่วนแรก

อดีตเชื่อในตรีเอกานุภาพ
ปัจจุบันเชื่อว่าพระเจ้ามีเพียงองค์เดียว
และอนาคตของคริสตจักรคริสเตียนดีสไซเบิ้ลส์

บทที่ 1

ประวัติโดยย่อของสถานะคริสตจักร คริสเตียนดีสไซเปิลส์ กับความเชื่อในตรีเอกานุภาพ

คริสตจักรคริสเตียนดีสไซเปิลส์ (คริสตจักรซีดีซี)¹ เป็นกลุ่มของคริสตจักรที่รวมตัวกันทางความเชื่อ ทางประวัติศาสตร์ และทางการนำ คริสตจักรของเราส่วนใหญ่อยู่ในเอเชีย และส่วนน้อยอยู่ในประเทศตะวันตก เช่น แคนาดา ออสเตรเลีย และสหราชอาณาจักร

เว็บไซต์ของเราใน www.christiandc.org จะมีรายชื่อคริสตจักร 25 หรือ 30 แห่ง แต่เราก็มีกกลุ่มอื่นๆที่ไม่ได้อยู่ในรายชื่ออีกจำนวนพอๆกัน

เรื่องราวของเราเริ่มต้นในราวปี 1976 เมื่ออีริค ชาง² (1934-2013) ได้รับเชิญให้ไปเป็นศิษยาภิบาลคริสตจักรที่เพิ่งเริ่มไม่นานในเมืองมอนทรีออล ประเทศแคนาดา เริ่มแรกนั้นยังไม่มีคริสตจักรที่เรียกว่าคริสตจักรคริสเตียนดีสไซเปิลส์ (คริสตจักรซีดีซี) แต่ในหลายปีต่อมา คริสตจักรซีดีซีก็เกิดขึ้นจากฐานแรกเริ่มและมาเป็นนานาชาติมากขึ้นโดยเฉพาะในเอเชีย อีริค ชาง ทำหน้าที่เป็นศิษยาภิบาลหลักของคริสตจักรซีดีซี (ร่วมกับศิษยาภิบาลคนอื่นๆ) มานานกว่าสามสิบปี จนกระทั่งท่านเกษียณจากการเป็นผู้นำเมื่อหลายปีก่อน

¹ Christian Disciples Church (CDC) แปลว่า คริสตจักรคริสเตียนสาวก

² Eric H.H. Chang

ก่อนจะมาอยู่ที่มอนทรีออล อีริค ขาง เคยอยู่ที่ประเทศจีนและสหราชอาณาจักร เป็นเวลาหลายปี และบางช่วงก็อยู่ที่สวิสเซอร์แลนด์ ท่านเกิดที่เซี่ยงไฮ้ เมื่อเป็นเด็ก หนุ่ม ท่านได้มารู้จักพระเจ้าจากประสบการณ์กับการอัศจรรย์หลายครั้งในช่วงหลัง การปลดปล่อยประเทศจีน ดังที่ได้กล่าวไว้ในหนังสือของท่านที่ชื่อ *มารู้จักพระเจ้าผู้ทรงพระชนม์อยู่จริงได้อย่างไร* (ดูบรรณานุกรมท้ายเล่ม)

ช่วงหลังปี 1950 อีริค ขาง ได้ออกจากประเทศจีนไปยังสหราชอาณาจักร ที่ท่านอาศัยอยู่นานถึงสองทศวรรษ ท่านศึกษาที่สถาบันอบรมพระคัมภีร์ (กลาสโกว์) และวิทยาลัยพระคริสตธรรมลอนดอน (ปัจจุบันนี้คือวิทยาลัยศาสนศาสตร์ลอนดอน) ก่อนที่จะศึกษาอักษรศาสตร์ และศาสนศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยลอนดอน³ (คิงส์คอล เลจ และสถาบันการศึกษาเกี่ยวกับประเทศตะวันออกและแอฟริกา)⁴ ช่วงเวลาที่ท่านอยู่ในลอนดอน ท่านได้รับใช้ในคริสตจักรท้องถิ่น หลังจากจบการศึกษา ท่านก็ไปรับใช้ในคริสตจักรแห่งหนึ่งในลิเวอร์พูล ที่ท่านได้รับการสถาปนาโดยศาสนาจารย์ แอนดรูว์ แม็คปีธ⁵

เหตุใดเราจึงเรียกว่าคริสตจักรคริสเตียนดีสไซเปิลส์

คริสตจักรคริสเตียนดีสไซเปิลส์สอนว่า คริสเตียนทุกคนเป็นสาวกของพระเยซูคริสต์ คำในพระคัมภีร์ใหม่ที่โดดเด่นสำหรับผู้ติดตามพระเยซูก็คือ “สาวก” (คำกรีกคือ *mathētēs*) ซึ่งมีปรากฏ 261 ครั้งในพระคัมภีร์ใหม่ ในขณะที่คำ “คริสเตียน” (*christianos*) มีปรากฏเพียงสามครั้งเท่านั้น (กิจการ 11:26; 26:28; 1 เปโตร 4:16)

การเป็นสาวกเกี่ยวข้องกับ “หลักคำสอนที่ถูกต้อง” และ “ชีวิตที่ถูกต้อง” หลักคำสอนที่ถูกต้องหมายถึงการยอมรับความจริงที่พระเยซูทรงสอนเกี่ยวกับพระเจ้า และตัวของพระองค์เอง แม้ว่ามันจะขัดแย้งกับคำสอนสืบทอดของคริสตจักร ชีวิตที่ถูกต้องหมายถึงการนำคำสอนของพระเยซูมาปฏิบัติใช้กับชีวิตประจำวันของเรา

หนังสือสองเล่มของอีริค ขาง (ดูบรรณานุกรม) เล่มหนึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการมอบทั้งหมดกับพระเจ้า อีกเล่มหนึ่งเกี่ยวกับชีวิตใหม่ในพระคริสต์ สองเล่มนี้จะเป็

³ Arts and Divinity at the University of London

⁴ King's College and SOAS (School of Oriental and African Studies)

⁵ Reverend Andrew McBeath ผู้อำนวยการสถาบันอบรมพระคัมภีร์ BTT กลาสโกว์, สกอตแลนด์ (ผู้แปล)

ตัวอย่างในการเน้นของเราเกี่ยวกับชีวิตในฝ่ายวิญญาณ สิ่งนี้จะเห็นได้ เช่น ในจุดยืนของเราต่อวัตถุนิยม ซึ่งมีอยู่มากในคริสตจักรทุกวันนี้

อีริก ชาง เลิกตามคำสอนสิบทอด

เราก้าวไปสู่ปี 2005 หรือปี 2006 ซึ่งเป็นปีที่อีริก ชาง⁶ ได้เป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพที่ร้อนรนมาครั้งศตวรรษพอดี และท่านได้ทำสิ่งมากมายเพื่อส่งเสริมความเชื่อในตรีเอกานุภาพในการเทศนาสั่งสอนของท่าน การปกป้องของท่านในเรื่องความเป็นพระเจ้าของพระคริสต์ และในการนำหลาย ๆ คนมาถึงพระคริสต์ของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ แต่ในการทบทวนการอ่านพระคัมภีร์ของท่านอีกครั้ง ท่านจึงได้เห็นว่ามุมมองของท่านเกี่ยวกับความเชื่อในตรีเอกานุภาพในเรื่องต่าง ๆ เช่น การเป็นพระเจ้าของพระคริสต์นั้นไม่มีการสนับสนุนจากข้อมูลในพระคัมภีร์

จากนั้นท่านก็เขียนหนังสือเล่มหนึ่งที่ชื่อว่า *พระเจ้าที่เที่ยงแท้เพียงองค์เดียว: การศึกษาความเชื่อว่าพระเจ้ามีเพียงองค์เดียวตามพระคัมภีร์* (ดูบรรณานุกรม) ที่ท่านปฏิเสธความเชื่อในตรีเอกานุภาพก่อนหน้านี้ของท่าน ในบทนำของหนังสือเล่มนี้ ท่านได้พิเคราะห์ถึงความเชื่อในตรีเอกานุภาพของท่านในอดีตว่า

ผมกำลังเขียนในฐานะที่เคยเป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพมาตั้งแต่สมัยที่ผมเป็นคริสเตียนเมื่ออายุ 19 ปี ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ยาวนานกว่าห้าสิบปี ในช่วงเกือบสี่สิบปีในการรับใช้ในฐานะศิษยาภิบาล ผู้นำคริสตจักร และอาจารย์ของคนจำนวนมากที่ได้เข้ามารับใช้เต็มเวลานั้น ผมได้สอนหลักคำสอนของความเชื่อในตรีเอกานุภาพด้วยความกระตือรือร้นอย่างมาก ซึ่งคนที่รู้จักผมก็สามารถเป็นพยานได้ ความเชื่อในตรีเอกานุภาพเป็นสิ่งที่ผมได้ดื่มเป็นน้ำนมฝ่ายจิตวิญญาณของผมตั้งแต่เมื่อผมยังเป็นทารกในฝ่ายวิญญาณ ต่อมาผมได้ศึกษาพระคัมภีร์และศาสนศาสตร์โดยมุ่งความสนใจของ

⁶ Eric Chang

ผมไปที่ศาสนศาสตร์เกี่ยวกับพระคริสต์⁷ ซึ่งผมติดตามอย่างจริงจังมาก ชีวิตของผมมีจุดศูนย์กลางอยู่ที่พระเยซูคริสต์ ผมได้ศึกษาและพยายามฝึกฝนตามคำสอนของพระองค์ด้วยความทุ่มเทอย่างสุดกำลัง

ในทางปฏิบัติแล้ว ผมเป็นผู้เชื่อในพระเจ้าเพียงองค์เดียวที่ได้ทุ่มเทให้กับความเชื่อว่าจะว่า พระเจ้ามีเพียงองค์เดียวที่พระเยซูคือองค์ผู้เป็นเจ้าของผมและพระเจ้าของผม ในการทุ่มเทอย่างจริงจังแต่พระเยซูองค์ผู้เป็นเจ้าของ จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะเหลือพื้นที่ไว้สำหรับพระบิดาหรือพระวิญญาณบริสุทธิ์เพียงน้อยนิด ดังนั้นในทางทฤษฎีแล้วผมเชื่อว่ามีสามบุคคล แต่ในทางปฏิบัติจริงๆ แล้วนั้นก็มีเพียงผู้เดียวเท่านั้นที่สำคัญจริงๆ ซึ่งก็คือพระเยซู ผมได้นมัสการพระเจ้าองค์เดียวจริงๆ แต่พระเจ้าองค์เดียวนั้นคือพระเยซู

ทำไมคริสตจักรของเราจึงไม่ยอมรับความเชื่อในตรีเอกานุภาพด้วยกันทั้งหมด?

คริสตจักรซีดีซีซึ่งมีการประชุมอยู่ในหลายที่ น่าจะเป็นคริสตจักรเพียงกลุ่มเดียวใน 20 ปีที่ผ่านมาที่ทั้งความเชื่อในตรีเอกานุภาพ*ด้วยกันทั้งหมด* สถานการณ์นี้ไม่ควรจะสับสนกับกรณีของบางคน que เลือกจะออกจากคริสตจักรในตรีเอกานุภาพของพวกเขา เพื่อเข้าร่วมคริสตจักรที่เชื่อว่าพระเจ้ามีเพียงองค์เดียว หลังจากที่ได้เห็นข้อผิดพลาดของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ

คริสตจักรที่มีประชุมกันเกือบ 30 แห่งซึ่งได้ฝังรากอยู่ในความเชื่อตรีเอกานุภาพมาตลอด แล้วจะมาปฏิเสธความเชื่อในตรีเอกานุภาพและความเป็นพระเจ้าของพระคริสต์*ด้วยกันทั้งหมด*ได้อย่างไร? คำตอบของคำถามนี้อาจให้คำแนะนำกับคริสตจักรอื่นๆ ที่ต่อสู้ปัญหาล้ำๆ กัน ต่อไปนี้คือข้อสังเกตของผม

- แม้ในสมัยที่เรายังเชื่อในตรีเอกานุภาพนั้น คริสตจักรของเราก็ไม่ได้บังคับให้ใครยอมรับความเชื่อในตรีเอกานุภาพ เพื่อเป็นเงื่อนไขที่จะอยู่กับคริสตจักร เราไม่ได้ขอให้คนเหล่านั้นเซ็นชื่อในแบบฟอร์มการเป็นสมาชิก หรือเอกสารการ

⁷ Christology

ยอมรับหลักคำสอน เราไม่เคยสอนว่าเราเป็นคริสตจักรที่แท้จริงเพียงแห่งเดียว เราสนับสนุนความเชื่อในตรีเอกานุภาพ แต่ไม่ได้บังคับใครให้ยอมรับ สิ่งนี้เห็นได้ในกรณีของซิลเวีย ภรรยาของผมที่ไม่เคยเชื่อในตรีเอกานุภาพมาก่อนตลอดชีวิตของเธอจนถึงทุกวันนี้ แม้แต่ตอนที่เธอได้รับการสถาปนาในปี 1996 ที่คริสตจักรของเราในเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย ประเด็นของผมก็คือว่า แม้ในสมัยที่ยังเชื่อในตรีเอกานุภาพอยู่นั้น คริสตจักรซีดีซีก็มิคนอย่างซิลเวียที่ไม่ได้เชื่อในตรีเอกานุภาพ และมีคนอย่างผมที่เป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพที่มีความระมัดระวัง เพราะเราตระหนักดีถึงจุดอ่อนของหลักคำสอนในตรีเอกานุภาพ

- เมื่อมาถึงวันที่คริสตจักรซีดีซีทั้งความเชื่อในตรีเอกานุภาพ เมื่อได้เห็นความจริงของพระคัมภีร์ ผู้ที่ยังไม่พร้อมที่จะยอมรับจุดยืนใหม่ของเรา พวกเขาก็มีเสรีภาพที่จะอยู่กับเราหรือจะออกไปโดยไม่ต้องกลัวว่าจะถูกต่อว่า ในคริสตจักรของเราทั่วโลก มีคนจำนวนน้อยที่ออกไปเพราะหลักคำสอนของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ แต่คนส่วนใหญ่ที่มีความชัดเจนก็เลือกที่จะอยู่ด้วยเปอร์เซ็นต์ที่แตกต่างกันไปในแต่ละคริสตจักร สิ่งที่เกิดความคาดหมายก็คือ เราได้เห็นคนจำนวนมากขึ้นมาเข้าร่วมกิจกรรมของคริสตจักรของเราบางแห่ง สิ่งนี้ทำให้เราวางใจในพระเจ้ามากยิ่งขึ้น เพราะพระองค์จะทรงสำแดงความเมตตาและการปกป้องของพระองค์ เมื่อเราประกาศความจริงเกี่ยวกับพระองค์อย่างสัตย์ซื่อ
- การประเมินความเชื่อในตรีเอกานุภาพของอีริค ชาง ใหม่อีกครั้งนั้นได้รับความน่าเชื่อถือทีเดียว เพราะท่านมีชื่อเสียงมายาวนานในคริสตจักรของเรา เป็นผู้บรรยายพระคัมภีร์ที่รอบรู้และละเอียดถี่ถ้วน ชื่อเสียงของท่านนั้นไม่มีที่ติในหมู่เพื่อนศิษยาภิบาลและเพื่อนร่วมงาน
- อีริค ชาง ไม่ได้ปฏิเสธความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ในลักษณะที่ดันทุรังด้วยอำนาจของตัวเอง แต่ได้มีส่วนร่วมกับเพื่อนร่วมงานของท่านนานเป็นปี ในการประเมินหลักฐานทางพระคัมภีร์เกี่ยวกับความเชื่อว่า พระเจ้ามีเพียงองค์เดียว

⁸ Sylvia

ตามพระคัมภีร์ การปฏิบัติตามอย่างชาวเบโรอา⁹ทำให้เราเข้าใจข้อมูลในพระคัมภีร์อย่างชัดเจน และทำให้เรามั่นใจว่า เราได้ยึดพระคัมภีร์ว่ามีสิทธิอำนาจสูงกว่าคำสอนสืบทอดและหลักคำสอนของคริสตจักร

• ในตลอดประวัติศาสตร์ของเรา โดยเฉพาะประวัติศาสตร์ในช่วงแรกของเรา คริสตจักรซีตซีได้ฝึกฝนให้สมาชิกรู้จักการตีความตามพระคัมภีร์ ตอนที่ผมยังเป็นสมาชิกของคริสตจักรในแคนาดานั้น สมาชิกธรรมดาหลายคนในคริสตจักรก็รู้จักใช้เครื่องมือศึกษาพระคัมภีร์กันแล้ว เช่น *ไวยากรณ์กรีก*, *พจนานุกรมพระคัมภีร์ฉบับใหม่*, *ศัพท์สัมพันธ์ฉบับสมัยนิยม*,¹⁰ พระคัมภีร์ใหม่ภาษากรีก-อังกฤษฉบับอินเทอร์ลิเนีย¹¹ และยังมีพระคัมภีร์ใหม่ภาษากรีกของสหสมาคมพระคริสตธรรมสากลฉบับ UBS3,¹² พจนานุกรมพระคัมภีร์เดิมภาษาฮีบรูฉบับ BDB,¹³ พจนานุกรมศาสนศาสตร์พระคัมภีร์ใหม่ฉบับ TDNT,¹⁴ ไวยากรณ์กรีกของพระคัมภีร์ใหม่ฉบับ Blass-Debrunner¹⁵ และพจนานุกรมภาษากรีก-อังกฤษของพระคัมภีร์ใหม่ฉบับ BAGD¹⁶ ก่อนจะมาเป็นฉบับ BDAG¹⁷ เมื่อคริสตจักรอยู่ในสถานการณ์ของการประเมินหลักคำสอนอีกครั้ง นี่จึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สมาชิกของคริสตจักรหรืออย่างน้อยก็บางคน จะต้องพร้อมที่จะศึกษาพระคัมภีร์ด้วยตัวเอง และประเมินข้อผิดพลาดตามพระคัมภีร์เกี่ยวกับหลักคำสอนอย่างเช่น ความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ผู้นำของคริสตจักรได้รับความไว้วางใจและความน่าเชื่อถือ และถูกมองว่าเป็นคนใจเปิดกว้าง เมื่อพวกเขาเต็มใจให้เสรีภาพกับสมาชิก และให้วิธีการที่จะศึกษาพระคัมภีร์ด้วยตนเอง

⁹ Berean (กิจการ 17:10-11 ¹⁰พอลำลงพวกพี่น้องจึงส่งเปาโลกับสิลาสไปยังเมืองเบโรอา เมื่อไปถึงแล้วท่านทั้งสองจึงเข้าไปในธรรมศาลาของพวกยิว ¹¹ยิวในเมืองนี้มีใจยอมรับมากกว่ายิวในเมืองเธสะโลนิกา เพราะพวกเขาได้รับพระวจนะด้วยความอยากรู้และค้นดูพระคัมภีร์ทุกวัน หวังจะรู้ว่าข้อความเหล่านั้นจริงดังที่กล่าวหรือไม่)

¹⁰ New Bible Dictionary; Modern Concordance

¹¹ The Interlinear Greek-English NT

¹² The Greek New Testament, 3rd Revised Edition (United Bible Societies)

¹³ The Brown-Driver-Briggs Hebrew Lexicon

¹⁴ Theological Dictionary of the New Testament

¹⁵ Greek Grammar of the New Testament (Blass-Debrunner)

¹⁶ Greek Lexicon of the New Testament (Bauer-Arndt-Gingrich-Danker)

¹⁷ Greek Lexicon of the New Testament (Bauer, Danker, Arndt, Gingrich)

- เหตุผลท้ายที่สุดและสำคัญสุด ในการออกจากความเชื่อในตรีเอกานุภาพของเราก็คือ มีการสนับสนุนที่อ่อนมาจากพระคัมภีร์กับความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ในสมัยที่ผมเชื่อในตรีเอกานุภาพนั้น ผมก็ได้ตระหนักถึงจุดอ่อนของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ดังนั้นเมื่อมาถึงวันที่คริสตจักรซีดีซีทิ้งความเชื่อในตรีเอกานุภาพเมื่อเห็นความจริงตามพระคัมภีร์ เราก็ทำด้วยความตระหนักถึงพื้นฐานที่หนักแน่นทางพระคัมภีร์ของสถานะใหม่ของเรา

บทที่ 2

กาห'

การรู้จักพระเจ้าพระยาห์เวห์

ยาห์เวห์ ชื่อเฉพาะของพระเจ้า

สิ่งหนึ่งที่ชี้นำเรามาสู่ความเชื่อว่าพระเจ้ามีเพียงองค์เดียวตามพระคัมภีร์ก็คือ การตระหนักยิ่งขึ้นว่า พระเจ้ามีชื่อเฉพาะ คือ “ยาห์เวห์”¹ หรือการแปลที่คล้ายๆ กันนี้ (จากภาษาฮีบรูว่า YHWH) เรารู้จักชื่อนี้ทางทฤษฎี แต่มันแทบจะไม่มี ความหมายกับเราในสมัยที่เราเชื่อในตรีเอกานุภาพ เช่นเดียวกันที่แทบจะไม่มี ความหมายกับผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพส่วนมากในทุกวันนี้ เว้นก็แต่กับบรรดานักวิชาการ

¹ Yahweh

พระเจ้าเป็นใคร และพระองค์มีชื่อไหม? ทำไมนักวิชาการพระคัมภีร์มากมายทั้งพยานุกรมและสารานุกรมพระคัมภีร์จำนวนมากจึงเรียกพระองค์ด้วยชื่อ “ยาห์เวห์”?

เมื่อเราเห็นคำว่า “Lord” ในพระคัมภีร์ภาษาอังกฤษพิมพ์เป็นอักษรพิมพ์ใหญ่ขนาดเล็กกว่า “LORD” มันก็แสดงว่าคำเดิมในฉบับภาษาฮีบรูคือ YHWH (ยฮวฮ) หรือ Yahweh (ยาห์เวห์) ชื่อเฉพาะของพระเจ้า

ตัวอย่างเช่น วลีที่คุ้นเคยว่า “the word of the LORD” นั้นในฉบับภาษาฮีบรูคือ “the word of Yahweh” (“พระวจนะของพระยาห์เวห์” เช่น 1 พงศกษัตริย์ 18:1 “พระวจนะของพระยาห์เวห์มาถึงเอลียาห์”) ในสดุดี 23:1 “The LORD is my shepherd” คำตรงตัวก็คือ “Yahweh is my shepherd” (“พระยาห์เวห์ทรงเป็นผู้เลี้ยงดูข้าพเจ้า”) คำที่คุ้นเคยว่า “the Spirit of the LORD” คำตรงตัวก็คือ “the Spirit of Yahweh” (“พระวิญญาณของพระยาห์เวห์” เช่น เอเสเคียล 11:5 “พระวิญญาณของพระยาห์เวห์ลงมาบนข้าพเจ้า”)

แบบแผนเกี่ยวกับการพิมพ์ “Lord” ด้วยตัวอักษรพิมพ์ใหญ่ขนาดเล็กกว่า LORD ได้อธิบายไว้ในบทนำของพระคัมภีร์สมัยใหม่หลายฉบับ ในพระคัมภีร์ฉบับอีเอสวี (ESV) กล่าวว่า “ฉบับอีเอสวีมักจะแปลชื่อเฉพาะของพระเจ้า (YHWH) ด้วยคำ LORD (ด้วยตัวอักษรพิมพ์ใหญ่ขนาดเล็ก) คำกล่าวที่เป็นประโยชน์ของฉบับอีเอสวีว่า YHWH เป็น “ชื่อเฉพาะของพระเจ้า” ได้เตือนเราถึงข้อเท็จจริงที่สำคัญว่า YHWH (ยฮวฮ) หรือ Yahweh (ยาห์เวห์) เป็นชื่อเฉพาะของพระเจ้า สิ่งนี้มิให้เห็นอยู่ทั่วพระคัมภีร์ภาษาฮีบรู แม้แต่ในบัญญัติสิบประการว่า “ห้ามใช้พระนามพระยาห์เวห์พระเจ้าของเจ้าไปในทางที่ผิด” (แปลตรงตัวจาก อพยพ 20:7) นอกจากนี้ยังเห็นได้อีกในอพยพ 3:15 ที่พระเจ้าตรัสกับโมเสสดังนี้ว่า

“เจ้าจงบอกชนชาติอิสราเอลดังนี้ว่า พระยาห์เวห์ พระเจ้าแห่งบรรพบุรุษของพวกท่าน คือพระเจ้าของอับราฮัม พระเจ้าของอิสอัค และพระเจ้าของยาโคบ ได้ทรงใช้ให้ข้าพเจ้ามาหาพวกท่าน นี่เป็นนามของเราตลอดไปเป็นนิตย์ นี่เป็นวิธีที่จะจดจำเราตลอดทุกชั่วอายุคน” (อพยพ 3:15 ฉบับ HCSB เพิ่มคำตัวเอน)²

² Holman Christian Standard Bible และฉบับมาตรฐาน 2011 ก็กลับมาใช้พระนาม “ยาห์เวห์” (ผู้แปล)

การกล่าวว่า “นี่เป็นนามของเราตลอดไปเป็นนิตย์” นั้น พระเจ้ากำลังกล่าวถึงพระนามของพระองค์เองว่าคือ ยะห์เวห์ ซึ่งปรากฏในข้อเดียวกันนี้ คำว่า “ตลอดไปเป็นนิตย์” บ่งชี้ว่าพระยะห์เวห์เป็นพระนามของพระเจ้า ไม่ได้เป็นพระนามเฉพาะแค่ชั่วอายุเดียว แต่ชั่วนิรันดร์ ที่จะ “เป็นที่จดจำตลอดทุกชั่วอายุคน”

มีความเห็นพ้องร่วมกันในหมู่นักวิชาการพระคัมภีร์ทั้งเสรีนิยมและอนุรักษ์นิยมว่า “ยะห์เวห์” คือพระนามเฉพาะของพระเจ้า ดังที่เห็นในสารานุกรมพระคัมภีร์ฉบับต่างๆ เช่น ISBE³ (“ยะห์เวห์ เป็นชื่อเฉพาะเพียงชื่อเดียวอย่างแท้จริงของพระเจ้า ในความเชื่อของชาวอิสราเอล”) ในพจนานุกรมภาษาฮีบรู เช่น TWOT⁴ (“ยะห์เวห์, ชื่อเฉพาะของพระเจ้า”) และในคู่มืออธิบายพระคัมภีร์ เช่น UBC⁵ (“ความรู้เกี่ยวกับชื่อเฉพาะของพระเจ้า, ยะห์เวห์, ว่ากันว่าเป็นของขั้วที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของพระเจ้าที่มอบให้ชาวอิสราเอล”)⁶

ในความเป็นจริงแล้ว การแปลโดยทั่วไปของอิสยาห์ 42:8 นั้นไม่ได้ความหมาย (“I am the Lord, that is my name”) เว้นแต่จะกลับมาใช้พระนามของพระยะห์เวห์ตามเดิม เหมือนในพระคัมภีร์ฉบับนิวเยรูซาเล็ม (NJB) และพระคัมภีร์ฉบับโฮลแมนคริสเตียนสแตนด์ดาร์ด (HCSB) ว่า “เราคือยะห์เวห์ นี่เป็นนามของเรา”⁷ (“I am Yahweh, that is my name”)

ความสำคัญยิ่งของนาม “ยะห์เวห์”

คริสเตียนส่วนใหญ่ในโลกที่พูดภาษาอังกฤษ ไม่รู้ว่าชื่อของพระเจ้าคือ YHWH (Yahweh) หรือไม่รู้ด้วยซ้ำว่าพระองค์ทรงมีชื่อ การไม่รู้ชื่อของพระเจ้านั้นฟังไม่ขึ้นเพราะคำ “YHWH” มีปรากฏถึง 6,828 ครั้งในพระคัมภีร์ภาษาฮีบรู การที่ไม่รู้เรื่องนี้ทำให้ เพราะในหนังสือมากมายทางวิชาการก็ใช้ชื่อ “ยะห์เวห์” (Yahweh) หรือ

³ International Standard Bible Encyclopedia (ISBE)

⁴ Theological Wordbook of the Old Testament (TWOT)

⁵ Understanding the Bible Commentary (UBC)

⁶ ISBE (God, Names of); TWOT (484a, YHWH); Understanding the Bible Commentary (on Dt.5:11)

⁷ พระคัมภีร์ภาษาไทยทุกฉบับแปลว่า พระยะห์เวห์ หรือ พระเยโฮวาห์ (ผู้แปล)

“ยฮวฮ” (YHWH) เสมอในการศึกษาพระคัมภีร์และศาสนศาสตร์ของพวกเขา ตัวอย่างเช่น คำ “ยาห์เวห์” ที่เหมือนกันเลยมีปรากฏ 2,287 ครั้งใน *สารานุกรมพระคัมภีร์อินเตอร์เนชันแนล* *แดนดาร์ฉบับแก้ไข*⁸ มีปรากฏ 2,090 ครั้งใน *คู่มือการใช้พระคัมภีร์เดิมของสหสมาคมพระคริสตธรรมสากล*⁹ และ 9,983 ครั้งใน *คู่มืออธิบายพระคัมภีร์เดิมฉบับนิวอินเตอร์เนชันแนล*¹⁰ *พจนานุกรมพระคัมภีร์ฉบับแองเคอร์*¹¹ ซึ่ง เป็นพจนานุกรมหรือสารานุกรมพระคัมภีร์เชิงวิชาการที่สุดเท่าที่เคยมีมา ก็มีการปรากฏของ “ยาห์เวห์” 3,280 ครั้ง

แล้ว “เอโลฮิม” (Elohim) ละ ซึ่งเป็นคำฮีบรูที่รู้จักกันดีสำหรับ “พระเจ้า” (God) หรือ “พระ” (god)? ด้วยเหตุที่ “ยาห์เวห์” มีปรากฏ 6,828 ครั้งในพระคัมภีร์ภาษาฮีบรู ส่วน “เอโลฮิม” มีปรากฏ 2,602 ครั้ง ดังนั้นคำดั้งเดิมสำหรับพระเจ้าในพระคัมภีร์ภาษาฮีบรู (พระคัมภีร์เดิม) จึงไม่ใช่ “พระเจ้า” แต่เป็น “ยาห์เวห์”

ยิ่งไปกว่านั้น ประมาณ 10% จาก 2,602 ตัวอย่างของ “เอโลฮิม” จะอ้างถึงพระเจ้าเทียมเท็จ อย่างเช่นบรรดาพระของอียิปต์ วัวทองคำ และเจ้าแม่อัสโทเรท (อพยพ 12:12; 32:4; 1 พงศกษัตริย์ 11:33)¹² มีกรณีไม่บ่อยที่ “เอโลฮิม” ได้ใช้กับมนุษย์ ตัวอย่างเช่น โมเสส (อพยพ 4:16; 7:1)¹³ ผู้พิพากษาอูติธรรม (สดุดี 82:6)¹⁴ และอาจเป็นวิญญาณของซาโมเอล (1 ซามูเอล 28:13)¹⁵ ส่วนอีก 90% จากตัวอย่างของ “เอโลฮิม” จะอ้างถึงพระเจ้าของอิสราเอล

พระคัมภีร์ภาษาฮีบรูได้รับบัพติศมาตั้งแต่แรกถึงพระเจ้าของอิสราเอลว่า “ยาห์เวห์” มากกว่า “พระเจ้า” ไม่เพียงแต่ในแง่ของตัวเลขที่มีมากกว่า (6,828 เทียบกับ 2,602 ตัวอย่าง) แต่ยังในแง่ของการอ้างอิงที่แน่นอนอีกด้วย คือ 6,828 ตัวอย่างของ “ยาห์เวห์” ทั้งหมดนี้อ้างถึงพระเจ้าของอิสราเอลและไม่เคยใช้อ้างถึงพระเจ้าเทียมเท็จ *โดยไม่มีข้อยกเว้น* ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมที่ “ยาห์เวห์” ชื่อที่เฉพาะและที่มี

⁸ Revised International Standard Bible Encyclopedia

⁹ United Bible Societies Old Testament Handbooks

¹⁰ The New International Commentary on the Old Testament

¹¹ Anchor Bible Dictionary

¹² อพยพ 32:4 เมื่ออาโรนได้ทองคำจากพวกเขาแล้ว จึงใช้เครื่องมือหล่อทองคำเป็นรูปโคหนุ่ม แล้วเขาทั้งหลายประกาศว่า “โอ อิสราเอล สิ่งเหล่านี้แหละเป็นพระของเจ้า ซึ่งนำเจ้าออกจากแผ่นดินอียิปต์”

¹³ อพยพ 4:16 “..เขาจะเป็นปากแทนเจ้า และเจ้าจะเป็นดังพระเจ้าสำหรับเขา”

¹⁴ สดุดี 82:6 “เราได้กล่าวว่า ‘เจ้าทั้งหลายเป็นพระ เป็นบุตรองค์ผู้สูงสุด เจ้าทุกคนนั่นแหละ’”

¹⁵ 1 ซามูเอล 28:13 “และหญิงนั้นทูลซาอูลว่า “หม่อมฉันเห็นเงาองค์หนึ่งเสด็จขึ้นมาจากแผ่นดิน”

ชื่อเดียวของพระเจ้า จะถูกแปลในพระคัมภีร์ภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ว่า “LORD” ซึ่งเป็นคำเรียกอันมีเกียรติที่บางครั้งก็ใช้กับมนุษย์

อันที่จริงนักวิชาการพระคัมภีร์กำลังเรียกร้องให้กลับไปใช้พระนามดั้งเดิมของพระยาห์เวห์ พจนานุกรมศาสนศาสตร์พระคัมภีร์เดิมฉบับนิวอินเตอร์เนชันแนล หัวชุดของ NIDOTT¹⁶ กล่าวว่า

“การแปล” Lord เป็นปัญหาจากมุมมองที่หลากหลาย การใช้ Lord เป็นการปิดบังความจริงที่ “ยาห์เวห์” เป็นชื่อ ไม่ใช่คำเรียก... ในมุมมองของความเป็นจริงนี้อาจถูกแย้งเหมือนกับชื่อเฉพาะอื่นๆ ว่า เราแค่ทับศัพท์ภาษาฮีบรูดั้งเดิมที่คิดกันว่าเป็น “ยาห์เวห์” (NIDOTT, เล่ม 5, “ยาห์เวห์”)

อัตลักษณ์ของพระยาห์เวห์ พระองค์เป็นใคร?

การทำความเข้าใจว่าคนๆ หนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นมนุษย์หรือเป็นพระเจ้านั้น การที่ให้ข้อเท็จจริงโดยสังเขปเกี่ยวกับคนๆ นั้นก็จะเป็นประโยชน์ สิ่งนี้จะชี้ให้เราเห็นถึงอัตลักษณ์ที่ถูกต้องของพระยาห์เวห์ นี่คือข้อเท็จจริงที่บอกถึงอัตลักษณ์

พระยาห์เวห์ทรงเป็นพระเจ้าเดียวและเพียงผู้เดียว

พระยาห์เวห์ตรัสว่า “เราคือพระยาห์เวห์ และไม่มีใครอื่น นอกจากเราแล้ว ไม่มีพระเจ้าอื่นใด” (อิสยาห์ 45:5) และ “ไม่มีพระเจ้าอื่นใด นอกจากเรา” (ข้อ 21)

พระยาห์เวห์ทรงเป็นผู้สร้างเพียงผู้เดียว

พระยาห์เวห์ตรัสว่า “เราคือยาห์เวห์ ผู้ทรงสร้างทุกสิ่ง ผู้ซึ่งฟ้าสวรรค์แต่ลำพัง ผู้กางแผ่นดินโลกด้วยตัวเอง” (อิสยาห์ 44:24)

¹⁶ New International Dictionary of Old Testament Theology (NIDOTT)

พระยาห์เวห์ทรงเป็นพระเจ้าของอับราฮัม อิสอัค และยาโคบ

พระยาห์เวห์ตรัสสั่งโมเสสให้บอกชนชาติอิสราเอลว่า “พระยาห์เวห์ พระเจ้าแห่งบรรพบุรุษของพวกท่าน คือพระเจ้าของอับราฮัม พระเจ้าของอิสอัค และพระเจ้าของยาโคบ ทรงใช้ให้ข้าพเจ้ามาหาพวกท่าน” (อพยพ 3:15)

พระยาห์เวห์ทรงเป็นพระเจ้าและเป็นพระบิดาของพระเยซูคริสต์

อันดับแรก เราสังเกตว่าพระยาห์เวห์ทรงเป็นพระบิดาของเรา “ข้าแต่พระยาห์เวห์ พระองค์เป็นพระบิดาของพวกข้าพระองค์” (อิสยาห์ 63:16; เปรียบเทียบกับ 64:8; เฉลยธรรมบัญญัติ 32:6; มาลาคีย์ 2:10) เปาโลกล่าวเฉพาะเจาะจงว่า พระองค์ทรงเป็น “พระเจ้าและพระบิดาของพระเยซูคริสต์” (โรม 15:6; 2 โครินธ์ 1:3; 11:31; เอเฟซัส 1:3) ความจริงนี้ที่พระเยซูทรงตอกย้ำเมื่อพระองค์ตรัสว่า “เรากำลังจะขึ้นไปหาพระบิดาของเราและพระบิดาของพวกท่าน ไปหาพระเจ้าของเราและพระเจ้าของพวกท่าน” (ยอห์น 20:17) สามบทก่อนหน้านี้ พระเยซูทรงเรียกพระบิดาของพระองค์ว่า “พระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียว” (ยอห์น 17:3) เป็นการระบุที่สอดคล้องกับอิสยาห์ 45:5 ว่า “เราคือพระยาห์เวห์ และไม่มีใครอื่น นอกจากเราแล้ว ไม่มีพระเจ้าอื่นใด” ดังนั้นพระยาห์เวห์จึงเป็นพระเจ้าและเป็นพระบิดาของพระเยซูคริสต์

บทที่ 3

เส้นทางข้างหน้ากับความเชื่อว่า พระเจ้ามีเพียงองค์เดียวตามพระคัมภีร์

การตื่นขึ้นทางศาสนศาสตร์

การเปิดกว้างอีกครั้งต่อพระคำของพระเจ้า กำลังแผ่ขยายไปทั่วโลกในแบบที่ไม่เคยเห็นมาก่อน มันเคลื่อนไหวด้วยพลังเงียบ ฝ่ากำแพงศาสนาและนิกาย

นั่นสรุปเป็นคำเดียวว่า *เสรีภาพ* โดยเฉพาะอย่างยิ่งเสรีภาพในการอ่านพระคำของพระเจ้าได้ โดยไม่ถูกควบคุมด้วยคำสอนที่ตกทอดกันมาที่ไม่มีข้อพิสูจน์ ในที่สุดหลังจากผ่านมาถึงสองพันปี เสรีภาพนั้นก็มาถึง เพราะอินเทอร์เน็ตและการเปลี่ยนแปลงอื่นๆ ในสังคม

แต่เสรีภาพอย่างนั้นไม่ได้อยู่กับเรามาตลอด 2,000 ปีหรอกหรือ? คำตอบก็คือ “ใช่” สำหรับบางคน แต่ “ไม่ใช่” สำหรับคนส่วนใหญ่ที่อยู่ในโลก แม้แต่ในโลกของคริสเตียน นั่นเป็นเพราะอุปสรรคกีดขวางที่ใหญ่และน่ากลัวได้ขวางทางผู้ที่หิว และกระหายหาพระวจนะอันบริสุทธิ์ของพระเจ้ามาหลายศตวรรษ อุปสรรคเหล่านี้จะต้องถูกรื้อออกไปทีละอย่าง ทีละอัน จนกว่าอุปสรรคสุดท้ายและใหญ่ที่สุดจะได้ชัยชนะ (บางส่วน) ในศตวรรษที่ 21

อุปสรรคประการแรก คือการขาดแคลนพระคัมภีร์อย่างมาก แม้กระทั่งในหมู่ผู้นำของคริสตจักรในหลายศตวรรษ ก่อนที่จะมีการประดิษฐ์แท่นพิมพ์ขึ้น ปัจจุบันนี้ในหนึ่งเดือน มีการพิมพ์พระคัมภีร์ได้มากกว่าใน 1,400 ปีแรกของประวัติศาสตร์คริสตจักร คำสั่งของคอนสแตนตินในปี ค.ศ. 331 ให้จัดทำสำเนาพระคัมภีร์สำหรับคอนสแตนติโนเปิล ได้มีการจัดทำสำเนาที่เขียนด้วยลายมือเพียงห้าสิบเล่มเท่านั้น (ไอแพด¹ของผมอย่างเดียวนี้อาจมีพระคัมภีร์ 30 เล่ม) แต่ถึงแม้หลังจากที่มีการประดิษฐ์แท่นพิมพ์ขึ้น บางครั้งคริสตจักรก็ปราบปรามอย่างเหี้ยมโหดกับการแปลพระคัมภีร์ให้เป็นภาษาธรรมดาของคนทั่วไป

อุปสรรคประการที่สอง คือการไม่รู้หนังสือโดยทั่วไปในคริสตจักรยุคแรก การศึกษาที่อ้างถึงอย่างกว้างขวางชี้ให้เห็นอัตราการรู้หนังสือ 10-15% ในเอเธนส์ยุคคลาสสิก และอัตราที่น้อยลงในจักรวรรดิโรมันในศตวรรษแรก ในสมัยนั้น คนที่ถือว่ารู้หนังสือ ก็เมื่อเขาหรือเธอสามารถเซ็นชื่อของตัวเองได้ หรือเขียนตัวอักษรได้ บทความในวิกิพีเดียเรื่อง *การรู้หนังสือ* อธิบายถึงการรู้หนังสือในยุโรปที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในห้าศตวรรษที่ผ่านมา ในสมัยก่อนๆ การไม่รู้หนังสือโดยทั่วไปนั้นเป็นภาวะปกติในยุโรปส่วนใหญ่

อุปสรรคประการที่สาม คือการที่ผู้ที่ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญ ไม่สามารถเข้าถึงภาษาดั้งเดิมของพระคัมภีร์ได้จนถึงศตวรรษที่ 19 วลี “การแปลที่ไม่ครบถ้วน” อาจฟังดูน่าเบื่อหน่าย แต่ก็ช่วยเตือนเราว่า การแปลที่ผิดพลาดสามารถเกิดขึ้นได้แม้ระหว่างภาษาสมัยใหม่ด้วยกัน ปัญหาใหญ่ขึ้นเมื่อพูดถึงการแปลพระคัมภีร์ ที่ไม่เพียงเพราะภาษาดั้งเดิมเป็นภาษาโบราณ (ฮีบรู, อาราเมค, กรีก) แต่ยังเพราะมีอันตรายที่แท้จริงของความเอนเอียงเกี่ยวกับหลักคำสอนในการแปลพระคัมภีร์ ขาวดีก็คือว่า

¹ iPad หรือ แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์

ปัจจุบันนี้เราสามารถจะศึกษาพระคัมภีร์ในภาษาดั้งเดิมได้ ถ้าเรายินดีที่จะลงทุนลงเวลาและความพยายามในการเรียนรู้ และใช้เงินที่จะหาซื้อตำราและคู่มืออ้างอิง

อุปสรรคประการสุดท้ายที่เอาชนะได้บางส่วน ก็คือการปราบปรามของผู้ที่เชื่อในตรีเอกานุภาพกับคำสอนของผู้ที่ไม่เชื่อในตรีเอกานุภาพ อุปสรรคมีขึ้นในสภาสังคายนาแห่งไนเซีย² (ค.ศ. 325) ที่มี *คำสาป/แช่ง*³ ผู้คัดค้านทุกคนในโลกของคริสเตียนทั้งหมด และอีกทั้งในสภาสังคายนาแห่งคอนสแตนติโนเปิล⁴ (ค.ศ. 381) อุปสรรคยังคงให้เห็นอยู่จนถึงทุกวันนี้ ดังเห็นได้ในกรณีที่น่าเศร้าจากประวัติศาสตร์ เช่น การเผาไมเคิล เซอร์วิตส์⁵ ทั้งเป็น

ในช่วงปี 1970 และ 1980 กว่า ๆ นั้น ที่เดียวในแคนาดาที่ผมจะสามารถหาซื้อหนังสือคริสเตียนได้ก็คือร้านหนังสือคริสเตียนที่อยู่ในเมืองใหญ่ ๆ ปัญหาที่มีคือหนังสือที่เลือกจะถูกเซนเซอร์ด้วยความเอนเอียงตามหลักคำสอนของร้านหนังสือหรือองค์กรแม่ ถึงอย่างนั้นก็ไม่ได้มีการเซนเซอร์ทั้งหมด เพราะร้านเหล่านั้นยังคงยินดีที่จะให้มีหนังสือที่มีแนวคิดเปิดกว้าง ไม่เชื่อว่ามีพระเจ้า หรือแม้แต่สวนกระแสกับศาสนาคริสต์วางอยู่ในร้าน แต่พวกเขาจะไม่ให้มีหนังสือคริสเตียนที่มีมุมมองที่ไม่เชื่อในตรีเอกานุภาพวางอยู่ในร้าน แม้ว่าจะมีพื้นฐานที่มาจากพระคัมภีร์ก็ตาม เพราะหนังสือเช่นนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากมีการสนับสนุนจากพระคัมภีร์อย่างหนักแน่น คริสตจักรก็จะมองว่าเป็นสิ่งที่อันตรายยิ่งกว่าหนังสือที่ไม่เชื่อว่ามีพระเจ้าเสียอีก หนังสืออาจมีรากฐานจากพระคัมภีร์และยึดมั่นใน *สิทธิอำนาจของพระคัมภีร์เพียงอย่างเดียว*⁶ แต่ก็ถูกมองว่าเป็น *คำสาป/แช่ง*⁷ ที่ไม่ไปในทิศทางเดียวกับข้อเชื่อของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ

อำนาจในการปราบปรามหนังสือที่มีพื้นฐานมาจากพระคัมภีร์เพียงอย่างเดียว ที่ไม่ยึดมั่นกับข้อเชื่อของความเชื่อในตรีเอกานุภาพนั้น จะกำหนดการตีความพระคัมภีร์ของเราอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผมเคยมีประสบการณ์กับอำนาจแบบนี้มาก่อน

² Council of Nicaea

³ anathema

⁴ Council of Constantinople

⁵ Michael Servetus ถูกเผาทั้งเป็นบนหลัก เขาเป็นผู้จัดพิมพ์ข้อผิดพลาดของตรีเอกานุภาพที่ไม่สามารถให้ข้อพิสูจน์ตามหลักของพระคัมภีร์ที่ทำให้เขาเชื่อถือได้ เขาตั้งใจแน่วแน่ที่จะศึกษาข้อความของพระคัมภีร์ในภาษาดั้งเดิม และปฏิเสธคำสอนใดๆ ที่ขัดกับพระคัมภีร์ (ผู้แปล)

⁶ sola Scriptura

⁷ anathema

เนื่องจากร้านหนังสือทั้งหลายไม่ได้มีหนังสือที่เปี่ยมเบนไปจากข้อเชื่อของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ผมจึงได้ให้ความเชื่อในตรีเอกานุภาพ มาเป็นความเชื่อของคริสเตียนอยู่เป็นเวลาหลายปี

อีกตัวอย่างหนึ่งของการปราบปรามหลักคำสอนของผู้ไม่เชื่อในตรีเอกานุภาพจากผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ ที่เห็นได้ในกรณีของสมาคมศาสนศาสตร์อีแวนเจลิคอล⁸ ซึ่งเมื่อก่อตั้งในปี 1949 ได้มีข้อกำหนดของหลักคำสอนเพียงอย่างเดียวในการเป็นสมาชิกของสมาคม คือการยอมรับว่าพระคัมภีร์ไม่มีข้อผิดพลาด อย่างนั้นก็ดี แต่พอ 41 ปีต่อมา ในปี 1990 มีการเพิ่มข้อกำหนดใหม่ว่า ให้ยึดมั่นกับความเชื่อในตรีเอกานุภาพ แต่ถ้าความเชื่อในตรีเอกานุภาพฝังแน่นในพระคัมภีร์จริงๆ ดังที่ผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพกล่าวไว้ แล้วเพราะเหตุใดจึงจำเป็นที่พวกเขาต้องเพิ่มข้อกำหนดที่สองในเมื่อข้อแรกก็ควรจะปกป้องหลักคำสอนได้ (เป็นที่เข้าใจตั้งแต่แรกว่ามันมีพื้นฐานมาจากพระคัมภีร์)? เกิดอะไรขึ้นกับความมั่นใจอย่างชัดเจนใน *สิทธิอำนาจของพระคัมภีร์เพียงอย่างเดียว*? สมาคมศาสนศาสตร์อีแวนเจลิคอลเริ่มต้นด้วยการเป็นสมาคมเกี่ยวกับพระคัมภีร์ แต่จบลงด้วยการเป็นสมาคมเกี่ยวกับหลักคำสอน

มันก็น่าแปลก ที่ข้อกำหนดสองประการในการเป็นสมาชิกของสมาคมศาสนศาสตร์อีแวนเจลิคอลนั้นไม่สอดคล้องกันเลย ที่ยอมรับว่าพระคัมภีร์ไม่มีข้อผิดพลาด และยอมรับความเชื่อในตรีเอกานุภาพ เพราะคำว่า “ตรีเอกานุภาพ” นั้นหาไม่พบในพระคัมภีร์ด้วยซ้ำ

สรุปแล้ว ตัวอย่างที่ดีที่สุดของการควบคุมของความเชื่อตรีเอกานุภาพ ก็มีให้เห็นจากความจริงที่พระคัมภีร์ส่วนใหญ่ในปัจจุบันนี้ ได้ถูกแปลด้วยความเอนเอียงตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพ แต่นั่นเป็นหัวข้อใหญ่ที่จะกล่าวต่อไป

อุปสรรคสุดท้ายกำลังถูกกัดกร่อน

แต่สิ่งต่างๆ ได้เปลี่ยนไปในปี 2009 ปีที่ผมย้ายกลับไปแคนาดาหลังจากที่ไม่ได้อยู่สองทศวรรษ ร้านหนังสือคริสเตียนที่ใหญ่ที่สุดในมอนทรีออล ตอนนี้เล็กลงกว่าก่อน โดยรวมแล้วร้านเหล่านี้มีรายการหนังสือที่ลดลงและเดิมๆ ซึ่งรายล้อมไปด้วย

⁸ Evangelical Theology Society (ETS)

พวกที่คั่นหนังสือ บัตรอวยพร และปกใส่พระคัมภีร์ที่มากมายเหลือเกิน (ผมยังคงสนับสนุนร้านหนังสือเหล่านี้ จากที่ได้ซื้อหนังสือจำนวนมากจากร้านเหล่านี้ในช่วงสิบเอ็ดปีที่ผ่านมา) ร้านหนังสือคริสเตียนในเมืองอื่น ๆ อาจทำได้ดีกว่า แต่ไม่มีร้านไหนที่สามารถจะหยุดยั้งการขยายวงกว้างในระดับโลก ที่ต่อต้านความพยายามใด ๆ ที่จะปราบปรามหนังสือต่าง ๆ ที่ไม่เชื่อในตรีเอกานุภาพ

สมัยนี้คุณก็สามารถจะสั่งซื้อหนังสือคริสเตียนที่เกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนศาสตร์แบบใดก็ได้จาก Amazon.com จึงทำให้เป็นไปได้ที่คริสตจักรจะปกปิดนักเขียนที่ต้องการจะพูดความจริงเกี่ยวกับพระเจ้า ตอนนี้หนังสือทุกเล่มมีช่องทางการจัดจำหน่ายให้กับผู้อ่านไปทั่วโลก

สมัยนี้คุณสามารถ “กูเกิ้ล”⁹ หาแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อว่าคุณมีเพียงองค์เดียว และคำอธิบายต่าง ๆ จากพระคำของพระเจ้า ซึ่งในยุคก่อนหน้านี้จะถูกปราบปรามด้วยป้อมปราการต่างๆของข้อเชื่อ ทุกๆปีที่ผ่านมาเราจะพบเว็บไซต์และบล็อก และหนังสือใหม่ๆที่สนับสนุนความเชื่อว่าคุณมีเพียงองค์เดียวตามพระคัมภีร์

ผู้ที่ไปคริสตจักรเป็นประจำในปัจจุบัน มีน้อยที่จะหลบหลับตายอมรับหลักคำสอนของคริสตจักร และได้ฝึกฝนที่จะค้นหาการตีความทางเลือกอื่นทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งอาจมีการสนับสนุนที่มีน้ำหนักกว่าจากพระคัมภีร์

แต่แม้จะมีการเปิดกว้างของอินเทอร์เน็ต แต่การปราบปรามหลักคำสอนที่เป็นอุปสรรคสุดท้าย ก็ยังคงมีอยู่ในระดับหนึ่ง แต่ในทางปฏิบัติแล้ว ก็ยังมีการต่อต้านบรรดาผู้ที่แสวงหาความจริง สำหรับผู้ที่มิใช่เปิดกว้างนั้น ตอนนี้ก็มีช่องทางชัดเจนที่จะเข้าถึงความจริงเกี่ยวกับพระคำของพระเจ้า ที่ไม่มีการควบคุมเรื่องหลักคำสอน อินเทอร์เน็ตเป็นดาบสองคมที่สามารถใช้เพื่อประกาศความจริง หรือไม่ก็เผยแพร่ความเท็จ แต่ด้วยคำอธิษฐานและความช่วยเหลือของพระเจ้า (ยอห์น 7:17; ยากอบ 1:5)¹⁰ ผู้แสวงหาความจริงจึงสามารถมาถึงความจริงได้ และมีประสบการณ์กับพระเจ้าในทางที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น เพราะเขาหรือเธอเข้าใจลึกซึ้งยิ่งขึ้นเกี่ยวกับพระเจ้าที่เที่ยงแท้องค์เดียว

⁹ Google

¹⁰ ยอห์น 7:17 ถ้าใครตั้งใจจะปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระองค์ คนนั้นก็จะต้องรู้ว่าคำสอนนั้นมาจากพระเจ้าหรือที่เราพูดตามใจชอบเอง

สุดท้ายนี้ กุญแจสู่การประกาศความเชื่อว่าพระเจ้านั้นมีเพียงองค์เดียวตามพระคัมภีร์ได้เป็นผลสำเร็จ จะเป็นความช่วยเหลือของพระเจ้าและความจริงที่ว่า ความเชื่อในตรีเอกานุภาพมีข้อสนับสนุนที่อ่อนมาจากพระคำของพระเจ้า

ส่วนที่สอง

การตรวจสอบ
ความเป็นพระเจ้าของพระเยซูคริสต์
อีกครั้งในพระกิตติคุณยอห์น

บทที่ 4

ยอห์น 17:3 พระเจ้าที่เที่ยงแท้เพียงองค์เดียว

ในส่วนที่สองของหนังสือนี้ เราตรวจสอบความเป็นพระเจ้าของพระเยซูคริสต์ในมุมมองของพระกิตติคุณยอห์นอีกครั้ง เนื่องจากนี่เป็นรายงานในการประชุม เราจึงไม่สามารถจะครอบคลุมทุกข้อในยอห์น เราจะไม่ยกข้อตามลำดับในพระกิตติคุณยอห์น แต่จะเริ่มต้นด้วยยอห์น 17:3

และนี่แหละคือชีวิตนิรันดร์ คือการที่พวกเขารู้จักพระองค์ ผู้ทรงเป็นพระเจ้าเที่ยงแท้ องค์เดียว และรู้จักพระเยซูคริสต์ที่พระองค์ทรงใช้มา¹

คำกล่าวนี้นี้มาจากพระโอษฐ์ของพระเยซู มันลึกซึ้ง แต่ชัดเจนและเข้าใจง่าย ไม่มีอะไรที่ซับซ้อนทางศาสนศาสตร์ แม้ความหมายของคำ “นิรันดร์” จะคลุมเครือสำหรับบางคน แต่คำศัพท์ในประโยคโดยรวม ก็ไม่ได้เกินความเข้าใจของนักเรียนระดับประถมอย่างแน่นอน

พระเยซูกำลังบอกอะไรในยอห์น 17:3 หรือ? ภายในประโยคเดียวนี้ พระเยซูทรงใช้คำสรรพนาม “พระองค์” สองครั้ง (ซึ่งเป็นเอกพจน์ในข้อความภาษากรีก) เพื่อกล่าวกับผู้ที่มีพระองค์กำลังอธิษฐานด้วย เราจะเห็นได้ชัดจากข้อ 1 ที่พระเยซูกำลังอธิษฐานอย่างเจาะจงกับพระบิดาของพระองค์ว่า “ข้าแต่พระบิดาถึงเวลาแล้ว ขอโปรดให้พระบุตรของพระองค์ได้รับเกียรติ” ผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพไม่ได้โต้แย้ง

¹ “This is eternal life, that they may know you the only true God, and Jesus Christ whom you have sent.”

ความจริงในเรื่องนี้ และมีกล่าวไว้ในคู่มืออธิบายพระคัมภีร์ส่วนใหญ่ ด้วยเหตุนี้ พระเยซูจึงกำลังตรัสอย่างตรง ๆ ว่า “พระบิดา พระองค์ทรงเป็นพระเจ้าเที่ยงแท้ แต่เพียงองค์เดียว” เป็นคำกล่าวที่ตัดโอกาสคนอื่น ๆ รวมถึงพระเยซูเอง ที่จะเป็

การกล่าวว่า พระบิดาของพระองค์ทรงเป็นพระเจ้าเที่ยงแท้แต่เพียงองค์เดียว² นั้น พระเยซูกำลังตัดโอกาสบุคคลอื่น ๆ ที่เรียกกันว่า “พระ” หรือ “พระเจ้า” ว่าเป็นพระเจ้าเที่ยงแท้ สิ่งนี้ถูกสนับสนุนซ้ำ ด้วยการใช้ทั้งคำนำหน้านาม “the” กับคำคุณศัพท์ “only” โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ทั้งสองคำรวมกัน ที่บอกถึงการผูกขาดแต่เพียงผู้เดียวอย่างแท้จริง การเน้นสามครั้ง (the + only + true) คือการปฏิเสธสามครั้งถึงบุคคลใด ๆ ที่เป็นพระเจ้าควบคู่กับพระบิดาของพระเยซูคริสต์

ในทำนองเดียวกัน ในยอห์น 5:44 พระเยซูทรงเรียกพระบิดาว่า “พระเจ้าแต่

องค์เดียว”³ ข้อที่เป็นปัญหากับบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ แม้กระทั่งบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพในยุคแรก ๆ⁴

แล้วพระบิดาที่พระเยซูทรงเรียกว่าพระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียวนั้นคือใครหรือ? พระองค์ไม่ใช่ใครอื่นนอกจากพระยาห์เวห์เอง ผู้เป็นพระเจ้าของอิสราเอล เพราะใครเล่าจะเป็น “พระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียว” ได้ (ยอห์น 17:3) นอกจากพระยาห์เวห์ ผู้ทรงเป็นพระเจ้าแต่องค์เดียว (“เราคือพระยาห์เวห์ ไม่มีใครอื่น นอกจากเราแล้ว ไม่มีพระเจ้าอื่นใด” อิสยาห์ 45:5)?

ในสมัยที่เราเชื่อในตรีเอกานุภาพ เราเข้าใจกันได้อย่างไรว่า พระบิดาไม่ใช่บุคคลผู้เดียวใน “พระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียว”? เราคิดจริงๆ ใหม่ว่า พระเยซูกำลังทรงอธิษฐานกับทั้งสามพระองค์ในตรีเอกานุภาพที่รวมพระเยซูเองด้วย? คำว่า “พระองค์” (คำเอกพจน์ในภาษากรีก) ที่กล่าวโดยพระเยซูนั้นรวมถึง “ตัว” พระเยซูเองไหม? พระเยซูกำลังอธิษฐานกับตัวพระองค์เองไหม? และเราแปลความคำพูดที่ตามมา “พระเยซูคริสต์ที่พระองค์ทรงใช้มา” อย่างไร? ตรงนี้พระเยซูกำลัง

² the only true God

³ the only God (ยอห์น 5:44 “พวกท่านจะเชื่อได้อย่างไรเมื่อท่านรับเกียรติจากกันและกันเอง และไม่ได้แสวงหาเกียรติที่มาจากพระองค์ ผู้ทรงเป็นพระเจ้าแต่องค์เดียว?”)

⁴ ยอห์น 5:44 เป็นปัญหาอย่างมากกับผู้สนับสนุนในยุคแรกเกี่ยวกับความเป็นพระเจ้าของพระคริสต์ ที่ต้นฉบับโบราณ P⁶⁶ และ P⁷⁵ ก็ลบคำว่า “พระเจ้า” ออกจากยอห์น 5:44 เพื่อหลีกเลี่ยงการกล่าวว่า พระบิดาเป็น “พระเจ้าแต่องค์เดียว” ตอนนี้พระบิดาทรงเป็น “แต่องค์เดียว” ทำให้เป็นไปได้ที่พระเยซูจะเป็นพระเจ้าได้

ทำให้เห็นความแตกต่างอย่างชัดเจนระหว่าง “พระองค์” (พระบิดา) และ “พระเยซูคริสต์” โดยที่พระองค์ไม่รวมตัวพระองค์เองกับการเป็น “พระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียว”

ยอห์น 17:3 ลบล้างทุกความพยายามที่จะให้ทำเป็นความเชื่อในตรีเอกานุภาพ

ความเชื่อว่าพระเจามีเพียงองค์เดียวจากยอห์น 17:3 นั้น เชื่อถือได้ที่สุดและลบล้างทุกความพยายามที่จะให้ความหมายเป็นตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพ นั่นเป็นเหตุผลที่คู่มืออธิบายพระคัมภีร์บางฉบับ หลีกเลี่ยงการกล่าวถึงข้อนี้อย่างสิ้นเชิง คู่มืออธิบายพระคัมภีร์ฉบับอื่นๆ อ้างคำกล่าวว่า “พระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียว” เพื่อความสมบูรณ์ แต่ไม่ให้คำอธิบายเลย แต่ก็มีฉบับอื่นๆ ที่อ้างเฉพาะส่วนแรกของยอห์น 17:3 ซึ่งฉบับเหล่านั้นคล้อยตามและไม่ได้ว่าอะไร (“นี่แหละคือชีวิตนิรันดร์คือการที่พวกเขารู้จักพระองค์”) แต่นิ่งเงียบกับส่วนที่สอง ที่พวกเขาพบว่าต้องคัดค้าน (“พระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียว และพระเยซูคริสต์ที่พระองค์ใช้มา”) ผมได้ตรวจสอบจากคู่มืออธิบายพระคัมภีร์ของบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพมากกว่าสิบฉบับ

แต่ผู้ที่เชื่อในตรีเอกานุภาพบางคน ก็กล้าที่จะพยายามอธิบายคำกล่าวที่ชัดเจนของพระเยซูในยอห์น 17:3 ให้ดูสมเหตุสมผล แม้แต่คนฉลาดที่โดดเด่นที่สุดในประวัติศาสตร์คริสตจักร (เช่น ออกัสติน) ก็ไม่สามารถกลับความหมายของยอห์น 17:3 ได้ นี่เป็นข้อพิสูจน์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับความเชื่อว่าพระเจามีเพียงองค์เดียวอย่างแท้จริงและถูกต้องจากยอห์น 17:3 และจากพระเยซูคริสต์

กลวิธีโดยทั่วไปของผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพก็คือ การเปลี่ยนคำพูดของพระเยซูในลักษณะที่ขยายขอบเขตของ “พระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียว” เพื่อรวมพระเยซู หรือแม้แต่ตรีเอกานุภาพทั้งหมดเข้ามาเป็น “พระเจ้าเที่ยงแท้” ที่นิยามขึ้นใหม่

หลังจากที่อ้างถึงยอห์น 17:3 ได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ ออกัสตินก็เปลี่ยนลำดับในลักษณะที่รวมพระเยซูเข้าเป็น “พระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียว” การดัดแปลงนี้

ไม่ใช่ความผิดพลาดโดยบังเอิญ เพราะออกัสตินถึงขนาดเรียกว่า “ลำดับที่ถูกต้อง” จากนั้นเขาก็ทำอย่างเดียวกันกับพระวิญญาณบริสุทธิ์

ข้อความในย่อหน้าต่อไปนี้ มาจากคำอธิบายของออกัสตินเกี่ยวกับพระกิตติคุณ ยอห์น สิ่งที่เขาตัดแปลง ยอห์น 17:3 คือส่วนที่เน้นเป็นตัวหนา

“และนี่แหละ” พระเยซูตรัสต่อไปว่า “คือชีวิตนิรันดร์ คือการที่พวกเขารู้จักพระองค์ ผู้ทรงเป็นพระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียว และรู้จักพระเยซูคริสต์ผู้ที่พระองค์ทรงใช้มา ผู้ทรงเป็นพระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียว” ดังนั้นเพราะเหตุนี้พระวิญญาณบริสุทธิ์จึงถูกเข้าใจด้วยว่าเป็นความรักของทั้งสองพระองค์ที่มีแก่นแท้และธรรมชาติเดียวกัน เพราะพระองค์เป็นพระวิญญาณของพระบิดาและพระบุตร เพราะว่าพระบิดาและพระบุตรมิใช่พระเจ้าสององค์ หรือว่าพระบิดาและพระบุตรและพระวิญญาณบริสุทธิ์จะเป็นพระเจ้าสามองค์ แต่ภายในตรีเอกานุภาพนั้น คือพระเจ้าเที่ยงแท้เพียงองค์เดียว⁵

ในประโยคแรก ออกัสตินอ้างถึงยอห์น 17:3 อย่างถูกต้อง แต่ในประโยคที่สอง (เป็นตัวหนา) เขาย้าย “พระเยซูคริสต์” มาวางติดกับพระบิดาเพื่อให้ทั้งคู่เป็นพระเจ้าที่เที่ยงแท้เพียงองค์เดียว!

ความจริงที่ออกัสตินซึ่งเป็นนักคิดที่ฉลาดมาก รู้สึกถูกบีบให้ทำเช่นนั้นกับยอห์น 17:3 ก็เป็นข้อพิสูจน์ที่ชัดเจนว่าข้อนี้ ในรูปแบบที่ไม่ได้ตัดแปลงนั้น ไม่ได้สนับสนุนหลักคำสอนของตรีเอกานุภาพ การเปลี่ยนลำดับในยอห์น 17:3 ของเขายังทำให้ยุ่งมากขึ้น เพราะเขาได้อ้างข้อนั้นอย่างถูกต้องในส่วนแรก ซึ่งหมายความว่าเขาได้เข้าถึงตัวบทที่ถูกต้องของยอห์น 17:3 ไม่ใช่ตัวบทที่ผิด ยอห์น 17:3 ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับ

⁵ บรรพชนช่วงการประชุมข้อเชื่อแห่งไนเซียและหลังการประชุมข้อเชื่อแห่งไนเซีย, ชุดที่ 1, เล่ม 7, เซนต์ออกัสติน: คำบรรยายหรือบทนิพนธ์เกี่ยวกับพระกิตติคุณตามเซนต์จอห์น, บทนิพนธ์ที่ 105, บทที่ 17:1-5, ย่อหน้าที่ 3, แปลเป็นภาษาอังกฤษโดย ศจ. จอห์น กิบป์, ดี. ดี.

ตัวบท และไม่ได้มีข้อคิดเห็นในเชิงอรรถเชิงวิเคราะห์⁶ของพระคัมภีร์ภาษากรีกฉบับ UBS⁷

แนวทางที่คล้ายกันแต่แยบยลกว่า จะเห็นได้ในบทความ “ตรีเอกานุภาพ” ในสารานุกรมพระคัมภีร์ฉบับอินเตอร์เนชันแนลสแตนดาร์ด (ISBE⁸ เล่ม 5 หน้า 3012 เป็นต้นไป) โดย บี บี วอร์ฟิลด์⁹ นักเขียนที่มีพรสวรรค์ซึ่งได้รับการขนานนามว่าเป็น “นักศาสนศาสตร์ที่โดดเด่นคนสุดท้ายของพรินซ์ตัน”¹⁰ จากบทความของเขาในสารานุกรมพระคัมภีร์ฉบับอินเตอร์เนชันแนลสแตนดาร์ด เราจะเห็นกระบวนการอันชาญฉลาดที่ทำให้คำพูดของพระเยซูและความเชื่อที่เคร่งครัดของพระองค์ว่ามีพระเจ้าเพียงองค์เดียวนั้น ถูกเมินเฉยด้วยการบิดเบือนจากหลักปรัชญา และการโต้แย้งที่โน้มน้าวจากสติปัญญาของมนุษย์

บทความของวอร์ฟิลด์ที่อ้างอิงด้านล่างมีเฉพาะส่วนแรก เป็นการนำเสนออย่างเชี่ยวชาญ อันดับแรกเขายอมรับสิ่งที่ไม่สามารถปฏิเสธได้ว่า ภาษาของความเชื่อในตรีเอกานุภาพไม่ได้ตรงตามพระคัมภีร์และมาจากปรัชญา ในขณะที่ยืนยันว่าถึงอย่างนั้นก็มีสาระสำคัญตามพระคัมภีร์ วอร์ฟิลด์ใช้ภาษาทางเคมีว่า ความจริงของความเชื่อในตรีเอกานุภาพคือ “การตกผลึก” ของสิ่งที่ถูกซ่อนอยู่ในพระคัมภีร์ ซึ่งก็เหมือนกับ “สารละลาย” และอยู่ในสภาวะที่ “สามารถละลาย” ในขณะที่ยอมรับว่าความเชื่อในตรีเอกานุภาพเป็นหลักคำสอนที่อนุมานจาก “คำพูดเป็นนัยที่ไม่ปะติดปะต่อกัน” วอร์ฟิลด์กล่าวต่อไปว่า ถึงกระนั้นมันก็เป็น “หลักคำสอนตามพระคัมภีร์อย่างแท้จริง”

วอร์ฟิลด์กล่าวอย่างกล้าหาญยิ่งขึ้นในย่อหน้าถัดไปว่า ความเชื่อในตรีเอกานุภาพ “ไม่สามารถค้นพบได้” ในพระคัมภีร์ และสามารถเข้าใจได้โดยการเปิดเผยเท่านั้น! จากข้อคิดเห็นที่ชาญฉลาดนี้ วอร์ฟิลด์ได้เปลี่ยนจุดอ่อนที่เห็นได้ชัดของ

⁶ ออกัสตินจะอ่านจากฉบับภาษาละตินฉบับหนึ่ง ฉบับวิจารณ์เชิงวิชาการของตัวบทภาษาละติน, *Biblia Sacra Vulgata*, ฉบับที่ 5, ซึ่งจัดพิมพ์โดยสมาคมพระคริสตธรรมเยอรมัน, กล่าวว่าในกรณีของยอห์น 17:3 ฉบับต่างๆของภาษาละตินเห็นเหมือนกัน ยกเว้นในตัวเลือกระหว่าง *verum* และ *uerum*, การสะกดคำที่แตกต่างกันสองแบบของคำ “เที่ยงแท้”

⁷ The Greek New Testament, 5th edition (United Bible Societies)

⁸ International Standard Bible Encyclopedia

⁹ B.B. Warfield

¹⁰ “Princeton theologians” จากวิทยาลัยศาสนศาสตร์พรินซ์ตัน (ผู้แปล)

ความเชื่อในตรีเอกานุภาพ (ที่ขาดการสนับสนุนของพระคัมภีร์) ให้เป็นจุดแข็งที่ ทักทักว่าเป็นจริง และเปลี่ยนสิ่งที่ไม่ได้อยู่ให้เป็นสิ่งที่รู้ได้ด้วยการอธิบายให้กระจ่าง โดยผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพเท่านั้น!

เพื่อความกระชับ เราจึงอ้างอิงบทความของเขาแค่ย่อหน้าแรกเท่านั้น จงสังเกต มุมมองที่ไม่ตรงตามพระคัมภีร์ในเกือบทุกประโยคโดยไม่ได้พูดเกินจริงเลย

คำว่า “ตรีเอกานุภาพ” ไม่ใช่คำที่มาจากพระคัมภีร์ และเราไม่ได้กำลังใช้ภาษาของ พระคัมภีร์เมื่อเราให้คำนิยามสิ่งนั้นว่าเป็นหลักคำสอนที่มีพระเจ้าเพียงแต่เพียงองค์ เดียว แต่ในความเป็นเอกภาพของพระเจ้านั้นมีสามพระองค์ที่เท่าเทียมกันและดำรง อยู่นิรันดร์ด้วยกัน มีแก่นแท้เดียวกัน แต่การดำรงอยู่แตกต่างกัน หลักคำสอนที่ นิยามไว้นั้นจะสามารถพูดได้ว่าเป็นหลักคำสอนตามพระคัมภีร์ก็เมื่ออยู่บนหลักการ ที่ว่า ความหมายของพระคัมภีร์ก็คือพระคัมภีร์ และคำนิยามของหลักคำสอนตาม พระคัมภีร์ที่ไม่ใช่ภาษาของพระคัมภีร์นั้น จะสามารถพิสูจน์ว่าถูกต้องก็เมื่ออยู่บน หลักการที่ว่า การรักษาความจริงของพระคัมภีร์ก็ดีกว่าการรักษาถ้อยคำของพระ คัมภีร์ หลักคำสอนของตรีเอกานุภาพมาในรูปของพระคัมภีร์ในคำอธิบาย เมื่อมัน ตกผลึกเป็นรูปเป็นร่างขึ้นจากสิ่งที่อธิบาย มันไม่ได้หยุดที่จะเป็นไปตามพระคัมภีร์ แต่จะกลายเป็นมุมมองที่ชัดเจน หรือจะพูดโดยไม่มีเครื่องพิสูจน์คือ หลักคำสอน เรื่องตรีเอกานุภาพที่ได้ให้กับเราในพระคัมภีร์นั้น ไม่ใช่ในคำนิยามที่บัญญัติ แต่ใน คำกล่าวอ้างที่ไม่ครบถ้วน

การไม่ได้ใช้พระคัมภีร์อย่างต่อเนื่องของวอร์ฟิลด์เพื่อสนับสนุนความเชื่อในตรี เอกานุภาพนั้น โกล้เคียงกับการยอมรับอย่างชัดเจนว่า หลักคำสอนของตรีเอกานุ ภาพไม่เป็นไปตามหลักพระคัมภีร์ เขายังพูดด้วยซ้ำว่าใช้ “ภาษาที่ไม่ตรงกับพระ คัมภีร์” และ “หาไม่พบ” ในพระคัมภีร์

โปรดสังเกตต่อไปว่า วอร์ฟิลด์นิยามความเชื่อในตรีเอกานุภาพว่าเป็น “หลักคำ สอนที่มีพระเจ้าองค์เดียวเท่านั้น และเป็นพระเจ้าเพียงแท้ แต่ในความเป็นเอกภาพ ของพระเจ้านั้น มีสามพระองค์ที่เท่าเทียมกันและดำรงอยู่นิรันดร์ด้วยกัน” (เพิ่มคำ ตัวเอน) คำพูดที่เป็นตัวเอน คือคำอ้างอิงโดยตรงถึงคำกล่าวของพระเยซูในยอห์น 17:3 ที่พระเยซูทรงประกาศว่าพระบิดาคือ “พระเจ้าเพียงแท้องค์เดียว” แต่การ ไม่ได้อ้างถ้อยคำของพระเยซูแบบเต็ม ๆ นั้น วอร์ฟิลด์กำลังหลบเลี่ยงคำสำคัญว่า

“พระองค์” ซึ่งเป็นเอกพจน์ในภาษากรีกและอ้างถึงพระบิดาเท่านั้น ในข้อนี้พระเยซูไม่ได้แค่พูดว่า “มีพระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียว” แต่กำลังพูดอย่างเจาะจงว่า “พระองค์ (พระบิดา) เป็นพระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียว” พระเยซูไม่ได้พูดแบบคลุมเครือหรือพูดทั่วไปเกี่ยวกับความเชื่อว่าพระเจามีเพียงองค์เดียว แต่กล่าวอย่างเจาะจงว่าใครเป็นพระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียวนี้ (คือ พระบิดา)

ข้อผิดพลาดสำคัญอย่างเดียวกันนี้มีในเพลงชีวิตคริสเตียนที่ชื่อ “เราเชื่อในพระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียว” โดยโทเบียส คลอสนิตเซอร์¹¹ ในปี 1668 และแปลจากภาษาเยอรมันโดยแคทเธอริน วิก์เวิร์ธ¹² ในปี 1863 ในขณะที่พระเยซูตรัสว่ามีเพียงพระบิดาเท่านั้นที่เป็นพระเจ้าเที่ยงแท้ (ยอห์น 17:3) นั้น บรรทัดแรกของเพลงนี้ก็พูดกันคนละเรื่องว่า “เราเชื่อในพระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียว คือพระบิดา พระบุตร และพระวิญญาณบริสุทธิ์” นี่ทำให้ทั้ง ข้อพระคัมภีร์ที่หนังสือเพลงให้เป็นรากฐานตามพระคัมภีร์ของเพลงนี้ไม่มีข้ออื่น นอกจากยอห์น 17:3!

ข้อผิดพลาดที่คล้ายกันนี้ก็ให้เห็นในข้อหนังสือ *“พระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียว: พระบิดา พระบุตร และพระวิญญาณบริสุทธิ์”* โดยแคลเรนซ์ เอช เบนสัน¹³

ความจริงที่สำคัญอย่างยิ่งนี้ ที่พระเยซูทรงกล่าวว่าพระบิดาของพระองค์เป็นพระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียว ซึ่งถูกปิดบังไว้ในความเชื่อตรีเอกานุภาพ ข้อผิดพลาดดังกล่าวจึงถลาลึกสู่การบิดเบือนคำ “ความเชื่อว่าพระเจามีเพียงองค์เดียว” เพื่อให้มีความหมายอื่นที่ไม่ใช่ความเชื่อว่าพระเจามีเพียงองค์เดียว กล่าวคือ ที่ “ในความเป็นเอกภาพของพระเจ้านั้นมีสามพระองค์ที่เท่าเทียมกันและดำรงอยู่นิรันดร์ด้วยกัน” (วอร์ฟิลด์) แต่หลักคำสอนเกี่ยวกับพระเจ้าที่มีสามพระองค์ จะเป็นความเชื่อว่าพระเจามีเพียงองค์เดียว จะเป็นหลักคำสอนเกี่ยวกับพระเจ้าเดียวและเพียงผู้เดียวได้อย่างไร?

เนื่องจากพระบิดาเป็นพระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียว ดังนั้นจึงไม่น่าแปลกใจที่แทบจะเป็นไปไม่ได้เลยที่จะพบความเป็นพระเจ้าของพระเยซูในพระคัมภีร์ สิ่งนี้้นำเราไปสู่บทต่อไป

¹¹ “We believe in One True God” by Tobias Clausnitzer

¹² Catherine Winkworth

¹³ *The One True God: Father, Son, and Holy Spirit* by Clarence H. Benson

บทที่ 5

ความพยายามอย่างมากของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ที่จะพิสูจน์ว่า พระเยซูทรงถูกเรียกว่า “พระเจ้า” ในพระคัมภีร์ใหม่

หมายเหตุ: *Theos* เป็นคำภาษากรีกสำหรับ “พระเจ้า” (เปรียบเทียบ, *เทววิทยา*¹) นี่เป็นการทับศัพท์ของ *θεός* หรือ *ΘΕΟΣ* (ตัวเขียนที่เป็นตัวพิมพ์เล็กและตัวพิมพ์ใหญ่) เราใช้ *theos* ในการพิเคราะห์ของเรา ยกเว้นเมื่ออ้างถึงนักเขียนที่ใช้ *θεός* หรือ *ΘΕΟΣ* แต่ทั้งหมดหมายถึง “พระเจ้า”

คำถามที่สร้างความหนักใจให้กับบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ

ในบทที่แล้วเราได้เห็นว่า พระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียวก็คือพระบิดา ไม่ใช่พระบุตร เช่นนั้นแล้ว พระเยซูทรงเคยเรียกตัวพระองค์เองว่า *theos* (พระเจ้า) หรือไม่? และพระคัมภีร์เคยเรียกพระเยซูว่า *theos* ไหม? นี่ไม่ใช่คำถามที่ล้อเล่นหรือเป็นคำกล่าวพล่อยๆ แต่เป็นคำถามสำคัญที่บรรดานักวิชาการพระคัมภีร์ได้ถกเถียงกัน แม้แต่บรรดานักวิชาการของความเชื่อในตรีเอกานุภาพเอง ความจริงที่คำถามดังกล่าวอาจถูกหยิบยกขึ้นมาตั้งแต่แรกและถกเถียงกันนั้น อาจสร้างความประหลาดใจให้กับผู้ที่เชื่อว่า ความเป็นพระเจ้าของพระคริสต์เป็นข้อเท็จจริงที่ได้รับการยอมรับมากกว่าการตรวจสอบจากพระคัมภีร์

¹Theology ศาสตร์เกี่ยวกับพระเจ้า หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า ศาสนศาสตร์

แต่สำหรับไบรอัน เจ ไรท์² นักวิชาการพระคัมภีร์และผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพแล้ว คำถามที่ว่าพระเยซูทรงเคยถูกเรียกอย่างชัดเจนว่า *theos* ในพระคัมภีร์ใหม่หรือไม่ นั้น ไม่ใช่คำถามที่โคมลอย แต่เป็นสิ่งที่สมควรได้รับการตรวจสอบทางวิชาการ เขาตรวจสอบคำถามนี้ว่าพระเยซูทรงเคยถูกเรียกว่า *theos* หรือไม่ ในข้อเขียนที่ยาวและอัดแน่น (มี 149 เซิงอรธ) ซึ่งมีหัวข้อว่า *พระเยซูเป็น ΘΕΟΣ: การตรวจสอบต้นฉบับเดิม*³ ก่อนที่ผมจะสรุปการค้นพบที่สำคัญของเขา มีสามสิ่งที่ผมจำเป็นต้องบอกให้ทราบล่วงหน้า

- ผู้เขียน, ไบรอัน เจ ไรท์ เป็นผู้ที่เชื่อในตรีเอกานุภาพที่ร้อนรน
- ข้อเขียนของเขาเป็นบทสุดท้ายของหนังสือ *บททวนการใช้ศัพท์ผิดในพันธสัญญาใหม่* ซึ่งเรียบเรียงโดยดาเนียล บี วอลเลซ⁴ ผู้ที่เชื่อในตรีเอกานุภาพที่ร้อนรนพอ ๆ กัน
- ไรท์ตรวจสอบคำถามนี้ (ว่าพระเยซูทรงถูกเรียกอย่างชัดเจนว่า *theos* หรือไม่) จากแง่มุมต่าง ๆ โดยเฉพาะในเรื่องการวิจารณ์ตัวบทของพระคัมภีร์⁵ วิธีนี้มีข้อดีในการหลีกเลี่ยงความเอนเอียงตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพของพระคัมภีร์ภาษาอังกฤษ เช่น ฉบับ ESV และ NASB⁶ ดังนั้นจึงเป็นการขจัดความบิดเบือนออกไปได้เปละหนึ่งที่เป็นไปได้จากการตรวจสอบของเรา

² Brian J. Wright

³ Jesus as ΘΕΟΣ: A Textual Examination

⁴ ชื่อเต็ม, *Revisiting the Corruption of the New Testament: Manuscript, Patristic, and Apocryphal Evidence* (Daniel B. Wallace, ed., Kregel, 2011) หนังสือเล่มนี้มีข้อเขียนทบทวนเรื่องที่โต้แย้งความน่าเชื่อถือในตัวบทของพระคัมภีร์ใหม่

⁵ ในความหมายดั้งเดิมนั้น การวิจารณ์ตัวบทของพระคัมภีร์ใหม่มีจุดมุ่งหมายที่จะกู้คืนถ้อยคำ “ต้นฉบับ” (ตัวจริง) ของงานเขียนในพระคัมภีร์ใหม่โดยการวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ของหลายพันต้นฉบับของพระคัมภีร์ใหม่ที่ยังมีอยู่ บทที่น่าอ่านของหัวข้อนี้คือ เราได้พระคัมภีร์มาอย่างไร พิมพ์ครั้งที่ 3 ของเนยล อาร์ โลห์ฟุด; แต่มันเจียบสนิทกับหัวข้อที่สำคัญของการตั้งใจแก้ไขต้นฉบับ งานเขียนมาตรฐานคือ *ตัวบทของพระคัมภีร์ใหม่: กระบวนการคัดลอก การใช้คำผิด และการทำให้สมบูรณ์ดั้งเดิม* พิมพ์ครั้งที่ 4, บรูซ เอ็ม เมทซ์ และ บาร์ต ดี แอร์แมน งานเขียนล่าสุด (2015) ระดับกลางที่ตระหนักถึงการพัฒนาล่าสุดในการวิจารณ์ตัวบทก็คือ *ส่วนสำคัญที่สุดของการวิจารณ์ตัวบท ในพระคัมภีร์ใหม่* โดยสแตนลีย์ อี พอร์เตอร์ และ แอนดรูว์ ดับบลิว พิตส์

⁶ English Standard Version และ New American Standard Bible

ภาวะกลืนไม่เข้าคายไม่ออกในความเชื่อตรีเอกานุภาพของไรท์

ไรท์เริ่มต้นข้อเขียนของเขาด้วยข้อสังเกตที่สำคัญว่า “นักวิชาการพระคัมภีร์ใหม่ส่วนใหญ่ทุกคน” ตั้งแต่ลันด์ไปจนถึงซินซ์⁷ ได้ทำการค้นหาข้อความในพระคัมภีร์ใหม่ที่เรียกพระเยซูอย่างชัดเจนว่า *theos* คำกล่าวนี้นำประหลาดใจเมื่อคุณคิดถึงเรื่องนี้ นั่นเป็นการเตือนไว้ล่วงหน้าว่า ข้ออ้างอิงถึงพระเยซูในพระคัมภีร์ใหม่เป็น *theos* นั้นหายาก และอาจไม่มีอยู่เลย

จากนั้นไรท์ก็วิจารณ์ความหวังที่จอมปลอมว่า การค้นหาข้ออ้างอิงในพระคัมภีร์ใหม่ถึงพระเยซูว่าเป็น *theos* นั้นไม่ได้เป็น “เรื่องยาก” เขายังปฏิเสธความเพ้อฝันของคริสเตียนส่วนใหญ่ที่เข้าใจว่ามี “ข้อความพระคัมภีร์มากมายที่ใช้พิสูจน์ได้” ที่อ้างถึงพระเยซูว่าเป็น *theos* ถึงแม้ว่าไรท์จะเป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพที่ร้อนรน แต่ก็เดินทางที่จะแจกแจง “อุปสรรค” หลายอย่างให้กับผู้ที่คิดว่าพระเยซูทรงถูกเรียกอย่างชัดเจนว่า *theos* (θεός, “พระเจ้า”) ในพระคัมภีร์

ผู้เขียนพระกิตติคุณสามเล่มแรก ไม่มีคนใดอ้างคำเรียก θεός กับพระเยซูอย่างชัดเจน พระเยซูไม่เคยใช้คำว่า θεός กับพระองค์เอง คำเทศนาในหนังสือกิจการของอัครทูต ไม่ได้อ้างคำเรียก θεός กับพระเยซู ไม่มีการยอมรับของคริสเตียนว่าพระเยซูเป็น θεός มีอยู่ก่อนปลายยุค 50 ก่อนการโต้แย้งของเอเรียสในศตวรรษที่สี่นั้น เห็นได้ชัดว่ามีต้นฉบับภาษากรีกจำนวนน้อยที่ยืนยันข้อความ “Jesus-θεός” ดังกล่าว และอาจเป็นไปได้ว่าปัญหาที่ใหญ่ที่สุดของการศึกษาเกี่ยวกับพระคริสต์⁸ ในพระคัมภีร์ใหม่เกี่ยวกับหัวข้อนี้ก็คือ ความคลาดเคลื่อนกันของตัวบทที่มีอยู่ในทุกข้อความที่อาจเป็นไปได้ ที่พระเยซูได้ทรงถูกอ้างถึงอย่างชัดเจนว่าเป็น θεός

คำอ้างอิงนี้ควรจะอ่านเป็นครั้งที่สองและครั้งที่สาม เพื่อเราจะเข้าใจความร้ายแรงของภาวะที่กลืนไม่เข้าคายไม่ออกของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ทุกประโยคในข้อความที่ตัดตอนมานี้เป็นอุปสรรคอย่างมากต่อการรับรองสรุปว่า พระเยซูทรงถูกเรียกอย่างชัดเจนว่า *theos* (“พระเจ้า”) ในพระคัมภีร์ใหม่ ประโยคสุดท้ายของไรท์บอกเราอีกว่า “ปัญหาที่ใหญ่ที่สุดกับการศึกษาเกี่ยวกับพระคริสต์ในพระคัมภีร์ใหม่”

⁷ Aland to Zuntz

⁸ Christology

ก็คือ ความแตกต่างกันของตัวบท (เช่น หลักฐานของตัวบทที่ขัดแย้งกัน) ให้ความสนใจ “ทุก” ข้อความที่อาจพูดถึงพระเยซูว่าเป็น *theos* นี่เป็นภาวะที่กลืนไม่เข้าคายไม่ออกที่ยุ้งยากมากที่สุดสำหรับไรท์ และเขาเน้นย้ำความคิดเห็นของเขาในเชิงอรรถที่เขาบอกว่ามันอาจ “น่าเสียดาย” ในกรณีที่ข้อพระคัมภีร์ทั้งหมดซึ่งอาจพูดถึงพระเยซูว่าเป็น *theos* นั้นอาจเป็นตัวบทที่น่าสงสัย

ในอีกหนึ่งเชิงอรรถ ไรท์สังเกตว่าพระเยซูทรงแยกตัวของพระองค์เองจากพระเจ้า ดังที่ตรัสว่า “ท่านเรียกเราว่าประเสริฐทำไม ไม่มีใครประเสริฐเว้นแต่พระเจ้าองค์เดียว” (มาระโก 10:18; ลูกา 18:19) จากนั้นไรท์ก็ชี้ให้เราเห็นมุมมองของบิชอปเอช ดับบลิว มอนเตฟิโอเร⁹ ที่ตรงนี้พระเยซูกำลังทรงปฏิเสธความเป็นพระเจ้าของพระองค์เองอย่างชัดเจน (การปฏิเสธเพื่อจะเห็นด้วยกับยอห์น 17:3¹⁰)

ไรท์ปฏิเสธสิบข้อความเริ่มแรก

ไรท์จึงรวบรวม 17 ข้อความจากพระคัมภีร์ใหม่ ที่เขาคิดว่าอาจพูดถึงพระเยซูได้ว่าเป็น *theos* (“พระเจ้า”) แต่เขาปฏิเสธ 10 ข้อความเริ่มแรกด้วยเหตุผลหลายๆ ประการ โดยเก็บไว้เพียง 7 ข้อความเพื่อการตรวจสอบรอบต่อไป ต่อไปนี้เป็น 10 ข้อความที่ถูกปฏิเสธพร้อมคำอธิบายของผมถึงเหตุผลที่เขาปฏิเสธข้อเหล่านั้น

⁹ Bishop H.W. Montefiore

¹⁰ ยอห์น 17:3 และนี่แหละคือชีวิตนิรันดร์ คือการที่พวกเขารู้จักพระองค์ ผู้ทรงเป็นพระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียว และรู้จักพระเยซูคริสต์ที่พระองค์ทรงใช้มา

ข้อความพระคัมภีร์ฉบับอีเอสวี	คำอธิบาย: แต่ละช่องในตารางนี้มีสองส่วน ส่วนแรกแสดงข้อความพระคัมภีร์ (ฉบับ ESV) ส่วนที่สองแสดงเหตุผลของไรท์ที่ไม่รวมข้อความ (ตามที่เบนทลี ชาน อธิบาย)
โรม 9:5 พวกเขาเป็นของบรรพชน และพระคริสต์ก็มาจากเชื้อสายของพวกเขาทางเนื้อหนัง คือพระคริสต์ผู้เป็นพระเจ้าเหนือสารพัด ผู้ได้รับการสรรเสริญเป็นนิรันดร์ อาเมน	ปัญหาของเครื่องหมายวรรคตอน ต้นฉบับพระคัมภีร์ใหม่ภาษากรีกแรกสุด ไม่มีเครื่องหมายวรรคตอน โดยปกติแล้วนี้ไม่ใช่ปัญหาเมื่อเราอ่านพระคัมภีร์ใหม่ภาษากรีก เพราะบริบทมักแก้ไขทุกความคลุมเครือที่อาจเกิดขึ้นจากการขาดเครื่องหมายวรรคตอน แต่มันทำให้เกิดปัญหาในกรณีของโรม 9:5 เพราะความหมายของข้อนี้ถูกควบคุมโดยวิธีการใส่เครื่องหมายวรรคตอนของเราที่เป็นคนสมัยใหม่ วิธีหนึ่งของการใส่เครื่องหมายวรรคตอนทำให้พระคริสต์เป็นเหมือนพระเจ้า อีกวิธีหนึ่งทำให้พระคริสต์แตกต่างจากพระเจ้า เพราะความคลุมเครือนี้เอง ไรท์จึงไม่ถือว่าโรม 9:5 เป็นข้อความที่พิสูจน์ในการเรียกพระคริสต์ว่า <i>theos</i>
โคโลสี 2:2 ...ที่จะทำให้เขาเปี่ยมด้วยความมั่นใจอย่างบริบูรณ์ในด้านความเข้าใจ และรู้ถึงความล้ำลึกของพระเจ้า ซึ่งก็คือพระคริสต์	โครงสร้างและรูปแบบของภาษาที่ไม่แน่นอน เป็นสิ่งที่ไม่แน่นอนว่าโครงสร้างและรูปแบบของภาษาของข้อนี้จะให้เราสามารถระบุพระคริสต์กับ <i>theos</i>
มัทธิว 1:23 “ดูเถิด หญิงพรหมจารีคนหนึ่งจะตั้งครรภ์ และคลอดบุตรชายคนหนึ่ง และพวกเขาจะเรียกนามของท่านว่าอิมมานูเอล” (ซึ่งหมายถึง <i>พระเจ้าสถิตกับเรา</i>)	ความไม่แน่นอนเกี่ยวกับวิธีตีความของชื่อ เป็นสิ่งที่ไม่แน่นอนว่าความหมายของชื่อ อิมมานูเอล (“พระเจ้าสถิตกับเรา”) จะต้องถูกนำมาใช้เพื่อระบุพระเยซูกับ <i>theos</i> ความจริงแล้ว ชื่อชาวยิวหลายคนจะมีรูปแบบย่อของ YHWH หรือ Elohim
ยอห์น 17:3 และนี่คือชีวิตนิรันดร์ ที่พวกเขาจะรู้จักพระองค์ ผู้ทรงเป็นพระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียว และพระเยซูคริสต์ที่พระองค์ทรงส่งมา	โครงสร้างและรูปแบบของภาษาที่ไม่แน่นอน เป็นสิ่งที่ไม่แน่นอนว่าโครงสร้างและรูปแบบของภาษาของข้อนี้จะให้เราระบุพระเยซูคริสต์กับ <i>theos</i>

เอเฟซัส 5:5 ขอท่านจงรู้ชัดถึงเรื่องนี้ว่า ทุกคนที่ล่วงประเวณีหรือผู้ที่ผิดศีลธรรมหรือผู้ที่โลก (ซึ่งก็คือคนนับถือรูปเคารพ) จะไม่มีมรดกในแผ่นดินของพระคริสต์และของพระเจ้า	โครงสร้างและรูปแบบของภาษาที่ไม่แน่นอน เป็นสิ่งที่ไม่แน่นอนว่าโครงสร้างและรูปแบบของภาษาของข้อนี้จะให้เราละบุพระคริสต์กับ <i>theos</i>
2 เธสะโลนิกา 1:12 เพื่อว่าพระนามของพระเยซูองค์พระผู้เป็นเจ้าของเรา จะได้รับพระเกียรติในท่านทั้งหลาย และท่านจะได้รับเกียรติในพระองค์ ตามพระคุณของพระเจ้า และพระเยซูคริสต์องค์พระผู้เป็นเจ้าของเรา	โครงสร้างและรูปแบบของภาษาที่คลุมเครือ อนุประโยคสุดท้ายของข้อนี้สามารถแปลได้ว่า “ตามพระคุณของพระเจ้าและขององค์พระผู้เป็นเจ้าของเรา คือพระเยซูคริสต์” หรือว่า “ตามพระคุณของพระเจ้าของเรา และของพระเยซูคริสต์องค์พระผู้เป็นเจ้า” ไรท์คิดว่าแบบหลังน่าจะเป็นไปได้มากกว่า (เช่น เพราะข้อนี้ไม่ได้เทียบพระเยซูให้เท่าพระเจ้า)
1 ทิโมธี 3:16 เยี่ยมทีเดียว เราต้องยอมรับว่า ความล้าลึกแห่งทางของพระเจ้านั้น นั่นคือ พระองค์ได้ทรงปรากฏในกายเนื้อหนัง ทรงได้รับการพิสูจนโดยพระวิญญาณ เหล่าทูตสวรรค์ได้เห็น ทรงถูกประกาศออกไปท่ามกลางประชาชาติ ทรงได้รับการเชื่อวางใจจากคนในโลก และทรงถูกรับขึ้นไปด้วยพระสิริ	โครงสร้างและรูปแบบของภาษาที่ไม่แน่นอน เป็นสิ่งที่ไม่แน่นอนว่าโครงสร้างและรูปแบบของภาษาและบริบทของข้อนี้จะให้เราละบุพระคริสต์กับ <i>theos</i>
ทิตัส 2:13 ขณะที่เรากำลังรอคอยความหวังอันน่ายินดี และการปรากฏของพระสิริของพระเจ้ายิ่งใหญ่และพระเยซูคริสต์พระผู้ช่วยให้รอดของเรา	โครงสร้างและรูปแบบของภาษาที่ไม่แน่นอน เป็นสิ่งที่ไม่แน่นอนว่าโครงสร้างและรูปแบบของภาษาของข้อนี้จะให้เราละบุพระคริสต์กับ <i>theos</i> ดาเนียล บี วอลเลซ คิดว่าเป็นเช่นนั้น กอร์ดอน พี ซึ่งเป็นนักวิชาการพระคัมภีร์ใหม่และผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ คิดว่าไม่เป็นเช่นนั้น

1 ยอห์น 5:20 และเรารู้ว่าพระบุตรของพระเจ้าได้เสด็จมา และได้ประทานความเข้าใจแก่เรา เพื่อว่าเราจะรู้จักพระองค์ผู้เที่ยงแท้ และเราอยู่ในพระองค์ผู้เที่ยงแท้ ในพระเยซูคริสต์ พระบุตรของพระองค์ พระองค์ทรงเป็นพระเจ้าเที่ยงแท้และเป็นชีวิตนิรันดร์	โครงสร้างและรูปแบบของภาษาที่ไม่แน่นอน เป็นสิ่งที่ไม่แน่นอนว่าโครงสร้างและรูปแบบของภาษาของข้อนี้จะให้เราระบุพระเยซูคริสต์กับ <i>theos</i>
ยูดาส 1:4 เพราะบางคนได้แอบแฝงเข้ามาในหมู่ท่าน การกล่าวโทษคนพวกนี้มีเขียนไว้นานแล้ว พวกเขาเป็นคนอธรรมที่บิดเบือนพระคุณของพระเจ้าของเรา มาเป็นช่องทางทำตามกิเลส และปฏิเสธพระเยซูคริสต์ผู้ทรงเป็นองค์เจ้านาย และองค์พระผู้เป็นเจ้าของเราแต่องค์เดียว	ความไม่แน่นอนของตัวบท ต้นฉบับที่ดีที่สุดต่างก็มี “องค์เจ้านายและองค์พระผู้เป็นเจ้า” (ไรท์ยอมรับความแตกต่างกันนี้) แต่บางต้นฉบับก็มี “พระเจ้าองค์เจ้านาย และองค์พระผู้เป็นเจ้า”

รายการสั้น ๆ เจ็ดข้อของไรท์

ต่อไปนี้เป็นข้อพระคัมภีร์ที่เหลืออีกเจ็ดข้อที่ไรท์เชื่อว่า เป็นตัวเลือกที่ดีที่สุดในการอ้างอิงอย่างชัดเจนถึงพระเยซูว่าเป็น *theos* (“พระเจ้า”) เราอ้างอิงข้อเหล่านี้จากพระคัมภีร์ฉบับ ESV แต่ในอีกสองกรณีที่อ้างอิงก็มาจากพระคัมภีร์ฉบับ NJB¹¹ เพื่อแยกความไม่เชื่อที่โดดเด่นในตรีเอกานุภาพจากพระคัมภีร์ฉบับ ESV (ความแตกต่างระหว่างพระคัมภีร์สองฉบับจะถูกเน้นด้วยตัวหนา)

¹¹ English Standard Version; New Jerusalem Bible

ข้อพระคัมภีร์ จากฉบับ ESV (ที่มีสองข้อจากฉบับ NJB)
ยอห์น 1:1 ในปฐมกาลพระวาเททรงดำรงอยู่ และพระวาเททรงอยู่กับพระเจ้า และพระวาเททรงเป็นพระเจ้า
ยอห์น 1:18 ไม่มีใครเคยเห็นพระเจ้าเลย แต่พระเจ้าองค์เดียว ผู้ทรงอยู่เคียงข้างพระบิดา พระองค์ได้ทรงสำแดงพระเจ้าแล้ว ฉบับนิวเยรูซาเล็ม (NJB) ไม่มีใครเคยเห็นพระเจ้าเลย แต่พระบุตรองค์เดียว ผู้สถิตอยู่ใกล้พระทรวงของพระบิดา ทรงสำแดงพระเจ้าแล้ว
ยอห์น 20:28 โธมัสทูลพระองค์ว่า “องค์พระผู้เป็นเจ้าของข้าพระองค์ พระเจ้าของข้าพระองค์”
กิจการ 20:28 จงเฝ้าระวังทั้งตัวพวกท่านเองและฝูงแกะ ซึ่งพระวิญญาณบริสุทธิ์ทรงตั้งพวกท่านให้เป็นผู้ดูแล ให้เอาใจใส่ดูแลคริสตจักรของพระเจ้า ที่พระองค์ทรงได้มาด้วยพระโลหิตของพระองค์เอง ฉบับนิวเยรูซาเล็ม (NJB) จงเฝ้าระวังทั้งตัวพวกท่านเองและฝูงแกะ ซึ่งพระวิญญาณบริสุทธิ์ได้ทรงตั้งพวกท่านไว้ให้เป็นผู้ดูแล ให้เลี้ยงดูคริสตจักรของพระเจ้า ที่พระองค์ทรงซื้อมาด้วยพระโลหิตของพระบุตรของพระองค์เอง
กาลาเทีย 2:20 ข้าพเจ้าถูกตรึงไว้กับพระคริสต์แล้ว ข้าพเจ้าเองไม่มีชีวิตอยู่ต่อไป แต่พระคริสต์ต่างหากที่มีชีวิตอยู่ในข้าพเจ้า และชีวิตซึ่งข้าพเจ้าดำเนินอยู่ในร่างกายขณะนี้ ข้าพเจ้าดำเนินอยู่โดยความเชื่อในพระบุตรของพระเจ้า ผู้ได้ทรงรักข้าพเจ้า และได้ทรงประทานพระองค์เองเพื่อข้าพเจ้า
ฮีบรู 1:8 แต่ส่วนพระบุตรนั้น พระองค์ตรัสว่า “ข้าแต่พระเจ้า พระที่นั่งของพระองค์ดำรงอยู่เป็นนิรันดร์และตลอดไป พระศาแห่งความเที่ยงธรรมเป็นพระศาแห่งอาณาจักรของพระองค์
2 เปโตร 1:1 สิเมโอนเปโตร ผู้รับใช้และอัครทูตของพระเยซูคริสต์ เรียน บรรดาผู้ที่ได้รับความเชื่อเช่นเดียวกับเรา โดยความชอบธรรมของพระเจ้าและพระเยซูคริสต์พระผู้ช่วยให้รอดของเรา¹²

¹² ฉบับมาตรฐาน 2011 แปล 2 เปโตร 1:1 ว่า “สิเมโอนเปโตร ผู้รับใช้และอัครทูตของพระเยซูคริสต์ เรียน บรรดาผู้ที่ได้รับความเชื่ออันล้ำค่าเช่นเดียวกับเรา โดยความชอบธรรมแห่งพระเจ้าของเราทั้งหลาย คือพระเยซูคริสต์

ข้อสรุปสุดท้ายของไรท์

เพื่อไม่ให้คุณต้องยุ่งยากกับรายละเอียดและข้ามการโต้ตอบเชิงวิชาการของไรท์กับเจ็ดข้อนี้ (เกี่ยวข้องกับการวิจารณ์ตัวบทและประเด็นอื่นๆ) และเข้าเรื่องข้อสรุปสุดท้ายของเขานั้น ผู้ที่ต้องการรายละเอียดและรู้พื้นฐานภาษากรีกและการวิจารณ์ตัวบทอยู่บ้าง ก็สามารถหาซื้อหนังสือของดาเนียล บี วอลเลซ ได้ที่ Amazon.com (ปกอ่อน, 284 หน้า, \$23)

ในตอนท้ายของข้อเขียนของเขา ไรท์มาถึงบทสรุปสุดท้ายว่า **ในพระคัมภีร์ใหม่ทั้งหมดนั้น มีแต่เฉพาะในยอห์น 20:28 (“องค์พระผู้เป็นเจ้าของข้าพระองค์ พระเจ้าของข้าพระองค์”) เท่านั้นที่พระเยซูทรงถูกเรียกอย่างชัดเจนว่า *theos* ด้วยความมั่นใจอย่างเต็มเปี่ยม!** ไรท์เสนอข้ออื่นๆที่แนบแน่นน้อยกว่า ซึ่งเขากล่าวว่า “ไม่มีเหตุผลที่จะสงสัย” ที่พวกเขาอ้างถึงพระเยซูว่าเป็น *theos* แม้ว่าจะมีความยุ่งยากเกี่ยวกับตัวบทหรืออื่นๆ

ในท้ายข้อเขียนของเขา ไรท์พูดอย่างมีชัยว่า “อย่างน้อยก็มีหนึ่งข้อความที่เรียกพระเยซูว่า *θεός* อย่างไม่มีข้อสงสัยด้วยประการทั้งปวง (ยอห์น 20:28)”

จากคำกล่าวนี้และคำกล่าวอื่นๆ ผมรู้สึกได้ว่า ไรท์ไม่พอใจกับสิ่งที่เขาได้รับเกี่ยวกับความเป็นพระเจ้าของพระคริสต์ จากการตรวจสอบอย่างละเอียดของเขา กลับเป็นว่าข้อเขียนของเขาดูเหมือนจะบรรลุผลที่ตรงกันข้าม โดยการเผยให้เห็นข้ออ้างอิงจำนวนน้อยของพระคัมภีร์ใหม่ ที่อ้างถึงพระเยซูว่าเป็น *theos*

เนื่องจากยอห์น 20:28 ไม่ได้รับผลกระทบจากความไม่แน่นอนของตัวบท ไรท์จึงสรุปต่อไปว่า ด้วยเหตุนี้พระเยซูจึงถูกเรียกว่า *theos* ในข้อนี้ เขากล่าวว่า “ยอห์น 20:28 ไม่ว่าจะเลือกต้นฉบับใดที่แตกต่างกัน ก็มั่นใจได้เต็มที่ในการอ้างถึงพระเยซูว่าเป็น *θεός*” (หน้า 250)

แต่นี่คือคำพูดที่ไม่มีเหตุผล (ข้อสรุปที่ไม่ได้ตามเหตุผลจากหลักฐาน) เพราะความแน่นอนของตัวบทเพียงอย่างเดียวไม่ได้พิสูจน์อะไรนอกจากความแน่นอนของ

ตัวบท ความแน่นอนของตัวบทของยอห์น 20:28 ไม่ได้ถูกบรรดานักวิชาการโต้แย้งความจริงแล้วเชิงอรรถเชิงวิเคราะห์ของพระคัมภีร์ใหม่ภาษากรีกฉบับ UBS5 ไม่ได้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อนี้

ผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพทั้งหลายจะต้องทำขั้นตอนที่สอง คือการตีความตามพระคัมภีร์ เพื่อแสดงให้เห็นจริงๆว่า พระเยซูทรงถูกเรียกว่า *theos* ในยอห์น 20:28 สิ่งนี้จะนำเราไปสู่บทต่อไป

บทที่ 6

ยอห์น 20:28: “องค์พระผู้เป็นเจ้าของข้าพระองค์ พระเจ้าของข้าพระองค์”

ในบทที่แล้วเราได้เห็นว่า โบรอัน เจ โรท นักวิชาการพระคัมภีร์และผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ สรุปด้วยความมั่นใจเต็มที่ว่า ยอห์น 20:28 เป็นข้อเดียวเท่านั้นในพระคัมภีร์ใหม่ที่อ้างถึงพระเยซูอย่างชัดเจนว่าเป็น *theos* โดยมีข้ออื่นๆ เพียงแค่หยิบมือที่อาจ “สันนิษฐาน” ได้ว่ามี “ความมั่นใจในระดับเดียวกัน”

แม้ว่าใครจะพิสูจน์ความแน่นอนของตัวบทยอห์น 20:28 (ที่จริงนี้ไม่ใช่ปัญหาในงานวิชาการพระคัมภีร์ใหม่) แต่ก็เป็นเรื่องที่ยากกว่าที่จะแสดงให้เห็นว่า จริงๆ แล้วในข้อนี้พูดถึงพระเยซูว่าเป็น *theos*

ต่อไปนี่คือยอห์น 20:28 ในบริบทที่สมบูรณ์ โดยมีข้อ 28 ข้อสำคัญที่เป็นตัวหน้ามีคำที่ขีดเส้นใต้เพื่อการพิจารณาในภายหลัง

²⁵สาวกคนอื่นๆ จึงบอกเขา [โรมัส] ว่า “เราเห็นองค์พระผู้เป็นเจ้าแล้ว” แต่โรมัสตอบพวกเขาว่า “ถ้าข้าไม่เห็นรอยตะปูที่พระหัตถ์ของพระองค์ และไม่ได้เอานิ้วของข้าแยกรอยตะปูนั้น และไม่ได้เอามือของข้าแยงซี่ข้างของพระองค์แล้ว ข้าจะไม่มีวันเชื่อ” ²⁶เมื่อผ่านไปแปดวันแล้ว พวกสาวกของพระองค์อยู่ด้วยกันในบ้านนั้นอีกและโรมัสก็อยู่กับพวกเขาด้วย แม้ประตูจะปิดไว้ แต่พระเยซูเสด็จเข้ามาได้และทรงยืนอยู่ท่ามกลางพวกเขาตรัสว่า “สันติสุขจงดำรงอยู่กับท่านทั้งหลาย” ²⁷แล้วพระองค์ตรัสกับโรมัสว่า “เอานิ้วของท่านแยงที่นี้สิ และดูที่มือของเรา แล้วยื่นมือของท่านออกมา

คำที่สี่ข้างของเรา อย่าไม่เชื่อ (สงสัย) แต่จงเชื่อ”²⁸ **โรมัสทูลตอบพระองค์ว่า “องค์พระผู้เป็นเจ้าของข้าพระองค์ พระเจ้าของข้าพระองค์!”**²⁹ พระเยซูตรัสกับเขาว่า “ท่านได้เชื่อเพราะท่านได้เห็นเราหรือ? คนที่ไม่ได้เห็นเราแต่ได้เชื่อก็เป็นสุข” (ยอห์น 20:25-29 ฉบับ ESV)

ข้อพระคัมภีร์ตอนนี้ ซึ่งมาถึงจุดสำคัญในการร้องอุทานของโรมัสว่า **“องค์พระผู้เป็นเจ้าของข้าพระองค์ พระเจ้าของข้าพระองค์!”** สอนความเป็นพระเจ้าของพระเยซูหรือ? คู่มืออธิบายพระคัมภีร์ส่วนใหญ่ของผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพรับเอาเรื่องนี้โดยไม่มีกรณีวิเคราะห์ใดๆ แต่ยังมีหกประเด็นที่มีน้ำหนัก ซึ่งทั้งหมดอยู่บนพื้นฐานของพระคัมภีร์ ที่พวกเขาควรคำนึงถึงความเข้าใจเกี่ยวกับยอห์น 20:28

ประเด็นที่ 1 พระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียวนั้นคือพระบิดาไม่ใช่พระบุตร

ผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพอ้างว่ายอห์น 20:28 พิสูจน์ว่าพระเยซูทรงเป็นพระเจ้านั้นอ่อนน้ำหนัก แล้วยังใช้ไม่ได้ เพราะความจริงที่ว่าพระบิดาทรงเป็น “พระเจ้าเที่ยงแท้ องค์เดียว” (ยอห์น 17:3) การใช้คำว่า “เดียว” นั้น พระเยซูกำลังทรงกันตัวเองออกจากความเป็น “พระเจ้าเที่ยงแท้”

เราไม่สามารถจะแยกยอห์น 17:3 และ 20:28 ออกจากกันได้ เพราะยอห์น 17 และยอห์น 20 ถูกค้นด้วยสองบทเท่านั้น ยิ่งกว่านั้นสองข้อนี้ คือข้อ 17:3 และ 20:28 ก็มาจากพระกิตติคุณฉบับเดียวกัน (ยอห์น) และเพราะฉะนั้นจึงมีรากฐานในแนวคิดเดียวกันของยอห์นเกี่ยวกับพระเจ้า ดังนั้นการตีความตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพจากยอห์น 20:28 (ว่าพระเยซูคือพระเจ้า) จะสร้างความขัดแย้งจริง ๆ กับยอห์น 17:3 (ว่าพระเยซูไม่ใช่พระเจ้าเที่ยงแท้) เราไม่สามารถบอกปิดความขัดแย้งนี้ โดยบอกว่าข้อพระคัมภีร์สองข้อนี้มีความหมายของ “พระเจ้า” ที่แตกต่างกันสองความหมาย (ข้อโต้แย้งนี้อาจเป็นไปได้ ถ้าข้อใดข้อหนึ่งนี้จะมาจากยอห์นและอีกข้อหนึ่งมาจากผู้เขียนคนอื่นที่เป็นคนละคนกัน เช่น เปาโลหรือเปโตร)

ยิ่งกว่านั้นความขัดแย้งระหว่างยอห์น 17:3 กับ 20:28 (ซึ่งมีเฉพาะในความเชื่อในตรีเอกานุภาพ) จะทำให้พระเยซูทรงเป็นผู้กระทำผิดของความขัดแย้งนี้ เพราะว่าพระเยซูเองที่ทรงประกาศว่าพระบิดาของพระองค์ เป็นพระเจ้าเที่ยงแท้เพียง

องค์เดียวในยอห์น 17:3 อีกทั้งพระเยซูที่ทรงยอมรับการอ้างความเป็นพระเจ้าจาก โรมัสในยอห์น 20:28 อย่างน้อยก็ตามความเห็นของบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ

คำประกาศของพระเยซูในยอห์น 17:3 ว่าพระบิดาทรงเป็นพระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียวได้รับการยืนยันโดย 1 โครินธ์ 8:6¹ ซึ่งกล่าวไว้ว่า “มีพระเจ้าองค์เดียวคือพระบิดา” โปรดสังเกตว่าเปาโลไม่ได้พูดว่า “มีพระเจ้าองค์เดียว คือพระบิดา พระบุตร และพระวิญญาณ”

ในเอเฟซัส 4:6 เปาโลยืนยันความเป็นพระเจ้าของพระบิดาแต่เพียงผู้เดียว เมื่อเขาพูดถึง “พระเจ้าองค์เดียวและพระบิดาของทุกคน”² เปาโลกำลังบอกว่า มีพระเจ้าเพียงองค์เดียวเท่านั้น และพระเจ้าองค์นี้ก็เป็นพระบิดาของทุกคน เพราะฉะนั้น ใครก็ตามที่ไม่ใช่ “พระบิดาของทุกคน” ก็ไม่สามารถจะเป็นพระเจ้าได้ แต่พระเยซูคริสต์ไม่ใช่พระบิดา (ไม่ใช่พระบิดาแม้ในความเชื่อตรีเอกานุภาพด้วยซ้ำ) เช่นนั้นแล้วจะเป็นพระบิดาของทุกคนได้อย่างไร ซึ่งก็หมายความว่าพระเยซูไม่ใช่พระเจ้า ความจริงแล้วใน 1 ยอห์น 5:18 กล่าวว่าเรา “เกิดมาจากพระเจ้า” และพระเยซูก็ทรง “เกิดมาจากพระเจ้า”³ ในประโยคเดียวกัน!

ประเด็นที่ 2 ความเป็นห่วงของพระเยซูในความไม่เชื่อของโรมัส

จงสังเกตคำที่ขีดเส้นใต้ในข้อความพระคัมภีร์ที่อ้างอิงข้างต้นคือ เชื่อ, ไม่เชื่อ (สงสัย), เชื่อ, ได้เชื่อ, ได้เชื่อ คำแรกโรมัสเป็นคนพูด อีกสี่คำพระเยซูเป็นผู้พูด

อะไรหรือที่โรมัสไม่ยอมเชื่อ? ก่อนหน้านั้นเขาบอกสาวกคนอื่นๆ ว่าเขาจะไม่ “เชื่อ” เว้นแต่ว่าเขาจะได้เห็นและได้คลำรอยแผลของพระเยซู นี่คือการตอบสนองของเขากับคำยืนยันจากสาวกคนอื่นๆ ว่า “เราเห็นองค์พระผู้เป็นเจ้า [ที่ทรงเป็นขึ้น] แล้ว” ซึ่งเขามองว่าเป็นมโนภาพ โรมัสปฏิเสธที่จะเชื่อว่าพระเยซูได้ทรงเป็นขึ้นมา

¹ 1 โครินธ์ 8:6 แต่ว่าสำหรับเรานั้นมีพระเจ้าองค์เดียวคือพระบิดา ทุกสิ่งเกิดมาจากพระองค์และเราอยู่เพื่อพระองค์ และมีพระเยซูคริสต์องค์พระผู้เป็นเจ้าเพียงองค์เดียว ทุกสิ่งเกิดมาโดยพระองค์และเราก็เป็นมาโดยพระองค์

² เอเฟซัส 4:6 พระเจ้าองค์เดียวผู้เป็นพระบิดาของทุกคน พระองค์ทรงมีอำนาจเหนือสรรพสิ่ง ทรงทำการผ่านสรรพสิ่งและทรงอยู่ในทุกคน

³ 1 ยอห์น 5:18 เรารู้ว่าทุกคนที่เกิดจากพระเจ้าไม่ทำบาป แต่พระองค์ผู้ทรงบังเกิดจากพระเจ้าทรงคุ้มครองรักษาเขา และมารร้ายไม่แตะต้องเขา

จากความตาย ดังนั้นเขาจึงเรียกร้องหลักฐานทางกายภาพที่เขาต้องสามารถมองเห็นและสัมผัสได้

แปดวันต่อมา พระเยซูทรงปรากฏกับโธมัสและได้แสดงหลักฐานที่เขาต้องการ นั่นก็คือบาดแผลที่เขาสามารถมองเห็นและคลำดูได้ พระเยซูจึงตรัสกับเขาว่า “อย่าสงสัย แต่จงเชื่อ” โธมัสจึงอุทานถ้อยคำที่น่าสนใจว่า “องค์พระผู้เป็นเจ้าของข้าพระองค์ พระเจ้าของข้าพระองค์!” มั่นนำประหลาดใจที่พระเยซูทรงถึงการสนทนากลับมาที่ปัญหาของการไม่เชื่อทันทีว่า “ท่านเชื่อ เพราะท่านได้เห็นเราหรือ?” พระเยซูไม่ได้แสดงความสนใจ *อย่างชัดเจน* แต่อย่างไรในการกล่าวถึงความเป็นพระเจ้าของพระองค์

ประเด็นที่ 3 พระเยซูกำลังพูดถึงความเชื่อในการฟื้นคืนพระชนม์ของพระองค์ ไม่ใช่ความเชื่อในความเป็นพระเจ้าของพระองค์!

เมื่อผมเป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ ผมให้ความสนใจอย่างมากกับการที่พระเยซูทรงตำหนิโธมัสว่า “ท่านเชื่อ เพราะท่านได้เห็นเราหรือ? คนที่ไม่ได้เห็นเราแต่เชื่อก็เป็นสุข”

หลังจากคิดใคร่ครวญอย่างมาก ผมก็ตระหนักแม้เมื่อเป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพว่า ยอห์น 20:28-29 นั้นไม่ชัดเจนพอ เพราะมันทั้งคำถามสำคัญที่ไม่ได้รับคำตอบไว้ว่า เมื่อพระเยซูทรงตำหนิโธมัสที่เขาไม่เชื่อนั้น ความไม่เชื่อแบบไหนหรือที่พระองค์กำลังพูดถึง? ความไม่เชื่อในความเป็นพระเจ้าของพระองค์หรือ? หรือว่าความไม่เชื่อในการคืนพระชนม์ของพระองค์?

แม้เมื่อเป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ ผมก็ไม่สามารถปฏิเสธข้อหลังได้เพราะเรื่องราวทั้งหมดนั้นเกี่ยวกับที่โธมัสปฏิเสธที่จะเชื่อว่า พระเยซูได้ทรงฟื้นคืนพระชนม์ที่จริงพระเยซูทรงจัดการกับเรื่องนี้โดยบอกให้โธมัสมาคลำรอยแผลของพระองค์ว่า “เอานิ้วของท่านแยงที่นี้สิ และดูที่มือของเรา แล้วยื่นมือของท่านออกมาคลำที่สีข้างของเรา **อย่าสงสัย แต่จงเชื่อ**”

จึงสังเกตสองคำที่ผมเน้นเป็นตัวหนา คำว่า “เชื่อ” เป็นคำตรงกันข้ามกับ “ไม่เชื่อ” (สงสัย) นั่นก็คือตอนนี้โรมัสเชื่อในสิ่งที่เขาไม่ได้เชื่อมาก่อนหน้านี้ นั่นคือ การฟื้นคืนพระชนม์ของพระเยซู! นั่นเป็นคำตอบที่ชัดเจนให้กับคำถามของผม

แต่ในการศึกษาของผมเกี่ยวกับยอห์น 20:28 เมื่อยังเป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพอยู่นั้น คำตอบที่ชัดเจน ให้กับคำถามของผมก็เด่นชัดอยู่ตรงหน้าผมแล้ว! จากยอห์น 20:28 นี้ ผมแค่พลิกไปอีกแค่หน้าเดียวในพระคัมภีร์ของผม ก็จะเป็นหนังสือเล่มต่อไป ซึ่งก็คือกิจการของอัครทูต ความจริงแล้ว ยอห์น 20:28 เป็นคำนำให้กับหนังสือกิจการ สองเล่มนี้ถูกแยกออกจากกันตามลำดับเหตุการณ์ด้วยช่วงเวลาสั้น ๆ ไม่ก็สลับตาจากการฟื้นคืนพระชนม์ของพระเยซู ไปจนถึงการเสด็จสู่สวรรค์ของพระองค์ ความสำคัญของยอห์น 20:28 ที่รวมไปถึงการจัดวางตำแหน่งที่เป็นจุดสำคัญแค่ก่อนหน้ากิจการนั้น หมายความว่ามันกำหนดกรอบให้การเทศนาสั่งสอนของอัครทูตเกี่ยวกับพระเยซูในกิจการ

สิ่งนี้้นำเราไปสู่คำถามที่สำคัญว่า ในหนังสือกิจการนี้ พวกอัครทูตเทศนาสั่งสอนว่าพระเยซูทรงเป็นพระเจ้า หรือว่าพระเยซูทรงเป็นองค์ผู้เป็นเจ้าที่ทรงเป็นขึ้นจากความตายกันแน่? ผมคิดว่าเรารู้คำตอบแล้วว่า พวกเขาเทศนาสั่งสอนว่าพระเยซูทรงเป็นองค์ผู้เป็นเจ้าที่ทรงเป็นขึ้นจากความตาย

แม้แต่บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพก็ยอมรับว่าในหนังสือกิจการนี้ พระเยซูไม่เคยเรียกตัวพระองค์เองว่า *theos* (พระเจ้า) และพวกอัครทูตก็ได้ประกาศว่าพระเยซูทรงเป็นองค์พระผู้เป็นเจ้าที่ทรงเป็นขึ้นจากความตาย มากกว่าจะเป็นองค์พระผู้เป็นเจ้าผู้เป็นพระเจ้า นั่นเป็นคำตอบที่ชัดเจนให้กับคำถามของผม!

ให้เราทำความเข้าใจในเรื่องนี้ว่า ในหนังสือกิจการนั้น พระเยซูไม่เคยทรงถูกเรียกว่า *theos* จากพวกอัครทูตหรือจากพระเยซูเอง ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงที่เชื่อถือได้ที่ไม่ได้ถูกโต้แย้งในงานวิชาการพระคัมภีร์ใหม่ นี่ยังเป็นสิ่งที่ไบรอัน เจ ไรท์ ผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพยอมรับในคำกล่าวที่เราได้อ้างอิงมาแล้ว

ผู้เขียนพระกิตติคุณสามเล่มแรก ไม่มีใครที่อ้างคำเรียก *θεός* กับพระเยซูอย่างชัดเจน พระเยซูไม่เคยใช้คำว่า *θεός* กับตัวของพระองค์เอง ไม่มีคำเทศนาใดในหนังสือกิจการของอัครทูตที่อ้างคำเรียก *θεός* กับพระเยซู

ในหนังสือกิจการนี้ พวกอัครสาวกไม่เคยประกาศว่าพระเยซูทรงเป็นพระเจ้า แต่ตรงกันข้าม พวกเขาประกาศมาตลอดว่า พระเยซูได้ทรงเป็นขึ้นจากความตาย ในวันเพนเทคอสต์ เปโตรกล่าวกับฝูงชนว่า “พระเจ้าทรงทำให้พระองค์คืนพระชนม์” (กิจการ 2:24)⁴ และ “พระเยซูของคัมภีร์พระเจ้าได้ทรงให้คืนพระชนม์แล้ว” (ข้อ 32)⁵ ในบทต่อมาเปโตรกล่าวว่า “ท่านทั้งหลายจึงฆ่าผู้สร้างชีวิต ผู้ที่พระเจ้าทรงให้เป็นขึ้นจากความตาย” (3:15) และ “พระเจ้าทรงให้ผู้ใช้ของพระองค์เป็นขึ้นแล้ว” (ข้อ 26)⁶ ตลอดการเทศนา ยอห์นผู้ที่ยืนที่บันทึกลำคำอูทานของโรมัสในยอห์น 20:28 ก็อยู่กับเปโตร ด้วย!

ถ้าเป็นความจริงที่ยอห์น 20:28 สอนความเป็นพระเจ้าของพระเยซู แล้วทำไมพวกอัครทูตจึงไม่ได้สั่งสอนเรื่องนี้สักครั้งในหนังสือกิจการ? แล้วเราจะตามใครเป็นแบบอย่างในเรื่องคำสอนจากพระกิตติคุณของเรา เราจะตามพวกอัครทูตของพระเยซูคริสต์ หรือจะตามพวกนักวิชาการตรีเอกานุภาพ?

มีเอกสารทางวิชาการมากมายในการสั่งสอนของอัครทูต เกี่ยวกับพระเยซูผู้ทรงฟื้นคืนพระชนม์ในหนังสือกิจการ (เช่น *การฟื้นคืนพระชนม์ในกิจการของอัครทูต*, ไอ ฮาร์เวิร์ด มาร์แชล)⁷ แต่ผมไม่สามารถหาเอกสารทางวิชาการได้สักฉบับเดียวที่เกี่ยวกับการประกาศความเป็นพระเจ้าของพระเยซูในกิจการ!

การดำหนิของพระเยซูกับโรมัสว่า “คนที่ไม่ได้เห็นเราแต่เชื่อก็เป็นสุข” จะเข้าใจได้ดีจากโรม 10:9 ที่กล่าวว่า “ถ้าท่านจะยอมรับด้วยปากของท่านว่าพระเยซูทรงเป็นองค์พระผู้เป็นเจ้า และเชื่อในใจว่าพระเจ้าได้ทรงให้พระองค์เป็นขึ้นมาจากความตาย ท่านจะรอด” ในพระคัมภีร์นั้นความเชื่อที่ช่วยให้รอดไม่ได้เกี่ยวกับการเชื่อว่าพระเยซูเป็นพระเจ้า แต่เชื่อว่าพระเจ้าทรงทำให้พระเยซูเป็นขึ้นมาจากความตาย โดยที่ทำ

⁴ กิจการ 2:24 แต่พระเจ้าทรงทำให้พระองค์คืนพระชนม์ ทรงให้พ้นจากความตายอันปดราว เพราะว่าความตายจะครอบงำพระองค์ไว้ไม่ได้

⁵ กิจการ 2:32 พระเยซูของคัมภีร์พระเจ้าได้ทรงให้คืนพระชนม์แล้วซึ่งเราทุกคนคือสักขีพยานของเรื่องนี้

⁶ กิจการ 3:26 “เมื่อพระเจ้าโปรดให้องค์ผู้ใช้ของพระองค์เป็นขึ้นแล้ว ก็ทรงใช้พระองค์มายังท่านทั้งหลายก่อนเพื่ออวยพรแก่พวกท่าน โดยให้ทุกคนหันออกจากบาปของตน”

⁷ *The Resurrection in the Acts of the Apostles*, I. Howard Marshall

ให้พระเยซูเป็น “องค์พระผู้เป็นเจ้า” ในความหมายของการได้รับการยกย่องอย่างสูง (กิจการ 2:36)⁸

บทสรุปประเด็นที่ 3 การอ้างของความเชื่อในตรีเอกานุภาพว่ายอห์น 20:28 เทียบพระเยซูเท่ากับพระเจ้านั้น ไม่สอดคล้องกับการเทศนาสั่งสอนของอัครทูตเกี่ยวกับพระเยซูผู้ทรงฟื้นคืนพระชนม์ในหนังสือกิจการ และดังนั้นจึงเป็นความเท็จ

ประเด็นที่ 4 มีหลักฐานชัดเจนมากกับการเป็นพระเจ้าของพระยาห์เวห์ในข้อเดียวจากอพยพ 20:2 มากกว่าการเป็นพระเจ้าของพระเยซูในพระคัมภีร์ใหม่ทั้งหมด ที่รวมถึงยอห์น 20:28

ในช่วงสองทศวรรษที่ผมเป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ ผมลำบากใจกับข้อเท็จจริงที่ว่า พระคัมภีร์ไม่เคยกล่าวอย่างชัด ๆ ว่าพระเยซูทรงเป็นพระเจ้า ข้อพระคัมภีร์อย่างเช่น ยอห์น 20:28 มีความใกล้เคียงอย่างชวนให้เชื่อ แต่ทำไมพระคัมภีร์จึงไม่ “ฟันธงไปเลย”? ทำไมจึงไม่เพิ่มอีกสักสองสามคำเพื่อทำให้มันชัดเจนไปเลย โดยไม่สามารถจะโต้แย้งได้และไม่สามารถจะลบล้างได้ ในสมัยที่ผมเป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพนั้น บางครั้งผมก็สงสัยว่า พระคัมภีร์สนใจในความเป็นพระเจ้าของพระเยซูหรือไม่

เหตุใดพระเยซูจึงไม่พูดยืนยันคำประกาศของโรมัส เช่นว่า “ถูกแล้ว โรมัส เราคือองค์พระผู้เป็นเจ้าของท่านและพระเจ้าของท่าน” เพราะคำกล่าวเดียวนั้นไม่เพียงพอที่จะทำให้ผมเชื่อเรื่องความเป็นพระเจ้าของพระเยซู แม้กระทั่งถึงทุกวันนี้

การไม่พูดตรง ๆ ในการกล่าวถึงความเป็นพระเจ้าของพระเยซูในยอห์น 20:28 ควรจะตรงกันข้ามกับการยืนยัน *อย่างชัดเจน* ถึงความเป็นพระเจ้าของพระยาห์เวห์ในอพยพ 20:2 ว่า “เราคือยาห์เวห์พระเจ้าของเจ้า”⁹ *นั่นแหละ! นั่นมันชัดเจน 100%! ในคำกล่าวเดียวที่ชัดเจน เราจะได้สมการว่า พระยาห์เวห์ = พระเจ้า* สมการนี้ไม่ได้

⁸ กิจการ 2:36 เพราะฉะนั้น ให้พงศ์พันธุ์อิสราเอลทั้งหมดทราบแน่นอนว่า พระเจ้าทรงแต่งตั้งพระเยซูที่ท่านทั้งหลายตรึงไว้บนกางเขนนั้น ให้เป็นทั้งองค์พระผู้เป็นเจ้าและพระคริสต์

⁹ อพยพ 20:2 “เราคือยาห์เวห์พระเจ้าของเจ้า ผู้ได้นำเจ้าออกจากแผ่นดินอียิปต์คือจากแดนทาส”

เกิดขึ้นเพียงครั้งเดียว แต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นหลายร้อยครั้งในพระคัมภีร์ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งหมดนี้ชัดเจนดังนี้

- “พระยาห์เวห์พระเจ้า” (11 ครั้งในปฐมกาลบทที่ 2 เท่านั้น)
- “พระยาห์เวห์พระเจ้าแห่งฟ้าสวรรค์และพระเจ้าแห่งแผ่นดินโลก” (ปฐมกาล 24:3,7)
- “พระยาห์เวห์พระเจ้าของเจ้า” (17 ครั้งในอพยพเท่านั้น)
- “พระยาห์เวห์พระเจ้าของอิสราเอล” (อพยพ 5:1; 32:27; 34:23)¹⁰
- “เราคือยาห์เวห์พระเจ้าของพวกเจ้า” (อพยพ 6:7; 16:12; 20:2)¹¹
- “พระยาห์เวห์พระเจ้าของเรา” (อพยพ 8:10, 26, 27)¹²
- “พระยาห์เวห์ พระยาห์เวห์ พระเจ้าผู้เปี่ยมด้วยพระกรุณา” (อพยพ 34:6)¹³

ตรงนี้ผมยกข้ออ้างอิงมาจากปฐมกาลและอพยพเท่านั้น จากการใช้โปรแกรมไบเบิลเวิร์ค¹⁴ ซ้ำๆ ผมประเมินว่าพระคัมภีร์มีตัวอย่างของสมการที่ชัดเจนว่า *พระยาห์เวห์* = *พระเจ้า* (*Yahweh* = *God*) ในรูปแบบต่างๆ ประมาณ 400 ตัวอย่าง ในทางตรงกันข้าม สมการว่า *พระเยซู* = *พระเจ้า* (*Jesus* = *God*) ไม่ได้มีปรากฏแม้แต่ครั้งเดียวในพระคัมภีร์!

ถ้าหาก “พระยาห์เวห์พระเจ้า” มีปรากฏ 11 ครั้งในปฐมกาลบทที่ 2 เพียงบทเดียว (นั่นก็คือ 11 ครั้งใน 25 ข้อ) แล้วทำไมเราจึงไม่เคยเห็น “พระเยซูพระเจ้า” แม้แต่ครั้งเดียวในพระคัมภีร์ (นั่นก็คือ ศูนย์ครั้งใน 31,102 ข้อ)? ทำไมเราจึงไม่เคยเห็นถ้อยคำเช่น “พระเยซู พระเจ้าของอับราฮัม” หรือ “พระเยซูพระเจ้าแห่งฟ้าสวรรค์และแผ่นดินโลก” หรือ “พระเยซูพระเจ้าของเจ้า” หรือ “พระเยซูพระเจ้าของ

¹⁰ อพยพ 5:1 โมเสสกับอาโรนพากันเข้าเฝ้าฟาโรห์ ทูลว่า “พระยาห์เวห์ พระเจ้าของอิสราเอลตรัสตั้งนี้ว่า ‘จงปล่อยประชากรของเราไป เพื่อพวกเขาจะได้ฉลองเทศกาลเลี้ยงให้เกียรติเราในถิ่นทุรกันดาร’”

¹¹ อพยพ 6:7 เราจะรับพวกเจ้าเป็นประชากรของเรา และเราจะเป็นพระเจ้าของพวกเจ้า พวกเจ้าจะรู้ว่า เราคือยาห์เวห์พระเจ้าของพวกเจ้า ผู้นำพวกเจ้าให้พ้นจากงานหนักที่คนอียิปต์เกณฑ์ให้ทำ

¹² อพยพ 8:10 โมเสสทูลว่า “จะเป็นไปตามพระดำรัสเพื่อฝ่าพระบาทจะได้ทราบว่ามีใครเหมือนพระยาห์เวห์พระเจ้าของพวกข้าพระบาท”

¹³ อพยพ 34:6 แล้วพระยาห์เวห์เสด็จผ่านไปข้างหน้าท่าน ตรัสว่า “พระยาห์เวห์ พระยาห์เวห์ เป็นพระเจ้าผู้เปี่ยมด้วยพระกรุณาและพระคุณ พระองค์รักช้า ทรงบริบูรณ์ด้วยความรักมั่นคง และความสัตย์จริง”

¹⁴ BibleWorks

อิสราเอล” หรือ “เราคือเยซูพระเจ้าของเจ้า” หรือ “พระเยซู พระเยซู พระเจ้าผู้เปี่ยมด้วยพระกรุณา” (แม้จะมีข้อเท็จจริงที่ว่า ความเมตตากรุณาเป็นส่วนสำคัญในธรรมชาติของพระเยซู)?

การไม่มีสมการที่ *พระเยซู = พระเจ้า* อยู่เลยในพระคัมภีร์นั้น ได้ผลักดันบางคนให้โต้แย้งว่า พระเยซูคือพระเจ้าโดยสมการทางอ้อมคือ *พระเยซู = พระยาห์เวห์ = พระเจ้า* มีปัญหาหลายอย่างกับเรื่องนี้ แต่ผมจะกล่าวถึงเพียงแค่สามข้อเท่านั้น

ข้อแรก ในขณะที่สมการ *พระยาห์เวห์ = พระเจ้า* ปรากฏหลายร้อยครั้งในพระคัมภีร์นั้น สมการ *พระเยซู = พระเจ้า* หรือ *พระเยซู = พระยาห์เวห์* ก็ไม่ได้มีปรากฏแม้แต่ครั้งเดียว ซึ่งจะอธิบายไม่ได้ว่าพระเยซูเป็นพระเจ้า

ข้อที่สอง พระคัมภีร์ไม่เคยพูดถึงพระเจ้าและพระยาห์เวห์ ว่าเป็นสองบุคคลที่แตกต่างกัน แต่บ่อยครั้งพระคัมภีร์จะแยกความแตกต่างของสองบุคคลอย่างชัดเจนระหว่างพระเจ้ายกกับพระคริสต์ ดังที่ได้เห็นในข้อต่างๆ เช่น 1 ทิโมธี 5:21 (“ต่อพระพักตร์พระเจ้าและต่อพระเยซูคริสต์”)¹⁵ และนำประหลาดใจที่สุดใน 1 โครินธ์ 11:3 (“พระเจ้าเป็นศีรษะของพระคริสต์”)¹⁶ ดู 1 โครินธ์ 8:6¹⁷ ด้วย

ข้อที่สาม พระยาห์เวห์ทรงประกาศความเป็นพระเจ้าของพระองค์แต่ผู้เดียวในอิสยาห์ 45:5 ว่า “เราคือยาห์เวห์ ไม่มีใครอื่น นอกจากเราแล้ว ไม่มีพระเจ้าอื่นใด”¹⁸ ซึ่งสอดคล้องกับความจริงที่ว่าพระบิดาเป็น “พระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียว” (ยอห์น 17:3)¹⁹ ดังนั้นพระยาห์เวห์จึงเป็นพระบิดา ไม่ใช่พระบุตร

การไม่มีสมการที่ *พระเยซู = พระเจ้า* อยู่เลยในพระคัมภีร์นั้น ควรจะถูกนำมาไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วนโดยผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพทั้งหลาย การค้นหาความเป็นพระเจ้าของพระเยซูในพระคัมภีร์ เป็นเหมือนการพยายามเค้นน้ำออกจากหินในทะเล

¹⁵ 1 ทิโมธี 5:21 ข้าพเจ้ากำชับท่านต่อพระพักตร์พระเจ้า และต่อพระเยซูคริสต์ และต่อเหล่าทูตสวรรค์ ที่ทรงเลือกสรรไว้แล้วนั้น ให้ท่านรักษาข้อความเหล่านี้ไว้โดยไม่เห็นแก่หน้าผู้ใด (ฉบับไทยคิงเจมส์)

¹⁶ 1 โครินธ์ 11:3 แต่ขอให้ท่านตระหนักว่าพระคริสต์ทรงเป็นศีรษะของชายทุกคนและชายเป็นศีรษะของหญิง และพระเจ้าทรงเป็นศีรษะของพระคริสต์ (ฉบับบอมบตรอมร่วมสมัย)

¹⁷ 1 โครินธ์ 8:6 แต่สำหรับเรานั้นมีพระเจ้าองค์เดียวคือพระบิดา ทุกสิ่งเกิดมาจากพระองค์และเราอยู่เพื่อพระองค์ และมีพระเยซูคริสต์องค์พระผู้เป็นเจ้าเพียงองค์เดียว

¹⁸ ฉบับบอมบตรอมร่วมสมัย, ฉบับมาตรฐาน 2011 แปลอิสยาห์ 45:5 ว่า “เราคือยาห์เวห์ และไม่มีผู้อื่นอีก นอกจากเรา ไม่มีพระเจ้า” (ผู้แปล)

¹⁹ ยอห์น 17:1, 3 ข้าแต่พระบิดา...และนี่แหละคือชีวิตนิรันดร์ คือการที่พวกเขารูจักพระองค์ ผู้ทรงเป็นพระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียว และรู้จักพระเยซูคริสต์ที่พระองค์ทรงใช้มา

ทรา ย พระคัมภีร์ซึ่งเป็นถ้อยคำที่มีชีวิตของพระเจ้านั้น ไม่ได้ให้สิ่งที่บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพต้องการมากที่สุด ความเจียบสนิทของพระคัมภีร์เกี่ยวกับการเป็นพระเจ้าของพระเยซูเป็นเหตุผลอย่างมากที่ทำให้ไบรอัน เจ ไรท์ มีความพยายามมากกว่าปกติที่จะค้นพระคัมภีร์เพื่อหาข้ออ้างอิงถึงพระเยซูว่าเป็น *theos* และไรท์ก็สรุปได้แต่เพียงว่า ยอห์น 20:28 เป็นเพียงข้อเดียวในพระคัมภีร์ใหม่ที่กล่าวถึงด้วยความมั่นใจเต็มที่ว่า พระเยซูทรงเป็น *theos* (“พระเจ้า”)

เราได้ลิ้มความหมายของคำว่า “ชัดเจน” ไปไหม?

ถึงกระนั้นแม้แต่ยอห์น 20:28 ก็ยังไม่มีการอ้างอิงที่ชัดเจน ถึงพระเยซูว่าเป็นพระเจ้า อย่างดีที่สุด เราก็ได้ความหมายที่เป็นไปได้จากโรมัส แต่นั่นอาจไม่มีอะไรได้มากไปกว่าการอุทานด้วยความประหลาดใจเมื่อเห็นองค์พระผู้เป็นเจ้าผู้เป็นขึ้นจากความตาย ความจริงแล้วคู่มืออธิบายพระคัมภีร์มากมายของผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพใช้คำตรงกันว่า “อุทาน” เพื่ออธิบายคำพูดด้วยความประหลาดใจของโรมัสว่า “องค์พระผู้เป็นเจ้าของข้าพระองค์ และพระเจ้าของข้าพระองค์!” ที่ได้เห็นองค์พระผู้เป็นเจ้าผู้เป็นขึ้นจากความตาย ความคลุมเครือของข้อนี้เกี่ยวกับความเป็นพระเจ้าของพระเยซูทราใจผมมากในช่วงฤดูร้อนปี 1983 เมื่อผมกำลังสอนชั้นศึกษาพระคัมภีร์วันอาทิตย์สำหรับผู้ใหญ่ในเมืองออตตาวา ประเทศแคนาดา ขณะเมื่อยังเป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ

ดูเหมือนว่าบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพได้ลิ้มความหมายของคำว่า “ชัดเจน” คำกล่าวอย่างชัดเจนจากพระเยซูจะเป็นแบบนี้ว่า “ถูกแล้วโรมัส เราเป็นองค์พระผู้เป็นเจ้าของท่าน และพระเจ้าของท่าน”

เพื่อให้เข้าใจความหมายที่เห็นได้ชัดของ “ชัดเจน” ผมขอถามคำถามง่ายๆว่า ทำไมคริสเตียนทั้งหลายจึงไม่ได้แย้งความเป็นพระเจ้าของพระบิดา? นั่นเป็นเพราะพระคัมภีร์ระบุไว้อย่างชัดเจนซ้ำแล้วซ้ำอีกว่า “สันติสุขซึ่งมาจากพระเจ้าพระบิดาของเราทั้งหลาย” (โรม 1:7)²⁰ “พระเจ้าและพระบิดาของพระเยซูคริสต์องค์พระผู้เป็น

²⁰ โรม 1:7 ขอพระคุณและสันติสุขซึ่งมาจากพระเจ้าพระบิดาของเราทั้งหลาย และจากพระเยซูคริสต์องค์พระผู้เป็นเจ้า จงดำรงอยู่กับพวกท่านเถิด

เจ้าของเรา” (โรม 15:6)²¹ “มีพระเจ้าองค์เดียวคือพระบิดา” (1 โครินธ์ 8:6)²² เป็นต้น แต่คุณจะพบคำกล่าวเช่นว่า “มีพระเจ้าองค์เดียวคือพระเยซูคริสต์” ได้ที่ไหน? ไม่มีถ้อยคำที่ชัดเจนเลยสักครั้งในพระคัมภีร์ทั้งเล่มกับความเป็นพระเจ้าของพระคริสต์ แม้แต่ในยอห์น 20:28

เป็นสิ่งสำคัญที่เราจะเรียกร้องความชัดเจนมากที่สุดจากบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพเกี่ยวกับยอห์น 20:28 ด้วยเหตุผลง่าย ๆ ตามที่ไรท์กล่าวไว้ว่า ข้อนี้เป็นข้อเดียวในพระคัมภีร์ที่เรียกพระเยซูว่า *theos* ด้วยความมั่นใจเต็มที่ ถึงกระนั้นไรท์ก็ต้องการใช้ข้อยกเว้นข้อเดียวนี้ (ซึ่งไม่ชัดเจนด้วยซ้ำ) เพื่อล้มล้างการซึ่งน้ำหนักหลักฐานทั้งหมดในพระคัมภีร์ส่วนที่เหลือ! เราต้องจำไว้ว่า ไรท์เองก็ยอมรับว่า “พระเยซูไม่เคยใช้คำว่า *θεός* กับตัวพระองค์เอง” (หน้า 230) นั่นเป็นข้อเท็จจริงที่ครอบคลุมทั้งหมดที่มีไปถึงยอห์น 20:28-29

เมื่อเร็ว ๆ นี้ผมเจอหนังสือเล่มหนึ่งมีชื่อที่น่าสนใจว่า *พระเยซูทรงเป็นพระเจ้าหรือเปล่า?* (สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยอ็อกซ์ฟอร์ด)²³ ซึ่งริชาร์ด สวินเบอร์น์²⁴ ผู้เป็นนักปรัชญา-นักศาสนศาสตร์คริสเตียนที่มีชื่อเสียงจากอ็อกซ์ฟอร์ด และเป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ ที่ค้นดูพระคัมภีร์และหลักคำสอนของคริสตจักรเพื่อเป็นหลักฐานว่าพระเยซูทรงเป็นพระเจ้า อันที่จริงแล้ว ชื่อที่ยั่วยุตักกล่าวว่ *พระเยซูเป็นพระเจ้าหรือเปล่า?* อาจถูกแต่งขึ้นได้โดยนักวิชาการที่เชื่อในตรีเอกานุภาพด้วยซ้ำนั้น แสดงให้เห็นว่าพระคัมภีร์อาจมีหลักฐานเพียงเล็กน้อย หรือหลักฐานอาจเป็นศูนย์กับความเป็นพระเจ้าของพระเยซู

สวินเบอร์น์ให้แง่คิดในทางปรัชญาและลึกลับเกี่ยวกับคริสตจักรและความเชื่อของคริสตจักร แต่ไม่ได้ให้ข้อพิสูจน์ที่ชัดเจนจากพระคัมภีร์ว่าพระเยซูคือพระเจ้าส่วนใหญ่แล้วเขาพบหลักฐานที่อ่อนและอ้อม ๆ เช่นว่า พระเจ้าทำให้พระเยซูเป็นขึ้นจากความตาย ความจริงแล้ว สวินเบอร์น์พบหลักฐานความเป็นพระเจ้าของพระเยซูในความเชื่อทางประวัติศาสตร์ของคริสตจักรมากกว่าในพระคัมภีร์

²¹ โรม 15:6 เพื่อท่านทั้งหลายจะได้ถวายพระเกียรติสิริแด่พระเจ้าด้วยปากและใจเดียวกัน พระองค์คือพระเจ้า และพระบิดาของพระเยซูคริสต์เจ้าของเรา (ฉบับอมตธรรมร่วมสมัย)

²² 1 โครินธ์ 8:6 สำหรับเรานั้นมีพระเจ้าองค์เดียวคือพระบิดา ทุกสิ่งเกิดมาจากพระองค์และเราอยู่เพื่อพระองค์ และมีพระเยซูคริสต์องค์พระผู้เป็นเจ้าเพียงองค์เดียว ทุกสิ่งเกิดมาโดยพระองค์และเราก็คือพระผู้เป็นเจ้าโดยพระองค์

²³ *Was Jesus God?* (Oxford University Press)

²⁴ Richard Swinburne

ในบทสุดท้ายที่ชื่อ “บทสรุปสุดท้าย” สวินเบอร์นแสดงความไม่มั่นใจอย่างระวังเมื่อเขากล่าวว่า “มันเป็นไปได้มากที่ว่าพระเยซูทรงเป็นพระเจ้า” อะไรวะ? แค่ “เป็นไปได้มาก” เท่านั้นหรือ? ในฐานะที่เป็นนักวิชาการที่มีความรับผิดชอบ เขาจึงไม่แสดงระดับของความมั่นใจที่ไม่ได้รับการรับรองจากข้อมูลในพระคัมภีร์ อีกสองหน้าถัดมา เขายอมรับว่าข้อความบางข้อความของพระคัมภีร์ใหม่ “ปฏิเสธหลักคำสอนนี้” เกี่ยวกับ “ความเป็นพระเจ้าของพระเยซู” ในหน้าถัดไปเขาพูดว่า “ไม่ว่าจะโต้แย้งได้ว่าพระเยซูไม่ได้สอนหลักคำสอนนี้” เกี่ยวกับความเชื่อในตรีเอกานุภาพ นี่เป็นข้อยอมรับจริงๆ จากผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพผู้มีความรู้มาก

โรเบิร์ตสัน แมคควิลกิน²⁵ ซึ่งเป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพที่มุ่งมั่นอีกคนหนึ่ง ในงานเขียนที่ละเอียดของเขาเรื่อง *ความเข้าใจและการประยุกต์ใช้พระคัมภีร์*²⁶ ได้ให้คำแนะนำที่ดี ซึ่งจำเป็นสำหรับตัวโนโลกของผู้เชื่อกลุ่มอิวานเจลิคอลปัจจุบันนี้ ในหนังสือของเขาบทที่ 16 ในหัวข้อว่า “ยึดหลักคำสอนในพระคัมภีร์เพียงอย่างเดียวเท่านั้น” แมคควิลกิน ซึ่งเป็นผู้เชื่อกลุ่มอิวานเจลิคอล เตือนผู้อ่านไม่ให้ยึดหลักคำสอนที่ข้อสรุป แต่ให้ยึดคำสอนที่ชัดเจนจากพระคัมภีร์ เขาเดินหน้าทันทีที่จะยกเพียงตัวอย่างเดียวเท่านั้นของข้อสรุปดังกล่าวว่า “ความจริงแล้ว หลักคำสอนในตรีเอกานุภาพคือข้อสรุปดังกล่าว แต่วิธีการที่ให้อำนาจสามพระองค์สัมพันธ์กันมากที่สุดนั้น ไม่ได้เปิดเผยไว้ในพระคัมภีร์ และดังนั้นทฤษฎีของเราที่ให้อำนาจทั้งสามสัมพันธ์กัน จึงควรถือว่ายังไม่แน่นอน”

พวกคุณส่วนใหญ่ที่อยู่ในการประชุมนี้คงจะได้อ่านหนังสือ *พระเยซูไม่ได้เป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ: การเรียกให้กลับไปสู่หลักข้อเชื่อของพระเยซู*²⁷ ของเซอร์แอนโทนี บัซซาร์ด²⁸ บทที่ 4 ของหนังสือเล่มนี้ในหัวข้อ “การคืนรนอย่างมากของบรรดานักวิชาการเพื่อค้นหาพระเจ้าตรีเอกภาพในพระคัมภีร์” มีการยอมรับอย่างเปิดเผยโดยบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพที่มีชื่อเสียง ซึ่งคืนรนเพื่ออธิบายถึงข้ออ้างอิงของพระคัมภีร์ที่มีไม่เพียงพอที่จะอ้างว่าพระเยซูทรงเป็นพระเจ้า

เนื่องจากพระคัมภีร์ไม่ได้กล่าวอย่างชัดเจนว่าพระเยซูทรงเป็นพระเจ้า ในที่สุดแล้ว ความเชื่อในตรีเอกานุภาพจึงเป็นหลักคำสอนที่สร้างขึ้นบนการโต้แย้งโดยไม่มี

²⁵ Robertson McQuilkin

²⁶ *Understanding and Applying the Bible*

²⁷ *Jesus Was Not a Trinitarian: A Call to Return to the Creed of Jesus*

²⁸ Sir Anthony F. Buzzard

หลักฐาน เป็นข้อสรุปที่อ่อนน้าหนัก มีการเปรียบเทียบที่คลุมเครือ มีการรวมหลายบุคคลให้เป็นคนเดียวกัน มีการแปลคำบุพบทของภาษากรีกที่ผิด ใช้ความล้าลึกและคำสอนสืบทอดเป็นทางเลือกสุดท้าย มีการกลับการใช้คำในพระคัมภีร์ (เช่น การเปลี่ยน “พระบุตรของพระเจ้า” ที่มีในพระคัมภีร์ให้เป็น “พระเจ้าพระบุตร” ที่ไม่มีในพระคัมภีร์) และการใช้แนวคิดเชิงปรัชญาอย่างมาก (เช่น *มีแก่นแท้เดียวกัน*,²⁹ คำที่เริ่มต้นมาจากความเชื่อแบบนอสติค ที่บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพได้นำมาใช้ในการทำให้อาณาไม่ใช้บุคคล แต่เป็นแก่นสาร)

ประเด็นที่ 5 ถ้าพระเยซูทรงถูกเรียกว่า “พระเจ้า” จริงๆ ในยอห์น 20:28 ข้อนี้ก็สนับสนุนความเชื่อแบบโมดาลิสซึมไม่ได้สนับสนุนความเชื่อ ในตรี เอกานุภาพ

ยอห์น 20:28 มีความซับซ้อนซึ่งเป็นที่รู้จักในงานวิชาการพระคัมภีร์ใหม่ ในตัวบทภาษากรีกของยอห์น 20:28 นั้นโรมัสไม่เพียงแค่พูดว่า “พระเจ้า” (*theos*) แต่เป็น “พระเจ้าผู้นั้น” (*ho theos*) โดยมีคำนำหน้านาม *ho (the)* ด้วย ความจริงที่สำคัญนี้จะไม่พบในการแปลพระคัมภีร์ของฉบับภาษาอังกฤษ

การปรากฏของคำนำหน้านาม “the” ในยอห์น 20:28 ทำให้คำเรียก “พระเจ้าผู้นั้น” (“the God”) ชัดเจนเกินกว่าที่จะนำไปใช้กับพระเยซู เพราะมันจะทำให้การยืนยันของความเชื่อในตรีเอกานุภาพที่ว่าพระเยซูทรงมีแก่นแท้ของพระเจ้าร่วมกับพระบิดานั้นอ่อนลงไปเลย เราต้องจำไว้ว่าบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ ที่ได้แย้งว่าพระเยซูเป็นพระเจ้าในยอห์น 1:1 ได้เห็นว่า “พระเจ้า” ใน “พระวาจาเป็นพระเจ้า” นั้นไม่มีคำนำหน้านามหน้าคำว่าพระเจ้า³⁰ (“the Word was God”)

²⁹ homoousios

³⁰ ผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพส่วนใหญ่มองว่า “พระเจ้า (ผู้นั้น)” (*ho theos*, ด้วยคำนำหน้านาม *ho*) ชัดเจนเกินกว่าที่จะนำมาใช้กับพระคริสต์ เพราะมันทำให้หลักคำสอนของความเชื่อในตรีเอกานุภาพอ่อนลงไปเลย มาร์คัส ดอดส์ ผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพที่มีชื่อเสียงกล่าวไว้ว่า “หลักคำสอนเกี่ยวกับตรีเอกานุภาพของคริสเตียน เป็นความพยายามก่อนสิ่งใดอื่นที่จะแสดงให้เห็นว่าพระเยซูคริสต์ทรงเป็นพระเจ้า (*theos*) แต่ในอีกแง่หนึ่งก็ไม่ใช่พระเจ้า (*ho theos*) นั่นก็คือ ไม่ใช่เป็นพระเจ้าที่สมบูรณ์ในพระเจ้าเพียงหนึ่ง” (*พระคัมภีร์ภาษากรีกของผู้อธิบาย, ทับศัพท์คำกรีก*)

ปัญหาจะยิ่งลึกซึ้ง เพราะถ้าพระเยซูเป็น “พระเจ้า” สิ่งนี้จะตัดโอกาสพระบิดาว่าเป็นพระเจ้า ตามที่บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพที่มีชื่อเสียง³¹ ต่างยอมรับ

ผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพกล่าวอ้างว่ายอห์น 20:28 เทียบพระเยซูให้เท่ากับ *theos* นั้นเป็นปัญหา เพราะนั่นจะทำให้พระเยซูเป็น “พระเจ้าผู้หนึ่ง” (“the God”) ไม่ใช่แค่ “พระเจ้า” (“God”) และจะนำไปสู่หนึ่งในสองความเป็นไปได้ ทั้งสองความเป็นไปได้ที่บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพรังเกียจ

ความเป็นไปได้อย่างหนึ่งก็คือว่า พระเยซูทรงเป็น “พระเจ้าผู้หนึ่ง” ที่จะตัดโอกาสพระบิดาว่าเป็นพระเจ้า (คำกล่าวที่หมิ่นประมาทแม้แต่กับบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ) ความเป็นไปได้อีกอย่างหนึ่ง คือการปกป้องความเป็นพระเจ้าของพระบิดาก็คือให้ พระเยซู = พระบิดา แต่นี่จะเป็นข้อผิดพลาดของความเชื่อแบบโมดาลิสซึมและซาเบลเลียนิซึม³²

สิ่งที่บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพมองหาพระเยซูในยอห์น 20:28 นั้น ไม่ใช่ที่เป็น “พระเจ้าผู้หนึ่ง” แต่เป็น “พระเจ้า” (ความแตกต่างที่มีความสำคัญต่อการตีความของผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพจากยอห์น 1:1) ผู้คัดลอกต้นฉบับโบราณบางคนได้ตระหนักว่ายอห์น 20:28 ทำให้เกิดปัญหากับความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ดังนั้นพวกเขาจึงได้ “แก้ไข” โดยการลบคำนำหน้านาม “the” ออกจาก “the God” ในข้อนี้ อีกทั้งในข้ออื่นๆ ที่มีปัญหาทางศาสนศาสตร์เกี่ยวกับพระคริสต์ที่คล้ายๆ กันนี้

บาร์ต ดี แอร์แมน³³ เป็นหนึ่งในนักวิจารณ์ด้วยพระคัมภีร์ใหม่ชั้นนำของโลก และสิ่งนี้เป็นที่ยอมรับ แม้กระทั่งจากผู้ที่ไม่เห็นด้วยรวมทั้งตัวผม กับความคิดทางลบของเขาเกี่ยวกับสถานะของต้นฉบับต่างๆ ของพระคัมภีร์ใหม่³⁴ ในงานเขียนที่

³¹ ตัวอย่างเช่น ซี เค แบร์ริทท์ นักวิชาการผู้โด่งดังที่เชื่อในตรีเอกานุภาพ ในข้อคิดเห็นของเขาเกี่ยวกับยอห์น 1:1 กล่าวว่า “การไม่มีคำนำหน้านามบ่งชี้ว่าพระวาทะนั้นเป็นพระเจ้า แต่ไม่ได้เป็นผู้ที่เป็นความจริงเพียงผู้เดียว คือถ้า *ὁ θεός* [*ho theos* พระเจ้าผู้หนึ่ง] ได้ถูกเขียนไว้ มันก็คงเป็นที่เข้าใจว่า ไม่มีพระเจ้าที่ดำรงอยู่นอกจากพระองค์ที่สองของตรีเอกานุภาพ [กล่าวคือ มันจะทำให้เข้าใจว่ามีเพียงพระคริสต์เท่านั้นที่เป็นพระเจ้า ไม่ใช่พระบิดาที่เป็นพระเจ้า]” (*พระกิตติคุณตามคำของเซนต์ ยอห์น*, คำอธิบายของผมเพิ่มอยู่ในวงเล็บ)

³² โมดาลิสซึม หรือที่เรียกว่าซาเบลเลียนิซึม กล่าวว่าในประวัติศาสตร์ของความรอดนั้น พระเจ้าถูกสำแดงแก่บรรดาผู้เชื่อจากหนึ่งในสามสถานะ คือพระบิดา พระบุตร และวิญญาณ นี่เป็นสามสถานะของพระเจ้าองค์เดียว ซึ่งคล้ายกับความเป็นจริงที่ว่า H₂O สามารถเป็นของเหลว น้ำแข็ง หรือไอน้ำ

³³ Bart D. Ehrman

³⁴ ตัวอย่างเช่น ดาเนียล บี วอลเลซ ในหนังสือที่ผมได้อ้างถึง ก็ยอมรับว่าแอร์แมนเป็น “นักวิชาการที่น่าเชื่อถือ และไม่มีข้อบกพร่องในการวิจารณ์ด้วย” ที่จริงแอร์แมนถูกเลือกจากบรูซ เอ็ม เมทซ์เกอร์ ซึ่งเป็นนักวิชาการที่

สำคัญของเขาเรื่อง *การใช้คำผิดในพระคัมภีร์ของความเชื่อแบบดั้งเดิม*³⁵ แอร์แมน อธิบายการที่ผู้คัดลอกในสมัยแรก ๆ บางคนได้ลบคำ “the” ที่เป็นปัญหาออกจาก “the God” (*ho theos*) ในยอห์น 20:28 ไว้ว่า

อีกข้อความหนึ่งที่สามารถใช้ชี้แนะว่าพระคริสต์พระองค์เองทรงเป็น “พระเจ้า” (เช่น *ho theos* พร้อมคำนำหน้านาม) ปรากฏอยู่ในท้ายพระกิตติคุณเล่มที่สี่ และเราไม่ควรแปลกใจที่พบตรงนี้อีกครั้งว่า บรรดาผู้คัดลอกได้แก้ไขตัวบท เมื่อเห็นพระเยซูที่ฟื้นคืนพระชนม์ โธมัสได้กล่าวว่า “องค์พระผู้เป็นเจ้าของข้าพระองค์ และพระเจ้าของข้าพระองค์” (*ho theos mou*) ข้อความนี้ได้สร้างปัญหาให้กับบรรดาผู้แปลในช่วงหลายปีที่ผ่านมา; อีโอดอร์ แห่งม็อบเซสเตีย³⁶ แย้งว่าคำพูดนั้นไม่ได้พูดกับพระเยซูโดยตรง แต่เปล่งออกมาในการสรรเสริญพระเจ้าพระบิดา บรรดาผู้อธิบายพระคัมภีร์สมัยใหม่ก็พบว่าปัญหาในการใช้ถ้อยคำเพราะไม่เหมือนคำกล่าวของยอห์น 1:1 ที่พระวาจะเป็น *theos* (โดยไม่มีคำนำหน้านาม) ตรงนี้พระเยซูถูกขนานนามชัดเจนว่า *ho theos* เราจะหลีกเลี่ยงข้อสรุปจากการเรียกขานแบบนั้นที่พระองค์ [พระเยซู] ทรงเป็น “พระเจ้า” เดียวและเพียงองค์เดียวได้อย่างไร? ผู้คัดลอกหลายคนของคริสตจักรในยุคแรกจัดการเรื่องนี้อย่างเชื่องช้าเกี่ยวกับสิ่งที่สามารถจะถูกทำให้ตีความว่าเป็นผู้ต่อต้านความเชื่อที่ว่าพระบิดาทรงทนทุกข์ทรมานเหมือนกับพระบุตร³⁷ [นั่นคือ ผู้ต่อต้านโมตาλισต์] การใช้คำผิด: สิ่งที่มีอยู่ก่อนโคเด็กซ์เบซี³⁸ และต้นฉบับอื่นๆ ของพระกิตติคุณต่างก็เว้นคำนำหน้านาม พระเยซูทรงเป็นพระเจ้า แต่พระองค์เองไม่ได้เป็น “พระเจ้า” องค์เดียว (หน้า 311-312, เว้นเชิงอรรถ, ทับศัพท์ภาษากรีก)³⁹

ยอเดียมเกี่ยวกับต้นฉบับพระคัมภีร์ ให้จัดทำ *ตัวบทของพระคัมภีร์ใหม่* ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 4, ผลงานชิ้นเยี่ยมของเมทซ์เกอร์

³⁵ ชื่อเต็ม, *การใช้คำผิดในพระคัมภีร์ของความเชื่อแบบดั้งเดิม*: ผลของความขัดแย้งในสมัยแรกเกี่ยวกับตัวบทของพระคัมภีร์ใหม่ (ฉบับแก้ไข 2011, สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด)

³⁶ Theodore of Mopsuestia

³⁷ anti-Patristicist

³⁸ หนังสือโบราณที่เขียนด้วยลายมือ

³⁹ แอร์แมนได้ให้อีกสองกรณีที่คล้ายคลึงกันเกี่ยวกับการใช้คำของพระคัมภีร์อย่างผิดๆ กรณีแรกอยู่ในมาระโก 2:7 ที่พวกฟาริสีพูดว่า “ใครจะอภัยบาปได้ นอกจากพระเจ้าองค์เดียว” บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพในยุคแรกต้องการจะพูดว่า “พระเจ้า” ในข้อนี้หมายถึงพระเยซู แต่ความยุ่งยากสำหรับพวกเขาก็คือตัวบทในภาษากรีกมี “the God” แทนที่จะเป็น “God” ดังนั้นโคเด็กซ์เบซีในสมัยแรก จึงเปลี่ยนข้อความ “โดยเว้นคำ *eis* ที่เน้น

ประเด็นที่ 6 พระเยซูไม่ได้รับการนมัสการในพระคัมภีร์ใหม่

แม้จะมีปัญหาอย่างมากกับการตีความยอห์น 20:28 ของผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ แต่ผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพส่วนใหญ่จะไม่ยอมแพ้กับความเชื่อว่า พระเยซูทรงถูกเรียกว่า “พระเจ้า” ในยอห์น 20:28 ในกรณีเช่นนั้น เราก็ควรจะขยายการตรวจสอบของเราให้กว้างขึ้นโดยรวมคำถามที่สำคัญว่า พระเยซูทรงได้รับการนมัสการว่าเป็นพระเจ้าในพระคัมภีร์ใหม่จริงหรือไม่ ถ้าเป็นเรื่องจริงที่พระเยซูทรงถูกเรียกว่า “พระเจ้า” ในยอห์น 20:28 เราก็คงคาดหวังว่าพระเยซูจะต้องทรงได้รับการนมัสการแล้ว นมัสการอีกในพระคัมภีร์ใหม่ ในกิจการ ในจดหมายของเปาโล ในจดหมายของยอห์น ในวิวรณ์ ครึ่งแล้วครึ่งเล่าไปเรื่อย ๆ

แต่ที่เราจะได้เห็นคำตอบที่ชัดเจนจากข้อมูลในพระคัมภีร์ก็คือ “เปล่าเลย พระเยซูไม่ได้รับการนมัสการในพระคัมภีร์ใหม่ แต่กลับตรงกันข้ามว่า พระองค์ทรงสอนเราให้นมัสการพระบิดา” สิ่งนี้จะนำเราไปสู่บทต่อไป

ตอนนี้โดยนัยแล้ว พระคริสต์ยังคงเป็นพระเจ้า แต่พระองค์ก็ได้เป็นตัวของตัวเอง (คำในเครื่องหมายคำพูดเป็นของแอร์แมน) อีกกรณีหนึ่งอยู่ในมาระโก 12:26 ที่พระเยซูพูดถึงคำตรัสของพระเจ้าที่พูดกับโมเสส จากพุ่มไม้ที่มีไฟลุกโชนว่า “เราเป็นพระเจ้าของอับราฮัม พระเจ้าของอิสอัค และพระเจ้าของยาโคบ” บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพยืนยันกันว่าผู้ที่พูดคำเหล่านี้กับโมเสสนั้นก็คือพระคริสต์ที่ดำรงอยู่ก่อนจะมาบังเกิด แต่ก็มีปัญหาอีกสำหรับพวกเขา คือว่าตัวบทภาษากรีกของมาระโก 12:26 มี “the God” แทนที่จะเป็น “God” (“the God of Abraham”) ไม่น่าแปลกใจเลยที่หลายต้นฉบับได้ลบ “คำนำหน้านามในข้อความนี้ เพื่อให้ชื่อของพระเจ้าระบุตัวพระองค์เองว่าเป็น *theos* (God) แต่ไม่ใช่ *ho theos* (the God)” (แอร์แมน)

บทที่ 7

เมื่อ Proskyneō ใช้กับพระเยซู นั้นหมายถึงการนมัสการพระเจ้าหรือไม่?

กำลังนมัสการพระเยซู หรือว่ากำลังกราบเคารพพระเยซู?

เมื่อพวกนักปราชญ์ไปพบพระกุมารเยซูนั้น (มัทธิว 2:11)¹ พวกเขาได้ “กราบนมัสการ” พระเยซู (ฉบับ ESV) หรือว่าพวกเขาได้ “กราบแสดงความเคารพ” พระองค์กันแน่ (ฉบับ NJB)? ตรงนี้เราจะเห็นการแปลคำกรีก *proskyneō* ในสองแบบที่แตกต่างกันจากพระคัมภีร์หลักสองฉบับ

เราจะเห็นว่า พจนานุกรมภาษากรีก-อังกฤษให้คำนิยามพื้นฐานสองอย่างเกี่ยวกับ *proskyneō* อย่างหนึ่งเป็นความหมายอันดับแรกและสำคัญที่สุด และอีกอย่างเป็นความหมายรองและความหมายที่แตกออกมา ความหมายอันดับแรกคือ “การคุกเข่าต่อหน้าใครบางคน” หรือ “การหมอบกราบต่อหน้าใครบางคน” นี่เป็นการแสดงออกทางกายในการแสดงความเคารพต่อใครบางคนโดยไม่จำเป็นต้องถือว่าคนนั้นเป็นพระเจ้าสำหรับเขา (ตัวอย่างเช่น หมอบกราบต่อหน้านายร้อยชาวโรมัน) แต่ในบางบริบท *proskyneō* อาจมีความหมายที่แตกออกมาของ *การนมัสการ* ในขณะที่ความหมายอันดับแรกไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับการบ่งชี้ถึงพระเจ้า ส่วนความหมายรอง อาจเกี่ยวข้องกับการนมัสการพระเจ้า

¹ มัทธิว 2:11 เมื่อเข้าไปในบ้านก็พบพระกุมารกับนางมารีย์มารดา จึงก้มลงนมัสการพระกุมารนั้น แล้วเปิดหีบสมบัติของพวกเขาดูและถวายเครื่องบรรณาการแด่พระกุมาร คือ ทองคำ กำยาน และมดยอบ

เมื่อเราพบคำ *proskyneō* ในพระคัมภีร์ใหม่ คำถามว่าอันไหนเป็นความหมายที่มุ่งหมายไว้นั้น ก็มักจะแก้ปัญหาก็ได้โดยดูว่า เป้าหมายของ *proskyneō* คือใคร ถ้าเป้าหมายคือพระเจ้า *proskyneō* ก็จะหมายถึงการนมัสการพระเจ้า (เช่น มัทธิว 4:10 “จงกราบนมัสการองค์พระผู้เป็นเจ้าพระเจ้าของท่าน”) แต่ถ้าเป้าหมายคือมนุษย์ที่มีตำแหน่งสูง อย่างเช่น ผู้บังคับกองพันทหารโรมัน ดังนั้น *proskyneō* ก็จะหมายถึงการคุกเข่าหรือการแสดงความเคารพ โดยไม่ได้บ่งชี้ถึงพระเจ้า

ด้วยเหตุนี้ความหมายที่มุ่งหมายไว้ของ *proskyneō* จึงมักจะขึ้นอยู่กับผู้ที่เป้าหมายของ *proskyneō* ว่าเขาถูกมองว่าเป็นพระเจ้าหรือไม่ การใช้คำ *proskyneō* เฉยๆ ในตัวของมันเองแล้ว ไม่ได้ทำให้บุคคลนั้นเป็นพระเจ้า เพราะการที่คุกเข่าต่อใครสักคนนั้น ไม่จำเป็นว่าจะต้องเกี่ยวข้องกับการนมัสการพระเจ้า

ในสมัยโบราณแถบตะวันออกใกล้นั้น การคุกเข่าหรือการหมอบกราบจะเป็นอาภักดิ์ที่คั่นขึ้นในการแสดงความเคารพหรือความนอบน้อม และไม่ได้ถือว่าเป็นการนมัสการพระเจ้า เราจะเห็นสิ่งนี้ไม่เฉพาะแต่ในพระคัมภีร์ใหม่เท่านั้น แต่จะเห็นในพระคัมภีร์เดิมภาษากรีกฉบับเซปทัวจินต์² ซึ่งแปลมาจากพระคัมภีร์ภาษาฮีบรูอีกด้วย เราจะให้สองตัวอย่าง คือที่อับราฮัมน้อมตัวคำนับตรงหน้าคนฮิตไทต์ (ปฐมกาล 23:12)³ และดาวิดก้มลงถึงดินกราบไหว้ซาอูล (1 ซามูเอล 24:8;⁴ ข้อ 9 ในฉบับเซปทัวจินต์) คำที่ใช้ในฉบับเซปทัวจินต์ของทั้งสองข้อนี้ก็คือ *proskyneō* ดังนั้นจึงเป็นข้อผิดพลาดที่จะสรุปว่าพระเยซูทรงเป็นพระเจ้า เพียงเพราะข้อเท็จจริงที่ว่าใช้ *proskyneō* กับพระองค์

proskyneō หมายถึงอะไรเมื่อใช้กับพระเยซู?

คำ *proskyneō* มีปรากฏทั้งหมด 60 ครั้งในพระคัมภีร์ใหม่ ซึ่งใช้กับพระเยซู 17 ครั้ง (ทรงเป็นเป้าหมายของ *proskyneō* ในทั้งหมด 17 ครั้ง) รายการทั้งหมดของ 60 ตัวอย่างจะให้ไว้ด้านล่าง

² LXX (Septuagint หมายถึง 70 เป็นจำนวนผู้แปลพระคัมภีร์จากภาษาฮีบรูเป็นภาษากรีก) ผู้แปล

³ ปฐมกาล 23:12 “อับราฮัมก็นมัสการตัวลงคำนับต่อหน้าชาวแผ่นดินนั้น”

⁴ 1 ซามูเอล 24:8 ดาวิดก็ร้องทูลซาอูลว่า “ข้าแต่กษัตริย์ เจ้านายของข้าพระองค์ และเมื่อซาอูลทรงเสด็จดู ดาวิดก็ก้มลงถึงดินกราบไหว้” (ฉบับไทยคิงเจมส์)

เมื่อใช้ *proskyneō* กับพระเยซู ฉบับอิงลิชแสดนดาร์ต⁵ มักจะแปลว่า “นมัสการ” (เช่น พวกสาวก “กราบนมัสการ” พระเยซู หลังจากที่พระองค์ทรงทำให้พายุสงบลง, มัทธิว 14:33)⁶ แต่บางครั้งก็แปลว่า “คุกเข่า” (มัทธิว 20:20)⁷ ฉบับอิงลิชแสดนดาร์ต, ฉบับนิวอินเตอร์เนชันแนล, และฉบับนิวอเมริกันแสดนดาร์ต⁸ มีแนวโน้มที่จะแปล *proskyneō* ว่า “นมัสการ” เมื่อใช้กับพระเยซู โดยสันนิษฐานถึงความเป็นพระเจ้าของพระองค์

แต่พระคัมภีร์อีกหลายฉบับที่แปล *proskyneō* เมื่อใช้กับพระเยซูในลักษณะที่แตกต่างจากฉบับอิงลิชแสดนดาร์ต คือแทนที่จะบอกว่าพวกนักปราชญ์ “กราบนมัสการ” พระกุมารเยซู (มัทธิว 2:11) แต่คำแปลของฉบับเหล่านี้ไม่ได้บอกถึงการนมัสการเลย ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างบางส่วน เช่น แปลว่า “กราบถวายบังคมพระองค์” (ฉบับนิวเยรูซาเล็ม, ฉบับนิวไรส์แสดนดาร์ต, ฉบับนิวอเมริกัน, และฉบับดาร์บี);⁹ “ถวายเกียรติพระองค์” (ฉบับคอมมอนอิงลิช); “ยกย่องพระองค์” (ฉบับดูเอ-ริมส์); “น้อมตัวลงเพื่อถวายบังคมพระองค์” (ฉบับไรส์อิงลิช);¹⁰ และ “หมอบกราบด้วยความนับถือพระองค์” (ฉบับไอทีเอ็นที)¹¹ ทั้งนี้แม้จะมีข้อเท็จจริงว่า พระคัมภีร์เหล่านี้บางฉบับมีหลักฐานรับรองของผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ ไม่ว่าจะเป็นด้วยชื่อเสียงหรือด้วย *ไบเบิล* ของคาทอลิก ซึ่งเป็น “ตรารับรอง” ของคริสตจักรคาทอลิกสำหรับฉบับนิวเยรูซาเล็ม, ฉบับนิวอเมริกัน, และฉบับดูเอ-ริมส์

ฉบับอิงลิชแสดนดาร์ตแปลมัทธิว 2:11 ให้หมายถึง “การนมัสการ” พระกุมารเยซู แต่การแปลนี้ไม่ได้รับการยอมรับจากคู่มืออธิบายพระคัมภีร์หลายฉบับของความเชื่อในตรีเอกานุภาพในการค้นคว้าข้อนี้ของพวกเขา ตัวอย่างเช่น *คู่มืออธิบายพระคัมภีร์ฉบับทีนดัล*¹² กล่าวว่า “คำกริยาว่า *นมัสการ* (*proskyneō*) มีความหมายเพียงว่า กราบแสดงความเคารพมนุษย์ที่มีตำแหน่งสูง” จอห์น คาลวิน กล่าวอย่าง

⁵ English Standard Version (ESV)

⁶ มัทธิว 14:33 พวกที่อยู่ในเรือจึงมากราบนมัสการพระองค์ ทูลว่า “พระองค์เป็นพระบุตรของพระเจ้า”

⁷ มัทธิว 20:20 “แล้วภรรยาของเศเบดีพาบุตรชายของนางมาคุกเข่าทูลขอพระเยซู”(ฉบับอมตธรรมร่วมสมัย)

⁸ New International Version (NIV), New American Standard Version (NASB)

⁹ New Jerusalem Bible (NJB), New Revised Standard Version (NRSV), New American Bible (NAB), Darby

¹⁰ Common English Bible (CEB), Douay-Rheims Bible, Revised English Bible (REB)

¹¹ Idiomatic Translation of the New Testament (ITNT)

¹² Tyndale Commentary

หนักแน่นในคู่มืออธิบายพระคัมภีร์ของเขาว่า พวกนักปราชญ์ไม่ได้มาเพื่อนมัสการพระเยซู แต่มาเพื่อคารวะพระองค์ว่าเป็น “กษัตริย์ที่ยิ่งใหญ่มาก” *หนังสืออธิบายพระคัมภีร์ของ ดร.คอนสตาเบิล*¹³ กล่าวไว้ว่า คำกล่าวของพวกนักปราชญ์นั้น “ไม่จำเป็นต้องหมายความว่า พวกเขาเห็นว่าพระองค์เป็นพระเจ้า” แต่ “เพราะพวกเขาต้องการจะกราบถวายบังคมพระองค์” *คู่มืออธิบายพระคัมภีร์ของผู้อธิบาย*¹⁴ กล่าวว่า “คำกล่าวของพวกนักปราชญ์แสดงให้เห็นว่า เป็นการถวายบังคมกษัตริย์มากกว่าเป็นการนมัสการพระเจ้า”

ความแตกต่างในการแปลยังมีให้เห็นในข้ออื่นๆ เช่น มัทธิว 14:33 ที่ฉบับอิงลิชแอสแตนด์กล่าวว่าพวกสาวก “กราบนมัสการ” พระเยซูหลังจากที่พระองค์ทรงทำให้พายุสงบลง แต่พระคัมภีร์ส่วนใหญ่ที่ได้กล่าวมาก่อนแล้ว พูดถึงการน้อมตัวลงต่อพระเยซูหรือการกราบแสดงความเคารพพระองค์ ตัวอย่างเช่น ฉบับนิวเยรูซาเล็มใช้คำว่า “กราบลงตรงหน้าพระองค์” และฉบับนิวอิงลิช¹⁵ กับฉบับรีไวส์อิงลิชใช้คำว่า “คุกกราบลงแทบพระบาทของพระองค์”

คำถามที่สำคัญสำหรับบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ

เนื่องจาก *proskyneō* สามารถหมายถึง “กราบแสดงความเคารพ” หรือความหมายที่น้อยกว่าปกติว่า “นมัสการ” อันไหนคือความหมายที่มุ่งหมายไว้เมื่อใช้กับพระเยซูหรือ? เป็นไปได้ไหมที่เราจะได้รับความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ *proskyneō* ที่ไม่ขึ้นอยู่กับข้อสันนิษฐานตามหลักคำสอน? และเราสามารถจะผ่าทางตันนี้ได้ไหมที่บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพใช้ *proskyneō* ให้หมายถึงการนมัสการพระเยซู และบรรดาผู้ที่ไม่เชื่อในตรีเอกานุภาพใช้ให้หมายถึงการคุกเข่าลงต่อหน้าพระพักตร์พระเยซู?

¹³ *Constable's Expository Notes*

¹⁴ *Expositor's Bible Commentary*

¹⁵ *New English Bible (NEB)*

ปัญหาที่เพิ่มขึ้นก็คือ มัทธิว 2:11 (เรื่องพระกุมารเยซูกับพวกนักปราชญ์) ไม่มีหลักฐานภายใน¹⁶ ที่ชัดเจน ที่จะสนับสนุนการตีความอันหนึ่งมากกว่าอีกอันหนึ่ง ดังนั้นหากคุณเชื่อว่าพวกนักปราชญ์นมัสการพระเยซูว่าเป็นพระเจ้า *proskyneō* ก็จะหมายถึง “นมัสการ” สำหรับคุณ แต่ถ้าคุณเชื่อว่าพวกนักปราชญ์กราบบังคมพระเยซู *proskyneō* ก็จะหมายถึง “กราบแสดงความเคารพ” สำหรับคุณ ดังนั้นจะมีปัจจัยภายนอกและปัจจัยที่อยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงอะไรไหม ที่จะสามารถผ่าทางตันนี้ได้?

สิ่งที่เรามีวิธีผ่าทางตัน เพราะมีข้อเท็จจริงสี่ข้อที่สามารถพิสูจน์ความจริงได้ และอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงโดยไม่ขึ้นกับข้อสันนิษฐานตามหลักคำสอน ไม่มีข้อไหนที่เป็นข้อสรุปโดยตัวมันเอง แต่เมื่อเอาข้อเท็จจริงทั้งสี่ข้อมารวมกัน ข้อเท็จจริงเหล่านั้นจะชี้แนะเราไปยังความหมายที่ถูกต้องของ *proskyneō* เมื่อมีการใช้กับพระเยซู

ข้อเท็จจริง # 1 การนมัสการไม่ใช่ความหมายพื้นฐานของ *proskyneō* แต่เป็นเพียงความหมายที่แตกแขนงมารากศัพท์

พจนานุกรมภาษากรีก-อังกฤษที่ได้มาตรฐานสองฉบับ คือฉบับของ BDAG¹⁷ และฉบับของ Thayer¹⁸ ระบุว่า “การนมัสการ” เป็นเพียงความหมายรองหรือเป็นความหมายที่แตกออกมาของ *proskyneō* ต่อไปนี้เป็นการให้คำนิยาม *proskyneō* ของฉบับ BDAG โดยยกมาตรงนี้แบบคำต่อคำที่เว้นการอ้างอิง (ตัวหนาในที่เดียวเป็นของผม)

- การแสดงท่าทีหรืออากัปกิริยาการฟังพาอย่างสิ้นเชิงของคนๆหนึ่ง หรือการยอมจำนนต่อผู้มีอำนาจระดับสูง
- (หมอบกราบ และ) นมัสการ
- ก้มค่านับต่อ

¹⁶ วิธีการประเมินหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เป็นการประเมินเนื้อหาของข้อมูลที่ปรากฏในหลักฐานนั้นๆ เพื่อดูว่าตรงกับข้อเท็จจริงหรือไม่ (ผู้แปล)

¹⁷ Bauer-Danker-Arndt-Gingrich, Greek Lexicon of the New Testament

¹⁸ Thayer's Greek-English lexicon

- หมอบกราบตรงหน้า
- ให้ความเคารพนับถือต่อ
- ต้อนรับด้วยความเคารพ

พจนานุกรมฉบับ Thayer ให้คำนิยาม *proskyneō* ในแบบเดียวกันดังต่อไปนี้, การยกอ้างเป็นแบบคำต่อคำ โดยเว้นการอ้างอิง (และตัวหนาในที่เดียวเป็นของผม)

- การจูบมือคนๆหนึ่ง เป็นสัญลักษณ์ของความเคารพนับถือ
- การหมอบราบลงถึงดินโดยหน้าผากแตะพื้นดิน เป็นการแสดงความเคารพนับถืออย่างสุดซึ้ง
- การคุกเข่าหรือหมอบกราบเพื่อแสดงถึงความเคารพ (กับใครสักคน) หรือการก้มคำนับ ไม่ว่าจะเพื่อแสดงความนับถือหรือเป็นการอ้อนวอน
- เป็นการใช้ ก. แสดงความเคารพต่อมนุษย์ที่มีตำแหน่งที่สูง
- ข. แสดงความเคารพสักการะต่อพระเจ้าและพระคริสต์ที่เสด็จสู่สวรรค์ ต่อบุตรสวรรค์ และต่อพวกผี: อย่างแท้จริง (หรือ **นมัสการ**)

ในพจนานุกรมภาษากรีก-อังกฤษฉบับ BDAG และฉบับ Thayer คำเล็กๆสองคำที่เป็นตัวหนา เป็นคำนิยามเดียวกันนั้นของ *proskyneō* ที่เกี่ยวข้องกับการนมัสการพระเจ้า! ในพจนานุกรมทั้งสองฉบับนี้ ให้ความคิดเกี่ยวกับการนมัสการน้อยกว่าความคิดเกี่ยวกับการคุกเข่าหรือการกราบไหว้กว่ามาก ความจริงแล้ว มีเพียงหนึ่งในสี่เท่านั้นของการอ้างอิงของฉบับ BDAG ที่เกี่ยวข้องกับ “การนมัสการ” ซึ่งชี้ให้เห็นว่าในพระคัมภีร์ใหม่นั้น ความหมายพื้นฐานของ *proskyneō* ไม่ใช่การนมัสการ แต่เป็นการคุกเข่าหรือการกราบไหว้ ความหมายของ “การนมัสการ” นั้นเป็นไปได้ในบางบริบท แต่เป็นความหมายที่แตกออกมา

นั่นก็หมายความว่า เราจะไม่สามารถสรุปได้ว่า พระเยซูทรงเป็นพระเจ้าเพียงเพราะข้อเท็จจริงที่ว่า *proskyneō* ถูกนำไปใช้กับพระองค์ เราต้องการหลักฐานมากขึ้นนอกเหนือจากข้อเท็จจริงดังกล่าวที่แทบไม่พอ

ข้อเท็จจริง # 2 แม้จะมีการใช้ *Proskyneō* อย่างต่อเนื่องในพระคัมภีร์ใหม่ แต่ก็แทบไม่ได้ใช้กับพระเยซูอีก หลังจากที่พระองค์เสด็จสู่สวรรค์!

คำว่า *proskyneō* มีปรากฏ 60 ครั้งในพระคัมภีร์ใหม่ โดยมีปรากฏ 29 ครั้งในพระกิตติคุณทั้งสี่เล่ม และปรากฏ 31 ครั้งหลังพระกิตติคุณ ดังนั้นการปรากฏของ *proskyneō* จึงเกือบจะสมดุลเท่า ๆ กัน (29 ต่อ 31) ระหว่างพระกิตติคุณกับส่วนที่เหลือของพระคัมภีร์ใหม่

ความสมดุลของ 29 ต่อ 31 นี้ตรงกันข้ามโดยสิ้นเชิงกับความไม่สมดุลของ 15 ต่อ 2 ต่อไปนี้ โดยที่ *proskyneō* ถูกใช้ 15 ครั้งกับพระเยซูในพระกิตติคุณสี่เล่ม มีเพียงสองครั้งที่ใช้กับพระเยซูหลังจากพระกิตติคุณ! ความไม่สมดุลของ 15 ต่อ 2 นี้จะเห็นได้ในตารางต่อไปนี้ซึ่งเราจะเรียกว่าตารางที่ “สั้นกว่า”

การปรากฏ 17 ครั้งของ <i>proskyneō</i> ที่ใช้กับพระเยซูคริสต์ในพระคัมภีร์ใหม่	
พระกิตติคุณทั้งสี่ (15 ครั้ง)	หลังพระกิตติคุณ (2 ครั้ง)
มัทธิว 2:2	ฮีบรู 1:6 วิวรณ์ 5:14
มัทธิว 2:8	
มัทธิว 2:11	
มัทธิว 4:9	
มัทธิว 8:2	
มัทธิว 9:18	
มัทธิว 14:33	
มัทธิว 15:25	
มัทธิว 20:20	
มัทธิว 28:9	
มัทธิว 28:17	
มาระโก 5:6	
มาระโก 15:19	
ลูกา 24:52	
ยอห์น 9:38	

จงสังเกตความไม่สมดุระหว่างสองคอลัมน์

ตารางถัดไปที่ยาวกว่า จะแสดงรายการของการปรากฏทั้งหมด 60 ครั้งของ *proskyneō* ที่พบในพระคัมภีร์ใหม่ภาษากรีกฉบับ NA28 ตารางแบ่งออกเป็นสองส่วนที่เหมือนกันคือ พระกิตติคุณทั้งสี่ที่มีการปรากฏ 29 ครั้ง และปรากฏหลังพระกิตติคุณ 31 ครั้ง ในตารางที่ยาวกว่านี้มีการปรากฏ 17 ครั้ง ที่กล่าวถึงพระเยซูซึ่งเน้นเป็นตัวหนาและตรงกับ 17 ข้อที่แสดงรายการในตารางที่สั้นกว่า

การปรากฏทั้งหมด 60 ครั้งของ <i>proskyneō</i> ในพระคัมภีร์ใหม่ภาษากรีก							
มัทธิว	2:2,	2:8,	2:11,	4:9,	4:10,	8:2,	9:18,
	14:33,	15:25,	18:26,	20:20,	28:9,	28:17	
มาระโก	5:6,	15:19					
ลูกา	4:7,	4:8,	24:52				
ยอห์น	4:20,	4:21,	4:22,	4:22,	4:23,	4:23,	4:23,
	4:24,	4:24,	9:38,	12:20			
กิจการ	7:43,	8:27,	10:25,	24:11			
1 โครินธ์	14:25						
ฮีบรู	1:6,	11:21					
วิวรณ์	3:9,	4:10,	5:14,	7:11,	9:20,	11:1,	11:16,
	13:4,	13:4,	13:8,	13:12,	13:15,	14:7,	14:9,
	14:11,	15:4,	16:2,	19:4,	19:10,	19:10,	19:20,
	20:4,	22:8,	22:9				

จากทั้งสองตารางนี้ เราจะเห็นว่าไม่มีการใช้ *proskyneō* กับพระเยซูอีกต่อไป หลังจากพระกิตติคุณทั้งสี่เล่ม โดยยกเว้นเพียงสองข้อคือ ฮีบรู 1:6 และวิวรณ์ 5:14 แต่ฮีบรู 1:6 ไม่นับเป็นข้อยกเว้น เพราะไม่ใช่อยู่นอกจากพระกิตติคุณ แต่เป็นการอ้างอิงถึงการประสูติของพระเยซู

และอีกครั้งหนึ่ง เมื่อพระองค์ทรงนำพระบุตรหัวปีนั้นเข้ามาในโลก พระองค์ตรัสว่า “ให้ทูตสวรรค์ทั้งหมดของพระเจ้ากราบนมัสการพระบุตร” (ฮีบรู 1:6, อ้างถึงสดุดี 97:7, ฉบับ LXX 96:7)¹⁹

ข้อมาจากตอนหนึ่งในฮีบรูที่ประกาศว่า พระเยซูทรงอยู่เหนือกว่าบรรดาทูตสวรรค์ แต่ในข้อนี้ไม่ได้ยึดความคิดเรื่องการนมัสการ พระคัมภีร์ฉบับนิวเยรูซาเล็ม หลีกเลี่ยงการใช้คำว่า “นมัสการ” ในฮีบรู 1:6 เมื่อกล่าวว่า “ให้ทูตสวรรค์ทั้งหมดของพระเจ้ากราบไหว้พระองค์” ฉบับไอทีเอ็นที²⁰ ใช้คำว่า “ทูตสวรรค์ทั้งหมดของพระเจ้าจะต้องเคารพนับถือพระองค์” ฉบับรีไวส์อิงลิชใช้คำว่า “ให้ทูตสวรรค์ทั้งหมดของพระเจ้ากราบไหว้พระองค์”

แต่ข้อที่สำคัญมากกว่าสำหรับผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพก็คือวิวรณ์ 5:14 เพราะเป็นข้อเดียวในพระคัมภีร์ใหม่ที่ใกล้เคียงกับการนมัสการอย่างชัดเจนกับพระเยซู จากข้อเท็จจริงที่ว่า *proskyneō* ใช้กับพระเยซูพร้อมกันกับพระเจ้า เดียวเราจะพิจารณาข้อนี้กัน

ทำไมจู่ๆ การใช้คำนี้ก็ลดลง?

อะไรที่อาจเป็นเหตุในการลดการใช้คำนี้อย่างทันทีทันใด ซึ่งที่จริงแล้วใกล้เคียงกับการหายไป ในการใช้ *proskyneō* กับพระเยซูหลังจากพระกิตติคุณ (มีเพียงสองครั้งเท่านั้น แต่ในความเป็นจริงแล้วมีเพียงครั้งเดียวเท่านั้น นั่นคือ ความไม่สมดุลของ 16 ต่อ 1) แม้จะมีการใช้ *proskyneō* อย่างต่อเนื่องในพระคัมภีร์ใหม่?

¹⁹ ฉบับ 1971 แปลฮีบรู 1:6 ว่า “และอีกครั้งหนึ่ง เมื่อพระองค์ทรงนำพระบุตรองค์หัวปีนั้นเข้ามาในโลก ก็ตรัสว่าให้บรรดาพวกทูตสวรรค์ของพระเจ้ากราบไหว้ท่าน” (ผู้แปล)

²⁰ Idiomatic Translation of the New Testament (ITNT)

ปมประเด็นที่พบในข้อเท็จจริงสำคัญคือ เส้นแบ่งระหว่างพระกิตติคุณกับส่วนที่เหลือของพระคัมภีร์ใหม่ ยังเป็นเส้นแบ่งระหว่างพระเยซูที่อยู่ในโลกกับพระเยซูที่เสด็จสู่สวรรค์ด้วย ในขณะที่พระเยซูยังทรงอยู่บนโลก คนทั้งหลายได้กราบลงต่อพระองค์ แต่หลังจากที่พระองค์ได้เสด็จขึ้นสู่สวรรค์แล้ว พระองค์ก็ไม่ได้ช่วยให้คนทั้งหลายมากราบพระองค์อีกต่อไป

ดังนั้นเมื่อ *proskyneō* ใช้กับพระเยซูนั้น มันก็ควรจะเข้าใจว่าเป็นการกราบไหว้พระองค์หรือการคุกเข่าต่อพระองค์ มากกว่าเป็นการนมัสการพระองค์ว่าเป็นพระเจ้า หลังจาก that พระเยซูเสด็จสู่สวรรค์ พระกายของพระองค์ไม่ได้อยู่บนโลกอีกต่อไปที่จะให้คนทั้งหลายคุกเข่าหรือกราบลงต่อพระองค์ นั่นเป็นเหตุผลที่พระคัมภีร์ใหม่จึงหยุดใช้ *proskyneō* กับพระเยซูหลังจากที่พระองค์เสด็จขึ้นสู่สวรรค์

แต่ถ้าเรารับเอามุมมองของความเชื่อในตรีเอกานุภาพว่า *proskyneō* หมายถึงการนมัสการพระเยซูเป็นพระเจ้า มันก็ไม่มีเหตุผลชัดเจนที่การนมัสการจะหยุดลงหลังจากที่พระองค์เสด็จสู่สวรรค์ เพราะถ้าพระเยซูทรงเป็นพระเจ้าอย่าง that พระองค์ทรงเป็นตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพแล้วละก็ การนมัสการพระเจ้าย่ควรดำเนินต่อไปแม้ว่าพระเยซูจะไม่ได้ทรงอยู่แล้ว เพราะว่าพระเจ้าผู้สถิตอยู่ทุกหนทุกแห่ง จะทรงสามารถรับการนมัสการได้ในทุกที่ทุกแห่งในจักรวาลนี้ อันที่จริง ถ้าพระเยซูทรงเป็นพระเจ้าจริง ๆ เราก็ควรคาดหวังว่าจะมีการนมัสการเพิ่มมากขึ้น ไม่ใช่ลดน้อยลงในการใช้ *proskyneō* กับพระเยซูหลังจากที่พระองค์เสด็จสู่สวรรค์ เพราะพระเยซูผู้ฟื้นคืนพระชนม์ ตอนนี้ทรงเป็นองค์พระผู้เป็นเจ้าที่ได้รับการยกย่องสูงสุด ผู้ที่ได้รับพระนามเหนือนามทั้งปวง

ตามลำดับเวลาแล้ว ครึ่งสุดท้ายที่มีการใช้ *proskyneō* กับพระเยซูก่อนวิวรณ์ 5:14 ก็คือในลูกา 24:52 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่พระองค์เสด็จสู่สวรรค์พอดี! นี่ไม่ใช่เรื่องบังเอิญ ลูกา 24:52 มีความสำคัญที่สุดในการกำหนดจุดตัดอย่างชัดเจนที่เส้นแบ่งระหว่างพระเยซูที่อยู่ในโลกกับพระเยซูที่เสด็จสู่สวรรค์

ข้อเท็จจริง # 3 *Proskyneō* ใช้โดยยอห์นเป็นส่วนใหญ่ แต่เขาแทบไม่เคยใช้กับพระเยซูเลย!

จากการปรากฏของ *proskyneō* 60 ครั้งในพระคัมภีร์ใหม่ เราจะพบ 35 ครั้งในการเขียนของยอห์น เทียบกับอีก 25 ครั้งในส่วนที่เหลือของพระคัมภีร์ใหม่ ซึ่งทำให้ *proskyneō* เป็นคำที่ยอห์นใช้มากกว่าใคร แต่ยอห์นใช้คำนี้กับพระเยซูเพียงสองครั้งในการเขียนทั้งหมดของเขา! (ดูตารางที่ยาวกว่าด้านบน) สองครั้งที่กล่าวถึงนี้อยู่ในยอห์น 9:38 (ชายคนหนึ่งที่ยาจากตาบอด แล้วมากราบลงตรงหน้าพระเยซู)²¹ และวิวรณ์ 5:14 (ข้อที่เราได้สังเกตและจะกล่าวถึงต่อไป)

ในทางกลับกันนั้น ยอห์นใช้ *proskyneō* สิบครั้งในความหมายที่สมบูรณ์ของการนมัสการกับซาตาน หรือสัตว์ร้าย หรือรูปจำลองของมัน!²²

แม้ *proskyneō* จะเป็นคำที่ยอห์นใช้มากกว่าใคร แต่ยอห์นก็แทบจะไม่เคยใช้กับพระเยซู ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงที่น่าแปลกใจว่า บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพมองการเขียนของยอห์นว่าสนับสนุนศาสนศาสตร์เกี่ยวกับพระคริสต์อย่างเต็มที่ แต่จริงๆ แล้วไม่มีอะไรที่น่าแปลกใจในเรื่องนี้เลย เพราะในพระกิตติคุณยอห์นนี่เองที่พระเยซูทรงประกาศว่า พระบิดาของพระองค์เป็นพระเจ้าเที่ยงแท้เพียงองค์เดียว (ยอห์น 17:3)²³ ในพระกิตติคุณเดียวกันนี้ (ยอห์น) เราจะเห็นความมุ่งหมายในพระทัยของพระเยซู เมื่อพระองค์ทรงเตือนให้เรานมัสการพระบิดาของพระองค์ที่ว่า “นมัสการพระบิดา” (ยอห์น 4:21)²⁴ และ “คนที่นมัสการอย่างแท้จริง จะนมัสการพระบิดาด้วยจิตวิญญาณและความจริง เพราะว่าพระบิดาทรงแสวงหาคนเช่นนั้นมานมัสการพระองค์” (ข้อ 23)

²¹ ยอห์น 9:38 เขายังพูดว่า “องค์พระผู้เป็นเจ้า ข้าพระองค์วางใจ” แล้วเขาก็กราบไหว้พระองค์

²² วิวรณ์ 13:4 (2x); 13:8; 13:12; 13:15; 14:9; 14:11; 16:2; 19:20; 20:4

²³ ยอห์น 17:3 “และนี่แหละคือชีวิตนิรันดร์ คือการที่พวกเขารู้จักพระองค์ ผู้ทรงเป็นพระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียว และรู้จักพระเยซูคริสต์ที่พระองค์ทรงใช้มา”

²⁴ ยอห์น 4:21 พระเยซูตรัสกับนางว่า “หญิงเอ๋ย เชื่อเราเถิด คงมีสักวันหนึ่งที่พวกเธอจะไม่ได้นมัสการพระบิดาทั้งที่ภูเขานี้หรือที่เยรูซาเล็ม”

ข้อเท็จจริง # 4 กลุ่มคำ *latreuein* ไม่เคยใช้กับพระเยซู

เราจะอธิบายประเด็นที่สี่ ดังต่อไปนี้

- โดย “กลุ่มคำ” เราหมายถึงกลุ่มของคำภาษากรีก ซึ่งเป็นกลุ่มของคำที่มีรากศัพท์เดียวกัน ตอนนี้เรากำลังดูที่กลุ่มคำ *latreuein* ซึ่งประกอบด้วยสามคำ คือ *latreuein*, *latreia*, *leitourgein*
- สามคำนี้มีความหมายตามลำดับคือ (i) การรับใช้ที่เป็นกิจกรรมทางศาสนา (ii) การอุทิศตัวทางศาสนา (iii) การทำการปรนนิบัติทางศาสนา คำว่า “ทางศาสนา” เกี่ยวข้องกับการอุทิศตัวทางศาสนาแต่พระเจ้า
- ข้อเท็จจริงที่สำคัญตรงนี้คือ กลุ่มคำ *latreuein* แสดงถึงการนมัสการพระเจ้ามากยิ่งขึ้นกว่ากลุ่มคำอื่นในพระคัมภีร์ใหม่ แต่ก็ไม่เคยใช้กับพระเยซู!

เจมส์ ดี จี ดันน์ ได้อธิบายว่ากลุ่มคำ *latreuein* ไม่เคยใช้กับพระเยซู ในข้อ 1.2 ในหนังสือของเขาที่ชื่อ *คริสเตียนเริ่มแรกนมัสการพระเยซูหรือไม่? หลักฐานในพระคัมภีร์ใหม่*²⁵

ข้อความที่ตัดตอนมาต่อไปนี้นำมาจากหน้า 13-15 ในหนังสือของเขา (โดยได้เว้นเชิงอรรถและเพิ่มตัวหนา) หากคุณต้องการจะข้ามรายละเอียดเหล่านี้ ก็ให้อ่านเฉพาะคำที่เป็นตัวหนา

คำพ้องความหมายใกล้เคียงที่พบมากที่สุด คือ *latreuein* ซึ่งโดยทั่วไปหมายถึง “รับใช้” แต่ทั้งนี้ในวรรณกรรมเกี่ยวกับพระคัมภีร์นั้น การอ้างอิงมักจะเป็นการรับใช้ในทางศาสนาเสมอ เป็นการปฏิบัติหน้าที่ทางศาสนา เป็น ‘การให้การปรนนิบัติรับใช้ทางศาสนา’

และในพระคัมภีร์หลาย ๆ ตอน จะแปล *latreuein* ว่า ‘นมัสการ’ ในฉบับภาษาอังกฤษจะสังเกตได้ว่าในแต่ละกรณีนั้น กรรมของคำกริยาที่รับการรับใช้ หรือรับการนมัสการก็คือพระเจ้า นอกเหนือจากการอ้างอิงครั้งหรือสองครั้งถึงการนมัสการอย่างไม่

²⁵ James D.G. Dunn's *Did the First Christians Worship Jesus? The New Testament Evidence*

ถูกต้องแล้ว การอ้างอิงก็มักจะเป็นการปฏิบัติทางศาสนาหรือการนมัสการพระเจ้าเสมอ **ไม่มีกรณีใดในพระคัมภีร์ใหม่ที่มีการพูดถึงการถวายนมัสการทางศาสนา (latreuein) กับพระเยซู . . .**

เช่นเดียวกับ *latreuein* ทั้งคำนามที่เข้าคู่กันคือ *latreia*, ‘การรับใช้ การนมัสการ (ทางศาสนา)’ มันจะหมายถึงการนมัสการพระเจ้าเสมอ ... ตรงนี้เราจะต้องสังเกตว่าจำนวนการอ้างอิงของ *latreia* มีจำกัดมาก **และ ‘การรับใช้หรือการนมัสการ’ ตรงนี้ก็เช่นกันที่ไม่เคยมีแนวคิดว่าเป็นการถวายแด่พระเยซู . . .**

โปรดจำไว้ว่ากลุ่มคำ *latreuein* เป็นคำที่ใกล้เคียงที่สุดสำหรับถวายการ ‘นมัสการทางศาสนา’ ความจริงที่ว่า**คำนี้ไม่เคยถูกนำมาใช้กับ ‘การอุทิศตนทางศาสนา’ กับพระคริสต์ในพระคัมภีร์ใหม่นั้น** ค่อนข้างน่าแปลกใจสำหรับวิทยานิพนธ์หลักของเฮอร์ทาโด²⁶ และควรจะได้รับ ความสนใจสักหน่อย

สรุปข้อเท็จจริงสี่ข้อ: พระเยซูไม่ได้รับการนมัสการว่าเป็นพระเจ้า

เราได้เสนอข้อเท็จจริงสี่ข้อที่สามารถตรวจสอบความเป็นจริงได้อย่างไม่ลำเอียงตามพระคัมภีร์ และอย่างเป็นกลาง ข้อเท็จจริงสี่ประการนี้ไม่มีข้อใดที่สรุปได้โดยตัวของมันเอง แต่เมื่อนำข้อเท็จจริงทั้งสี่นี้มารวมกัน ข้อเท็จจริงเหล่านี้จะแสดงให้เห็นอย่างไม่มีข้อสงสัยเลยว่า เมื่อใช้ *proskyneō* กับพระเยซูก็จะหมายถึงการคุกเข่าลงต่อพระเยซู หรือให้ความเคารพนับถือต่อพระองค์ หรือถวายบังคมต่อพระองค์ แต่ไม่ได้เป็นการนมัสการพระองค์ว่าเป็นพระเจ้า ในทางตรงกันข้าม พระเยซูทรงเตือนเราให้นมัสการผู้ที่พระองค์ทรงเรียกว่า “พระบิดาของเราและพระบิดาของพวกท่าน” และ “พระเจ้าของเราและพระเจ้าของพวกท่าน” (ยอห์น 20:17)²⁷ การนมัสการที่แท้จริงนั้น ไม่ใช่การนมัสการพระเยซู แต่เป็นการนมัสการ *ด้วยกันกับพระเยซู* หรือ *โดยทางพระเยซู*

²⁶ Hurtado นักวิชาการพระคัมภีร์ใหม่และนักประวัติศาสตร์เกี่ยวกับคริสเตียนในยุคแรก (ผู้แปล)

²⁷ ยอห์น 20:17 พระเยซูตรัสกับนางว่า “จงไปหาพวกพี่น้องของเรา และบอกเขาว่าเรากำลังจะขึ้นไปหาพระบิดาของเราและพระบิดาของพวกท่าน ไปหาพระเจ้าของเราและพระเจ้าของพวกท่าน”

หมายเหตุเพิ่มเติม: กรณีพิเศษของวิวรณ์ 5:14

จากการปรากฏ 60 ครั้งของ *proskyneō* ในพระคัมภีร์ใหม่นั้นจะพบในวิวรณ์ 24 ครั้ง นั่นเป็นเปอร์เซ็นต์ที่สูง (40%) สำหรับหนังสือหนึ่งเล่ม แต่ก็ไม่มีกรณีใดของ 24 กรณีในวิวรณ์ที่ใช้ *proskyneō* กับพระเยซู นอกจากข้อยกเว้นเดียวของวิวรณ์ 5:14 ที่ผู้อาวุโสในสวรรค์ทั้ง 24 คน “นมัสการ” ทั้งพระเจ้าและพระเยซู การนมัสการตรงนี้ (*proskyneō*, ที่เห็นเป็นตัวหน้าด้านล่าง) ไม่ได้มุ่งไปที่พระเยซูเพียงผู้เดียว แต่ยังมุ่งไปที่พระเจ้าผู้ประทับบนพระที่นั่งของพระองค์ด้วย

และข้าพเจ้าก็ได้ยินเสียงสิ่งที่ทรงสร้างทั้งหมดในสวรรค์ และบนแผ่นดินโลก และได้แผ่นดินโลก และในทะเล และทุกสิ่งซึ่งอยู่ในนั้น ร้องว่า “ขอให้คำสดุดี พระเกียรติ พระสิริและอำนาจ จงมีแด่พระองค์ผู้ประทับบนพระที่นั่ง และแด่พระเมษโปดก ตลอดไปและเป็นนิตย์” แล้วสิ่งมีชีวิตทั้งสี่นั้นก็ร้องว่า “อาเมน!” และบรรดาผู้อาวุโสก็ทรุดตัวลงและนมัสการ (วิวรณ์ 5:13-14 ฉบับ ESV)

นี่เป็นข้อเท็จจริงที่สำคัญ คือในหนังสือวิวรณ์ที่นอกจากวิวรณ์ 5:14 *proskyneō* มักจะใช้กับพระเจ้าพระบิดาเสมอ และไม่เคยใช้กับพระเยซู *โดยไม่มีข้อยกเว้น* (เราจะไม่นับการนมัสการสัตว์ร้ายหรือรูปจำลองของมัน) ดังนั้นมันจึงชัดเจนว่า เมื่อใดที่ *proskyneō* ถูกใช้กับทั้งพระเจ้าและพระเยซูในวิวรณ์ 5:14 เพียงข้อเดียวนั้น จะเป็นพระเจ้าและไม่ใช้พระเยซู ที่เป็นเหตุผลหลักของการใช้ *proskyneō* นี้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่ว่า ในบริบทที่ถัดมาของวิวรณ์ 5:14 ผู้ที่เป็นศูนย์กลางก็คือพระเจ้า ผู้ประทับบนพระที่นั่งของพระองค์

สิ่งนี้เตือนเราถึงวิธีที่ชนอิสราเอลกราบลงต่อพระพักตร์พระเจ้า และต่อหน้ากษัตริย์ดาวิด (โปรดสังเกตถ้อยคำที่เป็นตัวหนา)

1 พงศาวดาร 29:20 แล้วดาวิดก็ตรัสกับชุมนุมชนทั้งหมดว่า “จงถวายสาธุการแด่พระยาห์เวห์พระเจ้าของพวกท่านเถิด!” และชุมนุมชนทั้งหมดก็สรรเสริญพระยาห์

เวห์ พระเจ้าแห่งบรรพบุรุษของพวกเขา และกราบถวายบังคมต่อพระยาห์เวห์และต่อ
กษัตริย์” (ฉบับ NJB)²⁸

คำว่า “กราบถวายบังคม” ตรงนี้สอดคล้องกับ *proskyneō* ในพระคัมภีร์ฉบับ
เซปทัวจินต์ (LXX) การใช้ *proskyneō* ในข้อ 1 พงศาวดาร 29:20 นี้ มีความสำคัญ
มากเพราะมันบอกเราว่า พระคัมภีร์ฉบับเซปทัวจินต์ไม่ลังเลที่จะใช้ *proskyneō* กับ
ดาวิดในขณะที่ก็ใช้กับพระยาห์เวห์ด้วย! ความคล้ายคลึงกันนี้ระหว่างดาวิดใน 1
พงศาวดาร 29:20 กับพระเยซูในวิวรณ์ 5:14 เด่นชัดขึ้นด้วยข้อเท็จจริงที่ว่า พระเยซู
ทรงเป็นพระเมสสิยาห์ผู้มาจากเชื้อสายของดาวิด

เราสังเกตเห็นเพิ่มเติมว่าใน 1 พงศาวดาร 29: 20 นี้ ผู้ที่ถูกมุ่งหมายให้รับการ
นมัสการโดยหลัก ๆ นั้นไม่ใช่ดาวิดแต่เป็นพระยาห์เวห์ จากข้อเท็จจริงที่ดาวิดกล่าวว่า
“บัดนี้ จงถวายสาธุการแด่พระยาห์เวห์พระเจ้าของพวกท่านเถิด” แต่นั่นก็ไม่ได้ตัด
โอกาสดาวิด (หรือพระเยซูในวิวรณ์ 5:14) จากการเป็นผู้รับ *proskyneō* ร่วมกับพระ
ยาห์เวห์!

ข้อความส่วนตัว

ผมจะถวาย *proskyneō* ด้วยใจจริงเสมอต่อพระเยซูคริสต์ องค์ผู้เป็นเจ้าและ
พระผู้ช่วยให้รอดของผม ผู้ที่ทรงรักผมและประทานพระองค์เองเพื่อผม แต่ผมจะ
ไม่ทำสิ่งนี้ในลักษณะของการไหว้รูปเคารพ แต่ตรงกันข้าม ผมจะทำตามตัวอย่างของ
พระองค์เสมอใน “การนมัสการพระบิดา” (ยอห์น 4:21) แท้จริงแล้ว “คนที่นมัส
การอย่างแท้จริง จะนมัสการพระบิดาด้วยจิตวิญญาณและความจริง เพราะว่าพระ
บิดาทรงแสวงหาคนเช่นนั้นมานนมัสการพระองค์” (ข้อ 23)

ผู้อ่านที่รัก ขอให้คุณและผมเป็นผู้นมัสการพระยาห์เวห์ พระเจ้าและพระบิดา
ของเราผู้เปี่ยมด้วยความรักอย่างแท้จริงตลอดไป พระองค์ผู้ที่พระเยซูทรงเรียกว่า
“พระบิดาของเราและพระบิดาของพวกท่าน พระเจ้าของเราและพระเจ้าของพวก

²⁸ ฉบับอมตธรรมร่วมสมัยแปลว่า “แล้วดาวิดตรัสกับชุมนุมประชากรทั้งปวงว่า ‘จงสรรเสริญพระยาห์เวห์พระ
เจ้าของท่าน’ เขาทั้งปวงก็หมอบกราบต่อหน้าองค์พระผู้เป็นเจ้าและกษัตริย์ และสรรเสริญพระยาห์เวห์พระ
เจ้าของบรรพบุรุษของพวกเขา” (ผู้แปล)

ท่าน” (ยอห์น 20:17) ทั้งหมดนี้ก็เพื่อที่จะยกย่องและถวายพระเกียรติแด่พระเจ้าที่
เที่ยงแท้องค์เดียว และพระเยซูคริสต์พระบุตรของพระองค์

บทที่ 8

ยอห์น 1:14

“และพระวาทะมาเป็นเนื้อหนัง และตั้งพลับพลาอยู่ในเรา”

ตอนนี้เราจะดูยอห์น 1:14¹ ซึ่งเมื่อแปลตรงตามคำและแปลอย่างถูกต้องแล้ว จะทำให้ความเชื่อในตรีเอกานุภาพอ่อนลงอย่างแท้จริง เพื่อความสะดวก เราจะแบ่งข้อนี้เป็นสามวรรค คือ a, b, c

ยอห์น 1:14a – และพระวาทะมาเป็นเนื้อหนัง

ยอห์น 1:14b – และประทับอยู่ท่ามกลางเรา

ยอห์น 1:14c – และเราได้เห็นพระสิริของพระองค์ ดังพระสิริของพระบุตรองค์เดียวจากพระบิดา บริบูรณ์ด้วยพระคุณและความจริง

เราจะดู 1:14b ในบทนี้ และดู 1:14a ในบทต่อไป

การที่จะแปลความหมายทั้งข้อได้อย่างถูกต้อง เราจะต้องพิจารณาถึงแนวคิดเกี่ยวกับพลับพลาและพระวิหาร นั่นเป็นเพราะคำว่า “ประทับอยู่” ในยอห์น 1:14b (“ประทับอยู่ท่ามกลางเรา”)² นั้นไม่ได้มาจากคำกรีกทั่วไปว่า “พำนักอยู่” หรือ

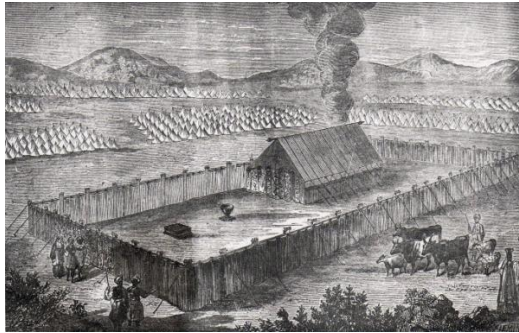
¹ ฉบับ ESV, ฉบับมาตรฐาน 2011 แปลยอห์น 1:14 ว่า “พระวาทะทรงเกิดเป็นมนุษย์และทรงอยู่ท่ามกลางเรา”, ฉบับไทยคิงเจมส์ แปลว่า “พระวาทะได้ทรงสภาพของเนื้อหนัง และทรงอยู่ท่ามกลางเรา” (ผู้แปล)

² “dwelt among us”

“อาศัยอยู่”³ แต่มาจากคำพิเศษที่หมายถึง “การปักเต็นท์อยู่ใน” หรือ “การตั้งพลับพลาอยู่ใน”⁴

พลับพลาและพระวิหาร: ภาพรวมโดยย่อ

คำว่า “พลับพลา” (tabernacle) ไม่ได้ถูกนำมาใช้ในภาษาอังกฤษ ยกเว้นแต่ในบริบททางศาสนา ด้วยเหตุนี้หลายคนจึงเห็นว่าเป็นคำที่ลึกลับ แต่จริงๆ แล้วเป็นคำที่สละสลวยหรือเป็นคำดั้งเดิมของ “เต็นท์” (มาจากภาษาละตินว่า *tabernaculum*, “tent”) ดังนั้นเราจะใช้คำว่าเต็นท์และพลับพลาสลับกันไป ในพระคัมภีร์เดิมนั้นคำภาษาอังกฤษว่า *พลับพลา* มักจะแปลมาจากคำภาษาฮีบรูว่า *Mishkan* (มิชคาน, “ที่อาศัย”)

นี่คือภาพวาดของพลับพลาที่พบในพระคัมภีร์ภาษาเยอรมันฉบับ 1891 ภาพนี้เผยให้เห็นพลับพลาที่เต็มไปด้วย *การมาประทับอยู่* ด้วยพระสิริของพระเจ้า⁵ คำว่า *เชคินาห์* เกี่ยวข้องกับการอาศัยอยู่หรือการปักหลักอยู่ของการทรงสถิตด้วยพระสิริของพระเจ้า

ในภาพเราจะเห็นลานกว้างล้อมรอบด้วยเต็นท์ขนาดเล็กนับพัน ที่จัดเรียงตาม 12 เผ่าของอิสราเอล ภายในลานมีพลับพลาซึ่งในพระคัมภีร์ก็เรียกว่า “เต็นท์นัดพบ” สิ่งต่างๆ ทั้งหมดที่เห็นในภาพคือ พลับพลา ของประจำที่ภายในลาน แท่นบูชา

³ “dwell” or “live”

⁴ “to tent in”; “to tabernacle in”

⁵ God’s *Shekinah* glory

⁶ *Shekinah*

เดินที่ที่อยู่โดยรอบนั้น ชาวอิสราเอลสามารถรู้ ออกและเคลื่อนย้ายได้ในขณะที่พวกเขาเดินทางในถิ่นทุรกันดารไปยังดินแดนแห่งพระสัญญา

เดินที่ยังแบ่งเป็นสองส่วนคือ วิสุทธิสถานและอภิสุทธิสถาน ส่วนหลังเป็นที่ประทับพิเศษของพระสิริของพระเจ้าที่มาประทับอยู่ ที่ลงมาเหนือพลับพลาและเปิดทางให้พระเจ้าได้พบกับคนของพระองค์ที่นั่น (เปรียบเทียบกับ “เดินที่นัดพบ”) ดังจะเห็นในภาพ ที่พระสิริของพระยาห์เวห์ปรากฏเป็น “เสาเมฆในเวลากลางวันและเสาเพลิงในเวลากลางคืน” (อพยพ 13:22) ที่ลงมาเหนือพลับพลา ทำให้พลับพลาเต็มด้วยพระสิริและการสถิตอยู่ของพระองค์ “ในขณะนั้นมีเมฆมาปกคลุมเดินที่นัดพบไว้ และพระสิริของพระยาห์เวห์ก็ปรากฏอยู่เต็มพลับพลา” (อพยพ 40:34)

แม้ก่อนที่จะมีพลับพลาขึ้น พระเจ้าก็ได้ทรงคิดไว้แล้วว่านี่จะเป็นที่ประทับของพระองค์ เพราะก่อนหน้านี้พระองค์ได้ตรัสกับโมเสสว่า “แล้วให้พวกเขาสร้างสถานนมัสการสำหรับเรา เพื่อเราจะอยู่ท่ามกลางพวกเขา” (อพยพ 25:8)

หลายศตวรรษต่อมา พลับพลาก็ได้ถูกแทนที่ด้วยพระวิหาร เพราะเวลานั้นอิสราเอลได้ตั้งรกรากเป็นเวลานานอยู่ในแผ่นดินแห่งพระสัญญา และไม่จำเป็นต้องใช้เดินที่เพื่อเคลื่อนที่อีกต่อไป ดังนั้นเดินที่จึงถูกแทนที่ด้วยโครงสร้างที่ตั้งอยู่อย่างถาวร ซึ่งก็คือพระวิหารของซาโลมอน หรือที่รู้จักกันว่า “พระนิเวศของพระเจ้า” ซึ่งคำตรงตัวก็คือ “พระนิเวศของพระยาห์เวห์” เพราะนี่เป็นที่ประทับของพระยาห์เวห์ ดังจะเห็นในพระคัมภีร์ตอนต่อไป (ให้สังเกตตัวหนา)

... เมฆก็เต็มพระนิเวศของพระยาห์เวห์ จนพวกปุโรหิตไม่อาจยืนปรนนิบัติอยู่ได้ เพราะเมฆนั้น เพราะ**พระสิริของพระยาห์เวห์เต็มพระนิเวศของพระยาห์เวห์** แล้วซาโลมอนตรัสว่า “พระยาห์เวห์ตรัสว่า พระองค์จะประทับในความมืดทึบ แท้จริง ข้าพระองค์ได้สร้างพระนิเวศที่โอ้อวดระการตาสำหรับพระองค์ เป็น**สถานที่เพื่อพระองค์จะสถิตอยู่เป็นนิตย์**” (1 พงศกษัตริย์ 8:10-13)

แต่ในอีกสองสามข้อต่อมา ซาโลมอนก็คร่ำครวญว่า การปรากฏของพระเจ้านั้นใหญ่โตมาก เกินกว่าจะถูกจำกัดขอบเขตในพระวิหารดังที่กล่าวไว้ว่า “ดูสิ ฟาสุวรรณค์

และฟ้าสวรรค์อันสูงสุดยังรับพระองค์อยู่ไม่ได้ แล้วพระนิเวศนี้ซึ่งข้าพระองค์ได้สร้างขึ้นจะรับพระองค์ได้อย่างไร!” (1 พงศกัศัตร์ 8:27; เปรียบเทียบกับกิจการ 7:48⁷)

แต่พระเจ้าผู้ไม่มีขีดจำกัด ด้วยความรักและความเมตตาของพระองค์ ก็ทรงพอพระทัยที่จะประทับอยู่ในพระนิเวศที่สร้างขึ้นโดยประชากรของพระองค์ที่ทรงเลือก ซึ่งก็คือชนอิสราเอล และที่พระนิเวศนี้จะเต็มด้วยสิริและการปรากฏของพระองค์

หมายเหตุ: *พลับพลา* ในภาษาอังกฤษเป็นคำนาม ไม่ใช่คำกริยา แต่ในภาษากรีกมีทั้งในรูปของคำกริยา *skēnoō* (ตั้งพลับพลาอยู่ใน) และในรูปของคำนาม *skēnē* (พลับพลา) พจนานุกรมภาษากรีก-อังกฤษฉบับของ BDAG กล่าวว่าคำนามนี้ใช้ในฉบับเซปทัวจินต์ (LXX) ว่า “พลับพลาของพระยาห์เวห์” พจนานุกรมภาษากรีก-อังกฤษฉบับของ BDAG กล่าวอย่างมีนัยสำคัญว่า คำกริยานี้ในยอห์น 1:14 “เป็นไปได้ว่า แสดงถึงความต่อเนื่องกันกับ ‘การปักเต็นท์’ ของพระเจ้าในอิสราเอล”

ในยอห์น 1:14 คำว่า “ท่ามกลางเรา” แท้จริงคือ “ในเรา” ข้อเท็จจริงที่ทำให้ความเชื่อในตรีเอกานุภาพอ่อนลงไปเลย

การแปลแบบทั่วไปของยอห์น 1:14b (“ประทับอยู่ท่ามกลางเรา”) พบว่ามีข้อบกพร่องสองประการ และในแต่ละกรณีนั้น คำกรีกที่สำคัญไม่ได้ถูกแปลตามความหมายหลักหรือความหมายตรงตามคำของมัน เราได้กล่าวถึงกรณีแรกไปแล้วว่า ในต้นฉบับเดิมภาษากรีกนั้น คำว่า “ประทับอยู่” ไม่ได้มาจากคำกรีกทั่วไปว่า “พำนักอยู่” หรือ “อาศัยอยู่” แต่มาจากคำพิเศษที่หมายถึง “การตั้งพลับพลาอยู่ใน” หรือ “การปักเต็นท์อยู่ใน” ข้อเท็จจริงนี้เป็นที่รู้จักกันดีและถูกกล่าวถึงในพระคัมภีร์ฉบับศึกษาจำนวนมาก

แต่กรณีที่สองมีความสำคัญมากกว่า เพราะมันทำให้ความเชื่อในตรีเอกานุภาพอ่อนลงไปเลย การแปลแบบทั่วไปว่า “ท่ามกลางเรา” ในยอห์น 1:14b (“ประทับอยู่ท่ามกลางเรา”) นั้นไม่พอ เพราะภาษากรีกใช้ “ในเรา” ถ้อยคำตรงๆ ในภาษากรีก

⁷ กิจการ 7:48 “องค์ผู้สูงสุดก็ไม่ได้ประทับในพระนิเวศที่มีมนุษย์ทำไว้ ตามที่ผู้เผยพระวจนะกล่าวไว้”

คือ *eskēnōsen en hēmin* (“ได้ปักเต็นท์อยู่ในเรา”)⁸ โดยที่ *en* เป็นคำบุพบททั่วไปของภาษากรีกสำหรับ “ใน” หากการสะกดคำ *en* ดูคุ้นชิน นั่นเป็นเพราะคำภาษาอังกฤษว่า “in” มาจากคำภาษากรีกว่า “en” ทางภาษาละติน “in” และภาษาอังกฤษโบราณ “in” (*พจนานุกรมอังกฤษฉบับอ็อกซ์ฟอร์ด*)

มันเป็นเรื่องจริงที่ชัดเจนว่า “ท่ามกลางเรา” ในยอห์น 1:14 นั้นคำตรงตัวคือ “ในเรา” ที่สังเกตโดย เรย์มอนด์ อี. บราวน์ นักวิชาการพระคัมภีร์ใหม่ที่มีชื่อเสียง

บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพปฏิเสธ “ในเรา” แม้ว่าจะเป็นการแปลตรงตามคำของ *en hēmin* และเป็นคำศัพท์ที่เป็นไปได้มากกว่า “ท่ามกลางเรา” เป็นเรื่องน่าแปลกใจ ซึ่งตรงข้ามกับการใช้ตามปกติของพวกเขา ที่พระคัมภีร์ภาษาอังกฤษฉบับต่างๆ ไม่ได้ระบุไว้ในเชิงอรรถว่า ยอห์น 1:14 ในต้นฉบับภาษากรีกที่ว่า “ท่ามกลางเรา” นั้นหมายความว่า “ในเรา” หรืออย่างน้อยก็ระบุว่า “ในเรา” เป็นทางเลือกในการอ่าน การปิดบังนี้อาจเป็นการบอกให้รู้แต่แรกแล้วว่า “ในเรา” ไม่ได้ให้การสนับสนุนความเชื่อในตรีเอกานุภาพ

คำว่า “ในเรา” ทำให้ความเชื่อในตรีเอกานุภาพอ่อนลงไปแล้ว ด้วยเหตุผลโดยเฉพาะคือ ยอห์นกำลังพูดว่าพระวาตะ “มาเป็นเนื้อหนัง” โดยการปักเต็นท์อยู่ “ในเรา” คือ *ในคนของพระเจ้า!* แต่นั่นไม่ใช่สิ่งที่บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพต้องการ พวกเขาให้ความสำคัญกับ “ท่ามกลางเรา” ที่ไม่ได้ตรงตามคำ เพื่อจะบอกเป็นนัยว่า พระวาตะกลายเป็นบุคคล คือพระเยซูคริสต์ที่ตอนนี้ทรงมีชีวิตอยู่ “ท่ามกลางเรา” โดยการจุติลงมาเกิด นั่นก็คือ พระวาตะกลายเป็นเนื้อหนังในพระเยซู มากกว่าที่จะมาเป็นเนื้อหนัง “ในเรา”

ความหมายตามตัวอักษรว่า “ในเรา” จะลบล้างความเป็นพระเจ้าของพระเยซู ในยอห์น 1:1 และการจุติลงมาเกิดของพระเจ้าที่มาเป็นมนุษย์ในยอห์น 1:14 โดยปฏิเสธการระบุตัวตนของ “พระวาตะ” กับพระเยซูคริสต์ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของข้อเชื่อของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ

ตอนนี้เราจะนำเสนอหลักฐานทางพระคัมภีร์เกี่ยวกับ “ในเรา” ในเจ็ดประเด็น

⁸ “tented in us”

ประเด็นที่ 1 ในยอห์น, *en* ไม่เคยหมายถึง “ท่ามกลาง”

คำกรีก *en* มีปรากฏ 474 ครั้งในการเขียนของยอห์น (226 ครั้งในพระกิตติคุณของเขา, 90 ครั้งในจดหมายของเขา, 158 ครั้งในวิวรณ์) คำถามสำคัญก็คือว่า ใน 474 ครั้งนี้ มีกี่ครั้งที่มีความหมายว่า “ท่ามกลาง”? ทางหนึ่งที่จะได้คำตอบที่บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพยอมรับได้ก็คือ การที่พระคัมภีร์ของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ เช่น ฉบับนิวอเมริกันแอสแตนด์⁹ จะทำการ “นับ” ให้เรา ด้วยวิธีการแปลที่เป็นตามความจริง

หากคุณยินดีที่จะทำงานอย่างหนักโดยค้นดูทั้ง 474 ตัวอย่าง นี่จะเป็นผลสรุปที่ได้ในที่สุด คือจาก 473 ตัวอย่างของ *en* ในการเขียนของยอห์นที่นอกจากยอห์น 1:14 ซึ่งเป็นปัญหานั้น มีเพียง 7 ตัวอย่างที่ได้แปลว่า “ท่ามกลาง” โดยฉบับนิวอเมริกันแอสแตนด์ (ยอห์น 7:12, 9:16, 10:19, 11:54, 12:35, 15:24, วิวรณ์ 2:1) ดังนั้นเอง ถึงแม้โดยการนับของฉบับนิวอเมริกันแอสแตนด์เอง *en* ก็แทบจะไม่เคยหมายถึง “ท่ามกลาง” ซึ่งเป็นความหมายที่มีปรากฏเพียง 1.5% เท่านั้นจากทุกตัวอย่างของ *en*

ในทางตรงกันข้าม ฉบับนิวอเมริกันแอสแตนด์แปล *en* ว่า “ใน” มากกว่า 95% ของตัวอย่าง ดังนั้นการเลือกแปล “ท่ามกลางเรา” มากกว่า “ในเรา” ในยอห์น 1:14 นั้นดูเหมือนจะได้รับอิทธิพลจากคำสอนสืบทอด

ประเด็นที่ 2 ในการเขียนของยอห์นที่นอกจากยอห์น 1:14, *en hemin* มักจะหมายถึง “ในเรา” และไม่เคยหมายถึง “ท่ามกลางเรา”

แทนที่จะเป็น *en* คำเดียว แล้วกลุ่มคำ *en hēmin* ที่เราเห็นในยอห์น 1:14 ละ? คำแปลที่ถูกต้องและตรงตัวของกลุ่มคำนี้ก็คือ “ในเรา” มากกว่า “ท่ามกลางเรา”

นี่คือข้อเท็จจริงที่สำคัญ คือในการเขียนของยอห์นที่นอกจากยอห์น 1:14 ที่ถกเถียงกันนั้น *en hemin* มักจะหมายถึง “ในเรา” และไม่เคยหมายถึง “ท่ามกลางเรา” *โดยไม่มีข้อยกเว้น!* ดังนั้นการแปลยอห์น 1:14 ของความเชื่อในตรีเอกานุภาพว่า “ท่ามกลางเรา” จึงเป็นเรื่องไม่คุ้นกับความเข้าใจ *en hēmin* ของยอห์น

⁹ New American Standard Bible (NASB)

ในการเขียนของยอห์นนั้น *en hemin* (“ในเรา”) สอดคล้องกันในความหมายของคำว่าในงานเขียนของเขาที่นอกจากยอห์น 1:14 ที่ถกเถียงกันนั้น *en hemin* มักจะหมายถึง “ในเรา” และไม่เคยหมายถึง “ท่ามกลางเรา” *โดยไม่มีข้อยกเว้น*

ข้อมูลเฉพาะเจาะจงก็คือ นอกจากยอห์น 1:14 แล้ว *en hemin* มีปรากฏสิบครั้งในการเขียนของยอห์น ที่น่าสนใจก็คือ ฉบับนิวอเมริกันแอสแตนด์ดาร์ตไม่เคยแปลการปรากฏทั้งสิบครั้งนี้ว่า “ท่ามกลางเรา” แต่มักจะแปลว่า “ในเรา” เสมอ ข้อยกเว้นคือ 1 ยอห์น 4:16¹⁰ ที่ฉบับนิวอเมริกันแอสแตนด์ดาร์ตไม่ได้ใช้ “ในเรา” หรือ “ท่ามกลางเรา” แต่ใช้ “ต่อเรา” แต่มีแนวโน้มที่จะเป็น “ในเรา” มากกว่า (เหมือนในพระคัมภีร์ฉบับนิวอิงลิช¹¹) เพราะนั่นเป็นวิธีที่ฉบับนิวอเมริกันแอสแตนด์ดาร์ตแปลอีกสี่ตัวอย่างของ *en hēmin* ในบทเดียวกันเลย (ข้อ 9,12,12,13)

นี่เป็นการใช้ที่ตรงไปตรงมา เพื่อจะยืนยันว่า “ท่ามกลางเรา” ไม่สอดคล้องแต่อย่างใดในสิบตัวอย่างต่อไปนี้ของ *en hemin* (ข้อทั้งหมดอ้างอิงจากฉบับนิวอเมริกันแอสแตนด์ดาร์ต ให้สังเกตคำที่เป็นตัวพิมพ์หนา)

ยอห์น 17:21 ...แม้แต่พระองค์ผู้เป็นพระบิดาก็อยู่ในข้าพระองค์ และข้าพระองค์ในพระองค์ เพื่อพวกเขาจะอยู่ในเราด้วย...

1 ยอห์น 1:8 ถ้าเราจะบอกว่าเราไม่มีบาป เราก็กำลังหลอกตัวเองและความจริงไม่ได้อยู่ในเราเลย

1 ยอห์น 1:10 ถ้าเราบอกว่าเราไม่ได้ทำบาป เราก็ทำให้พระองค์เป็นผู้ตรัสมุสา และพระดำรัสของพระองค์ก็ไม่ได้อยู่ในเราเลย

1 ยอห์น 3:24 ...พวกเราจึงรู้ว่าข้อนี้ว่าพระองค์สถิตอยู่ในเรา โดยพระวิญญาณที่พระองค์ประทานแก่เรา

1 ยอห์น 4:9 โดยข้อนี้ความรักของพระเจ้าก็เป็นທີ່ประจักษ์ในเรา¹²...

¹⁰ พระคัมภีร์ภาษาไทยแปลเหมือนกันว่า “ต่อเรา” (“ฉะนั้นเราจึงรู้ และวางใจในความรักที่พระเจ้าทรงมีต่อเรา”) ผู้แปล

¹¹ New English Translation (NET)

¹² ฉบับมาตรฐาน 2011 แปลว่า “ความรักของพระเจ้าก็เป็นที่ประจักษ์แก่เราโดยข้อนี้” (ผู้แปล)

1 ยอห์น 4:12 ...ถ้าเรารักกันและกัน พระเจ้าก็ทรงอยู่ในเรา¹³ และความรักของพระองค์ก็บริบูรณ์ในเรา [*en hemin* ปรากฏสองครั้งในข้อนี้]

1 ยอห์น 4:13 โดยข้อนี้ เราจึงรู้ว่าเราอยู่ในพระองค์และพระองค์ทรงอยู่ในเรา เพราะพระองค์ได้ประทานพระวิญญาณของพระองค์เองแก่เรา

1 ยอห์น 4:16 เราจึงรู้ และเชื่อในความรักที่พระเจ้าทรงมีต่อเรา...
[มีแนวโน้มที่จะเป็น “ในเรา” ดังที่เราได้กล่าวไปแล้ว]

2 ยอห์น 1:2 เพราะความจริงที่อยู่ในเรา

ประเด็นที่ 3 ในการเขียนของยอห์น, *en hemin* มักจะใช้หมายถึง “พระเจ้าทรงสถิตอยู่ในเรา”

คำว่า “อยู่” ในข้อต่าง ๆ ข้างต้นนี้จะทำให้กับผู้อ่านยุคใหม่บางคนสับสน เพราะฉบับนิวอเมริกันสแตนด์อาร์ดใช้ “อยู่” ในความหมายของ “อาศัยอยู่” หรือ “พำนักอยู่” ซึ่งเป็นความหมายโบราณของ “อยู่” (*พจนานุกรมอังกฤษฉบับอ็อกซ์ฟอร์ด*)¹⁴ แต่เราได้ความเข้าใจลึกซึ้งขึ้นเมื่อเราอ่านสามข้อจากฉบับนิวอินเตอร์เนชันแนล¹⁵ ที่อ่านง่ายกว่า (ให้สังเกตคำที่เป็นตัวหนา)

1 ยอห์น 3:24 ผู้ใดเชื่อฟังพระบัญชาของพระเจ้า ผู้นั้นก็อยู่ในพระองค์และพระองค์ก็ทรงอยู่ในผู้นั้น เช่นนี้แหละ เราจึงรู้ว่า**พระองค์ทรงอยู่ในเรา** คือเรารู้โดยพระวิญญาณที่พระองค์ได้ประทานแก่เรา

1 ยอห์น 4:12 ไม่มีใครเคยเห็นพระเจ้า แต่ถ้าเรารักกันและกัน **พระเจ้าก็ทรงอยู่ในเรา** และความรักของพระองค์ก็บริบูรณ์ในเรา

¹³ ฉบับมาตรฐาน 2011 แปลว่า “ถ้าเรารักกันและกัน พระเจ้าก็สถิต**อยู่ในเรา**” (ผู้แปล)

¹⁴ *Oxford English Dictionary*

¹⁵ New International Version (NIV)

1 ยอห์น 4:13 นี่แหละ เราจึงรู้ว่าเราอยู่ในพระองค์และพระองค์ทรงอยู่ในเรา เพราะพระองค์ได้ประทานพระวิญญาณของพระองค์แก่เรา

ในสามข้อนี้ แนวความคิดเกี่ยวกับพระเจ้าที่ประทับอยู่ในเรานั้น เห็นได้ชัดอย่างมากจากที่ว่า “พระองค์ทรงอยู่ในเรา” (3:24), “พระเจ้านั้นทรงอยู่ในเรา” (4:12), “เราอยู่ในพระองค์และพระองค์ทรงอยู่ในเรา” (4:13) สิ่งนี้สนับสนุนกรณีการแปลตรงตามคำว่า “ได้บังเกิดขึ้นที่อยู่ในเรา” ในยอห์น 1:14 โดยพิสูจน์ว่าการแปล “ได้บังเกิดขึ้นที่อยู่ในเรา” นั้นถูกต้องไม่เฉพาะแค่ทางคำศัพท์และไวยากรณ์ แต่ยังสอดคล้องในทางศาสนศาสตร์กับแนวคิดของยอห์นเกี่ยวกับการที่พระเจ้าประทับอยู่ “ใน” ประชากรของพระองค์

ประเด็นที่ 4 ยอห์นแยกความแตกต่างของคำ “ในเรา” กับ “ท่ามกลางเรา” โดยใช้คำกรีกสองคำที่แตกต่างกัน ที่เว้นไป 12 ข้อ

ขอย้ำอีกครั้งว่า นอกเหนือจากยอห์น 1:14 ที่ถกเถียงกันนั้น ยอห์นไม่เคยใช้ *en hēmin* ว่าหมายถึง “ท่ามกลางเรา” แต่จะหมายถึง “ในเรา” เสมอ โดยไม่มีข้อยกเว้นในกรณีนี้ยอห์นเคยใช้คำกรีกที่นอกจาก *en* เพื่อหมายถึง “ท่ามกลางเรา” หรือไม่? คำตอบก็คือยอห์นเคยใช้ เพราะในยอห์น 1:26 แค่เพียง 12 ข้อต่อมา เขาก็บันทึกถ้อยคำต่อไปนี้จากยอห์นผู้ให้บัพติศมาว่า “แต่มีคนหนึ่งยืนอยู่ท่ามกลางพวกท่านที่ท่านไม่รู้จัก” คำกรีกตรงนี้สำหรับ “ท่ามกลาง” ก็คือ *mesos* ซึ่งแตกต่างจาก *en* ในยอห์น 1:14 ดังนั้นภายในระยะห่างกันแค่ 12 ข้อ ยอห์นก็ทำให้เห็นความแตกต่างระหว่าง “ใน” กับ “ท่ามกลาง” โดยใช้สองคำที่แตกต่างกันคือ *en* และ *mesos* การใช้ปนกันของคำ “ท่ามกลางเรา” และ “ในเรา” ในยอห์น 1:14 ของความเชื่อในตรีเอกานุภาพนั้นไม่มีเหตุผลอันควร

ประเด็นที่ 5 การแปล “ในเรา” กับยอห์น 1:14 เป็นสิ่งที่รู้กันในประวัติศาสตร์คริสตจักร

ไม่มีอะไรที่แปลกใหม่เลย หรือไม่น่าเชื่อถือเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่ *en hēmin* มีความหมายตรงตัวว่า “ในเรา” มากกว่า “ท่ามกลางเรา” นี่เป็นข้อเท็จจริงพื้นฐานของภาษากรีก ถ้าคุณจะขอใครก็ได้ที่รู้ภาษากรีกในพระคัมภีร์อยู่บ้าง ให้แปล *en hēmin* โดยไม่ได้ให้เขาหรือเธอดูยอห์น 1:14 เขาหรือเธอก็จะบอกคุณได้ทันทีว่า “ในเรา” ด้วยสีหน้าปกติ

ในความเป็นจริงแล้ว บุคคลที่มีชื่อเสียงจำนวนมากในประวัติศาสตร์คริสตจักร ตั้งแต่คริสตจักรยุคแรกมาจนถึงปัจจุบัน ได้ใช้ยอห์น 1:14 ให้หมายถึง “ในเรา” มีตัวอย่างบางส่วนดังต่อไปนี้

- เจอโรม (347-420) ผู้แปลหลักของพระคัมภีร์ภาษาละติน¹⁶
- ออگัสติน (354-430) นักศาสนศาสตร์ผู้มีอิทธิพลที่สุดของคริสตจักรละติน
- อีโอดอร์แห่งอันทิโอก (350-428) บิชอปแห่งม็อบเซสเตีย¹⁷ ที่รู้จักกันเป็นอย่างดีในเรื่องการวิจารณ์เชิงประจักษ์ของเขาเกี่ยวกับวิธีการเปรียบเทียบของการตีความพระคัมภีร์
- จอห์น วิคลิฟ¹⁸ (1331-1384) นักแปลพระคัมภีร์ ที่ในพระคัมภีร์ของวิคลิฟจะมีหมายเหตุเกี่ยวกับยอห์น 1:14 ว่า “ประทับอยู่ท่ามกลางเรา” นั้นจริงๆ แล้วก็คือ “อยู่ในเรา”
- จอร์จ ฟอกซ์ (1624-1691) ผู้ก่อตั้งกลุ่มควakers¹⁹ เป็นผู้ที่ยืนยันว่า *en hēmin* มักจะแปลผิดๆว่า “ท่ามกลางเรา” (เขาพูดว่ามันควรจะเป็น “ในเรา”)

¹⁶ Jerome, Latin Vulgate

¹⁷ Theodore of Antioch (350-428), bishop of Mopsuestia

¹⁸ John Wycliffe

¹⁹ George Fox, Quakers เป็นกลุ่มสังคมทางศาสนาของเพื่อน ๆ หรือกลุ่มเพื่อน ๆ ของคริสตจักร

- แอลเลน ดี แคลลาแฮน ผู้รับใช้ของนิกายแบ็บติสต์ และรองศาสตราจารย์ด้านพระคัมภีร์ใหม่แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด เป็นผู้เขียนหนังสือ *ความรักยิ่งใหญ่ที่สุด: ประวัติศาสตร์เกี่ยวกับคำสอนสืบทอดของยอห์น*²⁰ (หน้า 51)
- เรย์มอนด์ อี บราวน์²¹ เป็นหนึ่งในนักวิชาการในพระคัมภีร์ใหม่ที่สำคัญที่สุดในศตวรรษที่ 20 ในคู่มืออธิบายสองเล่มของเขาเกี่ยวกับพระกิตติคุณยอห์นที่ได้รับการยกย่องในชุด Anchor-Yale (สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเยล) บราวน์ตั้งข้อสังเกตว่า “ท่ามกลางเรา” ในยอห์น 1:14 นั้นคำตรงตัวก็คือ “ในเรา”

ความหมายว่า “พระเจ้าในเรา” นี้มีให้เห็นบ่อยครั้งในงานเขียนของอ็อกัสติน เช่น การขยายความของเขาจากสดุดี 68 ใน *คำสารภาพ* ของเขา เขาจะพูดถึงพระเจ้าว่าประทับอยู่ในประชากร “เพราะเมื่อฉันร้องทูลพระองค์ ฉันขอให้พระองค์ทรงเข้ามาในฉัน และมีที่ไหนในฉันหรือ ที่พระเจ้าของฉันจะสามารถเข้ามาได้? จะเป็นได้อย่างไรที่พระเจ้าผู้ทรงสร้างทั้งสวรรค์และแผ่นดินโลกจะเข้ามาในฉัน” (*คำสารภาพ*, เล่มที่ 1, บทที่ 2)²²

เจอโรมน่าจะเป็นนักวิชาการพระคัมภีร์ที่โดดเด่นที่สุดของคริสตจักรในยุคแรก ใน *คู่มืออธิบายพระคัมภีร์ของคริสเตียนสมัยโบราณ* 29 เล่มนั้น ในเล่มที่ 4 กล่าวว่า “โดยทั่วไปแล้ว เจอโรมได้ถูกมองว่าเป็นนักวิชาการที่ยอดเยี่ยมที่สุดในบรรดาบรรพบุรุษผู้มีความเชื่อของคริสตจักรในยุคแรก และได้รับการขนานนามว่าเป็นนักวิชาการด้านพระคัมภีร์ที่โดดเด่นที่สุด เท่าที่เคยมีในประวัติศาสตร์ของคริสตจักรละติน

เจอโรมเป็นผู้แปลหลักของ *วัลเกท*²³ (ที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า *วัลเกทภาษาละติน*) คือพระคัมภีร์ภาษาละตินที่แปลจากแหล่งข้อมูลภาษากรีกและภาษาฮีบรูที่มีให้เขา *วัลเกท* แปลคำกรีก *en hēmin* ในยอห์น 1:14 เป็นภาษาละตินว่า *in nobis* (ดูข้อความภาษาละตินที่สำคัญนี้โดยสมาคมพระคริสตธรรมเยอรมัน) ซึ่งในบริบททางโลกมักจะแปลเป็นภาษาอังกฤษว่า “in us” (ในเรา) ดังตัวอย่างเช่น *in nobis* ที่รู้จักกันดีใน

²⁰ Allen D. Callahan, *A Love Supreme: A History of the Johannine Tradition*

²¹ Raymond E Brown

²² *Confessions*, Book 1, chapter 2

²³ *Vulgate* คือพระคัมภีร์ที่เขียนเป็นภาษาละติน

ภาษาอังกฤษทาง *est deus in nobis* ซึ่งกล่าวโดยอวิด²⁴ กวีชาวโรมัน ที่หมายความว่า “มีพระเจ้าอยู่ในเรา” หรือ “มีพระเจ้าอยู่ภายในเรา”

ประเด็นที่ 6 คำสอนของยอห์นว่าพระวาตะ “ปักเต็นท์อยู่ในเรา” ก็สอดคล้องกับคำสอนของเปาโลว่า พระเจ้าสถิตอยู่ในเราซึ่งเป็นวิหารของพระเจ้า

คำประกาศที่สำคัญมากของยอห์นว่า พระวาตะ “ปักเต็นท์อยู่ในเรา” (แปลตรงตัว) สอดคล้องกับคำสอนของเปาโลว่าเราเป็นวิหารที่พระเจ้าสถิตอยู่ คำสอนของเปาโลจะเห็นได้ในพระคัมภีร์ตอนต่อไปนี้ ข้อทั้งหมดอ้างอิงมาจากพระคัมภีร์ฉบับนิวอิงลิช ให้สังเกตคำที่เป็นตัวพิมพ์หนา

ท่านทั้งหลายรู้ไหมว่า **ท่านเป็นวิหารของพระเจ้า และพระวิญญาณของพระเจ้าสถิตอยู่ในท่าน?** (1 โครินธ์ 3:16)

ท่านไม่รู้หรือว่า **ร่างกายของท่านเป็นวิหารของพระวิญญาณบริสุทธิ์ที่สถิตอยู่ในท่าน ..?** (1 โครินธ์ 6:19)

...พระเยซูคริสต์เองทรงเป็นศิลามุมเอก ในพระองค์นั้น ทุกส่วนของโครงสร้างซึ่งถูกเชื่อมต่อกันนั้น **เจริญขึ้นเป็นวิหารอันบริสุทธิ์ในองค์พระผู้เป็นเจ้า** ในพระองค์นั้น ท่านก็กำลังรับการสร้างขึ้นด้วยกันให้เป็นที่ประทับของพระเจ้าโดยพระวิญญาณ (เอเฟซัส 2:20-22)

พระคัมภีร์ทั้งสามตอนนี้รวมกันแล้วมีตัวอย่างคำว่า “ท่าน” หรือ “ของท่าน” ทั้งหมด 11 ครั้ง ซึ่งทั้งหมดเป็นคำพหูพจน์ในภาษากรีก รูปของพหูพจน์เผยให้เห็นการรวมกันของคนของพระเจ้า ว่าเป็นวิหารของพระเจ้าโดยมีพระคริสต์เป็น “ศิลามุมเอก” (เอเฟซัส 2:20)

²⁴ Ovid

โปรดสังเกตความคล้ายกันระหว่างเปาโลกับยอห์น ที่เปาโลกล่าวว่าพระเจ้าสถิตอยู่ในเราซึ่งเป็นวิหารของพระเจ้า ก็เหมือนที่ยอห์น 1:14 กล่าวว่าพระวาตะ (ผู้เป็นพระเจ้า) “ตั้งพลับพลาอยู่ในเรา” (คำแปลตรงตัวของยอห์น 1:14)

พระคริสต์ทรงเป็นวิหารของพระเจ้า และเราก็เป็นวิหารของพระเจ้าเช่นกัน แต่มีเพียงวิหารเดียวคือวิหารของพระเจ้า ซึ่งมีพระคริสต์เป็นศิลามุมเอก (ใช้โครงสร้างเป็นการเปรียบเทียบ) หรือเทียบกับร่างกายที่มีพระคริสต์เป็นศีรษะ (ใช้ร่างกายเป็นการเปรียบเทียบ)

เปาโลใช้การเปรียบเทียบที่เหมือนกันสองอย่างคือ ตัวโครงสร้าง (ของวิหาร) และร่างกาย (พระกายของพระคริสต์) เช่นเดียวกับที่มีวิหารของพระเจ้าเพียงวิหารเดียวในพระคัมภีร์เดิม ในพระคัมภีร์ใหม่ก็มีวิหารเดียวของพระเจ้าเพียงวิหารเดียวเช่นกัน หรือเทียบกับพระกายเดียวของพระคริสต์ ซึ่งก็คือคริสตจักร (เอเฟซัส 5:23; โครินธ์ 1:18)²⁵

ในพระคัมภีร์เดิมนั้น พลับพลาไม่ใช่ตัวพระเจ้าเองหรือเป็นพระเจ้า แต่เป็นการประทับอยู่ของพระเจ้า ในทำนองเดียวกันกับในพระคัมภีร์ใหม่ ที่วิหารของพระเจ้าซึ่งประกอบด้วยประชากรของพระเจ้า (โดยมีพระคริสต์เป็นศีรษะ) นั้น ไม่ใช่ตัวพระเจ้าเองหรือเป็นพระเจ้า แต่เป็นการประทับอยู่ของพระเจ้าที่เต็มไปด้วยพระสิริของพระองค์ (เปรียบเทียบกับอพยพ 40:34²⁶ “พระสิริของพระยาห์เวห์ปรากฏอยู่เต็มพลับพลา”)

พระสิริของพระเจ้าส่องแสงเจิดจ้าที่สุดในพระเยซูคริสต์ ผู้เป็นศิลามุมเอกของวิหาร และเป็นศีรษะของกาย เหมือนที่เปาโลกล่าวถึง “พระสิริของพระเจ้าที่ปรากฏบนพระพักตร์ของพระเยซูคริสต์” (2 โครินธ์ 4:6) ยอห์นก็กล่าวอย่างเดียวกันว่า “และเราได้เห็นพระสิริของพระองค์ คือพระสิริที่สมกับพระบุตรองค์เดียวของพระบิดา บริบูรณ์ด้วยพระคุณและความจริง” (ยอห์น 1:14)

²⁵ เอเฟซัส 5:23 เพราะว่าสามเป็นศีรษะของภรรยา เหมือนพระคริสต์ทรงเป็นศีรษะของคริสตจักรซึ่งเป็นพระกายของพระองค์ โดยพระองค์เป็นพระผู้ช่วยให้รอด

²⁶ อพยพ 40:34 ในขณะนั้นมีเมฆมาปกคลุมเต็นท์นัดพบไว้ และพระรัศมีของพระยาห์เวห์ก็ปรากฏอยู่เต็มพลับพลา

ประเด็นที่ 7 ความบริบูรณ์ทั้งสิ้นของพระเจ้าดำรงอยู่ในพระคริสต์ และในเรา!

ในที่สุด ความบริบูรณ์ทั้งสิ้นของพระเจ้าย่อมดำรงอยู่ในพระคริสต์

เพราะว่าพระเจ้าพอพระทัย ที่จะให้ความบริบูรณ์ทั้งหมดของพระองค์ดำรงอยู่ในพระบุตร (โคโลสี 1:19 ฉบับ NIV)

เพราะว่าในพระคริสต์นั้น ความบริบูรณ์ทั้งหมดของพระเจ้าดำรงอยู่ในรูปกายของพระองค์ (โคโลสี 2:9 ฉบับ NIV)

เปาโลกำลังบอกว่าความบริบูรณ์ทั้งสิ้นของพระเจ้า (โคโลสี 1:19) โดยแท้จริงแล้ว “ความบริบูรณ์ทั้งหมดของพระเจ้า” (2:9) อยู่ใน “พระกาย” ของพระคริสต์

มันคงจะเป็นเรื่องน่าตกใจสำหรับบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ ที่ความบริบูรณ์ทั้งสิ้นของพระเจ้าย่อมอยู่ในคนของพระเจ้าด้วยเช่นกัน เพราะเปาโลกล่าวว่า “เพื่อท่านจะได้ความบริบูรณ์ของพระเจ้าอย่างเต็มเปี่ยม” (เอเฟซัส 3:19) คำว่า “ท่าน” ในข้อนี้เป็นพหูพจน์เพราะคำว่า “เต็มเปี่ยม” เป็นคำพหูพจน์ในภาษากรีก สิ่งนี้แสดงให้เห็นการรวมกันของคนของพระเจ้าซึ่งเป็นที่ประทับของพระเจ้า ที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความบริบูรณ์ทั้งหมดของพระองค์ แท้จริงแล้วเราเป็น “ที่ประทับของพระเจ้าโดยพระวิญญาณ” (เอเฟซัส 2:22)²⁷

²⁷ ฉบับมาตรฐาน 2011 แปลว่า “เป็นที่สถิตของพระเจ้าโดยพระวิญญาณ” (ผู้แปล)

บทที่ 9

ความหมายของ “มาเป็น” ใน “พระวาทมาเป็นเนื้อหนัง”

เราเข้าใจคำประกาศของยอห์นที่ว่า “พระวาทกลายเป็นเนื้อหนัง” (ยอห์น 1:14a) อย่างไร? เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า “เนื้อหนัง” หมายถึงมนุษย์โลก แต่อะไรคือความหมายของ “มาเป็น”? บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพกล่าวว่าพระวาทที่พวกเขาเทียบให้เท่ากับพระองค์ที่สองของตรีเอกานุภาพได้ “มาเป็นเนื้อหนัง” ในแง่ที่ว่า พระเจ้าได้กลายมาเป็นมนุษย์โดยการจุติลงมาเกิด แต่ก็ไม่หยุดที่จะเป็นพระเจ้า¹ ดังนั้นพระเยซูจึงทรงเป็นพระเจ้าที่มาเป็นมนุษย์ ผู้ที่เป็นพระเจ้าอย่างสมบูรณ์และมนุษย์อย่างสมบูรณ์ตลอดไป

ในบทที่ผ่านมา เราได้เห็นว่ามุมมองของการจุติลงมาเกิดนี้อ่อนลงไปแล้ว ด้วยข้อเท็จจริงในข้อความภาษากรีกที่ว่า “ประทับอยู่ท่ามกลางเรา” นั้นคำตรงตัวก็คือ “ปักเต็นท์อยู่ในเรา” ยอห์นกำลังพูดว่าพระวาทที่เป็นพระเจ้าได้ “มาเป็นเนื้อหนัง” ในแง่ของการปักเต็นท์อยู่ “ในเรา” นั่นก็คือใน *คนของพระเจ้า* ซึ่งเป็นวิหารของพระเจ้า โดยมีพระคริสต์เป็นศิลามุมเอก

¹ พจนานุกรมศาสนศาสตร์ฉบับอีแวนเจลิคอล นิยามการจุติลงมาบังเกิดนี้ว่า “การที่พระบุตรผู้ดำรงเป็นนิรันดร์ของพระเจ้า พระองค์ที่สองของตรีเอกานุภาพอันศักดิ์สิทธิ์ โดยไม่หยุดที่จะเป็นในสิ่งที่พระองค์ทรงเป็น คือเป็นพระเจ้าพระบุตร ได้มาเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับตัวพระองค์เอง ในสิ่งที่พระองค์ไม่ได้มีก่อนหน้านี้ คือสภาวะที่เป็นมนุษย์ และดังนั้นพระองค์จึงได้ทรงเป็นและยังคงเป็นพระเจ้าและมนุษย์ในสองสภาวะที่แตกต่างกัน และเป็นบุคคลเดียวกันเป็นนิรันดร์”

เปาโลก็เช่นเดียวกัน ที่ไม่ได้สนับสนุนมุมมองของความเชื่อในตรีเอกานุภาพว่า พระเจ้าทรงมาเป็นพระเจ้าที่มาเป็นมนุษย์ เปาโลกล่าวตรงกันข้ามว่า “เพราะความบริบูรณ์ทั้งสิ้นของพระเจ้าดำรงอยู่ในรูปกายของพระองค์” (โคโลสี 2:9) เปาโลทำให้เข้าใจถึงพระเจ้าและพระเยซูว่าเป็นสองบุคคลที่แตกต่างกัน (เปรียบเทียบ 1 โครินธ์ 11:3, “พระเจ้าทรงเป็นพระเศียร²ของพระคริสต์”) พระเจ้าทรงอยู่ใน “พระกาย” ของพระเยซูที่กล่าวถึงในที่อื่นว่าเป็นวิหารของพระเจ้า ซึ่งเตือนเราถึงถ้อยคำว่า “พระสิริของพระยาห์เวห์ก็ปรากฏอยู่เต็มพลับพลา³นั้น” (อพยพ 40:34)

เราเองก็เป็นวิหารของพระเจ้าที่มีพระคริสต์เป็นศิลามุมเอก ด้วยเหตุนี้ความบริบูรณ์ทั้งสิ้นของพระเจ้าจึงไม่เพียงแต่อยู่ในพระคริสต์เท่านั้น แต่ยังอยู่ในประชากรของพระเจ้าด้วย ดังที่ว่า “เพื่อพวกท่านจะเต็มเปี่ยมด้วยความบริบูรณ์ทั้งสิ้นของพระเจ้า” (เอเฟซัส 3:19)

คำนิยาม *ginomai* ของพจนานุกรมภาษากรีก-อังกฤษฉบับ BDAG

คำถามที่สำคัญของเราก็คือ อะไรคือความหมายของ “มาเป็น” ใน “พระวาหมาเป็นเนื้อหนัง” (ยอห์น 1:14)? คำว่า “มาเป็น” ในภาษากรีกก็คือ *egeneto* ซึ่งเป็นรูปแบบทางไวยากรณ์ของคำกริยา *ginomai* ในพจนานุกรมภาษากรีก-อังกฤษฉบับ BDAG ได้ให้คำนิยามสิบประการของ *ginomai* ที่แสดงไว้ในที่นี้โดยเว้นการอ้างอิง ผมได้ทำตัวเน้นคำนิยามที่ 5 และ 6 เพราะมันเกี่ยวข้องกับการตีความที่แตกต่างกันของยอห์น 1:14 หากคุณต้องการจะข้ามรายละเอียดเหล่านี้ ก็ให้อ่านแค่คำนิยามที่ 5 และ 6

1. การเกิดขึ้นผ่านกระบวนการของการเกิด หรือการผลิตตามธรรมชาติ,
การเกิด, การผลิตขึ้น
2. ทำให้เกิดขึ้น, *ทำขึ้น, สร้างขึ้น, ประดิษฐ์ขึ้น, และประกอบขึ้น*

² หรือศีรษะ

3. การเกิดขึ้นที่เป็นเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์จากจุดเริ่มต้น, *การเกิดขึ้น, ปรากฏขึ้น, พัฒนาขึ้น*
4. การปรากฏขึ้นเป็นกระบวนการหรือผลที่เกิดขึ้น, *เกิดขึ้น, กลายเป็น, เริ่มขึ้น*
5. การมีประสบการณ์การเปลี่ยนสภาวะ และจึงบอกถึงการเข้าสู่สภาพใหม่, *กลายเป็นบางสิ่งบางอย่าง*
6. การเปลี่ยนสถานที่ตั้งในพื้นที่ว่าง, *การย้าย*
7. มาอยู่ในสภาวะหรือมีลักษณะบางอย่าง, *เป็น, พิสูจน์ว่าเป็น, กลายเป็น*
8. การปรากฏในเวลาที่กำหนด, *อยู่ที่นั่น*
9. มีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับบางคนหรือบางสิ่ง, *เป็นของ*
10. การอยู่ใน หรืออยู่ในที่หนึ่ง, *อยู่ใน, อยู่ที่นั่น*

เนื่องจาก *ginomai* มีคำนิยามที่หลากหลายมาก ซึ่งยอห์น 1:14 ก็เป็นหนึ่งในข้อเหล่านั้นในพระคัมภีร์ (อันที่จริงเป็นหนึ่งในหลายๆ ข้อในพระคัมภีร์) ที่ความหมายของคำในพจนานุกรม (ในกรณีนี้คือ *ginomai*) ไม่ได้เป็นตัวชี้แนวความหมายของทั้งข้อ มันค่อนข้างจะกลับกัน คือมันเป็นความเข้าใจของเราจากทั้งข้อว่าเป็นตัวชี้แนวความหมายของคำเฉพาะในข้อนี้

ผมได้ให้คุณดูคำนิยามที่ 5 และ 6 คำนิยามที่ 5 (“การมีประสบการณ์กับการเปลี่ยนสภาวะ”) นี้สอดคล้องกับมุมมองของความเชื่อตรีเอกานุภาพว่า พระองค์ที่สองของตรีเอกานุภาพได้เปลี่ยนสภาวะมาเป็นพระเจ้าที่มาเป็นมนุษย์โดยการจุติลงมาเกิด ความจริงแล้วคำนิยามที่ 5a เป็นคำนิยามที่พจนานุกรมภาษากรีก-อังกฤษฉบับ BDAG กำหนดให้ยอห์น 1:14 มันเป็นไปได้ว่าพจนานุกรมภาษากรีก-อังกฤษฉบับ BDAG อาจกำลังสันนิษฐานมุมมองของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ แต่ไม่ได้ระบุสิ่งนี้ไว้อย่างชัดเจน ด้วยเหตุนี้พจนานุกรมภาษากรีก-อังกฤษฉบับ BDAG จึงหลีกเลี่ยงที่จะเข้าไปในขอบข่ายของศาสนศาสตร์ที่ไม่ได้ตามพระคัมภีร์

เป็นสิ่งสำคัญที่พึงสังเกตว่า แทบจะไม่มีการอ้างอิงพระคัมภีร์ของพจนานุกรมภาษากรีก-อังกฤษฉบับ BDAG ที่ให้การสนับสนุน “การเปลี่ยนสภาวะ” ว่าพูดถึงการเปลี่ยนสภาวะจริงๆ ตามที่เราอาจเข้าใจถ้อยคำนั้น การอ้างอิงเหล่านี้ส่วนใหญ่

จะพูดถึงการเปลี่ยนแปลงในความสัมพันธ์ของบุคคลหนึ่งกับอีกบุคคลหนึ่งมากกว่า (เช่น เฮโรดกับปีลาต “มาเป็นมิตรกัน” ในลูกา 23:12 ซึ่งบอกถึงสถานภาพใหม่ในความสัมพันธ์ของพวกเขา)³

คำนิยามที่ 6 (“การเปลี่ยนสถานที่ตั้งในพื้นที่ว่าง”) มีประโยชน์ในการเผยให้เห็นความหมายตามพระคัมภีร์ของยอห์น 1:14 ที่พระเจ้าทรงเปลี่ยนสถานที่ตั้งในแง่ของการพำนักในพลับพลา (“ปักเต็นท์อยู่ในเรา”) ความหมายของ “การเปลี่ยนสถานที่ตั้ง” นี้ยังเห็นได้ในข้อ 6 ของคำขึ้นต้นของยอห์นที่ *ginomai* ให้ความหมายนี้กับยอห์นผู้ให้บัพติศมาว่า “มานั้นแล้ว (*ginomai*) ชายผู้หนึ่งที่พระเจ้าทรงส่งมา”⁴

ดังนั้นคำนิยามที่ 5 (“การเปลี่ยนสภาวะ”) จึงยังคงมีความเกี่ยวข้องกับยอห์น 1:14 ในการแสดงให้เห็นถึงการดำรงอยู่ในรูปแบบใหม่ของพระเจ้าในมนุษย์ (ตอนนี้พระเจ้าสถิตอยู่ “ในเรา”)

แต่การตรวจสอบการอ้างอิงที่สนับสนุนคำนิยามที่ 5a ที่นอกจากยอห์น 1:14 ของพจนานุกรมภาษากรีก-อังกฤษฉบับ BDAG ซึ่งเป็นข้อถกเถียงกันนั้น แสดงให้เห็นว่าไม่ได้ให้ความหมายใดๆ ที่คล้ายคลึงกับการจุติลงมาเกิดตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพ

นี่คือตัวอย่างบางส่วน เช่น สาวกจะ “มาเป็นผู้หาคนเหมือนหาปลา” (มาระโก 1:17), ยูดาส “มาเป็นผู้ทรยศ” (ลูกา 6:16), เฮโรดและปีลาต “มาเป็นมิตรกัน” (ลูกา 23:12), อับราฮัมจะ “มาเป็นบิดาของประชาชาติ” (โรม 4:18), พระคริสต์ “มาเป็นมหาบุโรhit” (ฮีบรู 5:5) แม้แต่ยอห์น 1:12 (“สิทธิในการมาเป็นบุตรของพระเจ้า”) หรือมัทธิว 5:45 (“เพื่อว่าพวกท่านจะมาเป็นบุตรของพระบิดาของท่าน”) ก็ไม่มีความหมายใดๆ ที่คล้ายคลึงกับการจุติลงมาเกิดของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ

ในทุกกรณีเหล่านี้ คนก็ยังคงเป็นคน พวกเขาไม่ได้ถูกเปลี่ยนจากมนุษย์มาเป็นพระเจ้า หรือเปลี่ยนจากพระเจ้ามาเป็นมนุษย์ หรือเปลี่ยนจากพระเจ้ามาเป็นพระเจ้าที่มาเป็นมนุษย์ แต่จะมีสถานภาพใหม่ในความสัมพันธ์ของพวกเขากับเพื่อนมนุษย์หรือกับพระเจ้าของพวกเขา

³ ลูกา 23:12 ในวันนั้นเฮโรดกับปีลาตกลายเป็นมิตรกัน ทั้งที่ก่อนหน้านี้พวกเขาเป็นศัตรูกัน (ฉบับอมตธรรมร่วมสมัย)

⁴ ยอห์น 1:6 “มีชายผู้หนึ่งที่พระเจ้าทรงใช้มา”

แม้แต่ มัทธิว 4:3 (“จงสั่งให้ก้อนหินเหล่านี้ให้มาเป็นขนมปัง”) ก็ไม่สามารถใช้สนับสนุนมุมมองของการจุติลงมาจากยอห์น 1:14 ได้ ไม่เพียงเพราะมัทธิว 4:3 เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เปโตรพูด (ขนมปังกับก้อนหิน ในขณะที่พระเจ้าทรงเป็นพระวิญญาณ) แต่ยังเป็นเพราะ มันเป็นเพียงข้อเดียวในการอ้างอิงตามพระคัมภีร์ของ พจนานุกรมภาษากรีก-อังกฤษฉบับ BDAG กับคำนิยามที่ 5a ที่บอกให้น้อยที่สุดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางวัตถุ ดังนั้นมัทธิว 4:3 จึงไม่ได้แสดงถึงความหมายทั่วไปใด ๆ ของ *ginomai* แต่เป็นเพียงความหมายที่มีน้อยและความหมายเดียว แล้วเหตุใดจึงกำหนดความหมายที่มีน้อยและความหมายเดียวให้ยอห์น 1:14 มากกว่าความหมายอื่นๆอีกมากมายที่เป็นไปได้? เราจะทำเช่นนี้ก็ต่อเมื่อเราเชื่อว่ามุมมองของความเชื่อในตรีเอกานุภาพของยอห์น 1:14 นั้นเป็นไปได้ การชั้นนำข้อสรุปแบบนี้เรียกว่า “การให้เหตุผลที่จะให้หลักฐานตรงกับข้อสรุป” การอ้างเหตุผลที่ผิดในการสนับสนุนความถูกต้องของข้อสรุป ในขณะที่สร้างข้อโต้แย้งที่โน้มน้าวใจในเรื่องนั้น ไม่ว่าจะในกรณีใด มุมมองของความเชื่อในตรีเอกานุภาพเกี่ยวกับยอห์น 1:14 ก็ฟังไม่ขึ้น เพราะข้อนี้กล่าวตรงตัวว่า พระวาตะได้ปกติน้อยอยู่ “ในเรา” ไม่ใช่ “ท่ามกลางเรา”

ในที่สุด การอ้างอิงตามพระคัมภีร์เพียงอย่างเดียวที่เหลืออยู่ในคำนิยามที่ 5a ของพจนานุกรมภาษากรีก-อังกฤษฉบับ BDAG ที่อาจ “สนับสนุน” มุมมองของความเชื่อในตรีเอกานุภาพเกี่ยวกับยอห์น 1:14 ก็คือยอห์น 1:14 นั่นเอง! ดังนั้นหากใครจะอ้างคำนิยามที่ 5a ของพจนานุกรมภาษากรีก-อังกฤษฉบับ BDAG เพื่อพิสูจน์มุมมองของ *ความเชื่อในตรีเอกานุภาพ* เกี่ยวกับยอห์น 1:14 (ซึ่งพจนานุกรมภาษากรีก-อังกฤษฉบับ BDAG เองไม่ได้พิสูจน์) ก็จะเป็นการชั้นนำข้อสรุป การที่กล่าวว่าความหมายของยอห์น 1:14 นั้นถูกกำหนดโดยความหมายของยอห์น 1:14! นั่นเป็นการใช้คำซ้ำโดยไม่จำเป็นอย่างมาก

สุดท้ายแล้ว ความหมายของ *ginomai* ในยอห์น 1:14 ก็ถูกชี้แจงด้วยความหมายของทั้งข้อ คำประกาศว่า “พระวาตะมาเป็นเนื้อหนัง” เผยให้เห็นภาพของพระเจ้าประทับอยู่ในเนื้อหนัง ซึ่งก็คือในมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นใดก็ตาม ตอนนี้พระเจ้าประทับและปกติน้อยอยู่ “ในเรา” ในคนของพระเจ้าที่ประกอบเป็นพระวิหารของพระเจ้า จนกระทั่งเราและพระเยซูพระเมสสิยาห์ผู้ดีเลิศนั้นจะ “เต็มเปี่ยมด้วยความบริบูรณ์ทั้งสิ้นของพระเจ้า” (เอเฟซัส 3:19)

บทที่ 10

ยอห์น 1:18 พระบุตรองค์เดียว หรือว่า พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา?

พระคัมภีร์ฉบับภาษาอังกฤษเห็นไม่เหมือนกันเกี่ยวกับยอห์น 1:18

พระคัมภีร์สมัยใหม่สองฉบับ คือฉบับอิงลิชแสดนดาร์ต (ESV) และฉบับโฮลแมนคริสเตียนแสดนดาร์ต (HCSB) ที่ตีพิมพ์ครั้งแรกในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน ให้คำแปลยอห์น 1:18 ที่ขัดแย้งกัน

ฉบับ ESV:¹ ไม่มีใครเคยเห็นพระเจ้าเลย *พระเจ้าองค์เดียว* ผู้ทรงอยู่เคียงข้างพระบิดา ได้ทรงสำแดงพระองค์ให้ประจักษ์แล้ว

ฉบับ HCSB:² ไม่มีใครเคยเห็นพระเจ้าเลย *พระบุตรองค์เดียวและเพียงผู้เดียว* พระองค์ผู้ทรงอยู่เคียงข้างพระบิดา ได้ทรงเปิดเผยพระองค์แล้ว

ฉบับไหนที่แปลได้ถูกต้อง ฉบับ ESV หรือว่าฉบับ HCSB? ฉบับ ESV แปลว่า “พระเจ้าองค์เดียว” ซึ่งเป็นการแปลตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพที่ทำให้พระเยซูเป็นพระเจ้าองค์เดียว ในขณะที่ฉบับ HCSB แปลว่า “พระบุตรองค์เดียวและเพียงผู้

¹ ESV: No one has ever seen God; *the only God*, who is at the Father's side, he has made him known.

² HCSB: No one has ever seen God. *The One and Only Son* - the One who is at the Father's side - He has revealed Him

เดียว” ซึ่งไม่ได้แปลตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ที่ทำให้พระเยซูเป็นพระบุตรของพระเจ้า

สองฉบับนี้เป็นตัวแทนของสองค่าย ค่ายหนึ่งประกอบด้วยฉบับ HCSB, CJB, KJV, NJB, RSV, REB³ ซึ่งชอบที่จะใช้ “พระบุตรองค์เดียว” ที่ไม่ได้ตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพ หรือรูปแบบที่ต่างกัน เช่น “พระบุตรองค์เดียวและเพียงผู้เดียว” ส่วนอีกค่ายหนึ่งประกอบด้วยฉบับ ESV, NASB, NIV, NET⁴ ซึ่งชอบที่จะใช้ “พระเจ้าองค์เดียว” ตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพ หรือใช้รูปแบบที่ต่างกัน เช่น “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา”

ในค่ายที่ใช้ “พระเจ้าองค์เดียว” (ของผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ) มีความแตกต่างเพิ่มเติมระหว่าง “พระเจ้าองค์เดียว” กับ “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา” ตามที่เห็นได้ในฉบับ ESV เทียบกับ NASB (เพิ่มตัวเอน) ดังนี้

ฉบับ ESV: ไม่มีใครเคยเห็นพระเจ้าเลย *พระเจ้าองค์เดียว* ผู้ทรงอยู่เคียงข้างพระบิดา ได้ทรงสำแดงพระองค์ให้ประจักษ์แล้ว

ฉบับ NASB: ไม่มีใครเห็นพระเจ้าในเวลาใดเลย *พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา* ผู้ทรงอยู่ในพระทรงของพระบิดา พระองค์ได้ทรงอธิบายพระองค์แล้ว

การแปลของฉบับ ESV มีปัญหาทั้งในด้านหลักเหตุผลและศาสนศาสตร์ การแปลว่า “พระเจ้าองค์เดียว” นั้นเราหมายถึงอะไรหรือ? ถ้าพระเยซูทรงเป็นพระเจ้าองค์เดียว ก็จะต้องมองไม่เห็นพระเยซูในความหมายที่เห็นเป็นรูปธรรม เพราะข้อนี้กล่าวว่า “ไม่มีใครเคยเห็นพระเจ้าเลย” ที่เลวร้ายยิ่งกว่านั้นก็คือ ถ้าพระเยซูทรงเป็นพระเจ้าองค์เดียว นั่นก็จะเป็นการตัดพระบิดาออกจากการเป็นพระเจ้า ซึ่งจะเป็นข้อสรุปที่เป็นการหมิ่นประมาทแม้กระทั่งกับบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ และยังจะขัดแย้งกับยอห์น 17:3 ที่กล่าวว่า พระบิดาทรงเป็นพระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียวอีกด้วย

³ Holman Christian Standard Bible (HCSB), Complete Jewish Bible (CJB), King James Version (KJV), New Jerusalem Bible (NJB), Revised Standard Version (RSV), Revised English Bible (REB)

⁴ English Standard Version (ESV), New American Standard Bible (NASB), New International Version (NIV), New English Translation (NET)

หลักฐานภายนอก

ทั้งสองค่ายนี้แสดงให้เห็นถึงความคิดเห็นสองแบบจากตัวบทภาษากรีก ที่นำมาใช้ในการแปลข้อนี้ ระหว่างฉบับไบแซนไทน์กับฉบับอเล็กซานเดรีย พูดให้ง่ายก็คือการแปลว่า “พระบุตรองค์เดียว” นั้นยึดจากตัวบทฉบับไบแซนไทน์ (ที่รู้จักกันดีว่าเป็นตัวบทของฉบับภาษากรีกส่วนใหญ่⁵) ซึ่งเป็นตัวบทที่ได้รับการรับรองมากที่สุด (การสนับสนุนตัวบท) ในบรรดาต้นฉบับภาษากรีกทั้งหมดที่รู้จักกัน ในทางกลับกัน “พระเจ้าองค์เดียว” นั้นยึดจากตัวบทฉบับอเล็กซานเดรียที่แสดงด้วยต้นฉบับซึ่งแม้ว่าจะมีน้อยกว่า แต่โดยทั่วไปแล้วจะเก่าแก่กว่าและมักจะให้น้ำหนักมากกว่าในฉบับ UBS5 และ NA28⁶

บรรทัดฐานของต้นฉบับสมัยแรกมีความสมเหตุสมผล แต่โดยตัวของมันเองแล้วไม่ได้คำนึงถึงความจริงที่ว่า แม้แต่ต้นฉบับในสมัยแรกก็อาจมีข้อผิดพลาดได้ (เช่น การตีความภาษาอาราเมคอย่างผิดๆ ดังที่เราจะได้เห็น) การตีความพระคัมภีร์ใหม่ที่เชื่อถือได้นั้น จะคำนึงถึงทั้งฉบับที่ใช้ตัวบทของฉบับภาษากรีกส่วนใหญ่ และตัวบทของฉบับภาษากรีกที่นำมาจากต้นฉบับโบราณของฉบับ UBS5/NA28 ผนวกกับการประเมินที่มีหลักการ ดังนั้นมันจึงไม่ใช่เรื่องของการเลือกฉบับหนึ่งเพื่อจะตัดอีกฉบับหนึ่งออกไป

ตัวบทภาษากรีกที่เป็นรากฐานการแปล “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา” คือพระคัมภีร์ใหม่ภาษากรีกฉบับเนสเชิล-อลันด์ (NA27/NA28) และพระคัมภีร์ใหม่ภาษากรีกฉบับสหสมาคมพระคริสตธรรมสากล (UBS4/UBS5)⁷

ใน *คู่มืออธิบายตัวบทพระคัมภีร์ใหม่ภาษากรีก* (ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2)⁸ ที่ใช้คู่กับฉบับ UBS4 อธิบายในหน้า 169-170 ว่า ต้นฉบับปาปิรัส P⁶⁶ และ P⁷⁵ มีอิทธิพลต่อ “เสียงส่วนใหญ่” ของคณะกรรมการบรรณาธิการที่เป็นนักวิชาการห้าคนของ UBS ที่ชอบใช้ “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา”

⁵ Majority Text

⁶ UBS5 The Greek New Testament, 5th edition (พระคัมภีร์ภาษากรีกฉบับสหสมาคมพระคริสตธรรมสากล พิมพ์ครั้งที่ 5) NA28 Novum Testamentum Graece (Nestle-Aland), 28th edition (พระคัมภีร์ภาษากรีกฉบับเนสเชิล-อลันด์ พิมพ์ครั้งที่ 28)

⁷ Novum Testamentum Graece (NA27/NA28); United Bible Societies Greek NT (UBS4/UBS5)

⁸ A Textual Commentary on the Greek NT (2nd edition)

แต่หนึ่งในห้าชิ้นคืออัลเลน วิกเกร็น⁹ ผู้มีชื่อเสียงด้านภาษกรีกและผู้เชี่ยวชาญด้านต้นฉบับพระคัมภีร์ใหม่ ได้บันทึกคำคัดค้านของเขาเกี่ยวกับการตัดสินใจของคณะกรรมการในหมายเหตุที่รวมอยู่ในคู่มืออธิบาย ซึ่งเขากล่าวว่า *monogenēs theos* (พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา) “อาจเป็นข้อผิดพลาดในการคัดลอกแต่เดิม (สมัยแรกๆ) ในต้นฉบับดั้งเดิมของฉบับอเล็กซานเดรีย” ต้นฉบับดั้งเดิมที่ยืนยันความเป็นพระเจ้าของพระเยซู และต่อมาได้รับชัยชนะที่การประชุมสังคายนาแห่งนิจเซีย

วิกเกร็นกล่าวเสริมว่า “อย่างน้อยการตัดสินใจแบบ D จะดีกว่า” เมื่อตัวบทในฉบับ UBS4 ถูกจัดประเภทเป็น {D} นั่นก็หมายความว่า “มีข้อสงสัยอย่างมากเกี่ยวกับการอ่านที่เลือกไว้แล้วสำหรับตัวบท” อันที่จริงมีข้อสงสัยเล็กน้อยกับการอ่านนี้ในฉบับ UBS4 และ UBS5 ที่จัดเป็นประเภท {B} นั้นบ่งชี้ว่าหลักฐานต้นฉบับสนับสนุน *monogenēs theos* (“พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา”)¹⁰ แต่ก็ไม่ได้ท่วมท้น

สมาชิกคณะกรรมการอีกคนหนึ่งชื่อมัทธิว แบล็ค¹¹ ซึ่งในหนังสือของเขาที่ชื่อ *การทำความเข้าใจพระกิตติคุณทั้งสี่เล่มและกิจการในภาษาอาราเมค*¹² ได้อ้างถึงการประเมินของนักวิชาการภาษาอาราเมคอีกคนหนึ่งโดยได้รับการเห็นชอบว่า

....หนึ่งในข้อสังเกตที่สำคัญมากที่สุดของเบอร์นี¹³ เกี่ยวกับลักษณะนี้ [การอ่านภาษาอาราเมคอย่างผิดๆ] ก็คือว่า *monogenēs theos* ที่ถกเถียงกันในยอห์น 1:18 นั้น แพล *yehidh 'elaha* อย่างผิดๆว่า “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา”¹⁴ (หน้า 11)

พูดอีกอย่างก็คือ ผู้คัดลอกบางคนในสมัยแรกๆได้อ่าน “ผู้เดียวที่บังเกิดจากพระเจ้า” (“the only begotten of God”) อย่างผิดๆว่า “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา” (“the only begotten God”)! นี่เป็นเรื่องที่น่าตกใจที่การตัดสินใจของ “เสียงส่วนใหญ่” ของคณะกรรมการห้าคน ได้ส่งผลให้พระคัมภีร์หลายล้านเล่มถูกตีพิมพ์

⁹ Allen Wikgren

¹⁰ (the only begotten God)

¹¹ Matthew Black

¹² *An Aramaic Approach to the Gospels and Acts*

¹³ Burney

¹⁴ “the only begotten God”

ว่า “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา” แทนที่จะเป็น “ผู้เดียวที่บังเกิดจากพระเจ้า” ผู้อ่านพระคัมภีร์ส่วนใหญ่จะไม่ทราบเรื่องราวเบื้องหลังของการอ่านนี้

หลักฐานภายใน

นี่คือสถานการณ์ในตอนนี คือที่หลักฐานต้นฉบับยอห์น 1:18 ถูกแบ่งระหว่าง “พระบุตรองค์เดียวที่บังเกิดมา” กับ “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา” ความแตกต่างนี้ เห็นได้จากความเห็นที่ไม่เป็นเอกฉันท์ในคณะกรรมการของสหสมาคมพระคริสตธรรมสากล (UBS)¹⁵ ดังนั้นจึงมีระดับ {B} ของความไม่แน่นอนที่เข้าข้าง “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา” อีกทั้งยังมีความแตกต่างระหว่างพระคัมภีร์กระแสหลัก ที่บางฉบับก็จะอ่านตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพ (ฉบับ ESV, NASB, NIV, NET) และบางฉบับจะไม่อ่านตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพ (ฉบับ HCSB, CJB, KJV, NJB, RSV, REB) ด้วยเหตุนี้หลักฐานต้นฉบับโดยตัวของมันเอง จึงไม่ได้แก้ไขปัญหาลแล้วหลักฐานภายในล่ะ?

ในพระคัมภีร์ใหม่ คำว่า “*monogenēs*” (“คนเดียว” หรือ “หนึ่งเดียว” ฉบับ BDAG)¹⁶ ถูกใช้กับพระเยซูเฉพาะในการเขียนของยอห์นเท่านั้น ยิ่งกว่านั้นแล้ว หัวตัวอย่างของ *monogenēs* ในการเขียนของยอห์นทั้งหมดจะอ้างถึงพระเยซู และไม่ได้อ้างถึงคนอื่น

ดังนั้นเราจึงต้องมุ่งเน้นไปที่เฉพาะการเขียนของยอห์นเพื่อการวิเคราะห์ของเราต่อไปนี้เป็นสี่ข้อในพระคัมภีร์ใหม่ทีนอกจากยอห์น 1:18 ซึ่งใช้ *monogenēs* กับพระเยซู (ข้อทั้งหมดมาจากฉบับ NASB)¹⁷

¹⁵ United Bible Societies

¹⁶ “only begotten” หรือ “only” หรือ “unique”

¹⁷ John 1:14 And the Word became flesh, and dwelt among us, and we beheld His glory, glory as of the **only begotten** from the Father, full of grace and truth.

John 3:16 For God so loved the world, that He gave His **only begotten** Son, that whoever believes in Him shall not perish, but have eternal life.

John 3:18 He who believes in Him is not judged; he who does not believe has been judged already, because he has not believed in the name of the **only begotten** Son of God.

1 John 4:9 By this the love of God was manifested in us, that God has sent His **only begotten** Son into the world so that we might live through Him.

ยอห์น 1:14 และพระวาตะมาเป็นเนื้อหนังและประทับอยู่ท่ามกลางเรา และเราได้เห็นพระสิริของพระองค์ ดังพระสิริของ**ผู้เดียวที่บังเกิด**จากพระบิดา บริบูรณ์ด้วยพระคุณและความจริง

ยอห์น 3:16 เพราะพระเจ้าทรงรักโลกนี้อย่างมาก จึงได้ประทานพระบุตร**องค์เดียวที่บังเกิดมา**ของพระองค์ เพื่อใครก็ตามที่วางใจในพระบุตรนั้นจะไม่พินาศ แต่จะมีชีวิตนิรันดร์

ยอห์น 3:18 ผู้ที่วางใจในพระบุตรจะไม่ถูกพิพากษา ผู้ที่ไม่วางใจก็ถูกพิพากษาอยู่แล้ว เพราะเขาไม่ได้วางใจในพระนามพระบุตร**องค์เดียวที่บังเกิดมา**ของพระเจ้า

1 ยอห์น 4:9 แต่ความรักของพระเจ้านี้ก็เป็นที่ยอมรับแก่เรา ที่พระเจ้าได้ทรงส่งพระบุตร**องค์เดียวที่บังเกิดมา**ของพระองค์เข้ามาในโลก เพื่อเราจะได้มีชีวิตโดยพระบุตร

เราตั้งข้อสังเกตบางประการ

- สามข้อสุดท้ายที่ให้ไว้ อยู่นอกคำขึ้นต้นของยอห์น และทั้งสามข้อได้พูดถึง “พระบุตรองค์เดียวที่บังเกิดมา” ดังนั้น เมื่อใดก็ตามที่ *monogenēs* ถูกใช้กับพระเยซูที่นอกจากคำขึ้นต้นนี้แล้ว มันก็จะหมายถึงพระองค์ว่าเป็นพระบุตรองค์เดียวที่บังเกิดมา และไม่เคยหมายถึงพระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา
- ยอห์น 1:14 ข้อแรกในสี่ข้อนี้ไม่มีทั้ง “พระบุตร” หรือ “พระเจ้า” ดังนั้นตามจุดประสงค์ของเราแล้ว จึงถือว่าเป็นหลักฐานที่ “เป็นกลาง” ในการตัดสินใจระหว่าง “พระบุตรองค์เดียวที่บังเกิดมา” กับ “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา”
- ถ้าเราอ่านยอห์น 1:18 ที่ถกเถียงกันว่าเป็น “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา” (การอ่านตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพ) มันก็จะขัดแย้งกับข้ออื่น ๆ ทั้งหมดในงานเขียนของยอห์นที่พูดถึง “พระบุตรองค์เดียวที่บังเกิดมา” ความจริงก็คือคำพูดว่า “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา” ไม่ได้มีปรากฏที่ไหนเลยในพระคัมภีร์ใหม่ที่นอกจากยอห์น 1:18 ที่ถกเถียงกัน ทำไมยอห์นจึงขัดแย้งกับ

ตัวเองโดยใช้ “พระบุตรองค์เดียวที่บังเกิดมา” อย่างคงเส้นคงวา มากเกินไป แต่ในยอห์น 1:18? ถ้าเราแยกข้อนี้ออกจากการเขียนส่วนที่เหลือของยอห์น โดยให้ข้อนี้กล่าวว่า “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา” มันก็จะไม่เหมือนกับที่อื่นๆ ในพระกิตติคุณยอห์นหรือแม้แต่ในพระคัมภีร์ใหม่ เราจะต้องจำไว้ว่า ยอห์นใช้ *monogenēs* กับพระเยซูด้วยการไตร่ตรองอย่างรอบคอบ เพราะเขาไม่ได้นำไปใช้กับใครอีก

- แต่ถ้าเราอ่านยอห์น 1:18 ให้เป็น “พระบุตรองค์เดียวที่บังเกิดมา” ทั้งห้าข้อก็จะสอดคล้องกัน
- ไม่น่าแปลกใจเลยที่ในห้าข้อนี้ มีเฉพาะยอห์น 1:18 เท่านั้นที่มีปัญหาสำคัญเกี่ยวกับตัวบท อีกสี่ข้อไม่มีปัญหาเกี่ยวกับตัวบทและไม่มีคำอธิบายใดๆ ในเชิงอรรถเชิงวิเคราะห์ของฉบับ UBS5

ถึงอย่างนั้น บางคนอาจโต้แย้งว่าเป็นหลักของการวิจารณ์ตัวบท ที่ในเมื่อ “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา” จะอ่านเข้าใจยากกว่า “พระบุตรองค์เดียวที่บังเกิดมา” มันจึงเป็นไปได้มากกว่า การอ่านอย่างแรกได้เปลี่ยนมาเป็นการอ่านอย่างหลัง เพื่อแก้ปัญหาความยุ่งยากนี้ นั่นก็อาจเป็นได้ แต่ความจริงก็ยังคงอยู่ที่ปัญหาเกี่ยวกับตัวบทยอห์น 1:18 ที่ไม่เป็นกลางในหลักคำสอน ซึ่งแตกต่างจากข้ออื่นๆ ที่เป็นกลางในหลักคำสอนแม้ว่าจะมีปัญหาเกี่ยวกับตัวบท ตัวอย่างคือยอห์น 1:19 แค่อัดดมา มีความแตกต่างของตัวบทในคำพูดว่า “พวกยิวส่งพวกปุโรหิตและพวกเลวีจากกรุงเยรูซาเล็ม” แต่เป็นกลางในหลักคำสอน

อิทธิพลของหลักคำสอนเป็นปัจจัยสำคัญ เนื่องจากระบวนการยกพระเยซูขึ้นเป็นพระเจ้าได้เริ่มขึ้นก่อน ค.ศ. 200 ถ้า “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา” ถูกกำหนดให้อ่านแบบนั้นจริงๆ ในต้นฉบับสมัยแรกๆ ที่แพร่หลายกันแล้วราวๆ ค.ศ. 200 แล้วพวกผู้นำคริสตจักรของคนต่างชาติซึ่งในเวลานั้นก็ได้ยกพระเยซูขึ้นเป็นพระเจ้าแล้ว จะไม่รับรองโดยเร็วหรือ? แต่ความจริงยังคงมีอยู่ว่า ตัวบทส่วนใหญ่ของพระคัมภีร์ใหม่ก็ใช้ “พระบุตรองค์เดียวที่บังเกิดมา”

นั่นเป็นเหตุผลที่อัลเลน วิกเกร็น ซึ่งเราได้อ้างอิงถึงจึงกล่าวว่า การอ่าน “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา” อาจเป็น “ข้อผิดพลาดในการคัดลอกในต้นฉบับดั้งเดิม

ของฉบับอเล็กซานเดรีย” ในยุคแรก นั้นเป็นผลมาจากอิทธิพลของความเชื่อในตรีเอกานุภาพในยุคแรก

ในหนังสือของเจมส์ เอฟ แมคแกรธี¹⁸ ที่ชื่อ *พระเจ้าที่เที่ยงแท้เพียงองค์เดียว: ความเชื่อว่าพระเจามีเพียงองค์เดียวของคริสเตียนยุคแรกในบริบทของชาวยิว*¹⁹ ได้ให้ความเห็นที่โดดเด่นบางอย่างเกี่ยวกับยอห์น 1:18 ซึ่งรวมถึงข้อสังเกตว่าต้นฉบับปาปิรัส P⁶⁶ และ P⁷⁵ (บางคนเห็นว่าเป็นการโน้มนำที่โอนเอียงไปทาง “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา”) มีหลักฐานที่เป็นอิทธิพลของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ตัวอย่างเช่น ทั้งฉบับปาปิรัส P⁶⁶ และ P⁷⁵ ลบคำว่า “พระเจ้า” ออกจากยอห์น 5:44 เพื่อหลีกเลี่ยงการบอกว่าพระบิดาคือ “พระเจ้าแต่องค์เดียว” ตอนนี้พระบิดาเป็นแค่ “องค์เดียว” จึงทำให้เป็นไปได้ที่จะนับรวมพระเยซูเป็นพระเจ้าได้ ฉบับปาปิรัส P⁶⁶ เพิ่ม “the” (นั่น) กับคำ “God” (พระเจ้า) ในยอห์น 10:33 เพื่อทำให้พระเยซูเป็น “พระเจ้าผู้นั้น” (the God) แทนที่จะเป็น “พระ” (god) ในความหมายที่ลดลงของสดุดี 82:6 (“เจ้าทั้งหลายเป็นพระ”)²⁰ นี่คือข้อความที่ตัดตอนมาจากหนังสือของแมคแกรธี

การรับรองต้นฉบับปาปิรัสสองฉบับของพระกิตติคุณในยุคแรกของฉบับอเล็กซานเดรีย ที่รู้จักกันว่า P⁶⁶ และ P⁷⁵ มักจะให้น้ำหนักมากกว่าที่ควรเป็น จริงๆ แล้ว P⁷⁵ เป็นต้นฉบับแรก ๆ อย่างมาก แต่มักจะให้การอ่านซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าด้อยกว่า และในบางกรณีแสดงให้เห็นถึงสัญญาณที่มีเจตนาเพิ่มเติมหรือแก้ไข สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ สองต้นฉบับนี้พร้อมใจกันที่จะทิ้งคำ “พระเจ้า” ในยอห์น 5:44 ซึ่งนักวิชาการเกือบทั้งหมดเห็นว่าเป็นส่วนของต้นฉบับเดิม บีสลีย์ เมอร์เรย์²¹ มองว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องบังเอิญ แต่ก็อาจเป็นไปได้พอ ๆ กันที่พวกผู้คัดลอกต้นฉบับเหล่านี้มีปัญหาในการกล่าวถึงพระบิดาว่าเป็นพระเจ้า*แต่องค์เดียว* เนื่องจาก “โลกอส” ก็สามารถเรียกได้ว่าเป็น “พระเจ้า” ความสำคัญอีกอย่างก็คือ P⁶⁶ เพิ่มคำนำหน้านามที่เฉพาะเจาะจงหน้าคำ “พระเจ้า” ในยอห์น 10:33 ดังนั้นจึงมีข้อบ่งชี้ว่า ผู้ที่คัดลอกต้นฉบับเหล่านี้มีมุมมองทางศาสนศาสตร์ที่เจาะจง ซึ่งสะท้อนให้เห็นจากการคัดลอก

¹⁸ James F. McGrath

¹⁹ *The Only True God: Early Christian Monotheism in Its Jewish Context*

²⁰ สดุดี 82:6 เราได้กล่าวว่า “เจ้าทั้งหลายเป็นพระ เป็นบุตรองค์ผู้สูงสุด เจ้าทุกคนนั้นแหละ”

²¹ Beasley-Murray

ของพวกเขา ทั้งสองต้นฉบับนี้ยังคงการอ่านที่ดียิ่งกว่าอย่างมาก... (หน้า 65, เว้นเชิงอรรถ)

ฟิลิป ดับบลิว คอมฟอร์ท กล่าวในคู่มืออธิบายตัวบทตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพอย่างแรงกล้าของเขาที่ชื่อ *คู่มืออธิบายเกี่ยวกับต้นฉบับและตัวบทของพระคัมภีร์ใหม่*²² ในหน้า 248 ว่า “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา” เป็นการอ่านที่เป็นไปได้สำหรับยอห์น 1:18 เพื่อให้สอดคล้องกับส่วนที่เหลือในคำขึ้นต้นของยอห์นในการสนับสนุนการเป็นพระเจ้าของพระคริสต์ และนั่นก็เป็นภาพสะท้อนของยอห์น 1:1 และเป็นบทสรุปที่เหมาะสมกับคำขึ้นต้น แต่ข้อโต้แย้งนี้ไม่น่าเชื่อถือ ไม่เพียงเพราะการให้ข้อสรุปที่ชี้นำ (โดยสันนิษฐานความเป็นพระเจ้าของพระคริสต์ ขณะที่พยายามโต้แย้ง) แต่ยังเป็นเพราะหลักฐานสามารถโต้แย้งในทางตรงกันข้ามได้พอกัน โดยการเปิดเผยแรงจูงใจที่ชัดเจนแบบตรีเอกานุภาพในการอ่านยอห์น 1:18 ตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ไม่สามารถจะมองข้ามได้เนื่องจากการยกพระเยซูขึ้นเป็นพระเจ้าในคริสตจักรยุคแรก

บาร์ต ดี แอร์แมน (การอ้างอิงพระเยซูผิด ๆ, หน้า 162)²³ กล่าวว่าถ้อยคำเดิมของยอห์น 1:18 เป็นไปได้มากที่จะเป็น “พระบุตรองค์เดียว” มากกว่า “พระเจ้าองค์เดียว” เพราะการเปลี่ยนจาก “พระบุตรองค์เดียว” มาเป็น “พระเจ้าองค์เดียว”²⁴ นั้น เป็นการอธิบายที่พอพึงได้จากการคง “องค์เดียว” ไว้ในทั้งสองคำ ประเด็นก็คือว่า หากผู้คัดลอกได้เปลี่ยน “พระบุตรองค์เดียว” ที่ไม่เป็นปัญหา ให้เป็น “พระเจ้าองค์เดียว” ที่เป็นปัญหาวัยเหตุผลของหลักคำสอน (เป็นปัญหาเพราะนั้นจะไม่รวมพระบิดาว่าเป็นพระเจ้า) ผู้คัดลอกก็ได้เผยการเปลี่ยนแปลงของเขาเองและความพยายามที่ไม่สำเร็จของเขาเอง โดยการหลบหลีกหรือลืมหักคำประกอบ “องค์เดียว”

ในการวิเคราะห์ขั้นสุดท้าย โดยไม่คำนึงถึงสิ่งนี้อาจเป็นหลักฐานภายนอกหรือภายใน ผลลัพธ์ที่ได้ก็คือ พระคัมภีร์เช่นฉบับ CJB, KJV, HCSB, NJB, RSV, และ REB ได้เลือกที่จะแปลยอห์น 1:18 ในแบบที่ไม่ใช่ความเชื่อในตรีเอกานุภาพแม้ว่า

²² Philip Wesley Comfort; A Commentary of the Manuscripts and Text of the New Testament

²³ Bart D. Ehrman (*Misquoting Jesus*, p.162)

²⁴ “unique Son” to “unique God” หรือแปลว่า “พระบุตรหนึ่งเดียว” มาเป็น “พระเจ้าหนึ่งเดียว” (ผู้แปล)

ฉบับเหล่านี้จะมีความโอนเอียงไปทางความเชื่อในตรีเอกานุภาพอยู่บ้าง แต่ในทางตรงกันข้าม ฉบับ ESV ให้การอ่านยอห์น 1:18 เป็นตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพ แม้จะมีปัญหามากมายที่เกิดขึ้นก็ตาม มันทำให้ยอห์นขัดแย้งในตัวเองและบอกเป็นนัยว่าพระเยซูทรงเป็น “พระเจ้าองค์เดียว” ที่กันพระเจ้าพระบิดาออกไป

พจนานุกรมภาษากรีก-อังกฤษฉบับเธเยอร์²⁵ เกี่ยวกับ *monogenēs* ปฏิเสธการอ่านยอห์น 1:18 ว่า “พระเจ้าองค์เดียวที่บังเกิดมา” เพราะมันไม่สอดคล้องกับวิถีคิดของยอห์น และอาจได้รับแรงจูงใจจากหลักคำสอน

การอ่าน *monogenēs theos* (โดยไม่มีคำนำหน้านามหน้าคำ *monogenēs*) ในยอห์น 1:18 ซึ่งได้รับการสนับสนุนด้วยน้ำหนักเพียงน้อยนิดจากหลักฐานโบราณ...เป็นสิ่งที่ไม่คุ้นกับแนวคิดและการพูดของยอห์น (ยอห์น 3:16, 18; 1 ยอห์น 4:9)²⁶ เป็นสิ่งที่ไม่สอดคล้องและแข็งกร้าว ดูเหมือนว่าเป็นจุดเริ่มของความกระตือรือร้นที่ดันทุรังซึ่งเริ่มต้นไม่นานหลังจากสมัยแรก ๆ ของคริสตจักร

²⁵ Thayer's Greek-English lexicon

²⁶ ยอห์น 3:16 “พระเจ้าทรงรักโลกดังนี้ คือได้ประทานพระบุตรองค์เดียวของพระองค์”

1 ยอห์น 4:9 “พระเจ้าทรงใช้พระบุตรองค์เดียวของพระองค์เข้ามาในโลก เพื่อเราจะได้ดำรงชีวิตโดยพระบุตร”

บทที่ 11

ยอห์น 1:1

“และพระวาตะอยู่กั้บพระเจ้า”

คำว่า *pros* ในยอห์น 1:1 หมายถึง “กั้บ” หรือไม้?

บทนี้เป็นบทนำของบทต่อไป ที่เราจะพูดถึงการทำให้พระเจ้าของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ เราจะเริ่มต้นด้วยการดูข้อความ “และพระวาตะอยู่กั้บพระเจ้า” ในยอห์น 1:1 เพื่อความสะดวก เราจะแสดงให้เห็นสามข้อความในยอห์น 1:1 ด้วยคำต่อท้าย a, b, c¹

- ยอห์น 1:1a ในปฐมกาลพระวาตะดำรงอยู่
- ยอห์น 1:1b และพระวาตะอยู่กั้บพระเจ้า
- ยอห์น 1:1c และพระวาตะเป็นพระเจ้า

คำที่สำคัญในข้อนี้คือ “กั้บ” (“with”) ซึ่งแปลมาจากคำบุพบทภาษากรีกว่า “*pros*” ที่ความหมายหลักก็คือ “ไปที่” หรือ “มายัง”² มากกว่า “กั้บ” บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพจะเปลยอห์น 1:1b ว่า “และพระวาตะทรงอยู่กั้บพระเจ้า” แต่ควรจะสังเกตว่า “กั้บ” ไม่ใช่ความหมายปกติของ *pros* มีคำบุพบทอื่นๆที่ใช้สื่อความคิด

¹ John 1:1a – In the beginning was the Word,
John 1:1b – and the Word was with God,
John 1:1c – and the Word was God.

² หรือแปลว่า “ในเรื่องเกี่ยวกับ” (towards)

ว่า “กับ” บ่อยกว่าก็คือ (ก) *syn* หมายถึงด้วยกัน “กับ” ใครบางคน (เปรียบเทียบ *synchronize, sympathy*) (ข) *meta* หมายถึง “กับ” ใครบางคน หรือ “หลังจาก” ใครบางคน (เปรียบเทียบ *metaphor*) (ค) *para* หมายถึง “ข้าง ๆ กับ” ใครบางคน หรือบางสิ่ง (เปรียบเทียบ *parallel*)

แต่ “*pros*” ไม่ได้เป็นหนึ่งในคำบุพบทเหล่านี้ ถ้าย้อนตั้งใจจะแสดงแนวคิด “กับพระเจ้า” ในยอห์น 1:1b เขาก็น่าจะใช้คำจากหนึ่งในสามคำบุพบทนี้แทน

นี่เป็นข้อเสนอแนะโดยข้อมูลที่รวบรวมใน *ศัพท์สัมพันธ์พระคัมภีร์ใหม่ฉบับสมัยนิยม*³ ซึ่งเป็นเครื่องมือศึกษาที่มีประโยชน์อย่างมากในการจัดหมวดหมู่ความหมายตามขอบเขตของความหมายในภาษากรีก แม้จะไม่ใช่ที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางแต่การอ้างอิงนี้ก็ได้รับความนิยมจากนักวิชาการทั้งโปรเตสแตนต์และคาทอลิก⁴ และมีประโยชน์อย่างยิ่งกับการค้นคว้า *จริง ๆ แล้วคำภาษากรีกหมายถึงอะไรในการเขียนจริง*

ในหน้า 679–681 ภายใต้วลี “With” (“กับ”) *ศัพท์สัมพันธ์สมัยนิยม* ได้ให้ 164 ตัวอย่างของ *meta*, 66 ตัวอย่างของ *syn*, 34 ตัวอย่างของ *para* แต่มีเพียง 16 ตัวอย่างของ *pros* ดังนั้น *pros* จึงไม่ค่อยมีความหมายว่า “with” แม้ว่าคำนี้จะมีปรากฏถึง 700 ครั้งในพระคัมภีร์ใหม่ ซึ่งปรากฏบ่อยครั้งยิ่งกว่าคำบุพบทอีกสามคำคือ *syn* (128 ครั้ง), *para* (194 ครั้ง), *meta* (469 ครั้ง) ที่จริงมีสองสามตัวอย่างจาก 16 ตัวอย่างของ *pros* ที่ไม่ได้มีความหมายชัดเจนว่า “with” ตามที่เราเข้าใจ “with” กันโดยทั่วไปในภาษาอังกฤษ

ตารางต่อไปนี้แสดงการใช้สามคำบุพบท (*meta, syn, para*) ที่หมายถึง “กับ” ซึ่งมีจำนวนมากกว่าคำบุพบท *pros* อย่างมาก โดยอิงกับฐานข้อมูลที่ครอบคลุมใน *ศัพท์สัมพันธ์สมัยนิยม* ตารางช่องล่างมีรายการน้อยที่สุด ซึ่งชี้ให้เห็นว่า มีน้อยครั้งมากที่ *pros* จะหมายถึง “กับ” ทั้ง ๆ ที่คำนี้มีปรากฏถึง 700 ครั้งในพระคัมภีร์ใหม่

³ *Modern Concordance to the New Testament*

⁴ *ศัพท์สัมพันธ์สมัยนิยม* ได้รับการยกย่องว่าเป็น “ความสำเร็จอันงดงาม” โดยดาวิด โนเอล ฟรีดแมน ผู้เป็นบรรณาธิการทั่วไปของชุด *ศึกษาพระคัมภีร์ฉบับแอชเคอร์* (Anchor Bible series) และเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีชื่อเสียงด้านม้วนหนังสือเดดซี (Dead Sea Scrolls) และได้รับการยกย่องว่าเป็น “ศัพท์สัมพันธ์ภาษาสมัยใหม่ที่ดีที่สุดที่ผมเคยเห็น” โดยเรย์มอนด์ บราวน์ นักวิชาการคาทอลิกที่มีชื่อเสียงด้านพระคัมภีร์

แต่คุณไม่จำเป็นต้องดูข้อทั้งหมดในตาราง ตารางนี้มีไว้ให้คุณเห็นภาพคร่าว ๆ ว่า *pros* มีความหมายว่า “กับ” น้อยครั้งมาก

ข้อต่างๆ ที่ระบุในศัพท์สัมพันธ์ฉบับสมัชชา
ที่คำบุพบท *meta, syn, para* และ *pros* มีความหมายว่า “กับ”

Meta: มี 164 ครั้งจากการปรากฏ 469 ครั้ง (35%)

มัทธิว 1:23; 2:11; 9:11; 9:15; 16:27; 17:17; 26:18; 26:20; 26:29; 26:36; 28:20; มาระโก 1:13; 1:29; 2:16; 2:19; 3:7; 5:24; 8:10; 8:38; 11:11; 14:14; 14:17; ลูกา 1:28; 1:58; 1:66; 1:72; 2:51; 5:30; 5:34; 6:17; 7:36; 22:11; 22:15; 22:53; 24:29; 24:30; ยอห์น 3:2; 3:22; 3:26; 4:27; 6:3; 7:33; 8:29; 9:37; 11:54; 13:33; 14:9; 14:16; 14:30; 16:4; 16:32; 17:12; 18:2; กิจการ 7:9; 10:38; 11:21; 14:27; 15:4; 18:10; โรม 15:33; 16:20; 16:24; 1 โครินธ์ 16:23; 2 โครินธ์ 13:11; 13:13; กาลาเทีย 6:18; เอเฟซัส 6:24; ఫิลิปปี 4:9; 4:23; โคลโลสี 4:18; 1 เธสะโลนิกา 3:13; 5:28; 2 เธสะโลนิกา 1:7; 3:16; 3:18; 1 ทิโมธี 6:21; 2 ทิโมธี 4:22; ทิตัส 3:15; ฟิเลโมน 1:25; ฮีบรู 13:25; 1 ยอห์น 4:17; 2 ยอห์น 1:2; 1:3; วิวรรณ์ 1:12; 2:16; 3:20; 4:1; 10:8; 21:3; 22:21; มัทธิว 12:30; 17:3; 25:31; 26:23; 26:38; 26:40; 26:51; 26:69; 26:71; มาระโก 3:14; 4:36; 5:18; 5:37; 14:18; 14:20; 14:33; 14:67; 16:10; ลูกา 5:29; 11:23; 22:21; 22:28; 22:33; 22:59; ยอห์น 6:66; 9:40; 11:16; 12:17; 13:8; 13:18; 15:27; 17:24; 18:26; 19:18; กิจการ 2:28; 7:38; 1 ยอห์น 1:3; 1:6; วิวรรณ์ 3:4; 3:20; 3:21; 14:1; 17:14; 20:4; 20:6; 22:12; มัทธิว 5:25; 12:3; 12:4; 27:54; มาระโก 1:36; 2:25; 5:40; ลูกา 6:3; 6:4; ยอห์น 11:31; 20:24; 20:26; กิจการ 9:19; 9:39; 20:34; ทิตัส 3:15

Syn: มี 66 ครั้งจากการปรากฏ 128 ครั้ง (52%)

ลูกา 7:6; 24:29; 24:44; ยอห์น 18:1; 1 โครินธ์ 15:10; มัทธิว 26:35; 27:38; 27:44; มาระโก 15:27; 15:32; ลูกา 8:1; 8:38; 8:51; 9:18; 22:14; 22:56; 23:32; ยอห์น 12:2; กิจการ 4:13; โรม 6:8; 8:32; 2 โครินธ์ 4:14; 13:4; ฟิเลโมน 1:23; โคลโลสี 2:13; 2:20; 3:3; 3:4; 1 เธสะโลนิกา 4:14; 4:17; 5:10; 2 เปโตร 1:18; มาระโก 2:26; ลูกา 2:13; 5:9; 7:12; 8:45; 9:32; 24:10; 24:24; 24:33; กิจการ 5:17; 5:21; 13:7; 14:4; 22:9; 22:11; 27:2; โรม 16:14; 16:15; กาลาเทีย 2:3; โคลโลสี 2:5

Para: มี 34 ครั้งจากการปรากฏ 194 ครั้ง (18%)

มัทธิว 6:1; 19:26; มาระโก 10:27; ลูกา 1:30; 2:52; 9:47; 11:37; 18:27; 19:7; ยอห์น 1:39; 4:40; 8:38; 14:17; 14:23; 14:25; 17:5; โรม 2:11; 2:13; 9:14; 1 โครินธ์ 3:19; 7:24; กาลาเทีย 3:11; เอเฟซัส 6:9; 2 เธสะโลนิกา 1:6; ยากอบ 1:17; 1:27; 1 เปโตร 2:4; 2:20; 2 เปโตร 3:8

Pros: มี 16 ครั้งจากการปรากฏ 700 ครั้ง (2%)

ยอห์น 1:1; 1:2; 12:32; 14:3; โรม 4:2; 5:1; 2โครินธ์ 5:8; 1ยอห์น 1:2; 2:1; มัทธิว 13:56; มาระโก 6:3; 9:19; 14:49; 1เธสะโลนิกา 3:4; 2เธสะโลนิกา 3:10

ข้อสี่ดำของตารางนี้แสดงถึงเปอร์เซ็นต์ที่ปรากฏของความหมายว่า “กับ” คือ *meta* 35%, *syn* 52%, *para* 18%, *pros* 2% เปอร์เซ็นต์ที่น้อยของ *pros* (2%) นั้นหมายความว่า *pros* แทบจะไม่ได้หมายถึง “กับ” ที่มีเพียง 16 ครั้งในการปรากฏ 700 ครั้ง ดังนั้นในการใช้งานจริงแล้ว “กับ” ไม่ใช้ความหมายตามปกติของ *pros* แต่เป็นความหมายที่มีน้อยหรือความหมายรอง ถึงกระนั้นมันก็เป็นความหมายที่มีน้อยซึ่งถูกเกณฑ์มาใช้ในยอห์น 1:1 ตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพ

ความหมายของ “pros” ในพจนานุกรมฉบับมาตรฐานต่าง ๆ

ความหมายในการ “อยู่กับใครสักคน” ที่บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพต้องการในยอห์น 1:1b (“พระวาทะทรงอยู่กับพระเจ้า”) นั้นเป็นไปได้ แต่ไม่ได้ไตร่ตรองความหมายตามปกติของ *pros* นี้จะเห็นได้ไม่แต่เฉพาะการใช้ *pros* ตามจริงในพระคัมภีร์ใหม่ (เปรียบเทียบ *ศัพท์สัมพันธ์ฉบับสมัยนิยม*) แต่ยังเห็นการนิยามคำนี้ในพจนานุกรมภาษากรีก-อังกฤษฉบับต่าง ๆ อีกด้วย พจนานุกรมภาษากรีก-อังกฤษฉบับ BDAG⁵ ให้คำนิยามหลายอย่างของ *pros* และได้ระบุคำนิยามเหล่านี้ไว้ด้านล่าง ถ้าคุณประสงค์ คุณก็สามารถข้ามคำนิยามเหล่านี้โดยไม่ทำให้ขาดความสั่นไหวในการอ่าน แต่มันอาจเป็นประโยชน์ที่จะดูคำที่เห็นเป็นตัวหนา (คำที่เป็นตัวเอนและตัวหนาทั้งหมดเป็นของฉบับ BDAG)⁶

3. กับกรรมการ ซึ่งเป็นเครื่องหมายของการเคลื่อนไปทางหรือมีทิศทางไปทางใครบางคน หรือสิ่งบางสิ่ง

⁵ BDAG Greek-English lexicon คือพจนานุกรมภาษากรีก-อังกฤษของพระคัมภีร์ใหม่และวรรณกรรมคริสเตียนอื่น ๆ ในสมัยแรก ๆ โดย บาวเออร์ แดงเกอร์ อาร์นท กิงกริช (Bauer, Danker, Arndt, Gingrich)

⁶ เราอ้างอิงเฉพาะส่วนที่สามของคำนิยามของฉบับ BDAG (โดยเว้นการอ้างอิง, การสะกดคำย่อ, การทับศัพท์คำกรีก) เราข้ามสองส่วนแรก เนื่องจากสองส่วนนี้เกี่ยวข้องกับสัมพันธ์การที่แสดงความเป็นเจ้าของและกรรมรอง แต่ส่วนที่สามเกี่ยวข้องกับกรรมการ ซึ่งเป็นกรณีของไวยากรณ์ที่ใช้ในยอห์น 1:1b

(ก) ของสถานที่ บุคคล หรือสิ่งที่ **ชี้ไปยัง, มายัง, ไปที่**, หลังคำกริยา

- α. ของการไป
- β. ของการส่ง
- γ. ของการเคลื่อนที่ทั่วไป
- δ. ของการนำ, การนำทาง
- ε. ของการกล่าว, การพูด
- ζ. ของการขอ, การอธิษฐาน

(ข) ของเวลา **ที่ใกล้จะถึง, ณ เวลา, หรือ ในระหว่าง (เวลาที่แน่นอน)**

- α. แสดงถึงการเข้าใกล้
- β. ระยะเวลาชั่วขณะสำหรับ

(ค) ของเป้าหมาย (**การมุ่งเป้า**) **ไปที่** หรือ (**มุ่งมั่น**) **ไปยัง**

- α. ด้วยจุดประสงค์ที่ตั้งใจเพื่อ, ด้วยจุดประสงค์ของ, ในนามของ
- β. จุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมายทั่วไป
- γ. ของผลจากสถานการณ์ที่ตามมา (เพื่อว่า)

(ง) ของความสัมพันธ์ (เป็นศัตรู หรือ เป็นมิตร) **ต่อต้าน, สนับสนุน**

- α. เป็นศัตรูกับ, กับหลังคำกริยาของการโต้แย้ง ฯลฯ
- β. เป็นมิตรกับ, ต่อ, กับ, ต่อหน้า

(จ) เพื่อระบุการเชื่อมต่อโดยการอ้างอิง, **โดยการอ้างอิงถึง/ในเรื่อง**

- α. โดยการอ้างอิงถึง
- β. ในเรื่อง..ที่เกี่ยวข้องกับ, ในเรื่อง
- γ. เกี่ยวกับการละอัยคำ *ti pros hēmas*
- δ. ตาม, เป็นไปตาม
- ε. การแสดงวัตถุประสงค์

(ฉ) ในการใช้คำที่ทำหน้าที่กริยาวิเศษณ์

(ข) *โดย, ที่, ใกล้ pros tina einai อยู่ (พร้อม) กับใครบางคน*⁷

จากคำนิยามมากมายที่ระบุไว้ในที่นี้ คำนิยามเดียวที่เข้ากับการอ่านยอห์น 1:1b (“พระวาเททรงอยู่กับพระเจ้า”) ของผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพก็คือ คำนิยามข้อสุดท้าย (ข) โดยแท้จริงแล้ว นี่คือความหมายที่พจนานุกรมภาษากรีก-อังกฤษฉบับ BDAG กำหนดให้กับยอห์น 1:1 แต่การที่คำนิยามนี้อยู่ในอันดับท้ายสุด (ข) พจนานุกรมภาษากรีก-อังกฤษฉบับ BDAG จึงไม่ถือว่าเป็นความหมายหลักของ *pros* แต่เป็นความหมายรอง

การเลือกตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพจากคำนิยามสุดท้ายให้กับยอห์น 1:1b โดยตัดความหมายอย่างอื่นที่เป็นไปได้พอ ๆ กันออกไปนั้น เป็นดาบสองคมสำหรับความเชื่อในตรีเอกานุภาพ เพราะว่ามันสร้างภาวะที่ลำบากอย่างมากให้กับความเชื่อในตรีเอกานุภาพที่เราจะพูดถึงในบทต่อไป

และเมื่อเราตรวจสอบคำนิยามของพจนานุกรมภาษากรีก-อังกฤษฉบับ BDAG ตั้งแต่ (ก) ถึง (ข) ข้อเท็จจริงที่สำคัญจึงปรากฏ นั่นก็คือ ความหมายเด่นของ *pros* (กับการกรการก) นั้นไม่ได้ให้คำอธิบายลักษณะโดย “กับ” แต่โดย “ไปที่” หรือ “มายัง”

เราเห็นสิ่งที่คล้ายกันในอีกผู้เชี่ยวชาญด้านคำศัพท์ คือพจนานุกรมภาษากรีก-อังกฤษโดยลิตเติล-สก็อต-โจนส์ (*pros*, C-III, 1-5) ความหมายหลักของ *pros* กับกรกรการกในพจนานุกรมนี้ก็คือ “อ้างอิงถึง” (ความหมายยังได้รับการสนับสนุนโดย BDAG, *pros* 3e) ดังนั้น “พระวาเททรงอยู่กับพระเจ้า” จึงน่าจะหมายถึง “พระวาเทมีการอ้างอิงถึงพระเจ้า” นั่นก็คือ พระวาเทอ้างอิงถึงพระเจ้า หรือขึ้นไปหาพระเจ้า นี่จะเข้ากันได้ดีกับข้อความถัดมาของยอห์นว่า “และพระวาเททรงเป็นพระเจ้า” ด้วยสองข้อความนี้ที่ต่อเนื่องเป็นลำดับอย่างเป็นธรรมชาติ ความจริงแล้วไม่มีอะไรในพจนานุกรมเล่มใหญ่ของฉบับลิตเติล-สก็อต-โจนส์ (LSJ) เกี่ยวกับ *pros* ที่จะสนับสนุนการอ่านของผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพว่า “และพระวาเททรงอยู่กับพระเจ้า”

⁷ เราอ้างอิงเฉพาะส่วนที่สามของคำนิยาม *pros* ของฉบับ BDAG เท่านั้น (โดยเว้นการอ้างอิง, ตัวย่อที่สะกด, ทับศัพท์ภาษากรีก) เราข้ามสองส่วนแรกไปเพราะเกี่ยวข้องกับกรกรการกและสัมพันธการก ในขณะที่ส่วนที่สามเกี่ยวข้องกับกรกรการก ซึ่งเป็นกรณีทางไวยากรณ์ที่ใช้ในยอห์น 1:1b

⁸ Liddell-Scott-Jones Greek-English Lexicon (LSJ)

พจนานุกรมภาษากรีกดั้งเดิมฉบับมาตรฐานนี้ ซึ่งต่างจากพจนานุกรมภาษากรีกในพระคัมภีร์ฉบับอื่นๆ ไม่ได้ให้ความสนใจเป็นพิเศษกับการค้นหาข้อสนับสนุนให้กับความเชื่อในตรีเอกานุภาพ

การใช้ *pros* ในการอ้างอิงนี้เป็นเรื่องปกติในพระคัมภีร์ และจะเห็นตัวอย่างได้จากในมาระโก 12:12 ว่า “พระองค์ตรัสอุปมานี้กระแทบพวกเขา” ซึ่งในภาษากรีกจะแปลตรงตัวว่า “พระองค์ตรัสอุปมานี้โดยการอ้างอิงถึงพวกเขา” สิ่งนี้ได้รับการยืนยันโดย *กุญแจภาษาศาสตร์ไขพระคัมภีร์ใหม่ภาษากรีก*⁹ ซึ่งแปล *pros autous* ในข้อนี้ว่า “โดยการอ้างอิงถึงพวกเขา”

ข้อสรุป จากข้อมูลคำศัพท์ในพจนานุกรมภาษากรีก-อังกฤษฉบับ BDAG และฉบับลิตเติล-สก็อต-โจนส์ อาจแปลยอห์น 1:1 ได้ว่า “ในปฐมกาลพระวาทะดำรงอยู่ และพระวาทะได้มีการอ้างอิงถึงพระเจ้า (ได้ชี้ไปที่พระเจ้า) และพระวาทะเป็นพระเจ้า” พระคัมภีร์ฉบับคอนคอร์ดแดนท์แปลยอห์น 1:1b ได้อย่างถูกต้องว่า “และพระวาทะชี้ไปยังพระเจ้า”

***pros ton theon* ในยอห์น 1:1 หมายถึง “กับพระเจ้า” หรือไม่?**

เราได้ดูคำ *pros* เต็มๆ แล้วคำทั้งกลุ่มอย่าง *pros ton theon* ละ? มันหมายถึง “กับพระเจ้า” ในยอห์น 1:1 หรือไม่? ความหมายนี้เป็นไปได้ แต่ยากที่จะเกิดขึ้นได้ เพราะมันจะสร้างภาวะที่ลำบากให้กับความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ซึ่งเราจะพูดถึงในบทต่อไป และเพราะการอ่านอีกทางหนึ่งนั้นมีปัญหาน้อยกว่า

เป็นเรื่องน่าสนใจที่จะเห็นว่า พระคัมภีร์ฉบับอิงลิชแอสแตนด์ (ESV) เป็นพระคัมภีร์ตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพมาตลอด โดยทั่วไปจะแปลข้อความ *pros ton theon* ที่ใช้ในยอห์น 1:1 เอาไว้อย่างไร ถ้อยคำนี้มีปรากฏ 20 ครั้งในพระคัมภีร์ใหม่ โดยมีปรากฏสองครั้งในคำขึ้นต้นยอห์น และ 18 ครั้งนอกคำขึ้นต้นยอห์น¹⁰ ใน 18 ตัวอย่างที่อยู่นอกคำขึ้นต้นยอห์นนี้ ฉบับ ESV ไม่เคยแปล *pros ton theon* ว่า

⁹ *Linguistic Key to the Greek New Testament*

¹⁰ 18 ตัวอย่างที่อยู่นอกคำขึ้นต้นยอห์นคือ ยอห์น 13:3; กิจการ 4:24, 12:5, 24:16; โรม 5:1, 10:1, 15:17, 30; 2 โครินธ์ 3:4; 13:7; ฟิลิปปี 4:6; 1 เธสะโลนิกา 1:8,9; ฮีบรู 2:17, 5:1; 1 ยอห์น 3:21; วิวรณ 12:5, 13:6 สองตัวอย่างในคำขึ้นต้นยอห์นคือ ยอห์น 1:1 และ 1:2

“กับพระเจ้า” ยกเว้นแต่ในโรม 5:1 (“เราจึงมีสันติสุขกับพระเจ้า”¹¹ ซึ่งมีความหมายที่แตกต่างจาก “กับพระเจ้า” ที่บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพมองหาในยอห์น 1:1b) แต่ฉบับ ESV แปล *pros ton theon* ว่า “ไปที่พระเจ้า” หรือ “ไปยังพระเจ้า” ใน 14 ข้อจาก 18 ข้อที่อยู่นอกคำขึ้นต้นยอห์น เช่นเดียวกันกับพระคัมภีร์ฉบับนิวอเมริกัน แสตนดาร์ด (NASB)

การอ่านว่า “มายังพระเจ้า” กับยอห์น 1:1b นั้นได้รับการยอมรับแม้แต่จากคู่มืออธิบายพระคัมภีร์บางฉบับของผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ ดังเช่น คู่มืออธิบายพระคัมภีร์ฉบับนิวอเมริกันซึ่งกล่าวว่า

ผู้แปลส่วนใหญ่จะแปลคำกล่าวนี้ว่า “และพระวาทาทรงอยู่กับพระเจ้า” ที่จริงแล้วเป็นเรื่องยากที่จะแปลวลีภาษากรีกว่า *pros ton theon* (ทั้งในข้อ 1 และ 2) เป็นภาษาอังกฤษ ความหมายตรงตัวก็คือ “ไปยังพระเจ้า” (*คู่มืออธิบายพระคัมภีร์ฉบับนิวอเมริกัน*¹², เกี่ยวกับยอห์น 1:1)

คู่มืออธิบายพระคัมภีร์ฉบับนิวอเมริกัน ไม่ได้เป็นคู่มืออธิบายพระคัมภีร์ตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพเพียงฉบับเดียว ที่บอกว่า *pros ton theon* ในยอห์น 1:1 หมายความว่าตรงตัวว่า “มายังพระเจ้า” มีคู่มืออธิบายพระคัมภีร์ฉบับอื่นๆรวมถึง *คู่มืออธิบายพระคัมภีร์ฉบับนิวไบเบิล* (ความคิดตรงตัวว่า “มายังพระเจ้า”); “*พระคัมภีร์พูดในสมัยนี้*”¹³ (“คำ ‘กับ’ ตรงนี้คำตรงตัวก็คือ ‘มายัง’”); *คู่มืออธิบายพระคัมภีร์ของนักเทศน์* (“การแปลตรงตัวอาจเป็น ‘พระวาทาทรงมายังพระเจ้า’”¹⁴)

พระคัมภีร์ฉบับเซปทัวจินต์มี 70 ตัวอย่างของ *pros ton theon* ซึ่งส่วนใหญ่แปลว่า “ไปที่พระเจ้า” มากกว่า “กับพระเจ้า” ในพระคัมภีร์ภาษาอังกฤษ

แล้วทำไมบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพจึงเลือก “กับ” ที่เป็นความหมายรองให้กับคำ *pros* ในยอห์น 1:1 แต่ไม่ได้เลือกความหมายนี้ให้กับส่วนที่เหลือในพระคัมภีร์ใหม่? เหตุผลหนึ่งก็คือหลักคำสอน การแปลว่า “พระวาทาทรงอยู่กับพระ

¹¹ “we have peace with God” ฉบับ 1971 แปลว่า “เราจึงมีสันติสุขในพระเจ้า” ฉบับมาตรฐาน 2011 แปลว่า “เราจึงอยู่อย่างสงบสุขเฉพาะพระพักตร์พระเจ้า” (ผู้แปล)

¹² New American Commentary

¹³ New Bible Commentary; The Bible Speaks Today

¹⁴ The Preacher’s Commentary (“the Word was towards God”)

เจ้า” สอดคล้องกับความเชื่อในตรีเอกานุภาพโดยบอกเป็นนัยถึงบุคคลที่สองที่อยู่ “กับ” พระเจ้าในการทรงสร้าง และบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพต้องการที่จะบอกเป็นนัยเพิ่มเติมว่า บุคคลผู้นี้ก็คือพระเยซูที่ดำรงอยู่ก่อนแล้ว แต่การที่จะพิสูจน์ข้อสันนิษฐานของพวกเขาจากพระคัมภีร์ ก็ต้องมีเงื่อนไขอีกสามข้อ

ข้อแรก จะต้องแสดงให้เห็นว่า การสร้างในปฐมกาลนั้นมีบุคคลอื่นที่นอกเหนือจากพระยาห์เวห์ร่วมอยู่ด้วย แต่ใครที่คุ้นกับเรื่องราวในปฐมกาลก็จะรู้ว่า ไม่มีใครที่มีส่วน “กับพระเจ้า” เมื่อพระองค์ทรงสร้างสรรพสิ่งขึ้น ไม่มีบันทึกถึงคนหรือสิ่งที่มีชีวิต หรือบุคคลใด ๆ นอกจากพระเจ้าที่มีส่วนกับการสร้างนี้ นอกจากนี้ก็ไม่มีคำว่า “พระเจ้าพระองค์ที่สอง” ซึ่งเป็นคำที่ไพลโซ ใช้แต่ได้ถูกบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพใช้ให้หมายความต่างไปจากสิ่งที่ไพลโซหมายถึง ดังนั้นไม่ว่า *pros* จะหมายถึงอะไรในยอห์น 1:1 มันก็ไม่ได้หมายความว่า “กับ” แต่อย่างใด ที่บอกเป็นนัยถึงอีกบุคคลหนึ่งซึ่งอยู่ข้าง ๆ พระเจ้า

ข้อที่สอง แม้ว่ามันจะสามารถแสดงให้เห็นว่ามีบุคคลที่อยู่ “กับพระเจ้า” ในการทรงสร้างในปฐมกาล มันก็จะต้องแสดงให้เห็นต่อไปว่าบุคคลนี้เป็นบุคคลจริง และไม่ใช่แค่ทำให้มีอยู่จริง หรือการทำให้มีตัวตนเหมือนกับพระปัญญาในสุภาษิต 8:30¹⁵ ดังนั้นไม่ว่าพระวาตะในยอห์น 1:1 จะเป็นพระเจ้าพระองค์ที่สองที่อยู่ข้าง ๆ พระยาห์เวห์หรือไม่ ก็ยังจำเป็นต้องแสดงให้เห็นว่าเป็นเช่นนั้นจริง ความพยายามเช่นนั้นจะเปล่าประโยชน์ เพราะตามพระคัมภีร์แล้วไม่ได้มีบุคคลดังกล่าวเลย พระยาห์เวห์ได้ทรงประกาศอย่างชัดเจนว่า พระองค์เพียงผู้เดียวเป็นพระเจ้า (อิสยาห์ 45:5)¹⁶ และพระองค์ได้ทรงสร้างฟ้าสวรรค์และแผ่นดินโลกด้วยพระองค์เอง (อิสยาห์ 44:24)¹⁷ ดังนั้นแม้ว่าเราจะยอมรับว่า “กับพระเจ้า” เป็นการอ่าน *pros ton theon* ในยอห์น 1:1 อย่างถูกต้อง (ซึ่งเป็นไปได้ตามความหมาย) แต่นั่นเพียงอย่างเดียว ก็ไม่เพียงพอที่จะพิสูจน์ความเชื่อในตรีเอกานุภาพ

¹⁵ สุภาษิต 8:30 “ข้าพเจ้าก็อยู่ข้างพระองค์แล้วเหมือนอย่างนายช่าง ข้าพเจ้าเป็นความปิติยินดีประจำวันของพระองค์ เปรียบประดุจอยู่เฉพาะพระพักตร์พระองค์ทุกเวลา”

¹⁶ อิสยาห์ 45:5 “เราคือยาห์เวห์ ไม่มีใครอื่น นอกจากเราแล้ว ไม่มีพระเจ้าอื่นใด” (ฉบับอมตธรรมร่วมสมัย)

¹⁷ อิสยาห์ 44:24 “พระยาห์เวห์ผู้ไถ่ของเจ้า ผู้ปั้นเจ้าตั้งแต่ในครรภ์ ตรัสดังนั้นว่า “เราคือยาห์เวห์ ผู้ทรงสร้างทุกสิ่ง ผู้ซึ่งฟ้าสวรรค์แต่ลำพัง ผู้กางแผ่นดินโลกด้วยตัวเอง”

ข้อที่สาม จะต้องแสดงให้เห็นว่า คำขึ้นต้นของยอห์นระบุถึง “พระวาตะ” กับ พระเยซู ซึ่งเป็นสิ่งที่บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพไม่ได้ทำ ที่จริงบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพไม่ได้ไปไกลกว่าจุดแรก ฉะนั้นจึงไม่จำเป็นจะต้องพูดถึงจุดที่สองและสาม

สิ่งนี้้นำเราไปสู่บทต่อไป

บทที่ 12

ผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ ทำให้ “พระเจ้า” ในยอห์น 1:1 ไม่ใช่บุคคล

ในบทนี้ผมจะพูดถึงสิ่งที่เป็รรากฐานสำคัญของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ นั่นก็คือการทำให้พระเจ้าไม่ใช่บุคคล แต่ก่อนอื่นผมอยากจะพูดสองสามสิ่งเกี่ยวกับการที่บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ “ธรรมดาๆ” (ที่ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญ) เข้าใจตรีเอกานุภาพอันเป็นผลมาจากการทำให้พระเจ้าไม่ใช่บุคคล

มีผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพจำนวนน้อยที่เข้าใจความเชื่อในตรีเอกานุภาพ

คริสเตียนส่วนใหญ่เป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพเพียงแต่ชื่อ แต่ขาดความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักคำสอนของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ยกตัวอย่างเช่น บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพส่วนใหญ่คิดว่าความเป็นพระเจ้าของพระคริสต์เป็นแก่นแท้ ซึ่งที่จริงเป็นทั้งหมดของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ โดยไม่ได้ตระหนักว่าถ้าพวกเขาหยุดอยู่แค่นั้น พวกเขาก็จะตกอยู่ในข่ายของความเชื่อว่าพระเจ้าเป็นสามบุคคลที่แตกต่างกัน¹ ซึ่งเป็นหลักคำสอนที่เกี่ยวกับพระเจ้าสามองค์ ความเป็นพระเจ้าของพระคริสต์เป็นเพียง “เป็นหน้าตา” ของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ไม่ใช่ตัวแทนเต็มรูปแบบของความเป็นพระเจ้า

¹ tritheism

อันที่จริง บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ “ธรรมดาๆ” (ที่ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญ) บางคนก็รู้สึกงงกันเมื่อพวกเขาพบว่าในความเชื่อในตรีเอกานุภาพนั้น พระเจ้ามีเพียงตัวตนเดียว ไม่ใช่สามตัวตน พวกเขาไม่ทราบว่าในความเชื่อในตรีเอกานุภาพนั้น พระเจ้าได้ทรงถูกทำให้ไม่เป็นบุคคล และไม่ได้เป็นบุคคลๆหนึ่งอีกต่อไป คริสเตียนเหล่านั้นที่แม้จะรับรู้ถึงการใช้คำศัพท์ของความเชื่อในตรีเอกานุภาพในหลายปีที่ผ่านมา แต่ก็ได้รับแนวคิดที่คลุมเครือว่า พระเจ้าเป็นผู้มีสามตัวตน (เนื่องจากพระเจ้าเป็นสามองค์บุคคล) แทนที่จะมีตัวตนเดียว ความสับสนนี้ส่วนหนึ่งก็อาจโทษภาษาของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ซึ่งใช้คำเช่น “ตัวตน” และ “องค์บุคคล” ซึ่งถูกปนรวมเข้าในความคิดของคนส่วนใหญ่ได้ง่าย แม้แต่คนที่สามารถคิดด้วยเหตุผลเมื่อมีคนเห็นคำว่า “ตัวตน” พวกเขาจะนึกถึงทั้งตัวบุคคลทันที (เช่นเดียวกับใน “มนุษย์ผู้มีตัวตน”)² ดังนั้นจึงเป็นเพียงเรื่องธรรมดาที่พวกเขาจะคิดถึงพระเจ้าที่ดำรงอยู่ในสามองค์บุคคลว่าเป็นสามผู้มีตัวตน

ความเชื่อในตรีเอกานุภาพประสบความสำเร็จกับภาษาที่ปนรวมกันเพื่อทำให้หลักคำสอนที่ไม่สอดคล้องกันและไม่ตรงตามพระคัมภีร์นี้ฟังดูเป็นไปได้สำหรับคริสเตียนทั้งหลาย ในกรณีนี้จะเห็นได้ในแนวคิดเกี่ยวกับพระเจ้าว่า “มีเพียงตัวตนเดียว” ซึ่งเป็นแนวคิดที่คิดขึ้นเพื่อให้ความเชื่อในตรีเอกานุภาพมีลักษณะคล้ายคลึงกับความเชื่อว่าพระเจามีเพียงองค์เดียวเนื่องจากคำว่า “เดียว” อีกทั้งยังเนื่องจากคำว่า “ตัวตน” ซึ่งคนส่วนใหญ่หมายถึงตัวบุคคล ดังนั้นจึงทำให้ความเชื่อในตรีเอกานุภาพมีลักษณะภายนอกที่มองว่าเป็นความเชื่อว่าพระเจามีเพียงองค์เดียว ซึ่งเป็นหลักคำสอนเกี่ยวกับพระเจ้าองค์เดียว

ในความเป็นจริงแล้ว ผู้ที่ไปคริสตจักรจำนวนมาก “ที่เชื่อในตรีเอกานุภาพ” เป็นผู้เชื่อว่าพระเจ้าเป็นสามบุคคลที่แตกต่างกัน ดังที่ระบุไว้โดยทอม ฮาร์เปอร์³ อดีตศาสตราจารย์ที่มหาวิทยาลัยโตรอนโต และยังเป็นนักสังเกตการณ์ผู้มีชื่อเสียงว่า ปราดเปรื่องของคริสต์ศาสนาดังนี้ว่า

คุณไม่สามารถจะพบหลักคำสอนเกี่ยวกับตรีเอกานุภาพ ที่อ้างไว้ที่ไหนเลยในพระคัมภีร์ นักบุญเปาโลมีมุมมองสูงสุดเกี่ยวกับบทบาทและความเป็นบุคคลของพระเยซู

² “human being”

³ Tom Harper

แต่ไม่มีที่ไหนเลยที่เขาเรียกพระองค์ว่าพระเจ้า พระเยซูเองก็ไม่ได้อ้างอิงชัดเจนในที่ไหนว่าทรงเป็นพระองค์ที่สองของตรีเอกานุภาพ... งานค้นคว้านี้ทำให้ผมเชื่อว่าผู้ที่ไปคริสตจักรเป็นประจำส่วนใหญ่นั้น ในความเป็นจริงแล้วเป็นผู้เชื่อว่าพระเจ้าเป็นสามบุคคลที่แตกต่างกัน (เพราะเห็นแก่พระคริสต์, หน้า 11)⁴

บางครั้งผมจะพบศิษยาภิบาลหรือผู้นำคริสตจักร ที่เป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพแต่ในนาม แต่ไม่ได้เข้าใจหลักคำสอนเกี่ยวกับตรีเอกานุภาพอย่างครบถ้วน บางคนก็มีทัศนะเกี่ยวกับตรีเอกานุภาพใกล้เคียงกับคำสอนที่ว่า พระเจ้าเป็นสามบุคคลที่แตกต่างกัน (หลักคำสอนเกี่ยวกับพระเจ้าสามองค์) หรือความเชื่อแบบโมดาลิซึม⁵ (หลักคำสอนเกี่ยวกับพระเจ้าองค์เดียว ที่สำแดงพระองค์ในสามรูปแบบ คือพระบิดา พระบุตร และพระวิญญาณ)

ในขณะที่ผู้นำคริสตจักรเหล่านี้บางคนอาจสับสนจริง ๆ เกี่ยวกับตรีเอกานุภาพ ผมรู้สึกว่าคุณเขาส่วนใหญ่เป็นนักคิดในเชิงลึกซึ่งที่ไม่ยอมรับอยู่เงียบ ๆ กับแนวคิดที่ว่าพระเจ้าเป็นสามบุคคลในตัวตนเดียว

ปัญหาธรรม ๆ ก็คือ แนวคิดเรื่อง “มีตัวตนเดียว” มักจะแสดงความหมายว่าเป็น “แก่นแท้เดียว” หรือ “แก่นสารเดียว” ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่ไม่เป็นตรงตามพระคัมภีร์ที่ถูกคิดค้นขึ้นเพื่อให้เป็นภาษาที่แฝงของการเชื่อในพระเจ้าเพียงองค์เดียวกับหลักคำสอนที่เชื่อว่าพระเจ้านั้นมีสามองค์ที่แตกต่างกันอย่างแท้จริง

การทำให้พระเจ้าไม่ใช่บุคคลของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ

ในตอนต้น ๆ ของบทนี้ ผมได้พูดว่า การทำให้พระเจ้าไม่ใช่บุคคลเป็นรากฐานสำคัญของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ สิ่งนี้เห็นได้จากข้อเท็จจริงที่สำคัญว่า พระเจ้าไม่ใช่บุคคลในความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ซีเอส ลูอิส⁶ ผู้มีชื่อเสียงซึ่งเป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพอย่างเต็มเปี่ยม กล่าวอย่างตรงไปตรงมาว่า

⁴ For Christ's Sake, p.11

⁵ Modalism

⁶ C.S. Lewis

ศาสนศาสตร์ของคริสเตียนไม่เชื่อว่าพระเจ้าจะทรงเป็นบุคคล แต่เชื่อว่าในพระองค์นั้น ตรีเอกานุภาพของหลายบุคคลสอดคล้องกับความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของพระเจ้า ในแก่นนั้นศาสนศาสตร์ของคริสเตียนเชื่อว่า พระองค์เป็นสิ่งที่แตกต่างจากบุคคลมาก (ทัศนะของคริสเตียน⁷ หน้า 79)

คำกล่าวที่น่าตกใจของลูอิสว่า ความเชื่อในตรีเอกานุภาพ “ไม่เชื่อว่าพระเจ้าจะทรงเป็นบุคคล” นั้น แท้จริงแล้วเป็นความเชื่อแบบตรีเอกานุภาพตามปกติ และยังคงว่ายำโดยแหล่งข้อมูลอื่นๆที่เชื่อในตรีเอกานุภาพ ดังเช่น จากพระคัมภีร์ฉบับนิวอิงลิช ซึ่งในหน้า 2017 ปฏิเสธแนวคิดเรื่อง “ตัวบุคคลของพระเจ้า” และเจมส์ อาร์ไวท์ ก็กล่าวทำนองเดียวกันในหนังสือ *ตรีเอกานุภาพที่ลึ้มเอ๋ยถึง* (หน้า 27) ว่าพระเจ้าทรงเป็น “อะไร” (what) ไม่ใช่ว่าเป็น “ใคร” (who) สิ่งนี้อธิบายให้เห็นว่าทำไมบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพบางคน จึงชอบใช้คำที่แปลกประหลาดว่า “ความเป็นพระเจ้า”⁸ (“Godhead”) กับ “พระเจ้า” (“God”)

ส่วนที่เหลือของบทนี้ ผมจะพูดถึงการทำให้พระเจ้าไม่ใช่บุคคลตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ส่วนหนึ่งนั้นจะเกี่ยวข้องกับ *pros* คำบุพบทภาษากรีกที่ถูกแปลแต่ดั้งเดิมว่า “กับ” ในประโยค “พระวาหะทรงอยู่กับพระเจ้า” ซึ่งหมายความว่าบุคคลที่สองที่อยู่ “กับ” พระเจ้า

ก่อนหน้านี้เราได้เห็นว่า ทำไมบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพจึงแปล *pros* ในยอห์น 1:1 ตามความหมายที่มีน้อยมาก (“กับ”) กว่าความหมายปกติ (“ไปที่” หรือ “มายัง”) นี่เป็นการปกป้องความเชื่อในตรีเอกานุภาพเอาไว้โดยบอกเป็นนัยว่า พระวาหะเป็นบุคคลที่สองที่อยู่ “กับ” พระเจ้าในปฐมกาล เราไม่ได้ปฏิเสธ “กับพระเจ้า” เลยทีเดียวว่าเป็นคำแปลที่ถูกต้องของยอห์น 1:1b แต่การอ่านแบบนี้ไม่น่าจะเป็นไปได้ ดังที่เราจะได้เห็น เพราะมันสร้างสภาวะลำบากอย่างมหันต์ให้กับบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ และสภาวะลำบากนี้เองที่บังคับให้บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพทำให้พระเจ้าไม่ใช่บุคคล หลังจากการอ่านส่วนที่เหลือของบทนี้แล้ว คุณก็จะรู้ถึงโฉมหน้าที่แท้จริงของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ

⁷ Christian Reflections

⁸ The Forgotten Trinity

⁹ โคลโลสี 2:9 เพราะว่าความเป็นพระเจ้าที่ครบบริบูรณ์ทั้งสิ้นดำรงอยู่ในพระกายของพระองค์ (Colossians 2:9 For in him dwelleth all the fulness of the Godhead bodily, KJV)

บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพยอมรับว่า ความเข้าใจของพวกเขาเกี่ยวกับ “pros” สร้างความขัดแย้งระหว่างยอห์น 1:1b กับยอห์น 1:1c

มันอาจเป็นเรื่องน่าแปลกใจกับคนส่วนใหญ่ที่สำคัญในยอห์น 1:1 ไม่ใช่คำว่า *logos* (พระวาตะ)¹⁰ หรือแม้แต่คำว่า *theos* (พระเจ้า) ซึ่งสองคำนี้แทบไม่ได้ขัดแย้งกันเอง แต่เป็นคำว่า *pros* นั่นก็เป็นเพราะวิธีที่เราเข้าใจ *pros* ในยอห์น 1:1b จะครอบคลุมวิธีที่เราตีความทั้งข้อ

ความจริงที่เห็นได้ชัดก็คือ *pros* ไม่ใช่คำที่คลุมเครือหรือลึกลับ แต่เป็นคำทั่วไปที่ไม่ได้สร้างความยุ่งยากให้กับยอห์น 1:1 นอกจากนี้เราจะเอาความหมายทั่วไปของ *pros* ออกไปเสีย ดังที่บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพได้ทำ ในบทที่แล้ว เราเห็นจากพจนานุกรมภาษากรีก-อังกฤษฉบับ BDAG และฉบับ Liddell-Scott-Jones ว่า *pros* มีความหมายหลายอย่าง แต่ความหมายหลักก็คือ “ไปที่” หรือ “ไปยัง” ในขณะที่ “กับ” เป็นความหมายที่เป็นไปได้แต่น้อย

หากเราไม่มีเหตุผลที่ดีในการปฏิเสธความหมายทั่วไปของ *pros* ในยอห์น 1:1 การเลือกความหมายที่น้อยก็จะเป็นการใช้แบบตามใจชอบ แต่เรามีเหตุผลที่ดีในการเลือกความหมายหลักของ *pros* นั่นก็คือ *ความสอดคล้องในการอ้างอิง* และเรามีเหตุผลที่ดีในการปฏิเสธความหมายที่น้อยของ *pros* นั่นก็คือ *ความไม่สอดคล้องในการอ้างอิง* หากจะดูว่าผมหมายถึงอะไร ก็ให้เราเปรียบเทียบการแปลที่เป็นไปได้สองแบบของยอห์น 1:1 ดังต่อไปนี้

ความหมายอันดับแรกของ *pros*

- a. ในปฐมกาลพระวาตะดำรงอยู่
- b. และพระวาตะได้อ้างอิงถึงพระเจ้า
- c. และพระวาตะเป็นพระเจ้า

ความหมายอันดับรองของ *pros*

- a. ในปฐมกาลพระวาตะดำรงอยู่

¹⁰ หรือแปลว่า พระดำรัส หรือพระวจนะ (ผู้แปล)

b. และพระวาทะอยู่กับพระเจ้า

c. และพระวาทะเป็นพระเจ้า

การแปลทั้งสองแบบนี้เหมือนกัน ยกเว้นคำที่ขีดเส้นใต้ การแปลแบบแรกมีข้อเด่นของความสอดคล้องในการอ้างอิงที่คำว่า “พระเจ้า” ในบรรทัด b มีความหมายเหมือนกันในบรรทัด c ในทั้งสองบรรทัด “พระเจ้า” หมายถึง พระเจ้าที่*ชี้เฉพาะ*¹¹ หรือตัวบุคคลของพระเจ้าพระองค์นั้น นี่ทำให้ทั้งข้อสันนิษฐานอย่างเป็นธรรมชาติและต่อเนื่องเป็นลำดับ จากบรรทัด b นำไปสู่บรรทัด c อย่างเป็นธรรมชาติ

แต่การอ่านแบบที่สอง (แบบเชื่อในตรีเอกานุภาพ) ไม่มีความสอดคล้องในการอ้างอิงเพราะคำว่า “พระเจ้า” ในบรรทัด c ถูกบังคับให้มีความหมายที่แตกต่างจาก “พระเจ้า” ในบรรทัด b บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพกล่าวว่า “พระเจ้า” หมายถึง พระบิดาในบรรทัด b และหมายถึงแก่นแท้ของความเป็นพระเจ้าในบรรทัด c

ความไม่สอดคล้องกันระหว่างบรรทัด b กับบรรทัด c ทำให้ทั้ง แต่บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพต้องการเช่นนั้น เพื่อจะบอกเป็นนัยถึงพระองค์ที่สองที่อยู่ “กับ” พระเจ้าในปฐมกาล นักวิชาการหลายคน que เชื่อในตรีเอกานุภาพตระหนักถึงความไม่สอดคล้องกันนี้ เพราะใครที่อ่านงานเขียนของพวกเขาเกี่ยวกับยอห์น 1:1 ก็จะทำ

ต้นตอของปัญหา

แต่ต้นตอของปัญหาก็คือการพูดว่า “พระวาทะทรงอยู่กับพระเจ้า” และ “พระวาทะทรงเป็นพระเจ้า” ด้วยนั้นฟังแล้วไม่สอดคล้องกัน! นี่เป็นภาวะลำบากอย่างแท้จริงสำหรับผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพที่มีชื่อเสียงบางคน ดังที่เราจะได้เห็นต่อไป เมื่อ ยอห์น 1:1 ถูกแปลตามแบบดั้งเดิมเหมือนในพระคัมภีร์ส่วนใหญ่ ก็จะมี ความขัดแย้งเชิงเหตุผลเกิดขึ้นระหว่างยอห์น 1:1b กับยอห์น 1:1c ปัญหาไม่ได้อยู่ที่ยอห์น 1:1c (“และพระวาทะเป็นพระเจ้า” ซึ่งเป็นคำแปลที่ถูกต้องแม้ว่าจะไม่ใช่เพียงคำแปลเดียว) แต่อยู่ที่ยอห์น 1:1b (“และพระวาทะอยู่กับพระเจ้า” ซึ่งเป็นการแปลที่ไม่น่าจะเป็นไปได้ แต่กระนั้นบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพก็ต้องการเช่นนั้น เพื่อจะ

¹¹ the God

ปกป้องความเชื่อในตรีเอกานุภาพ) แต่ความขัดแย้งนั้นเป็นของความเชื่อในตรีเอกานุภาพอย่างแน่นนอน เพราะมันไม่ได้มีอยู่ในยอห์น 1:1 เมื่ออ่านอย่างถูกต้อง

ความขัดแย้งระหว่างยอห์น 1:1b กับ 1:1c ซึ่งเกิดขึ้นเฉพาะใน*ความเชื่อในตรีเอกานุภาพ*นั้น ไม่ใช่ความขัดแย้งเล็กน้อยและถูกตั้งข้อสังเกตโดยผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพจำนวนมาก เราจะให้ตัวอย่างของความขัดแย้งนี้ สี่ตัวอย่างแรกจะสั้นและไม่ซับซ้อน ตัวอย่างที่ห้าจะยาวกว่าและยังพูดคร่าว ๆ ถึงการตีความยอห์น 1:1 ของพยานพระยะโฮวาที่มีข้อบกพร่องคล้าย ๆ กัน และพร้อม ๆ กันนั้น เราจะพบการทำให้พระเจ้าของความเชื่อในตรีเอกานุภาพไม่ใช่บุคคล โดยที่ “พระเจ้า” ในยอห์น 1:1c ไม่ใช่บุคคลอีกต่อไป แต่เป็นแก่นแท้ของความเป็นพระเจ้า อย่างไรก็ตาม การทำให้พระเจ้าไม่ใช่บุคคลนั้นไม่ได้จำกัดเฉพาะกับยอห์น 1:1c แต่ยังแผ่ไปทั่วข้อเชื่อของความเชื่อในตรีเอกานุภาพทั้งหมด

ห้าตัวอย่างที่เป็นความพยายามของผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพในการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างยอห์น 1:1b กับยอห์น 1:1c

ตัวอย่างที่ 1 เอฟ เอฟ บรูซ¹² ผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพและนักวิชาการพระคัมภีร์ใหม่ที่มีชื่อเสียง ตระหนักถึงความขัดแย้งระหว่างยอห์น 1:1b กับยอห์น 1:1c เมื่อถูกแปลตามแบบทั่วไป เขาพูดถึงยอห์น 1:1c ว่า “ความหมายน่าจะเป็นว่า พระวาหะนั้นเหมือนกับพระเจ้าอย่างสมบูรณ์ ซึ่งเป็นไปไม่ได้เลยถ้าพระวาหะก็อยู่ ‘กับพระเจ้า’” ด้วย (*พระกิตติคุณยอห์น*, หน้า 31) จึงสังเกตคำที่หนักแน่นว่า “เป็นไปไม่ได้เลย” ที่เอฟ เอฟ บรูซใช้เพื่ออธิบายถึงความขัดแย้งนี้ ปัญหาที่แก้ไม่ได้ตกได้บิบบให้เขาค้นหาการแปลยอห์น 1:1c ที่จะแก้ปัญหาคความขัดแย้งนี้ แต่ไม่ทำให้หลักคำสอนเกี่ยวกับความเชื่อในตรีเอกานุภาพต้องจํานนกับเหตุผล ตัวอย่างเช่น เขาพูดอย่างมั่นใจนอกมั่นใจถึงการแปลในพระคัมภีร์ฉบับนิวอิงลิชว่า “สิ่งที่พระเจ้าเป็น คือสิ่งที่พระวาหะเป็น”¹³ แต่ก็ยอมรับว่ามันเป็นเพียงการถอดความอย่างหนึ่ง ในตอนท้ายดูเหมือน

¹² F.F. Bruce

¹³ New English Bible, “what God was, the Word was,”

เอฟ เอฟ บรูซ จะไม่พบคำตอบที่ตัวเองพอใจ นอกจากจะให้ออห์น 1:1c หมายถึง “พระวาทามีสภาวะและการดำรงอยู่ของพระเจ้า”

ตัวอย่างที่ 2 *คู่มืออธิบายพระคัมภีร์ใหม่ฉบับไอวีพี*¹⁴ ที่มักจะแสดงความเห็นตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ก็กล่าวถึงปัญหาตามหลักเหตุผลเดียวกันนี้ที่ เอฟ เอฟ บรูซ กล่าวถึงและสรุปว่า “ความจริงแล้วทั้งสองข้อนี้ดูเป็นไปได้เลยที่จะทำให้สอดคล้องกันตามหลักเหตุผล แต่ถึงกระนั้น ความจริงทั้งสองข้อก็ต้องถูกยอมรับอย่างหนักแน่นพอ ๆ กัน” (“ความจริงทั้งสองข้อนี้” เป็นสองข้อความซึ่งขัดแย้งกันที่ เอฟ เอฟ บรูซ ชี้ให้เห็น) แต่หลังจากยอมรับว่าสองข้อความนี้ “ดูเป็นไปได้เลยที่จะทำให้สอดคล้องกันตามหลักเหตุผล” (คำพูดที่หนักแน่น) คู่มืออธิบายพระคัมภีร์ใหม่ฉบับนี้ก็ไม่ได้เสนอวิธีแก้ปัญหาคือ ภายนอกเหนือจากข้อสมมติที่น้อยนิดว่า เราก็ค่อยอมรับสองมุมมองนี้ “ด้วยความหนักแน่นพอ ๆ กัน” นั่นคือ เราก็ค่อยอมรับความขัดแย้งอย่างที่เป็นอยู่ โดยไม่ต้องกังวลใจอีกต่อไป

ตัวอย่างที่ 3 ใน *คู่มือวิเคราะห์และตีความพระกิตติคุณยอห์น*¹⁵ (หน้า 48) เอช เอ ดับบลิว มายเออร์¹⁶ ก็ตระหนักว่าสามารถจะอ่านยอห์น 1:1b ในความหมายของการอ้างอิง (พระวาทได้อ้างอิงถึงพระเจ้า) และเห็นอย่างถูกต้องว่านี่จะทำให้พระวาทเป็น “คำพูดอ้อมๆ” เกี่ยวกับตัวบุคคลของพระเจ้าเอง แต่คำพูดอ้อมๆนี้จะทำลายการยืนยันของความเชื่อในตรีเอกานุภาพว่า พระวาทเป็นบุคคลที่สองที่แตกต่างกันซึ่งอยู่ “กับ” พระเจ้าพระบิดาในปฐมกาล ดังนั้นมายเออร์จึงลดความสำคัญของคำพูดอ้อมๆนี้ แล้วถอยกลับมาอ่านตามแบบทั่วไปว่า “และพระวาททรงอยู่กับพระเจ้า” แต่เขาเห็นได้ทันทีถึงความขัดแย้งเดียวกับที่ เอฟ เอฟ บรูซ เห็น ดังนั้นมายเออร์จึงยืนยันว่า “พระเจ้า” ในยอห์น 1:1c “สามารถเป็นได้แค่ส่วนของคำกริยา ไม่ใช่ประธาน” และเสนอการอ่านว่า “พระองค์ทรงอยู่กับพระเจ้า และมีสภาวะที่เป็นพระเจ้า” (คำตัวเอนเป็นของมายเออร์) ซึ่งนี่ไม่ใช่วิธีแก้ปัญหานั้นที่น่าพอใจจริงๆ เพราะว่าการแปลเช่นนี้เป็นเพียงแค่การซ่อนคำว่า “พระเจ้า” ในยอห์น 1:1c การ

¹⁴ IVP New Testament Commentary

¹⁵ Critical and Exegetical Handbook to the Gospel of John

¹⁶ H.A.W. Meyer

ถอดความของมายเออร์อาจดูผิดๆ แต่ก็สอดคล้องกับข้อเชื่อของความเชื่อในตรีเอกานุภาพตามแบบฉบับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวิธีการที่ “พระเจ้า” ในยอห์น 1:1c ได้ถูกทำให้ไม่ใช่บุคคล แต่กลายเป็น “สภาวะที่เป็นพระเจ้า”

ตัวอย่างที่ 4 (การทำให้ “พระเจ้า” ไม่ใช่บุคคลอย่างชัดเจน) พระคัมภีร์ฉบับนิวอิงลิช (ซึ่งเชิงอรรถส่วนขยาย มักแสดงความคิดเห็นตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพในพระคัมภีร์ใหม่ แต่น้อยกว่าในพระคัมภีร์เดิม) ก็ตระหนักถึงความขัดแย้งระหว่างยอห์น 1:1b กับยอห์น 1:1c ในลักษณะที่พวกเขามักจะแปลในพระคัมภีร์ส่วนใหญ่ เพื่อแก้ความขัดแย้งนี้ พระคัมภีร์ฉบับนิวอิงลิชจึงใช้หลักการที่ว่า การอ่านยอห์น 1:1c ใดๆ ที่ขัดแย้งกันกับยอห์น 1:1b จะต้องถูก “ตัดออก” คำกล่าวนี้น่าตกใจมากกว่าที่ผู้อ่านส่วนใหญ่จะตระหนัก พูดอีกอย่างก็คือ ความเข้าใจยอห์น 1:1b ของ*ผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ* มีความสำคัญกว่าที่จะแทนที่การแปลใดๆ ที่เป็นไปได้ของยอห์น 1:1c *แม้ว่ามันจะถูกตัดออกก็ตาม* วิธีการนี้ซึ่งขัดกับหลักการของการตีความด้วยการฟื้นฟูข้อสมมติฐานกับข้อหนึ่งๆ จะเห็นได้ในคำกล่าวต่อไปนี้ในพระคัมภีร์ฉบับนิวอิงลิช ถ้อยคำสำคัญในวงเล็บเป็นของฉบับนิวอิงลิช ไม่ใช่ของผม

การผูกประโยคในยอห์น 1:1c ไม่ได้เทียบให้พระวาตะเท่ากับ*ตัวบุคคล*ของพระเจ้า (สิ่งนี้ถูกชี้ขาดโดยยอห์น 1:1b ว่า “พระวาตะอยู่กับพระเจ้า”) มากกว่าเป็นการยืนยันว่าพระวาตะกับพระเจ้ามี*แก่นแท้*เดียวกัน

ตรงนี้พระคัมภีร์ฉบับนิวอิงลิช ยอมรับความขัดแย้งระหว่างยอห์น 1:1b (“พระวาตะทรงอยู่กับพระเจ้า”) กับยอห์น 1:1c (“พระวาตะทรงเป็นพระเจ้า”) เมื่อแปลทั้งสองข้อความในแบบทั่วไป พระคัมภีร์ฉบับนิวอิงลิชปฏิเสธการแปลโดยทั่วไปในยอห์น 1:1c (“พระวาตะทรงเป็นพระเจ้า”) เนื่องจากทำให้ “พระวาตะ” เหมือนกับ “*ตัวบุคคล*ของพระเจ้า” พระคัมภีร์ฉบับนิวอิงลิชไม่ต้องการให้ “พระเจ้า” ในยอห์น 1:1c หมายถึง “พระเจ้าที่ชี้เฉพาะ” หรือ “*ตัวบุคคล*ของพระเจ้า” เพราะนั่นจะทำให้ความเชื่อในตรีเอกานุภาพอ่อนลงไปเลย ซึ่งพระคัมภีร์ฉบับนิวอิงลิชอ่านยอห์น 1:1b เกินจากตัวบท ในการต่อสู้กับภาวะที่ลำบากนี้ พระคัมภีร์ฉบับนิวอิงลิชจึงกล้าตัดสินใจที่จะทำให้ “พระเจ้า” ในยอห์น 1:1c ไม่ใช่บุคคล เพื่อที่ว่า “พระวาตะ” จะ

ไม่ได้หมายถึงสิ่งที่พระคัมภีร์ฉบับนิวอิงลิชเรียกว่า “ตัวบุคคลของพระเจ้า” อีกต่อไป แต่จะหมายถึงผู้ที่ “มีแก่นแท้เดียวกัน” กับพระบิดา นี่เป็นการเพิ่มเติมสิ่งที่เป็นนามธรรมอย่างมากให้กับคำกล่าวที่ไม่ซับซ้อนของยอห์น

การทำให้ “พระเจ้า” ในยอห์น 1:1c ของพระคัมภีร์ฉบับนิวอิงลิช ไม่ใช่บุคคลนั้นอาจดูไม่แยแสและน่าตกใจ แต่มันจะสะท้อนให้เห็นมุมมองของความเชื่อในตรีเอกานุภาพอย่างถูกต้องว่า พระเจ้าไม่ใช่บุคคล เราได้อ้างคำกล่าวของ ซี เอส ลูอิส¹⁷ ไว้แล้วว่า “ศาสนศาสตร์คริสเตียนไม่เชื่อว่าพระเจ้าทรงเป็นบุคคล”

ในท้ายที่สุด พระคัมภีร์ฉบับนิวอิงลิชก็แปลงยอห์น 1:1c ว่า “พระวาตะทรงเป็นพระเจ้าอย่างสมบูรณ์” ซึ่งเป็นการถอดความที่ทำให้คำว่า “พระเจ้า” ไม่ใช่บุคคล จนไม่ได้หมายถึงพระเจ้า*ที่ใช่เฉพาะ* หรือตัวบุคคลของพระเจ้าอีกต่อไป ตอนนี้เป็นคำกล่าวถึงแก่นแท้ของความเป็นพระเจ้า มากกว่าอัตลักษณ์ที่เท่าเทียมกันระหว่างพระวาตะกับพระเจ้า ดังที่เห็นใน “พระวาตะเป็นพระเจ้า” นั้นเป็นเหตุผลที่ผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพบางคน เช่น เจมส์ อาร์ ไวท์ (ในหนังสือ *ตรีเอกานุภาพที่ลึ้มเอ๋ยถึง*) จึงกล่าวว่าพระเจ้าเป็น *อะไร* ไม่ใช่เป็น *ใคร*¹⁸

การตีความยอห์น 1:1 ของความเชื่อในตรีเอกานุภาพนั้นเหมือนกันกับ การตีความของพยานพระยะโฮวาในแง่ของวิธีการตีความ

ตัวอย่างที่ 5 ตัวอย่างนี้อาจเปิดหูเปิดตาได้ดีที่สุดจากในห้าตัวอย่างของเรา แต่บางคนอาจเห็นว่ามันยาวเกินไป ตัวอย่างนี้เขียนในลักษณะที่คุณสามารถจะอ่านข้ามรายละเอียดทางวิชาการและยังเข้าใจประเด็นหลักได้

จุดมุ่งหมายของเราในตัวอย่างนี้ ไม่ใช่เพื่อจะศึกษาเรื่องความเชื่อในตรีเอกานุภาพหรือความเชื่อของพยานพระยะโฮวา¹⁹ ในเชิงลึก แต่เพื่อจะแสดงให้เห็นว่าความเชื่อทั้งสองแบบนี้มีความคล้ายคลึงกันในการวิเคราะห์ทางไวยากรณ์ตามลำดับของยอห์น 1:1 ความคล้ายคลึงกันนี้เป็นเรื่องน่าแปลกใจเนื่องจากทั้งคู่ขัดแย้งกันอย่างมากในเรื่องความเป็นพระเจ้าของพระเยซู

¹⁷ C.S. Lewis

¹⁸ James R. White (in *The Forgotten Trinity*) says that God is a what, not a who

¹⁹ Jehovah's Witnesses

บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพกับผู้เชื่อในพยานพระยะโฮวา เห็นด้วยกันอย่างเหนียวแน่นจนน่าแปลกใจกับการตีความยอห์น 1:1 ของทั้งคู่ ที่จริงแล้ว ดูเหมือนว่าพวกเขาจะเห็นด้วยในทุกแง่ของวิธีการตีความที่สำคัญสำหรับการแปลความหมายของยอห์น 1:1

- พวกเขาเห็นด้วยกับข้อความภาษากรีกของยอห์น 1:1 (คือ ไม่มีปัญหากับข้อความต้นฉบับ)
- พวกเขาเห็นด้วยจนคำสุดท้าย กับวิธีที่สองข้อความแรกคือยอห์น 1:1a และยอห์น 1:1b ควรถูกแปลเป็นภาษาอังกฤษ (“ในปฐมกาลพระวาทะทรงดำรงอยู่ และพระวาทะทรงอยู่กับพระเจ้า”)
- ทั้งคู่ใช้ “พระวาทะ” ในยอห์น 1:1 ว่ากำลังอ้างถึงพระคริสต์ผู้ทรงดำรงอยู่ก่อน
- ทั้งคู่ใช้ “พระเจ้า” ในยอห์น 1:1b ว่ากำลังอ้างถึงพระเจ้าพระบิดา
- ทั้งคู่ใช้ *pros* ในยอห์น 1:1b ในความหมายรองว่า “กับ” (พระวาทะทรงอยู่ “กับพระเจ้า”) โดยปฏิเสธความหมายหลักว่า “ไปที่” หรือ “ไปยัง”
- ทั้งคู่ใช้ “พระวาทะทรงอยู่กับพระเจ้า” ว่ากำลังอ้างถึงสองบุคคลที่แตกต่างกัน คือพระเจ้าพระบิดากับพระคริสต์ผู้ดำรงอยู่ก่อน
- ทั้งคู่ตระหนักถึงความขัดแย้งระหว่างยอห์น 1:1b กับยอห์น 1:1c ที่เกิดขึ้นเมื่อ *pros* ถูกแปลด้วยความหมายรองว่า “กับ”
- ทั้งคู่พยายามจะแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง โดยการเปลี่ยนความหมายของ “พระเจ้า” จากยอห์น 1:1b ไปยอห์น 1:1c
- ทั้งคู่ใช้ “พระเจ้า” ในยอห์น 1:1c เป็นภาคแสดง เป็นลักษณะ และไม่ได้ชี้เฉพาะ และทั้งคู่ใช้ข้อโต้แย้งที่เป็นภาคแสดงซึ่งไม่มีคำนำหน้านามที่ชี้เฉพาะของ *theos*²⁰ เพื่อจะพิสูจน์ความเข้าใจของพวกเขาในเชิงคุณลักษณะเกี่ยวกับ “พระเจ้า” ในยอห์น 1:1c ว่าถูกต้อง

²⁰ predicate anarthrous *theos*

- ทั้งคู่ทำให้ “พระเจ้า” ในยอห์น 1:1c ไม่ใช่บุคคล จนไม่ได้หมายถึงตัวบุคคลของพระเจ้าที่เจาะจงอีกต่อไป แต่หมายถึงคุณสมบัติ หรือแก่นแท้ หรือสภาวะของความเป็นพระเจ้า พูดอีกอย่างก็คือ ทั้งคู่ไม่ได้ใช้ยอห์น 1:1c เพื่อเป็นสมการของอัตลักษณ์ (ว่าพระวาหะเป็นพระเจ้าโดยนามนัย) แต่เป็นคำกล่าวถึงแก่นแท้ของพระเจ้า หรือความเป็นพระเจ้า (ซึ่งเป็นมุมมองของผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ เช่น มาร์คัส ด็อดส์, เจ พี แลง, เอช เอ ดับบลิว มายเออร์, ซี เค แบร์เรตต์, อาร์ โบว์แมน)²¹

การเห็นด้วยกันอย่างเหนียวแน่นของบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพกับพยานพระยะโฮวาในวิธีการตีความของพวกเขาได้ออกมาอย่างน่าประหลาดใจ จากหนึ่งในการวิเคราะห้เชิงไวยากรณ์ที่มีรายละเอียดมากที่สุดเกี่ยวกับยอห์น 1:1 ที่เคยเขียนโดยผู้เชื่อกลุ่มอิวานเจลิคอล โรเบิร์ต โบว์แมน จูเนียร์ ผู้แต่งตำราที่กระตือรือร้นให้กับความเชื่อในตรีเอกานุภาพได้เขียนหนังสือที่ชื่อ *พยานพระยะโฮวา, พระเยซูคริสต์, และพระกิตติคุณยอห์น* ซึ่งเขาขยายความยอห์น 1:1 อย่างละเอียดจากมุมมองของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ โดยผสมผสานกับบทวิจารณ์การตีความจากข้อเดียวกันนี้ของพยานพระยะโฮวา²² แต่ข้อเท็จจริงที่ไม่กล้าเปิดเผยสำหรับโบว์แมนก็คือ การตีความตามลำดับของยอห์น 1:1 ของพวกเขานั้นเหมือนกันโดยพื้นฐาน ในแง่ของวิธีการตีความทางไวยากรณ์

เพื่อให้คุณต้องยุ่งยาก ผมจะไม่เข้าไปในรายละเอียดหนังสือของโบว์แมน (ที่ผมได้อ่านสองรอบ) นอกจากจะสรุปแนวโน้มหลัก ๆ สองอย่างจากการขยายความยอห์น 1:1²³ ของเขา กลับกลายเป็นว่าแนวโน้มสองประการนี้ โดยเฉพาะแนวโน้มที่สอง มีผลที่น่าแปลกใจที่การตีความยอห์น 1:1 ตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพของโบว์แมนเองอ่อนลง

²¹ J.P. Lange, Marcus Dods, H.A.W. Meyer, C.K. Barrett, R. Bowman

²² ต้นฉบับภาษาอังกฤษมีข้อความเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ตัวย่อ “JWs” เพื่อให้ง่ายขึ้นในการอ้างถึงกลุ่มพยานพระยะโฮวา (Jehovah’s Witnesses) โดยไม่มีความตั้งใจที่จะดูหมิ่นแต่อย่างใดในการใช้คำนั้น พระคัมภีร์ฉบับของกลุ่มพยานพระยะโฮวาที่ชื่อ *พระคัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์ฉบับนิวเวิลด์ 2013* จะใช้คำย่อว่า NWT (ผู้แปล)

²³ สำหรับรายละเอียด โปรดดูในหนังสือ *พยานพระยะโฮวา, พระเยซูคริสต์, และพระกิตติคุณยอห์น* (เบเกอร์, แกรนต์แรปปิดส์, 1989) และ *พระคัมภีร์ภาษากรีกฉบับคิงดอมอินเทอรัลเนชันนัลของพยานพระยะโฮวา*, 1965, หน้า 1158-1160

แนวโน้มแรก โบว์แมนก็เหมือนกับผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพส่วนมาก ที่ตระหนักดีถึงความขัดแย้งระหว่างยอห์น 1:1b กับยอห์น 1:1c เมื่อทั้งสองข้อความถูกแปลในแบบทั่วไปดังที่เห็นในพระคัมภีร์ส่วนใหญ่ในปัจจุบัน เขายังอ้างถึงความขัดแย้งอย่างชัดเจนว่า

สิ่งที่ต้องพิจารณาอย่างลึกซึ้งก็คือคำถามว่า พระวาทจะอยู่กับพระเจ้า แล้วก็เป็นพระเจ้าได้อย่างไร...พระวาทจะอยู่กับ “พระเจ้า” แล้วก็เป็น “พระเจ้า” ไม่ได้แน่นอน เว้นแต่คำว่า “พระเจ้า” จะเปลี่ยนความสำคัญจากการใช้อย่างแรกมาเป็นการใช้อย่างที่สอง (หน้า 25-26)

ตรงนี้เราก็เห็นโฉมหน้าที่แท้จริงของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ในที่นี้โบว์แมนอธิบายให้เราเห็นถึงภาวะลำบากอย่างมากที่เผชิญหน้ากับความเชื่อในตรีเอกานุภาพคือถ้าคำว่า “พระเจ้า” ในยอห์น 1:1b มีความหมายเหมือนกับ “พระเจ้า” ในยอห์น 1:1c ละก็ ความเชื่อในตรีเอกานุภาพก็ไม่สามารถจะเป็นจริงได้ เพราะเราต้องเลือกระหว่างสองความเป็นไปได้ ซึ่งทั้งสองความเป็นไปได้นั้นเป็นสิ่งที่บรรดาผู้ที่เชื่อในตรีเอกานุภาพรังเกียจ ทางเลือกหนึ่ง ก็คือความเชื่อว่าพระเจ้านั้นมีเพียงองค์เดียวตามพระคัมภีร์ ซึ่งเป็นพระบิดา ไม่ใช่พระบุตร ที่เป็นพระเจ้าเที่ยงแท้องค์เดียว (ยอห์น 17:3) ทางเลือกอื่นก็คือข้อผิดพลาดของความเชื่อแบบโมดัลลิสซึม (ซึ่งพระเยซู = พระบิดา = พระวิญญาณ เช่นเดียวกับที่ H₂O สามารถจะเป็นน้ำ น้ำแข็ง หรือไอน้ำ)

ไม่มีทางเลือกอย่างไหนที่บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพจะยอมรับได้ และสิ่งนี้จะอธิบายถึงความพยายามของความเชื่อในตรีเอกานุภาพที่จะทำให้ “พระเจ้า” ในยอห์น 1:1c มีความหมายที่แตกต่างไปจาก “พระเจ้า” ในยอห์น 1:1b นั่นคือภาวะลำบากอย่างมากที่โบว์แมนกำลังพยายามจะแก้ไข เมื่อเขาเรียกร้องอย่างน่าประหลาดใจว่า “คำว่า พระเจ้า ได้เปลี่ยนความสำคัญจากการใช้อย่างแรกมาเป็นอย่างที่สอง” โดยเขาหมายความว่าเราเปลี่ยนความหมายของ “พระเจ้า” จาก 1:1b ไป 1:1c

แต่ความพยายามของโบว์แมนในการแก้ปัญหาความขัดแย้งนี้น่าสังเกต ในเรื่องวิธีการธรรมดาๆที่เขาตัดแปลงถ้อยคำของยอห์น 1:1 ในที่ต่างๆอย่างหน้าตาเฉย ซึ่งตรงกันข้ามกับทำที่ที่ระมัดระวังของ เอฟ เอฟ บรูซ ผู้สังเกตจะทำเช่นนี้แม้แต่คำเดียว โบว์แมนพูดได้อย่างอิสระถึง “การเปลี่ยน” ในการใช้ถ้อยคำ ในการเปลี่ยน

“ความสำคัญ” ของถ้อยคำ และให้มี “การแปลแบบใช้สำนวนใหม่” (ซึ่งเป็นคำที่สละสลวยของเขาสำหรับ “การถอดความ”) ดังนั้นจึงไม่แปลกใจเลยที่หลังจากทำการเปลี่ยนทั้งหมดแล้ว นี่จึงเป็นการอ่านยอห์น 1:1 ตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพในที่สุดและอย่างเต็มรูปแบบของเขา

ในปฐมกาลพระวาตะทรงดำรงอยู่ และพระวาตะทรงดำรงอยู่ในความสัมพันธ์กับบุคคลที่รู้จักกันทั่วไปว่าพระเจ้า นั่นก็คือ พระบิดา และพระวาตะที่โดยพื้นฐานแล้วก็คือพระเจ้าเอง (หน้า 26)

แนวโน้มที่สอง การวิเคราะห์ยอห์น 1:1 ของโบว์แมนยืนยันให้เห็นข้อเท็จจริงที่น่าตกใจ ซึ่งผมรับรู้มาก่อนหน้านี้ว่า การตีความยอห์น 1:1 ของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ มีความเหมือนกันอย่างแท้จริงกับของพยานพระยะโฮวาในแง่ของวิธีการตีความทางไวยากรณ์! บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพและพยานพระยะโฮวาเห็นด้วยกันกับ 90% แรกในการตีความยอห์น 1:1 ของพวกเขา และแตกต่างกันใน 10% สุดท้ายเท่านั้น สิ่งนี้อธิบายข้อสมมติฐานทั้งหลายของการตีความทางไวยากรณ์ที่ทั้งสองความเชื่อมีส่วนเหมือนกันในการตีความยอห์น 1:1 (ดูข้อย่อที่มีเครื่องหมายวงกลมย้อนกลับไปสองสามหน้า)

โบว์แมนยอมรับการเห็นด้วยกับพยานพระยะโฮวาในมุมมองสำคัญสามประการเกี่ยวกับ *theos* (พระเจ้า) ในยอห์น 1:1c นั่นคือลักษณะนามที่ไม่ระบุแน่นอนของ *theos* (หน้า 37) ส่วนของกริยาและกรรมของ *theos* (หน้า 38) และคำนำหน้านามที่ไม่กำหนดแน่ชัดของ *theos* (หน้า 41,47) การเห็นด้วยกับพยานพระยะโฮวาในประเด็นเหล่านี้ โบว์แมนก็ต้องเผชิญกับงานที่ค่อนข้างยาก ในการพิสูจน์หักล้างว่า “และพระวาตะเป็นพระเป็นเจ้าองค์หนึ่ง” (“and the Word was a god”) ซึ่งเป็นการนิยามแปลยอห์น 1:1c ของพยานพระยะโฮวา

นี่เป็นการย้อนแย้งอย่างมากที่สุด คือหลังจากทำการวิเคราะห์ทางไวยากรณ์ที่ยาวที่สุดของยอห์น 1:1 ในหน้า 62 ที่ผมได้เห็น โบว์แมนไม่มีทางเลือกอื่น นอกจากจะยอมรับว่าการแปลยอห์น 1:1c ของพยานพระยะโฮวา (และ “พระวาตะเป็นพระเป็นเจ้าองค์หนึ่ง”) เป็น “การแปลที่เป็นไปได้” และ “เป็นไปได้ทางไวยากรณ์” (คำพูดของโบว์แมนเอง)! เชื่อหรือไม่ว่า โบว์แมนกำลังยอมรับว่าพยานพระยะโฮวา

เปโตร 1:1 ได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ แต่เขาปฏิเสธก็เพียงเพราะมันเป็น *หลักคำสอน*ที่เขายอมรับไม่ได้

ไม่มีอะไรผิดปกติดูเกี่ยวกับผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพที่ยอมรับว่า “พระวาทจะเป็นพระเป็นเจ้าองค์หนึ่ง” (พยานพระยะโฮวาชอบที่จะแปล) นั้นเป็นไปได้ทางไวยากรณ์ ดร. โธมัส คอนสเตเบิล ผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพจากวิทยาลัยศาสนศาสตร์ดัลลัส ก็ยอมรับเช่นเดียวกันว่า “พระวาทเป็นพระเป็นเจ้าองค์หนึ่ง” เป็นไปได้ทางไวยากรณ์ แต่เขาก็ปฏิเสธเช่นเดียวกับโบว์แมนว่าเป็นสิ่งที่ยอมรับไม่ได้*ตามหลักคำสอน*

พยานพระยะโฮวาใช้ข้อนี้ (ยอห์น 1:1) เพื่อสนับสนุนหลักคำสอนของพวกเขาว่าพระเยซูไม่ได้เป็นพระเจ้าอย่างสมบูรณ์ แต่เป็นผู้ถูกสร้างที่สูงที่สุด พวกเขาแปลข้อความนี้ว่า “พระวาทเป็นพระเป็นเจ้าองค์หนึ่ง” (“the Word was a god”) ถ้าตามไวยากรณ์แล้ว นี่เป็นการแปลที่เป็นไปได้ เนื่องจากมันถูกต้องตามหลักที่จะมีคำนำหน้านามที่ไม่ระบุแน่นอน (“a”) เมื่อไม่มีคำนำหน้านามปรากฏในข้อความภาษากรีกเหมือนตรงนี้ อย่างไรก็ตาม การแปลตรงนี้ไม่ถูกต้องอย่างแน่นอน เพราะมันเป็นการลดพระเยซูให้เป็นน้อยกว่าพระเจ้า (*หนังสืออธิบายยอห์น 1:1 ของ ดร. คอนสเตเบิล, ฉบับพิมพ์ 2010*)²⁴

ในการวิเคราะห์สุดท้ายนั้น ความไม่เห็นด้วยระหว่างโบว์แมนกับพยานพระยะโฮวาจริงๆ แล้วอยู่ที่หลักคำสอน มากกว่าวิธีการตีความทางไวยากรณ์ หลังจากที่เราเห็นด้วยใน 90% แรก พวกเขาเห็นต่างใน 10% สุดท้าย โดยเฉพาะกับวิธีที่ถูกต้องในการอธิบายความเป็นพระเจ้าของพระเยซู คือระหว่าง “พระเจ้า” (God) กับ “พระเป็นเจ้าองค์หนึ่ง” (a god)

แม้แต่ตรงนี้ พวกเขาเห็นพ้องกันมากกว่าเห็นแย้ง เพราะเมื่อบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพพูดถึง “พระเจ้า” ในยอห์น 1:1c นั้น พวกเขาไม่ได้หมายความว่าจริง ๆ ถึง “พระเจ้าที่เฉพาะเจาะจง” (the God)” หรือ “ตัวบุคคลของพระเจ้า” หรือ “ตัวพระเจ้าเอง” แต่เป็น “พระเจ้า” ในความหมายที่เป็นแก่นแท้ หรือสถานะของพระเจ้า ทำให้พระเจ้าไม่ใช่บุคคล ซึ่งคล้ายคลึงกับที่พยานพระยะโฮวาเข้าใจ “พระเป็นเจ้าองค์หนึ่ง” (“a god”) ว่าหมายถึงความเป็นพระเจ้า หรือเหมือนพระเจ้า ความ

²⁴ Dr. Constable's Expository Notes, 2010 edition, on John 1:1

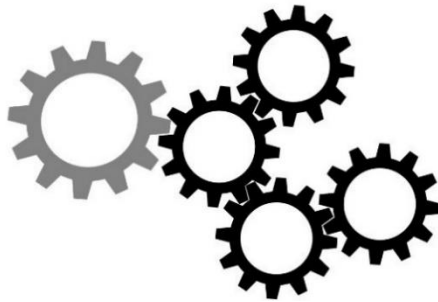
จริงแล้ว โบว์แมน (ในหน้า 63) และพยานพระยะโฮวา (ในเชิงอรรถในพระคัมภีร์ฉบับ NWT) ต่างยอมรับ “และพระวาทะเป็นพระเป็นเจ้า” ว่าเป็นทางเลือกที่ใช้ได้ในการอ่านยอห์น 1:1c นี่เป็นข้อพิสูจน์เพิ่มเติมในการเห็นด้วยอย่างมากระหว่างบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพกับพยานพระยะโฮวา ในการวิเคราะห์ทางไวยากรณ์ ยอห์น 1:1 ของพวกเขา

ในการวิเคราะห์สุดท้าย ความไม่เห็นด้วยของโบว์แมนกับพยานพระยะโฮวานั้นเป็นแค่ผิวเผิน โดยหลัก ๆ แล้วอยู่ที่วิธีที่ดีที่สุดในการอธิบายความเป็นพระเจ้าของพระวาทะ นั่นก็คือ “พระเจ้า” (God) กับ “พระเป็นเจ้าองค์หนึ่ง” (a god) ทั้งสองอยู่ในความหมายเชิงคุณลักษณะ เมื่อคุณคิดถึงเรื่องนี้ จริง ๆ แล้วนี่เป็นเรื่องของการถกเถียงทางศาสนศาสตร์เกี่ยวกับความหมายเชิงคุณลักษณะของ *theos* ในยอห์น 1:1c ที่น่าสนใจคือโบว์แมนใช้หลายหน้าเพียงเพื่อให้เหตุผลว่าความเข้าใจเชิงคุณลักษณะของเขาเกี่ยวกับ *theos* ดีกว่าความเข้าใจเชิงคุณลักษณะของพยานพระยะโฮวาเกี่ยวกับ *theos*!

ข้อบกพร่องในการวิเคราะห์ยอห์น 1:1 ของโบว์แมนและของพยานพระยะโฮวาก็คือว่า พวกเขาไม่เคยพิจารณาความเป็นไปได้ที่มายเออร์ยอมรับว่า *pros* สามารถใช้เป็นการอ้างอิงถึง ความหมายนี้เป็นธรรมชาติกว่าและจะทำให้ยอห์น 1:1b อ่านว่า “และพระวาทะอ้างอิงถึงพระเจ้า”²⁵ ซึ่งเข้ากันได้ดีขึ้นกับข้อความถัดไปว่า “และพระวาทะเป็นพระเจ้า” โดยไม่ทำให้ “พระเจ้า” ไม่ใช่บุคคล และไม่ได้เปลี่ยนความหมายของ “พระเจ้า” ในการเริ่มจากยอห์น 1:1b ไป 1:1c เลย

แต่โบว์แมนปฏิเสธที่จะยอมรับการใช้ *pros* ในยอห์น 1:1 ว่าเป็นการอ้างอิงถึง แม้ว่าจะเป็นการทำหน้าที่ตามปกติของ *pros* ในภาษากรีก นั่นเป็นเพราะการใช้แบบนี้จะทำให้ข้อสันนิษฐานตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพของโบว์แมนอ่อนลงไปเลย ซึ่งเป็นสิ่งที่เขาต้องการจะหลีกเลี่ยงทุกวิถีทาง แม้จะต้องเห็นด้วยกับพยานพระยะโฮวา และจะต้องทำให้พระเจ้าไม่ใช่บุคคลก็ตาม

²⁵ “the Word referred to God”

บทที่ 13

ปัญหาตามหลักเหตุผลของตรีเอกานุภาพ

คำนิยามพื้นฐานของตรีเอกานุภาพ

ในบรรดาผู้ที่ยึดกับหลักคำสอนของตรีเอกานุภาพ มีไม่กี่คนที่รู้หลักคำสอนเกินจากสูตร “พระเจ้าในสามองค์บุคคล” คริสตจักรส่วนใหญ่ในแคนาดาถือว่าความเชื่อในตรีเอกานุภาพเป็นรากฐานความเชื่อของพวกเขา แต่มีเพียงไม่กี่แห่งที่สอนเรื่องตรีเอกานุภาพในเชิงลึกให้แก่สมาชิกทั่วไป นั่นอาจเป็นเพราะการเปิดเผยความเชื่อในตรีเอกานุภาพอย่างเป็นทางการ จะทำให้เกิดการคัดค้านหลักคำสอน สิ่งแรกที่คุณจะสังเกตเห็นก็คือ การใช้คำศัพท์ที่ไม่ตามพระคัมภีร์ (รวมถึงคำ “ตรีเอกานุภาพ” เอง) ความอ่อนน้อมน้ำหนักรจากการสนับสนุนของพระคัมภีร์ และการขาดการเชื่อมโยงกันตามหลักเหตุผล ความสนใจต่อไปกับคำสอนสืบทอดและหลักความเชื่อต่างๆ ของคริสตจักรกำลังกลายเป็นเรื่องหมดสมัยในยุคของข้อมูลที่เปิดกว้างนี้

แล้วความเชื่อตรีเอกานุภาพคืออะไรหรือ? คำนิยามเกี่ยวกับตรีเอกานุภาพที่ละข้อต่อไปนี้จะเป็นอย่างที่บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพอธิบายไว้ และยึดตามภาษาของความเชื่อในตรีเอกานุภาพที่ใช้โดยบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ

สำหรับความหมายของคำภาษาอังกฤษ เราจะพิจารณาดูพจนานุกรมสองฉบับ คือพจนานุกรมภาษาอังกฤษฉบับอเมริกันเฮอร์เทจ (พิมพ์ครั้งที่ 5)¹ กับพจนานุกรมภาษาอังกฤษฉบับออกซ์ฟอร์ด (พิมพ์ครั้งที่ 3)² โดยใช้ชื่อย่อว่า AHD และ Oxford ตามลำดับ

คำนิยามของตรีเอกานุภาพต่อไปนี้รวมหมายเหตุชี้แจงสั้น ๆ ของผมอยู่ด้วย ตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพแล้วนั้น

- มีพระเจ้าพระองค์เดียวและเพียงผู้เดียวเท่านั้น
- พระเจ้าทรงดำรงอยู่ในสามองค์บุคคล
- หมายเหตุ: คำว่า “ดำรงอยู่” คนส่วนใหญ่ไม่คุ้นเคย แต่มักจะใช้ในการเขียนของผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ เพื่อหมายถึง “คงอยู่ เป็นอยู่”
- สามองค์บุคคลนี้ก็คือ พระเจ้าพระบิดา พระเจ้าพระบุตร และพระเจ้าพระวิญญาณบริสุทธิ์
- แต่ละพระองค์เป็นพระเจ้าอย่างสมบูรณ์
- ทั้งสามพระองค์มีความเท่าเทียมกัน และดำรงอยู่นิรันดร์ด้วยกัน
- ทั้งสามพระองค์แตกต่างกัน แต่กระนั้นก็ได้เป็นพระเจ้าสามพระองค์
- พระเจ้าจะไม่ใช้พระเจ้า เว้นแต่ว่าจะมี พระบิดา พระบุตร และพระวิญญาณบริสุทธิ์ อยู่ด้วยกันทั้งสามพระองค์
- หมายเหตุ: ผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพจำนวนมากใช้คำ “ความเป็นพระเจ้า”³ ในการอ้างถึงพระเจ้าในตรีเอกภาพ⁴ ในพจนานุกรมฉบับอเมริกันเฮอร์เทจ (AHD) นิยาม “ความเป็นพระเจ้า” ว่า “พระเจ้าของคริสเตียนโดยเฉพาะ

¹ The American Heritage Dictionary of the English Language (5th edition)

² Oxford Dictionary of English (3rd edition)

³ Godhead (แปลตามพจนานุกรมได้อีกว่า “เทวภาพของพระเจ้า พระเจ้า หรือ พระเป็นเจ้า”) มาจากคำกรีกในโคโลสี 2:9 ว่า “θεότης” (theotes ที่หมายถึง deity) ฉบับมาตรฐาน 2011 แปลว่า “ความเป็นพระเจ้า” ฉบับไทยคิงเจมส์และฉบับ 1971 แปลว่า “สภาพของพระเจ้า” และฉบับอมตธรรมร่วมสมัยแปลว่า “พระลักษณะของพระเจ้า” (ผู้แปล)

⁴ triune God หรือแปลว่า พระเจ้าที่ประกอบด้วยสามองค์ในร่างเดียวกัน (ผู้แปล)

อย่างยิ่งของตรีเอกานุภาพ” เหตุผลหนึ่งที่ผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพใช้ “ความเป็นพระเจ้า” มากกว่า “พระเจ้า” ก็คือในความเชื่อตรีเอกานุภาพนั้น พระเจ้าไม่ใช่บุคคล

- พระเจ้าทรงเป็นสามบุคคล แต่มี “ตัวตน” หรือ “เนื้อแท้” เดียวเท่านั้น
- หมายเหตุ: แม้คำว่า “ตัวตน” มักจะหมายถึงทั้งตัวบุคคลและบุคคลอย่างสมบูรณ์ (เช่น “มนุษย์”) บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพก็ใช้คำนี้ในความหมายของสภาวะที่เป็น “แก่นแท้หรือเนื้อแท้” ของคน ๆ หนึ่ง (พจนานุกรมฉบับ AHD, เช่นเดียวกับ Oxford)
- หมายเหตุ: ผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพใช้คำภาษากรีกว่า *hypostasis* (หรือคำภาษาละตินว่า *persona*) ให้เทียบเท่ากับ “บุคคล” (มีประวัติศาสตร์อันยาวนานกับเบื้องหลังนี้ที่เราจะไม่ลงลึก) ดังนั้นพระเจ้าจึงเป็นสาม *hypostases* (สามบุคคล)
- หมายเหตุ: สาม *hypostases* (องค์บุคคล) ก็คือพระบิดา พระบุตร พระวิญญาณ ที่มี *ousia* (เนื้อแท้หรือแก่นแท้) เดียวกัน ดังนั้นบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพจึงพูดถึง “สาม *hypostases* ใน *ousia* เดียวกัน” (สามบุคคลในแก่นแท้เดียวกัน)
- หมายเหตุ: จาก *ousia* ก็มาเป็นคำ *homoousios* (“จากเนื้อแท้เดียวกัน” หรือ “จากแก่นแท้เดียวกัน”) ซึ่งตามประวัติศาสตร์แล้วเป็นคำสำคัญในความเชื่อตรีเอกานุภาพ เพราะคำนี้หรือแนวคิดนี้เองที่ทำให้ความเชื่อตรีเอกานุภาพถือว่าเป็น “ความเชื่อในพระเจ้าองค์เดียว”
- หมายเหตุ: เนื่องจากสามองค์บุคคลมาจากแก่นแท้เดียวกัน ทั้งสามพระองค์จึงถูกกล่าวว่า “มีสภาวะเดียวกัน”
- โดยการจุติลงมาเกิดของพระองค์ที่สองของตรีเอกานุภาพ คือว่าพระเจ้าพระบุตรผู้ทรงดำรงอยู่ก่อนในนิรันดร์กาล รับสภาพของมนุษย์และรับสภาพของพระเจ้าที่เป็นมนุษย์มาเป็นพระเยซูคริสต์ ผู้ที่ตอนนี้มีทั้งสภาวะที่เป็นพระเจ้าและสภาวะที่เป็นมนุษย์อยู่ในคน ๆ เดียวตลอดเป็นนิรันดร์ และเป็นทั้งพระเจ้าที่สมบูรณ์และมนุษย์ที่สมบูรณ์โดยที่ “มีสองสภาวะอยู่ในบุคคล

เดียวกัน”⁵ (ของทั้งสองสภาวะของพระคริสต์ ที่ทรงเป็นพระเจ้าและเป็นมนุษย์ในคน ๆ เดียว หรือ *hypostasis*)

คำนิยามพื้นฐานเกี่ยวกับตรีเอกานุภาพ จะยึดตามหลายสิบคำนิยามซึ่งกำหนดโดยผู้เชื่อชาวออร์ทอดอกซ์ทั้งหลายที่เชื่อในตรีเอกานุภาพที่เป็นโปรเตสแตนต์และคาทอลิก มันสมบูรณ์ในแง่ว่า การถกเถียงเพิ่มเติมใดๆ เกี่ยวกับตรีเอกานุภาพ จะเป็นรายละเอียดในประเด็นพื้นฐานเหล่านี้ เช่น ทั้งสามพระองค์เกี่ยวข้องกันอย่างไร หรือ บทบาทของทั้งสามพระองค์แตกต่างกันอย่างไรในประวัติศาสตร์ของความรอด (ความสัมพันธ์พิเศษของสามพระองค์ในตรีเอกานุภาพ) หรือสภาวะที่เป็นพระเจ้าของพระคริสต์เกี่ยวข้องกับสภาวะที่เป็นมนุษย์ของพระองค์ภายในคน ๆ เดียวกันอย่างไร (การโต้แย้งในคำถามสุดท้ายส่งผลให้เกิดความรุนแรงอยู่หลายปีภายในความเชื่อในตรีเอกานุภาพ)

ใครก็ตามที่อ่านงานเขียนที่เป็นทางการหรือทางวิชาการเกี่ยวกับตรีเอกานุภาพ ก็จะทราบว่ามีแนวโน้มที่จะใช้คำศัพท์ภาษากรีกและภาษาละติน (หรือคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เทียบกัน) และซึมซับด้วยแนวคิดปรัชญาศาสนาของเพลโต⁶ และแนวคิดที่ยึดหลักปรัชญาอื่นๆ สิ่งเหล่านี้สร้างความสับสนมากกว่าจะให้ความกระจ่างว่าสามองค์บุคคลนี้จะเป็นพระเจ้าองค์เดียวได้อย่างไร

เรื่องการมีแก่นแท้เดียวกัน (*Homoousios*) ไม่มีการสนับสนุนจากพระคัมภีร์ และถูกมาร์ติน ลูเธอร์ ปฏิเสธอย่างรุนแรง

คำว่า *homoousios* (“จากแก่นแท้เดียวกัน”)⁷ เป็นคำสำคัญทางประวัติศาสตร์ในความเชื่อตรีเอกานุภาพ เพราะคำนี้หรือแนวคิดของคำนี้เอง ที่เนื่องจากคำว่า “เดียวกัน” จึงทำให้ความเชื่อในตรีเอกานุภาพดูคล้ายคลึงกับความเชื่อว่า พระเจ้ามีเพียงองค์เดียว ความเห็นของความเชื่อตรีเอกานุภาพในยุคแรกๆ ที่ว่า *homoousios*

⁵ “hypostatic union”

⁶ neo-Platonic หรือเกี่ยวกับลัทธิเพลโตใหม่ (ผู้แปล)

⁷ “of the same substance” หรือแปลว่า “จากสสารเดียวกัน”

เป็น “รากฐานของความเชื่อที่มีมาแต่เดิม” (วิกโตรินัส)⁸ บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพสมัยปัจจุบันก็คิดเห็นอย่างเดียวกัน แต่กระนั้นก็ไม่พบคำว่า *homoousios* ที่ไหนเลยในพระคัมภีร์ เพราะว่าคำนี้ไม่ได้มีพื้นฐานจากพระคัมภีร์ ตามการตั้งข้อสังเกตโดยผู้เชี่ยวชาญด้านคำศัพท์จาก *พจนานุกรมศาสนศาสตร์พระคัมภีร์ใหม่ฉบับนิวอินเตอร์เนชันแนล* (NIDNTT ฉบับโคลิน บราวน์, หัวข้อ พระเจ้า> ตรีเอกานุภาพ> พระคัมภีร์ใหม่)⁹

ต่อไปนี้เป็นข้อความที่ตัดตอนมาจากบทความนี้ซึ่งอังกิงคาร์ล บาร์ธ ที่แม้จะเป็นผู้แก้ต่างให้กับความเชื่อในตรีเอกานุภาพมาตลอดชีวิต ที่ยอมรับว่าหลักคำสอนของตรีเอกานุภาพนั้นหาไม่พบในพระคัมภีร์ ข้อความที่ตัดตอนมานี้มีคำอังกิงสองชั้น เพื่อความสะดวกของผู้อ่าน ผมจึงให้ถ้อยคำของบาร์ธเป็นตัวหนา เพื่อแยกออกจากถ้อยคำของพจนานุกรมศาสนศาสตร์ฉบับ NIDNTT ที่อยู่ล้อมรอบดังนี้

พระคัมภีร์ใหม่ไม่มีหลักคำสอนที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับตรีเอกานุภาพ [บาร์ธกล่าวว่า] “พระคัมภีร์ไม่มีคำประกาศที่ชัดเจนว่า พระบิดา พระบุตร และพระวิญญาณบริสุทธิ์มีแก่นแท้ที่เท่าเทียมกัน และเพราะฉะนั้นในความหมายที่เท่าเทียมกันของพระเจ้าเอง และไม่มีคำประกาศที่ชัดเจนอย่างอื่นด้วยว่า พระเจ้าทรงเป็นพระเจ้าด้วยเหตุนี้และด้วยเหตุนี้เท่านั้น กล่าวคือ เป็นพระบิดา พระบุตร และพระวิญญาณบริสุทธิ์ คำประกาศที่ชัดเจนทั้งสองซึ่งเกินจากหลักฐานของพระคัมภีร์นี้ มีเนื้อหาสองเท่าของหลักคำสอนของคริสตจักรเกี่ยวกับตรีเอกานุภาพ” (คาร์ล บาร์ธ, *การศึกษาหลักคำสอนของคริสตจักร*, I, 1, 437)¹⁰ นอกจากนี้ก็ยังไม่มียุคเช่น *ตรีเอกานุภาพ...* และจากแก่นแท้เดียวกัน (*homoousios*) ซึ่งเป็นจุดเด่นในหลักข้อเชื่อไนเซีย (325)

ในคำยอมรับที่น่าประหลาดใจนี้ บาร์ธยอมรับว่าหลักการสำคัญสองประการของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ (แนวคิดเกี่ยวกับแก่นแท้เดียวกันและแนวคิดเกี่ยวกับสามองค์บุคคลในพระเจ้าองค์เดียว) เป็นสิ่งที่ไม่ได้มีในพระคัมภีร์

⁸ Victorinus นักศาสนศาสตร์และบรรพบุรุษของคริสตจักรในยุคแรก (ผู้แปล)

⁹ *New International Dictionary of New Testament Theology* (NIDNTT, ed. Colin Brown, article God > The Trinity > NT)

¹⁰ Karl Barth, *Church Dogmatics*, I, 1, 437

เนื่องจากว่า *homoousios* ไม่ใช่คำในพระคัมภีร์ตามที่พจนานุกรมศาสนศาสตร์ฉบับ NIDNTT และบาร์ธระบุไว้ ฉะนั้นจึงไม่น่าแปลกใจเลยที่การคัดค้านคำนี้อย่างรุนแรงจึงมาจากเหล่าผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพแถวหน้า ที่แน่ ๆ นั้น มาร์ติน ลูเธอร์ ซึ่งเชื่อในตรีเอกานุภาพก็ปฏิเสธ *homoousios* อย่างรุนแรงเพราะไม่ได้เป็นคำที่มาจากพระคัมภีร์จนถึงกับว่า “เกลียด” การใช้คำนี้ด้วยซ้ำ *คู่มือทำความเข้าใจความเชื่อในตรีเอกานุภาพของเคมบริดจ์*¹¹ (หน้า 151) ได้อ้างอิงคำพูดของลูเธอร์ว่า “ศัตรูของเรา... คลั่งไคล้คำเหล่านี้ เพราะพวกเขาต้องการให้เราแสดงความจริงของข้อความที่เกี่ยวกับความเชื่อในตรีเอกานุภาพ... โดยขอให้เรายอมรับคำ *homoousios*” *คู่มือของเคมบริดจ์* ยังกล่าวต่อไปอีกว่า “คำศัพท์ของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ อย่างเช่น *homoousios* มีไว้ให้ลูเธอร์ต้อง ‘พูดอีกอัก’ และ ‘พูดพล่ำ’”

ลูเธอร์ปฏิเสธคำ *homoousios* อย่างร้อนแรงยิ่งขึ้นในคำกล่าวที่อ้างอิงในหนังสือ *ประวัติศาสตร์ของข้อเชื่อ* เล่มเจ็ดของอดอล์ฟ ฮาร์นัค ดังนี้

[ลูเธอร์] ได้ประกาศว่าคำ *homoousios* ไม่สามารถจะยอมให้ได้ว่าเป็นความหมายที่ถูกต้อง เพราะว่ามันแสดงถึงสภาวะที่เลวร้ายเมื่อคำเช่นนี้ถูกคิดค้นขึ้นในระบบความเชื่อของคริสเตียน “...แต่ถ้าวิญญาณจิตของผมเกลียดคำ *homoousios* และผมไม่ชอบที่จะใช้มันได้ ผมก็ไม่ใช้คนนอกศาสนา เพราะใครเล่าจะมาบังคับให้ผมใช้มันได้ ... แม้ว่าผู้เชื่อตามแบบเอเรียส¹² จะมีมุมมองที่ผิดในเรื่องความเชื่อนี้ แต่พวกเขาก็ทำถูกต้องมากในเรื่องนี้...คือที่พวกเขาเรียกร้องว่า ไม่ควรยอมให้นำเอาคำในทางโลกหรือคำแปลกใหม่เข้ามาในหลักของความเชื่อ” (*ประวัติศาสตร์ของข้อเชื่อ*¹³ เล่ม 7, บท 4, หน้า 225)

คำคัดค้านของลูเธอร์ที่มีต่อ *homoousios* เนื่องจากมีที่มาที่ไม่ตรงตามพระคัมภีร์นั้นรุนแรงมาก จนเขาถึงกับเต็มใจยอมรับว่า ผู้เชื่อแบบเอเรียสซึ่งถูกกล่าวว่าเป็นนอกศาสนาจากคนทั้งหมด! นั้นทำ “ถูกต้องทีเดียว” ที่ปฏิเสธ “คำทางโลก” ลูเธอร์รู้ดีว่าการวิจารณ์อย่างเปิดเผยของเขาเกี่ยวกับ *homoousios* อาจเปิดช่องให้เขาถูกกล่าวหาว่า

¹¹ *Cambridge Companion to the Trinity*

¹² ผู้เชื่อตามหลักคำสอนของเอเรียส ไม่ยอมรับว่าพระเยซูมีแก่นแท้เดียวกับพระเจ้า และถือว่าพระองค์เป็นเพียงผู้ที่ถูกสร้างที่สูงที่สุด ที่ถูกคริสตจักรส่วนใหญ่มองว่านอกรีต (ผู้แปล)

¹³ *History of Dogma*

เป็น “คนนอกศาสนา” เพราะ *homoousios* เป็นหลักสำคัญของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ในการกล่าวอ้างที่น่าเคลงใจว่าเชื่อในพระเจ้าเพียงองค์เดียว และเมื่อไม่มีคำนี้ ความเชื่อในตรีเอกานุภาพก็จะตกไปเป็นความเชื่อที่ว่าพระเจ้าเป็นสามบุคคลที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นหลักคำสอนเกี่ยวกับพระเจ้าสามองค์ อย่างชัดเจนทันที

คำยอมรับของนักวิชาการคอทอลิกเกี่ยวกับตรีเอกานุภาพ

ลูเธอร์มาจากกลุ่มนิกายโปรเตสแตนต์ชั้นแนวหน้า แต่ว่าจะมีความขัดแย้งที่คล้ายกันจากกลุ่มนิกายโรมันคาทอลิกชั้นแนวหน้าไหม? ฮานส์ คุง นักศาสนศาสตร์นิกายโรมันคาทอลิกคนสำคัญที่สุดคนหนึ่งแห่งศตวรรษที่ 20 ได้เขียนตอนหนึ่งในหัวข้อ “ไม่มีหลักคำสอนเกี่ยวกับตรีเอกานุภาพในพระคัมภีร์ใหม่” ในงานเขียนที่คลาสสิกของเขาที่ชื่อว่า *ศาสนาคริสต์: แก่นแท้, ประวัติศาสตร์, และอนาคต* ซึ่งเขาปฏิเสธความเชื่อในตรีเอกานุภาพอย่างหนักแน่น นี่เป็นคำกล่าวบางส่วนจากหนังสือของเขาเริ่มจากหน้า 95

...ในขณะที่ [ในพระคัมภีร์ใหม่] มีความเชื่อในพระเจ้าพระบิดา ในพระเยซูพระบุตร และในพระวิญญาณบริสุทธิ์ของพระเจ้า จึงไม่ได้มีหลักคำสอนเกี่ยวกับพระเจ้าองค์เดียวในสามองค์บุคคล (สถานะของการดำรงอยู่) และไม่ได้มีหลักคำสอนเกี่ยวกับ ‘พระเจ้าที่ประกอบด้วยสามองค์’ หรือ ‘ตรีเอกานุภาพ’

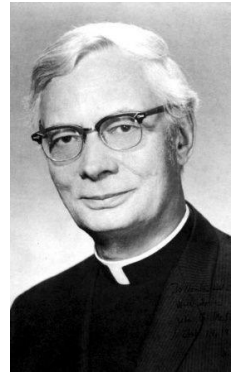
...ตามพระคัมภีร์ใหม่แล้ว หลักการของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันนั้น ชัดเจนว่าไม่ได้เป็น ‘สภาวะ’ ของความเป็นพระเจ้า (ธรรมชาติ) ที่รู้จักกันว่าเป็นหลายบุคคลเหมือนที่ผู้คนคิดตามศาสนศาสตร์นีโอ-โนเชียของศตวรรษที่สี่ เพราะพระคัมภีร์ใหม่และในส่วนพระคัมภีร์ภาษาฮีบรูนั้น หลักการของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันก็ชัดเจนว่าเป็นพระเจ้าองค์เดียว (*ho theos*: พระเจ้าองค์นั้น = พระบิดา)¹⁴ ทุกสิ่งเกิดจากพระองค์ และทุกสิ่งเพื่อพระองค์

¹⁴ *ho theos*: the God = the Father

...หลักคำสอนเรื่องตรีเอกานุภาพนี้จริง ๆ มาจากไหนกันแน่? คำตอบก็คือว่า มันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนกระบวนทัศน์ครั้งใหญ่ จากกระบวนทัศน์แบบบันทึกของคริสเตียนในยุคแรกไปสู่กระบวนทัศน์แบบกรีกโบราณของคริสตจักรในยุคแรก

เราจะให้อีกตัวอย่างจากกลุ่มนิกายโรมันคาทอลิกชั้นแนวหน้า พจนานุกรมพระคัมภีร์ที่ได้รับการยกย่อง เป็นเล่มหนึ่งที่ได้รับการนิยมนมากที่สุดที่สองศตวรรษที่ผ่านมา และเป็นชุดพจนานุกรมพระคัมภีร์ที่ใช้กันอย่างแพร่หลายมากที่สุดเท่าที่เคยมีในสมัยนั้นคือ *พจนานุกรมพระคัมภีร์* ซึ่งวิชาการ ที่เขียนโดยบาทหลวงจอห์น แอล แม็คเคนซี¹⁵ ซึ่งแม้ว่าจะเขียนโดยบาทหลวงคาทอลิก แต่ชาวโปรเตสแตนต์ก็ยังใช้กัน เนื่องจากให้ความรู้ลึกซึ้งและการเขียนที่เข้าใจได้ง่าย

หัวข้อ “ตรีเอกานุภาพ” ในพจนานุกรมนี้ แม็คเคนซีที่ตัวเขาเองเป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพคนหนึ่ง ได้ให้ข้อสังเกตบางอย่างที่ไม่เป็นผลดีต่อความเชื่อในตรีเอกานุภาพซึ่งรวมถึง (i) หลักคำสอนเรื่องตรีเอกานุภาพเพิ่งมีขึ้นเมื่อศตวรรษ 4 และ 5 และไม่ได้แสดงให้เห็นถึงความเชื่อตามพระคัมภีร์ (ii) คำของความเชื่อในตรีเอกานุภาพที่ใช้อธิบายเกี่ยวกับพระเจ้าเป็นคำตามปรัชญากรีก มากกว่าคำตามพระคัมภีร์ (iii) คำที่ไม่ตรงตามพระคัมภีร์อย่างเช่น “เนื้อแท้” และ “แก่นแท้” ถูกบรรดานักศาสนศาสตร์ยุคแรก ๆ นำไปใช้ “อย่างผิด ๆ” กับพระเจ้า (iv) ความเป็นจริงส่วนบุคคลของพระวิญญาณบริสุทธิ์นั้นคลุมเครือและภายหลังได้มีการพัฒนาขึ้นในความเชื่อในตรีเอกานุภาพ (v) ตรีเอกานุภาพเป็นสิ่งที่ไม่สามารถอธิบายได้ซึ่งเกือบเป็นไม่ได้ที่จะเข้าใจ (vi) ตรีเอกานุภาพไม่ได้ถูกกล่าวถึงหรือบอกไว้ในพระคัมภีร์เดิม

เราต้องจำไว้ว่าบาทหลวงแม็คเคนซีเป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพคนหนึ่ง ต่อไปนี้เป็นข้อความตัดตอนที่เกี่ยวข้องกันจากบทความของเขา

¹⁵ *Dictionary of the Bible* by Father John L. McKenzie

ตรีเอกานุภาพ ตรีเอกานุภาพของพระเจ้าถูกกำหนดโดยคริสตจักรตามความเชื่อที่ว่า ในพระเจ้านี้สามองค์บุคคลผู้ทรงดำรงอยู่ในสภาวะเดียวกัน ความเชื่อที่กำหนดเช่นนั้น เพิ่งจะมีขึ้นในศตวรรษที่ 4 และ 5 และด้วยเหตุนี้จึงไม่ได้เป็นความเชื่อตามพระคัมภีร์อย่างชัดเจนและอย่างเป็นทางการ ตรีเอกานุภาพของหลายองค์บุคคลภายในสภาวะที่รวมเป็นหนึ่งนั้น ถูกกำหนดไว้ในแง่ของ “บุคคล” และ “สภาวะ” ซึ่งเป็นคำศัพท์ทางปรัชญากรีกนั้น ที่จริงแล้วคำศัพท์เหล่านี้ไม่มีปรากฏในพระคัมภีร์ คำนิยามของความเชื่อในตรีเอกานุภาพเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการถกเถียงกันอย่างยาวนาน ซึ่งคำศัพท์เหล่านี้และคำศัพท์อื่นๆ เช่น “เนื้อแท้” และ “แก่นแท้” ถูกนักศาสนศาสตร์บางคนนำมาใช้อย่างผิดๆ กับพระเจ้า

.....

ความเป็นจริงส่วนบุคคลของพระวิญญาณบริสุทธิ์ เกิดขึ้นทีหลังกว่าความเป็นจริงส่วนบุคคลของพระบิดาและพระบุตร ซึ่งเป็นคำศัพท์ส่วนบุคคล... สิ่งที่แทบจะไม่ชัดเจนเกี่ยวกับพระวิญญาณ คือความเป็นจริงส่วนบุคคลของพระองค์ ที่พระองค์มักจะถูกกล่าวถึงด้วยภาษาที่ความเป็นจริงส่วนบุคคลของพระองค์ไม่ชัดเจน

.....

...ในความเชื่อของคาทอลิกแล้ว ตรีเอกานุภาพของหลายองค์บุคคลภายในสภาวะที่รวมเป็นหนึ่งนั้น เป็นสิ่งที่ไม่สามารถอธิบายให้เข้าใจได้ในที่สุด และไม่ต้องพูดถึงส่วนที่ไม่สามารถอธิบายได้ยิ่งกว่าก็คือ ความสัมพันธ์ของหลายองค์บุคคลที่มีต่อกันและกัน

.....

พระคัมภีร์เดิมไม่มีข้อเสนอแนะหรือมีแนวโน้มให้เห็นถึงตรีเอกานุภาพของหลายองค์บุคคล ที่จะมีก็คือคำต่างๆ ซึ่งพระคัมภีร์ใหม่ใช้นั้น จะแสดงถึงตรีเอกานุภาพของหลายองค์บุคคลได้ เช่น พระบิดา พระบุตร พระวาตะ พระวิญญาณ เป็นต้น

การคัดค้านจากผู้เชื่อกลุ่มอีแวนเจลิคอลแฉวหน้า

ตอนนี้ผมจะยกตัวอย่างจากผู้เชื่อกลุ่มอีแวนเจลิคอลแฉวหน้า มาร์แชล เดวิส เป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพและอยู่ในกลุ่มอีแวนเจลิคอล แม้จะไม่ใช่ผู้เชื่อกลุ่มอีแวน

เจลิคอลแบบหัวโบราณที่เขาเคยเป็นอีกต่อไปก็ตาม เขาทำหน้าที่เป็นศิษยาภิบาลคณะแบปติสต์เป็นเวลา 40 ปี และได้ปริญญาเอกจากวิทยาลัยศาสนศาสตร์เซาท์เทิร์นแบปติสต์¹⁶ หนึ่งในหนังสือหลายเล่มที่เขาเขียนก็คือ *สิ่งที่ศิษยาภิบาลจะไม่บอกคุณ: แต่ผมบอกคุณได้เพราะผมเกษียณแล้ว*¹⁷ ชื่อเรื่องอาจฟังดูเบาสมองหรือดูเล่น ๆ ด้วยซ้ำ แต่จริง ๆ แล้วหนังสือเล่มนี้เป็นการโต้ตอบที่น่าเศร้าและค่อนข้างน่าเจ็บปวดเกี่ยวกับสิ่งที่ศิษยาภิบาลกลุ่มอิวานเจลิคอลหลายคนก็รู้อยู่ในใจของพวกเขาว่าเป็นความจริง แต่จะไม่บอกคนอื่นเพราะกลัวว่าจะถูกไล่ออกหรือตักงาน

หนึ่งในปัญหาทรมานใจที่มาร์แชล เดวิส กล่าวถึง คือเรื่องตรีเอกานุภาพซึ่งเขาพูดถึงในบทที่ 5 ภายใต้หัวข้อ “ไม่มีใครเข้าใจตรีเอกานุภาพ” เดวิสเองซึ่งเป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพได้เริ่มต้นด้วยคำพูดต่อไปนี้

สำหรับคริสเตียนแล้ว แนวคิดเรื่องพระเจ้าองค์เดียวในสามบุคคลนั้นมีความสำคัญมาก แต่มันก็สับสนมากด้วยเช่นกัน เมื่อคุณคิดถึงเรื่องนี้ ก็จะเห็นว่าเรื่องตรีเอกานุภาพนั้นฟังดูไม่สมเหตุสมผล ไม่มีใครที่เข้าใจ แม้แต่ศิษยาภิบาลของคุณ

หลักคำสอนเรื่องตรีเอกานุภาพเกิดขึ้น อันเป็นผลมาจากการเชื่อว่าพระคริสต์ทรงเป็นพระเจ้า บรรดาคริสเตียนเชื่อว่า พระเยซูทรงเป็นพระเจ้าในแบบเดียวกับที่พระเจ้าพระบิดาทรงเป็นพระเจ้า ถึงอย่างนั้นคริสเตียนก็ไม่เต็มใจที่จะนมัสการพระเจ้าสององค์ มันเป็นสัญญาณของความเชื่อว่าพระเจ้านั้นมีหลาย ๆ องค์ ยังไม่ต้องพูดถึงพวกนอกรีตที่เชื่อตามคำสอนของมาร์กิออน การที่เพิ่มพระวิญญาณบริสุทธิ์เข้ามาผสมโรง แล้วคริสต์ศาสนาก็ดูเหมือนว่าจะนมัสการพระเจ้าสามองค์ นั่นก็คือความเชื่อว่าพระเจ้าเป็นสามบุคคลที่แตกต่างกัน

จากนั้นเดวิสก็อธิบายภาวะที่กลืนไม่เข้าคายไม่ออกของความเชื่อในตรีเอกานุภาพดังนี้

แต่ถึงกระนั้น ก็เป็นไปได้ที่มีพระเจ้าองค์เดียวเท่านั้นตามพระคัมภีร์ภาษาฮีบรูที่กล่าวว่า “จงฟังเถิด คนอิสราเอลเอ๋ย องค์พระผู้เป็นเจ้าทรงเป็นพระเจ้าของท่าน องค์พระผู้

¹⁶ Southern Baptist Theological Seminary

¹⁷ Marshall Davis; *What Your Pastor Won't Tell You: But I Can Because I'm Retired*

เป็นเจ้าทรงเป็นหนึ่ง”¹⁸ (เฉลยธรรมบัญญัติ 6:4) ดังนั้นพวกเขาจึงถูกบีบให้อยู่ในสถานะที่ฟังไม่ขึ้นโดยกล่าวว่า พระเจ้าทรงเป็น ทั้งเป็นสามและเป็นหนึ่ง แม้ว่าคำกล่าวนั้นจะขัดแย้งในตัวเองตามหลักเหตุผลก็ตาม พระบิดา พระคริสต์ และพระวิญญาณ ทั้งหมดเป็นพระเจ้าและพระองค์ทั้งหมดก็เป็นพระเจ้าองค์เดียวกันด้วย

บรรดาคริสเตียนได้พาตัวเองไปจมมุมทางศาสนศาสตร์ หลังจากที่นักศาสนศาสตร์พยายามแก้ไขปัญหานี้ซ้ำแล้วซ้ำเล่า (ทั้งหมดถูกประกาศว่านอกกรีต) พวกเขาก็อมแพ้วและประกาศว่าตรีเอกานุภาพเป็นความจริง ทั้งๆที่มันไม่สมเหตุสมผล มันลึกลับซับซ้อนไม่สามารถอธิบายได้! มันขัดแย้งกันเอง! ตามจริงแล้ว มันเป็นแค่ปัญหาที่พวกเขาไม่สามารถแก้ได้ แทนที่จะทิ้งหลักคำสอนที่ฟังไม่ขึ้น พวกเขากลับประกาศว่าเป็นความจริงโดยคำสั่ง

เดวิสกล่าวว่าตรีเอกานุภาพไม่มีพื้นฐานตามพระคัมภีร์

มีอีกอย่างที่คุณจะไม่นึกถึงก็คือ ตรีเอกานุภาพไม่ได้มีอยู่ในพระคัมภีร์ คำว่า พระบิดา พระบุตร และพระวิญญาณบริสุทธิ์นั้นมิได้อยู่ในพระคัมภีร์ ยังมีบางที่ที่จะพบทั้งสามคำนี้ (หรือคำที่คล้ายกัน) อยู่ด้วยกัน ตัวอย่างที่รู้จักกันดีที่สุดคือพระมหาบัญชาจากมัทธิว 28:19 ซึ่งพระเยซูทรงสั่งให้พวกอัครทูตของพระองค์ให้บัพติศมาแก่ชนทุกชาติ “ในพระนามของพระบิดา และพระบุตร และพระวิญญาณบริสุทธิ์” แต่ไม่มีที่ไหนในพระคัมภีร์ที่มีความพยายามจะกำหนดให้พระนามเหล่านี้เป็นสามองค์บุคคลที่เป็นพระเจ้าอย่างเท่าเทียมกันในความเป็นพระเจ้าที่รวมกันเป็นหนึ่ง

หลักคำสอนของตรีเอกานุภาพ ดังที่เราทราบกันดีในปัจจุบันถึงความสับสนอย่างมากนั้น เกิดขึ้นในศตวรรษที่สามโดยเทอร์툴เลียน เขาเป็นนักศาสนศาสตร์คนแรกที่ใช้คำว่า “ตรีเอกานุภาพ” และเขาก็ยังเป็นคนแรกที่ใช้คำว่า “องค์บุคคล” และ “แก่นแท้” เพื่ออธิบายถึงพระบิดา พระบุตร และพระวิญญาณบริสุทธิ์ ตั้งแต่นั้นมาหลักคำสอนนี้ก็ตกต่ำลงมาตลอด คริสต์ศาสนาน่าจะดีกว่านี้ถ้า [เทอร์툴เลียน] ได้ทิ้งไว้ว่า

¹⁸ แปลตรงตัวตามพระคัมภีร์ภาษาฮีบรูว่า “พระยาห์เวห์ทรงเป็นพระเจ้าของเรา พระยาห์เวห์ทรงเป็นหนึ่งเดียว” ฉบับมาตรฐาน 2011 แปลว่า “พระยาห์เวห์ พระยาห์เวห์เท่านั้นทรงเป็นพระเจ้าของเรา” (ผู้แปล)

เป็นคำอธิบายเกี่ยวกับประสบการณ์ของคริสเตียน แทนที่จะพยายามให้เรื่องนี้เป็นแนวคิดทางศาสนศาสตร์

การใช้ “*homoousios*” ของความเชื่อแบบนอสติก

ความเชื่อแบบนอสติกได้ถูกมองในวงกว้าง ว่าเป็นภัยคุกคามอย่างร้ายแรงต่อชีวิตของคริสตจักรในสองศตวรรษแรก เราจะไม่อธิบายว่าความเชื่อแบบนอสติกคืออะไร¹⁹ เนื่องจากมันเป็นหัวข้อโดยทั่วไปในประวัติศาสตร์คริสตจักร เว้นแต่จะพูดว่ามันเป็นขบวนการที่เป็นเนื้อร้ายซึ่งได้ฝังรากลึกในคริสตจักร และก็เกือบจะทำให้ลายคริสตจักร นักประวัติศาสตร์ผู้มีชื่อเสียงชื่อจัสโต แอล กอนซาเลซ กล่าวว่า “จากการตีความที่แตกต่างกันเกี่ยวกับความเชื่อของคริสเตียนทั้งหมดนี้ ไม่มีการตีความอันไหนจะเป็นอันตรายเท่า หรือจะเฉียดช้ำชนะได้เท่าความเชื่อแบบนอสติก”²⁰

ผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพจะต้องตกใจที่รู้ว่า ผู้เชื่อแบบนอสติกเป็นพวกแรกที่ใช้คำ *homoousios* คนแรกที่รู้จักว่าใช้คำนี้คือบาลิลิดิส นักศาสนศาสตร์ผู้เชื่อแบบนอสติก (คริสต์ศตวรรษที่ 2) ที่ใช้ *homoousios* อธิบายแนวคิดของเขาเกี่ยวกับ “สามสภาวะของการเป็นบุตรที่มีเนื้อแท้เดียวกับพระเจ้าผู้ไม่ได้เป็น”²¹

เมื่อความเชื่อแบบนอสติกมาถึงจุดสูงสุด คำ *homoousios* จึงมีความโด่งดังในคริสตจักรว่าเป็นคำของความเชื่อแบบนอสติก แต่ก่อนหน้าการสังคายนาแห่งไนเซีย ในปี ค.ศ. 325 บาทหลวงจำนวนมากของคริสตจักรก็รู้อยู่แก่ใจแล้วถึงการใช้ *homoousios* ของความเชื่อแบบนอสติก ในงานเขียนที่เชื่อถือได้ของอาร์ พี ซี แชนสัน ที่ชื่อ *การค้นหาหลักคำสอนของคริสเตียนเกี่ยวกับพระเจ้า*²² กล่าวในหน้า 191 ว่า “อีปิปอลิทัสอ้างอิงว่าบรรดาผู้เชื่อแบบนอสติกใช้คำ *homoousios*... และเคลเมนต์แห่งอเล็กซานเดรียก็ยังใช้คำนี้ในคำอ้างอิงของเหล่าผู้เขียนที่เชื่อแบบนอสติก เช่นเดียวกับไอเรเนียส ... ออริเจน²³ ก็ใช้คำนี้เช่นเดียวกันเมื่อเขากำลังอ้างถึงคน

¹⁹ Gnosticism คือความเชื่อว่าความรู้เป็นทางไปสู่ความรอดที่หลุดพ้นจากโลกแห่งวัตถุซึ่งมีสิ่งชั่วร้าย (ผู้แปล)

²⁰ Justo L. González, *เรื่องราวของศาสนาคริสต์: คริสตจักรในสมัยแรกจนถึงสมัยปัจจุบัน*, เล่ม 1 หน้า 58

²¹ Basilides; Hippolytus in *Refutatio omnium haeresium* 7:22

²² Hanson; *The Search for the Christian Doctrine of God*

²³ Hippolytus, Clement of Alexandria, Irenaeus, Origen

นอกศาสนาที่เชื่อแบบนอสติกโดยเฉพาะ” งานเขียนที่เชื่อถือได้ทางวิชาการของแฮนสันนี้เป็นที่รู้จักกันดีในหมู่นักประวัติศาสตร์คริสตจักรทุกคน และนักวิชาการทั้งหลายที่เป็นผู้นำศาสนาคริสต์สมัยแรกเริ่มในโลกที่พูดภาษาอังกฤษ

แม้ว่าความเชื่อแบบนอสติกจะเสื่อมถอยลงในช่วงศตวรรษที่สามหรือสี่ แต่ก็ยังทิ้งรากฐานไว้ในคริสตจักร ดังที่เห็นได้จากการรับเอา *homoousios* ที่สภาสังคายนาแห่งไนเซียในปี ค.ศ. 325 แนวคิดสำคัญของความเชื่อแบบนอสติกก็คือบ่อเกิดของสิ่งที่ดำรงอยู่ สิ่งที่เล็กกว่าย่อมมาจากสิ่งที่ยิ่งใหญ่กว่า ดังนั้นมันจึงไม่น่าแปลกใจเลยที่การสังคายนาแห่งไนเซียจึงมีข้อกำหนดว่า ถ้าไม่เชื่อจะ *ถูกขับสาป* ที่พระเจ้าพระองค์ที่สองเกิดมาจากพระเจ้าพระองค์แรก เหมือนที่ความสว่างเกิดมาจากแหล่งของความสว่าง สูตรของข้อเชื่อแห่งไนเซียเกี่ยวกับพระเยซูว่าเป็น “พระเจ้าจากพระเจ้า ความสว่างจากความสว่าง” และคำอธิบายอื่นๆ ที่เลิกลอยนั้น ไม่มีอะไรมากไปกว่าการสะท้อนตรง ๆ ถึงศาสนาและปรัชญากรีก

ความยุ่งยากอย่างมากตามหลักเหตุผลที่ว่า ความเชื่อในตรีเอกานุภาพเป็นความเชื่อว่าพระเจ้าเป็นสามบุคคลที่แตกต่างกันหรือไม่?

ความเชื่อในตรีเอกานุภาพ เป็นหลักคำสอนเกี่ยวกับพระเจ้าองค์เดียวในสามบุคคล ในขณะที่ความเชื่อว่าพระเจ้าเป็นสามบุคคลที่แตกต่างกัน²⁴ เป็นหลักคำสอนเกี่ยวกับพระเจ้าสามพระองค์ที่ต่างบุคคลกัน ความเชื่ออย่างหลังเป็นกรณีเฉพาะของความเชื่อในพระเจ้าหลาย ๆ องค์²⁵ ซึ่งเป็นความเชื่อในพระเจ้ามากมาย (เช่น ศาสนาฮินดู)

บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพปฏิเสธอย่างแข็งขันที่ว่าความเชื่อในตรีเอกานุภาพเป็นความเชื่อว่าพระเจ้าเป็นสามบุคคลที่แตกต่างกัน แต่ทั้งสองก็มีความคล้ายคลึงกันโดยเนื้อแท้ ดังที่เราจะได้เห็น พูดให้ชัด ๆ ก็คือ ความเชื่อในตรีเอกานุภาพก็คือความเชื่อว่าพระเจ้าเป็นสามบุคคลที่แตกต่างกัน ที่อ้างว่าเป็นความเชื่อว่าพระเจ้ามีเพียงองค์เดียว

²⁴ Tritheism

²⁵ polytheism

ในความพยายามที่จะให้ความเชื่อในตรีเอกานุภาพสามารถเข้าใจได้นั้น ปัญหาโดยตรงที่เราเจอก็คือ การใช้คำพูดกำกวมที่ให้ความหมายสองด้านทำให้ผู้ฟังเข้าใจผิด คือที่ความเชื่อในตรีเอกานุภาพกำหนดความหมายคำ “พระเจ้า” ให้เป็นสองความหมายที่แตกต่างกัน แล้วใช้สลับไปมาระหว่างสองความหมายนี้ ซึ่งส่วนมากก็เพื่อจะหลีกเลียงภาวะลำบากตามหลักเหตุผล

มีความหมายแรกของคำ “พระเจ้า” ที่พระเจ้าจะไม่ใช่พระเจ้า เว้นแต่ว่าจะมีพระบิดา พระบุตร และพระวิญญาณบริสุทธิ์ *อยู่ด้วยกันทั้งสามพระองค์* สูตรนี้ถูกกำหนดไว้เพื่อเป็นวิธีหลีกเลียงความเชื่อที่ว่าพระเจ้าเป็นสามบุคคลที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน และเป็นหนึ่งในสองหลักการสำคัญของความเชื่อในตรีเอกานุภาพตามคาร์ล บาร์ธ²⁶ (ที่เราอ้างอิงย้อนกลับไปสองสามหน้า)

ในการใช้คำพูดกำกวมที่ให้ความหมายสองด้านของความเชื่อในตรีเอกานุภาพนั้น ยังมีความหมายที่สองและขัดแย้งกันของ “พระเจ้า” ซึ่ง*แต่ละพระองค์*ในตรีเอกานุภาพต่างก็เป็นพระเจ้าอย่างเอกเทศและอย่างสมบูรณ์ “ดังนั้นพระบิดาก็คือพระเจ้า พระบุตรก็คือพระเจ้า และพระวิญญาณบริสุทธิ์ก็คือพระเจ้า” (หลักข้อเชื่ออธานาเซีย)²⁷ บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพกล่าวอีกว่า แต่ละพระองค์เป็น “พระเจ้า*อย่างสมบูรณ์*” (ไวท์, กรูเต็ม, โบว์แมน)²⁸ หรือเป็น “พระเจ้าอย่างสมบูรณ์และอย่างบริบูรณ์” (พระคัมภีร์ฉบับศึกษาของอีเอสวี หน้า 2513)²⁹

การสังคายนาของสภาลาเตรันครั้งที่สี่ (1215, กรุงโรม)³⁰ ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์นั้นชัดเจนยิ่งขึ้นว่า “แต่ละพระองค์เป็นพระเจ้าอย่างสมบูรณ์และอย่างแท้จริง” พูดอีกอย่างก็คือ พระบิดาทรงเป็นพระเจ้าอย่างสมบูรณ์และอย่างแท้จริง พระบุตรทรงเป็นพระเจ้าอย่างสมบูรณ์และอย่างแท้จริง และพระวิญญาณทรงเป็นพระเจ้าอย่างสมบูรณ์และอย่างแท้จริง แต่กระนั้นทั้งสามพระองค์ก็รวมกันเป็นพระเจ้าเดียวอย่างสมบูรณ์และอย่างแท้จริง

²⁶ Karl Barth

²⁷ Athanasian Creed

²⁸ James White, Wayne Grudem, Robert Bowman

²⁹ ESV Study Bible, p.2513

³⁰ Fourth Lateran Council (1215, Rome)

ในความเชื่อตรีเอกานุภาพนั้น แต่ละพระองค์ที่รวมอยู่ในพระเจ้าตรีเอกภาพ ไม่ว่าจะเป็นพระบิดา หรือพระบุตร หรือพระวิญญาณบริสุทธิ์ ต่างก็เป็นพระเจ้าอย่างสมบูรณ์ เป็นพระเจ้าที่ดำรงอยู่ด้วยกันตลอดนิรันดร์ และเป็นพระเจ้าที่เท่าเทียมกัน จนถึงกับว่าบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพสามารถพูดถึง “พระเจ้าพระบิดา พระเจ้าพระบุตร และพระเจ้าพระวิญญาณบริสุทธิ์” ในภาษาที่อธิบายความเป็นพระเจ้าอย่างสมบูรณ์ของแต่ละพระองค์ ความเป็นพระเจ้าอย่างสมบูรณ์ของแต่ละพระองค์จะยังคงอยู่ แม้เราจะอ่านกลับลำดับกันในแต่ละถ้อยคำของสามประโยคย่อยที่ว่า “พระบิดาคือพระเจ้า พระบุตรคือพระเจ้า พระวิญญาณบริสุทธิ์คือพระเจ้า” (หลักข้อเชื่ออธานาเซีย)

ความเชื่อในตรีเอกานุภาพกล่าวว่า แต่ละพระองค์ ไม่ว่าจะเป็นพระบิดา หรือพระบุตร หรือพระวิญญาณ ต่างก็เป็นพระเจ้า “อย่างสมบูรณ์” (“แต่ละพระองค์เป็นพระเจ้า อย่างสมบูรณ์และอย่างแท้จริง”, การสังคายนาของสภาลาเตรันครั้งที่สี่) นอกจากนี้ ความเชื่อในตรีเอกานุภาพก็ยังกำหนดความแตกต่างกันมากระหว่างพระองค์เหล่านี้ เพื่อไม่ให้พระบิดาสับสนกับพระบุตร หรือให้พระบุตรสับสนกับพระวิญญาณ หรือให้พระบิดาสับสนกับพระวิญญาณ หลักข้อเชื่ออธานาเซียกล่าวว่า “เพราะว่ามีพระบิดาองค์หนึ่ง พระบุตรอีกองค์หนึ่ง และพระวิญญาณบริสุทธิ์อีกองค์หนึ่ง” ที่จะกล่าวให้ชัดเจนก็คือ ความแตกต่างขององค์บุคคลนั้นเห็นกันแล้วในข้อเท็จจริงพื้นฐานว่า บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพพูดถึง “สามองค์บุคคล” ในพระเจ้าเดียว

เนื่องจากแต่ละพระองค์ทั้งสามต่างก็เป็นพระเจ้า “อย่างสมบูรณ์” แต่กระนั้นก็เป็นสามพระองค์ที่ต่างบุคคลกัน มันจึงถูกต้องตามความหมายของคำที่จะบอกว่า พระองค์ทั้งสามก็คือพระเจ้าสามพระองค์ (คือความเชื่อว่าพระเจ้าเป็นสามบุคคลที่แตกต่างกัน) ความฉะฉาน ความชัดเจน และความแจ่มแจ้งของข้อสรุปนี้สังเกตเห็นได้อย่างเด่นชัด แต่หลักข้อเชื่ออธานาเซียก็ปฏิเสธความถูกต้องนี้โดยกล่าวว่า “และกระนั้นพระองค์ทั้งหมดนี้ไม่ได้เป็นพระเจ้าสามพระองค์ แต่เป็นพระเจ้าองค์เดียว”

การฝ่าฝืนความหมายของคำอย่างชัดเจนนี้ ซึ่งหลักข้อเชื่ออธานาเซียไม่ได้ให้คำอธิบายใด ๆ นอกจากการไม่ยอมรับโดยคำสังนั้น จะต้องถูกปฏิเสธ เว้นแต่ว่าจะมีปัจจัยที่ทำให้ฟังขึ้น เช่น การสนับสนุนอย่างชัดเจนจากพระคัมภีร์ แต่พระคัมภีร์ได้สอนสูตรที่สามรวมเป็นหนึ่งในความเชื่อในตรีเอกานุภาพจริงหรือไม่? ผู้เชื่อในตรี

เอกานูภาพหลายคน (บาร์ธ, คูง, เดวิส) ยอมรับว่าไม่ได้มีอยู่ในพระคัมภีร์ หนึ่งในผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพนั้นก็คือ ดร. ชาร์ล ซี. ไรรี่ ผู้เขียน *พระคัมภีร์ฉบับศึกษาของไรรี่*³¹ และเป็นศาสตราจารย์วิชาศาสนศาสตร์ระบบที่สถาบันศาสนศาสตร์ดัลลาส³² ก็ยอมรับอย่างน่าประหลาดใจเกี่ยวกับความเชื่อในตรีเอกานุภาพว่า

แต่มีหลายหลักคำสอนที่บรรดาผู้เชื่อกลุ่มอิวานเจลิคอล ยอมรับว่ามีสอนไว้อย่างชัดเจนในพระคัมภีร์โดยไม่มีข้อความพิสุจน์ หลักคำสอนของตรีเอกานุภาพให้ตัวอย่างที่ดีที่สุดในเรื่องนี้ มันก็เป็นธรรมที่จะบอกว่าพระคัมภีร์ไม่ได้สอนหลักคำสอนของตรีเอกานุภาพไว้อย่างชัดเจน ที่จริงแล้วไม่มีข้อความพิสุจน์แม้แต่ข้อเดียว ถ้าข้อความพิสุจน์นี้ เราหมายถึงข้อหรือตอนจากพระคัมภีร์ที่กล่าวไว้ ‘อย่างชัดเจน’ ว่ามีพระเจ้าองค์เดียวที่ดำรงอยู่ในสามองค์บุคคล ... การยกตัวอย่างข้างต้นพิสุจน์ถึงวิธีคิดผิด ๆ ในการสรุปว่า ถ้าสิ่งนั้นไม่มีข้อความจากพระคัมภีร์มาพิสุจน์ เราก็ไม่สามารถจะสอนผลสรุปนั้นได้อย่างแน่ชัด... หากเป็นเช่นนั้น ผมก็ไม่สามารถจะสอนหลักคำสอนของตรีเอกานุภาพ หรือความเป็นพระเจ้าของพระคริสต์ หรือความเป็นพระเจ้าของพระวิญญาณบริสุทธิ์ได้ (*ศาสนศาสตร์พื้นฐาน* หน้า 89-90)³³

ดร. ไรรี่ยกระดับหลักคำสอนของตรีเอกานุภาพให้อยู่เหนือพยานและสิทธิอำนาจของพระคัมภีร์ โดยไม่มีวิวัฒนาการของความลังเลหรือบอกเป็นนัย

มีผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพอีกคนหนึ่งที่กล่าวว่า จะไม่พบคำว่าตรีเอกานุภาพที่ไหนเลยในพระคัมภีร์ นั่นก็คือ มิลลาร์ด เอริกสัน ที่มีชื่อเสียงและเป็นผู้เชี่ยวชาญในหลักคำสอนเกี่ยวกับตรีเอกานุภาพ และเป็นผู้เขียนหนังสือ *ศาสนศาสตร์คริสเตียน*³⁴

[ตรีเอกานุภาพ] ไม่ได้มีสอนอย่างชัดเจนหรือแน่ชัดจากที่ไหนในพระคัมภีร์ แต่ก็ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าเป็นหัวใจของหลักคำสอน ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งกับความเชื่อของคริสเตียน ในเรื่องนี้ มันตรงกันข้ามกับสิ่งที่เป็ความจริงจากหลักคำสอนของพระคัมภีร์อย่างแท้จริง กล่าวคือ มีความเกี่ยวพันกันโดยตรงระหว่างความชัดเจนของหลักคำสอนในพระคัมภีร์ กับความสำคัญของหลักคำสอนต่อความเชื่อ

³¹ Ryrie Study Bible

³² Dallas Theological Seminary

³³ *Basic Theology*, pp. 89-90

³⁴ Millard Erickson; *Christian Theology*

และชีวิตของคริสตจักร (*พระเจ้าในสามองค์บุคคล: การตีความร่วมสมัยของตรีเอกานุภาพ*, หน้า 11)³⁵

วิธีที่ตึงเครียดในการอธิบายแบบให้พ้นตัว ถึงรากฐานความเชื่อว่าพระเจ้าเป็นสามบุคคลที่แตกต่างกันของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ โดยการตั้งสมมุติฐานว่า สามบุคคลร่วม “แก่นแท้” (*homoousios*) เดียวกันนั้นไม่น่าเชื่อถือ นั้นไม่เพียงเพราะคำว่า *homoousios* ไม่มีอยู่ในพระคัมภีร์เท่านั้น แต่ยังเป็นเพราะแก่นแท้หรือสภาวะที่มีร่วมกัน จะบอกถึงลักษณะของความเชื่อว่าพระเจ้าเป็นสามบุคคลที่แตกต่างกัน ซึ่งเหมือนกับลักษณะของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ! ไม่ว่าเราจะพูดถึงการรวมเป็นหนึ่งของพระเจ้าสามพระองค์ (ความเชื่อว่าพระเจ้าเป็นสามบุคคลที่แตกต่างกัน) หรือการรวมเป็นหนึ่งของสามองค์บุคคลในพระเจ้าองค์เดียว (ความเชื่อในตรีเอกานุภาพ) ทั้งสามพระองค์ก็ร่วมแก่นแท้หรือเนื้อแท้เดียวกันของความเป็นพระเจ้า การนำแนวคิด “แก่นแท้เดียวกัน” มาใช้กับสามองค์บุคคลซึ่งแต่ละองค์ต่างก็เป็นพระเจ้า “อย่างสมบูรณ์” นั้น ไม่ได้ทำให้ทั้งสามพระองค์เป็น “พระเจ้าองค์เดียว” มันแค่ทำให้พระเจ้าอย่างสมบูรณ์ทั้งสามพระองค์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอย่างแท้จริง ดังนั้นคำว่า *homoousios* (ของแก่นแท้เดียวกัน) ซึ่งรู้กันว่าใช้ครั้งแรกโดยบาสิลิดิส³⁶ นักศาสนศาสตร์ที่เชื่อแบบนอสติก และได้รับการรับรองในการสังคายนาแห่งไนเซีย ที่มีคำคัดค้านของบาทหลวงบางคนจากทั้งสองฝ่าย แนวคิดนี้จึงไม่ได้ช่วยความเชื่อในตรีเอกานุภาพ แต่แท้จริงแล้วกลับทำให้เห็นสิ่งที่ไม่ต้องการที่ว่า ความเชื่อในตรีเอกานุภาพมีความใกล้เคียงกับความเชื่อว่าพระเจ้าเป็นสามบุคคลที่แตกต่างกัน!

รากฐานความเชื่อในพระเจ้าสามองค์ที่แตกต่างกันของความเชื่อในตรีเอกานุภาพปรากฏอยู่ในหนังสือหลายเล่ม เช่น *ตรีเอกานุภาพที่สืมาเอ่ยถึง* ของ เจมส์ อาร์ ไวท์³⁷ ซึ่งเขียนรับรองโดย เจ ไอ แพ็คเกอร์, กลีสัน อาร์เคอร์, นอร์แมน ไกล์เลอร์ และ จอห์น แมคอาร์เธอร์³⁸ แสดงให้เห็นถึงการยอมรับในกลุ่มอืแวนเจลิคอล

ไวท์ให้คำนิยามของตรีเอกานุภาพที่เขาเรียกว่า “สั้น กระชับ และถูกต้อง” ว่า “ภายในตัวตนเดียวซึ่งก็คือพระเจ้านั้น มีสามองค์บุคคลที่เท่าเทียมกัน และดำรงอยู่

³⁵ *God in Three Persons: A Contemporary Interpretation of the Trinity*, p.11

³⁶ Basilides

³⁷ James R. White's *The Forgotten Trinity*

³⁸ J.I. Packer, Gleason Archer, Norman Geisler and John MacArthur

นิรันดร์ด้วยกัน คือพระบิดา พระบุตร และพระวิญญาณบริสุทธิ์” (หน้า 26) ตรงนี้ ไวท์แยกให้เห็นความแตกต่างระหว่าง “บุคคล” กับ “ตัวตน” โดยที่พระเจ้าเป็นสามองค์บุคคล แต่กระนั้นก็มีตัวตนเดียว ไวท์อธิบายเรื่องนี้ว่า

“เมื่อพูดถึงตรีเอกานุภาพ เราต้องตระหนักว่า เรากำลังพูดถึงหนึ่ง “อะไร” และสาม “ใคร” หนึ่ง “อะไร” ก็คือตัวตนหรือแก่นแท้ของพระเจ้า ส่วนสาม “ใคร” ก็คือ พระบิดา พระบุตร และพระวิญญาณ

คำกล่าวที่น่าตกใจนี้บอกเราว่า คำกล่าวอ้างของความเชื่อในตรีเอกานุภาพว่าเป็นความเชื่อในพระเจ้าองค์เดียวนั้นขึ้นอยู่กับแนวคิดของ “ตัวตนเดียว” หรือ “แก่นแท้เดียว” มากกว่าจะเป็น “บุคคลเดียว”³⁹ ตรงนี้เราจะเห็นอีกครั้งถึงการทำให้พระเจ้าของความเชื่อในตรีเอกานุภาพไม่ใช่บุคคล พระองค์ไม่ใช่บุคคลอีกต่อไป ความพยายามที่จะทำให้ความเชื่อในตรีเอกานุภาพมีความคล้ายคลึงกับความเชื่อในพระเจ้าองค์เดียวอยู่ข้างนั้น ไวท์จึงถูกบีบที่จะทำให้พระเจ้าเป็น “อะไรอย่างหนึ่ง” ไม่ใช่ “ใครคนหนึ่ง”⁴⁰ ซึ่งเป็นคำอธิบายที่หมิ่นประมาทพระเจ้า พระเจ้าของความเชื่อในตรีเอกานุภาพตามหลักก็คือ “สิ่ง” (“it” หรือ “มัน”) ไม่ใช่ “บุคคล” (“He” หรือ “พระองค์”)

ถ้าคุณใช้สิ่งนี้เพื่อหมายความว่า พระเจ้าในความเชื่อตรีเอกานุภาพไม่ใช่บุคคล คุณก็คิดถูกแล้ว เทอร์ทูลเลียนกล่าวว่า “พระเจ้าเป็นนามสำหรับแก่นสาร” (ดูที่ เจ เอ็น ดี เคลลี ใน *หลักคำสอนของคริสเตียนในยุคแรก* หน้า 114) เราได้อ้างคำพูดของซี เอส ลูอิส ผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพแล้วว่า “ศาสนศาสตร์คริสเตียนไม่เชื่อว่าพระเจ้าจะทรงเป็นบุคคล” (*ทัศนะของคริสเตียน* หน้า 79)⁴¹

³⁹ “one Being” or “one essence” rather than “one person”

⁴⁰ a what, not a who

⁴¹ C. S. Lewis; *Christian Reflections*, p.79

ความหมายของคำตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพ

ในหลักเหตุผลที่แปลกประหลาดของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ที่เพียงแค่ใช้ “เดียวกัน” ดังใน “แก่นแท้เดียวกัน” ก็ทำให้ความเชื่อในตรีเอกานุภาพมีคุณสมบัติพอที่จะเป็นความเชื่อในพระเจ้าเพียงองค์เดียว นี่คือสิ่งที่เราอาจเรียกว่า “ความเชื่อในพระเจ้าเพียงองค์เดียวโดยคำศัพท์” ที่คุณประกาศว่าหลักคำสอนหนึ่งเป็นความเชื่อในพระเจ้าองค์เดียวเพียงเพราะการยึดคำ เช่น “เดียว” ที่ฟังดูว่าเชื่อในพระเจ้าองค์เดียว และมีความน่าดึงดูดดูว่าเป็นความเชื่อที่ว่าพระเจ้านั้นมีเพียงองค์เดียว

ความยุ่งยากที่คงทนสำหรับบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพก็คือ ทั้งความเชื่อว่าพระเจ้าเป็นสามบุคคลที่แตกต่างกันและความเชื่อในตรีเอกานุภาพนั้น มีสามพระองค์ที่เป็นพระเจ้า “อย่างสมบูรณ์” นั่นคือ มีสามองค์บุคคลที่แต่ละองค์ก็เป็น “พระเจ้าอย่างสมบูรณ์และอย่างแท้จริง” สูตรนี้อย่างที่บอกนั้น เป็นความเชื่อที่ว่าพระเจ้าเป็นสามบุคคลที่แตกต่างกัน มากกว่าจะเป็นความเชื่อในพระเจ้าเพียงองค์เดียว ดังนั้นบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพจะต้องทำอะไรหรือ เพื่อจะให้ฟังดูเป็นความเชื่อในพระเจ้าเพียงองค์เดียว? พวกเขาแค่บอกว่า ทั้งสามพระองค์รวมกันแล้ว “เดียวกัน”!

ในหลักเหตุผลแปลกประหลาดของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ที่แนวความคิดเกี่ยวกับความเชื่อที่ว่าพระเจ้าเป็นสามบุคคลที่แตกต่างกันของ “สามองค์บุคคลซึ่งแต่ละพระองค์ต่างก็เป็นพระเจ้าอย่างสมบูรณ์” (จงสังเกตคำสำคัญว่า “อย่างสมบูรณ์”) ไม่ได้ทำให้ความเชื่อในตรีเอกานุภาพขาดคุณสมบัติจากการเป็นความเชื่อในพระเจ้าเพียงองค์เดียว นี่เป็นความพยายามที่จะมีทั้งสองทาง คือมีความเชื่อที่ว่าพระเจ้านั้นมีเพียงองค์เดียวและก็เชื่อว่าพระเจ้าเป็นสามบุคคลที่แตกต่างกัน มีพระเจ้าที่เป็นองค์เดียวและมีพระเจ้าที่เป็นสามพระองค์ มีพระเจ้าเพียงองค์เดียวและมีสามพระองค์ที่แต่ละพระองค์ก็เป็นพระเจ้าอย่างสมบูรณ์ ในการวิเคราะห์สุดท้ายนี้ หลักเหตุผลที่วุ่นวายมากของความเชื่อในตรีเอกานุภาพนี้เป็นผลที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในความพยายามที่จะพิสูจน์ ซึ่งบางครั้งก็ในทางคณิตศาสตร์ว่าสามเท่ากับหนึ่ง หรือ $1/3$ เท่ากับหนึ่ง

เจมส์ ไวท์กล่าวว่า “พระบิดาไม่ใช่ $1/3$ ของพระเจ้า, พระบุตรไม่ใช่ $1/3$ ของพระเจ้า, พระวิญญาณไม่ใช่ $1/3$ ของพระเจ้า แต่ละพระองค์ก็เป็นพระเจ้าอย่างสมบูรณ์ แต่ละพระองค์มีความเท่าเทียมกันและดำรงอยู่นิรันดร์ด้วยกัน” คำกล่าวนี้

มีปัญหาเพราะถ้าพระเจ้าเป็นสามองค์บุคคล ดังนั้นองค์หนึ่งองค์ใดก็เป็น “พระเจ้าอย่างสมบูรณ์” นั่นคือ เป็นพระเจ้าอย่างสมบูรณ์และอย่างแท้จริง ก็จะต้องมีทั้งสามพระองค์ในเวลาเดียวกัน มิฉะนั้นพระองค์ก็จะเป็นพระเจ้าที่ไม่สมบูรณ์ (เว้นแต่เราจะเปลี่ยนความหมายของ “พระเจ้า” โดยใช้คำพูดกำกวมที่ให้ความหมายสองด้าน ทำให้ผู้ฟังเข้าใจผิด)

ปัญหายิ่งลึกกว่านั้นอีก เพราะถ้าพระเยซูไม่ได้เป็นทั้งสามองค์ในเวลาเดียวกัน พระองค์ก็จะไม่ใช่พระเจ้าเลย เพราะว่าพระเจ้าจะต้องดำรงอยู่เป็นสามพระองค์เสมอ ไม่เช่นนั้นแล้วเรากำลังเปลี่ยน “ความเชื่อว่าพระเจ้ามีเพียงองค์เดียว” ของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ให้ตกอยู่ในข่ายของความเชื่อว่าพระเจ้าทรงเป็นสามบุคคลที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน เราต้องจำไว้ว่าหนึ่งในสองหลักการสำคัญของความเชื่อในตรีเอกานุภาพก็คือ พระเจ้าจะไม่ใช่พระเจ้าเลย เว้นแต่พระองค์จะทรงเป็นทั้งสามพระองค์ในเวลาเดียวกัน (บาร์ธ)

ไวท์ปฏิเสธความคิดที่ว่าพระเยซูทรงเป็นหนึ่งในสามของพระเจ้า แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่า พระเยซูทรงเป็นหนึ่งในสามของตรีเอกานุภาพในความหมายของการเป็นหนึ่งในสามองค์บุคคลของตรีเอกานุภาพ ซึ่งบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพถือว่าเท่าเทียมกับพระเจ้า

คำกล่าวของไวท์ว่า ทั้งสามองค์ต่างก็เป็น “พระเจ้าอย่างสมบูรณ์” นั้นเป็นการยืนยันที่ไม่มีข้อสนับสนุนของความเชื่อว่าพระเจ้าเป็นสามบุคคลที่แตกต่างกันขนานแท้และดั้งเดิม แต่บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพก็ปฏิเสธว่า หลักคำสอนของพวกเขาเป็นความเชื่อว่าพระเจ้าเป็นสามบุคคลที่แตกต่างกัน และพวกเขาทำเช่นนั้นโดยยืนยันกรานว่า พระเจ้าจะไม่ใช่พระเจ้าโดยมีพระบิดาแต่เพียงลำพัง หรือมีพระบุตรแต่เพียงลำพัง หรือมีพระวิญญาณแต่เพียงลำพัง แต่โดยมีทั้งสามพระองค์รวมกัน นี่เป็นหนึ่งในสองหลักการพื้นฐานของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ (บาร์ธ) และระบุไว้ในคำพูดต่อไปนี้ของมิลลาร์ด เอริกสัน⁴² ผู้แทนที่มีชื่อเสียงของความเชื่อในตรีเอกานุภาพว่า

พระเจ้าจะไม่สามารถดำรงอยู่เพียงแค่พระบิดา หรือเพียงแค่พระบุตร หรือเพียงแค่พระวิญญาณบริสุทธิ์ หรือพระองค์จะสามารถดำรงอยู่เพียงแค่พระบิดากับพระบุตร

⁴² Erickson

หรือเพียงแค่พระบิดากับพระวิญญาณ หรือเพียงแค่พระบุตรกับพระวิญญาณ โดยไม่มีพระองค์ที่สามของพระองค์เหล่านี้ในกรณีดังกล่าว นอกจากนี้ก็ไม่มีพระองค์ใดจากสามพระองค์ จะสามารถดำรงอยู่ได้โดยไม่ได้เป็นส่วนของตรีเอกานุภาพ... ไม่มีพระองค์หนึ่งพระองค์ใดจะมีพลังชีวิตภายในตัวเองเพียงลำพัง แต่ละพระองค์จะสามารถดำรงอยู่ได้ก็ต่อเมื่อเป็นส่วนของพระเจ้าที่ประกอบด้วยสามองค์เท่านั้น (พระเจ้าในสามองค์บุคคล, หน้า 264)⁴³

เอริกสันเจอกับความยุ่งยากมากมาย ในความพยายามของเขาที่จะปกป้องความไม่สมเหตุสมผลและความไม่สอดคล้องกัน คำกล่าวของเขาที่ว่า “ไม่มีพระองค์หนึ่งพระองค์ใดมีพลังชีวิตภายในตัวเองโดยลำพัง” เป็นวิธีอธิบายที่น่าตกใจที่สุดถึงผู้ที่ควรจะเป็นพระเจ้า ในกรณีของพระบิดานั้น คำกล่าวของเอริกสันยังขัดแย้งกับยอห์น 5:26 ที่พระเยซูตรัสว่า “พระบิดาทรงมีชีวิตในพระองค์เอง”

คำกล่าวของเอริกสันก็น่าตกใจพอ ๆ กันว่า “ไม่มีพระองค์ใดจากสามพระองค์นี้ จะสามารถดำรงอยู่ได้โดยไม่ได้เป็นส่วนของตรีเอกานุภาพ” เอริกสันไม่ได้แค่บอกว่าพระเจ้าทรงดำรงอยู่ในสามพระองค์ แต่ว่าแต่ละพระองค์ไม่มีพลังอำนาจในการดำรงอยู่นอกกรอบของตรีเอกานุภาพ! คำกล่าวของเอริกสันอาจจูงใจให้เป็นวิธีหลีกเลี่ยงจากการเป็นความเชื่อในพระเจ้าสามบุคคลที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน

คำกล่าวของเอริกสันว่า “ไม่มีพระองค์ใดจากสามพระองค์นี้จะสามารถดำรงอยู่ได้โดยไม่ได้เป็นส่วนของตรีเอกานุภาพ” ได้ทำลายความหมายของการเป็นพระเจ้าอย่างมีผล เพราะถ้าพระเยซู (หรือพระบิดา หรือพระวิญญาณ) เป็นพระเจ้าอย่างสมบูรณ์ละก็ การดำรงอยู่ของพระองค์ก็จะไม่ขึ้นอยู่กับใครหรือสิ่งใด เพราะพระเจ้า “ทรงเป็น” พระเจ้าผู้ทรงดำรงเป็นนิรันดร์ทรงเป็น “เราเป็นผู้ที่เราเป็น” หรือ “เราจะเป็นผู้ที่เราจะเป็น”⁴⁴ ไม่มีสิ่งใดจะสามารถจำกัด หรือกำหนด หรือจำกัดขอบเขตการดำรงอยู่ของพระเจ้าได้ แต่ในความเชื่อในตรีเอกานุภาพนั้น ความเป็นจริงในการดำรงอยู่สูงสุดนั้นไม่ใช่พระเจ้าพระบิดา ทั้ง ๆ ที่พระองค์ทรงเป็นพระเจ้าอย่างสมบูรณ์ และทั้ง ๆ ที่พระองค์ทรงเป็นผู้ให้พระบุตรได้บังเกิดมา และผู้ที่พระวิญญาณได้กระทำการจากพระองค์ ในทางตรงกันข้ามแล้ว ความเป็นจริงในการดำรงอยู่

⁴³ God in Three Persons, p.264

⁴⁴ ฉบับอมตธรรมร่วมสมัย

สูงสุดในความเชื่อตรีเอกานุภาพ เป็นกรอบของพระเจ้าสามพระองค์ที่ดำรงนิรันดร์ที่กำหนดการดำรงอยู่ของสามองค์บุคคล ซึ่งไม่มีพระองค์ใดจะสามารถดำรงอยู่นอกตรีเอกานุภาพได้ (เอริกสัน) พูดอีกอย่างก็คือ กรอบของตรีเอกภาพคือสิ่งที่ประกอบขึ้นเป็นพระเจ้าจริง นั่นเป็นเหตุที่บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพกล่าวว่าพระเจ้าไม่ใช่ “บุคคล” หนึ่ง แต่เป็น “สิ่ง” หนึ่ง⁴⁵

คำกล่าวของเอริกสันที่ว่า “พระเจ้าไม่สามารถจะดำรงอยู่ได้เพียงแค่เป็นพระบิดา หรือเพียงแค่เป็นพระบุตร หรือเพียงแค่เป็นพระวิญญาณบริสุทธิ์” นั้นขัดแย้งกับหลักการของความเชื่อในตรีเอกานุภาพที่กล่าวว่า พระบิดาทรงเป็นพระเจ้าอย่างสมบูรณ์ พระบุตรทรงเป็นพระเจ้าอย่างสมบูรณ์ และพระวิญญาณบริสุทธิ์ทรงเป็นพระเจ้าอย่างสมบูรณ์

ความจริงแล้ว คำสอนที่ไม่ตรงตามพระคัมภีร์ของความเชื่อแบบซาเบลเลียนิสซึมหรือความเชื่อแบบโมดาลิสซึม⁴⁶ (ซึ่งกล่าวว่าในประวัติศาสตร์แห่งความรอด พระเจ้าองค์เดียวนี้ถูกสำแดงในสามสถานะคือ พระบิดา พระบุตร และพระวิญญาณ) นั้นมีเหตุผลมากกว่าความเชื่อในตรีเอกานุภาพ นั่นเป็นเพราะความเชื่อแบบโมดาลิสซึมนั้นไม่มีความขัดแย้งในตัวเองเช่นเดียวกับความเชื่อว่าพระเจ้าเป็นสามบุคคลที่แตกต่างกัน ถ้าความเชื่อในตรีเอกานุภาพจะมีความสมเหตุสมผลและสอดคล้องในตัวเอง มันจะสามารถเป็นได้ก็เมื่อเป็นเหมือนความเชื่อแบบโมดาลิสซึม หรือความเชื่อว่าพระเจ้าเป็นสามบุคคลที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ซึ่งทั้งสองความเชื่อนี้ไม่ได้ตรงตามพระคัมภีร์เหมือนกันกับความเชื่อในตรีเอกานุภาพ

ความเชื่อว่าพระเจ้าเป็นสามพระองค์ที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นกรณีพิเศษของความเชื่อในพระเจ้าหลาย องค์ ที่คาดว่าน่าจะรับเอามาจากภาษาของความเชื่อในพระเจ้าหลาย องค์ เราคงคาดหวังว่าสิ่งนี้จะป็นความจริงพอ ๆ กับกับความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ไม่ต้องสงสัยเลยว่าศาสนาฮินดูที่มีชื่อเสียงในการนับถือพระเจ้าหลาย องค์ บางครั้งจะพูดถึง “เนื้อแท้ของพระเจ้า” หรือ “แก่นแท้ของพระเจ้า”⁴⁷ ซึ่งเป็น

⁴⁵ God is not a “person” but a “what”

⁴⁶ Sabellianism or modalism มีความเชื่อว่าพระเจ้ามีองค์เดียวและไม่ได้เป็นสามบุคคลที่แตกต่างกันแต่อยู่ในรูปของบทบาทหรือสถานะที่แตกต่างกัน (ผู้แปล)

⁴⁷ เคลาส์ คอลสตีเมเออร์, *สารานุกรมฉบับย่อของศาสนาฮินดู*, หน้า 124; *สำรวจศาสนาฮินดู*, หน้า 487; สตีเวน โรเซน, *สาระสำคัญของศาสนาฮินดู*, หน้า 193; ศรี สวามี คิวงันดา, *เรื่องเกี่ยวกับศาสนาฮินดู*, หน้า 143

ข้อเท็จจริงที่เผยต่อไปถึงความเกี่ยวข้องของความเชื่อในตรีเอกานุภาพกับความเชื่อในพระเจ้าหลาย ๆ องค์

คำ “แก่นแท้ของพระเจ้า” ของความเชื่อในตรีเอกานุภาพยังใช้ในตำนานเทพเจ้ากรีกที่เกี่ยวกับการเชื่อในพระเจ้าหลาย ๆ องค์⁴⁸ และในความเชื่อแบบนอสติก⁴⁹ แต่ก็ไม่ได้มีอยู่ในพระคัมภีร์ภาษาฮีบรูและภาษากรีก!

⁴⁸ ริชาร์ด คาลด์เวลล์, *บ่อเกิดของพระเจ้าต่าง ๆ*, อ็อกซ์ฟอร์ด, หน้า 137

⁴⁹ ซอง-มาร์ค นาร์บอนน์, *โพลตินัสในการโต้กลับหลักคำสอนของผู้เชื่อแบบนอสติก*, หน้า 39; ฌอน มาร์ติน, *ผู้เชื่อแบบนอสติก*, หน้า 38

บทที่ 14

ความล้าลึกตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพ กับความล้าลึกตามพระคัมภีร์

ความจริงที่เห็นได้ชัดก็คือว่า ผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพทั้งหลาย ดังเช่น เอริกสัน กำลังพยายามจะทำภารกิจที่เป็นไปไม่ได้ในการอธิบายความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ซึ่งเป็นหลักคำสอนที่ไม่เคยมีการอธิบายได้อย่างสอดคล้องกันมาสองพันปี นั่นคือ เหตุผลว่าทำไมความเชื่อในตรีเอกานุภาพจึงถูกกล่าวว่าเป็น “ความล้าลึกที่เกินความเข้าใจของมนุษย์” (เจมส์ ไวท์, *ตรีเอกานุภาพที่ลืมเลือน*, หน้า 173)¹

โรเจอร์ โอลเซน และคริสโตเฟอร์ ฮอลล์ กล่าวว่า “ตามที่ออกัสตินบิดาของ คริสตจักรบอกไว้ว่า ใครก็ตามที่ปฏิเสธตรีเอกานุภาพ จะตกอยู่ในอันตรายที่จะ สูญเสียความรอดของเขา แต่ใครก็ตามที่พยายามจะเข้าใจตรีเอกานุภาพ จะตกอยู่ใน อันตรายที่จะเสียสติของเขา”²

ความเชื่อในตรีเอกานุภาพยังคงเป็นความล้าลึกอยู่ในศตวรรษที่ 21 เพราะ บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพยังคงไม่สามารถจะอธิบายให้สอดคล้องกันได้ว่า ทั้ง สามองค์บุคคล ซึ่งแต่ละพระองค์ก็เป็น “พระเจ้าอย่างสมบูรณ์และอย่างแท้จริง” นั้น จะเป็นพระเจ้าเพียงองค์เดียวร่วมกันได้อย่างไร สิ่งนี้อธิบายถึงการหลบเลี่ยงให้เป็น “ความล้าลึก” แม้จะด้วยความคิดที่หลักแหลมอย่างของออกัสตินก็ตาม

¹ James White, *The Forgotten Trinity*, p.173

² โรเจอร์ อี โอลเซน และคริสโตเฟอร์ เอ ฮอลล์, *ตรีเอกานุภาพ*, ดับบลิวเอ็ม บี เอียร์ดแมนส์, แกรนด์ แรปิดส์ และ เคมบริดจ์, 2002, หน้า 1 ในผลงานที่สมบูรณ์ของออกัสตินในไอแพดของผม, “ความล้าลึก” ถูกกล่าวถึง หลายครั้งเกี่ยวกับตรีเอกานุภาพและการจุติมาเกิด

เป็นเวลากว่าสิบหกศตวรรษที่คริสตจักรได้ใช้คำ*ลัทธิ* เพื่ออธิบายถึงความไม่สามารถจะเข้าใจในหลักคำสอนตรีเอกานุภาพได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ เช่น พระเจ้าองค์เดียวสามารถดำรงอยู่ในสามบุคคลได้อย่างไร หรือสถานะที่เป็นพระเจ้าของพระคริสต์เกี่ยวข้องกับสถานะที่เป็นมนุษย์ของพระองค์อย่างไร ความคิดเหล่านี้ขัดกับหลักเหตุผลและความเข้าใจ ดังนั้นวิธีแก้ก็คือให้ปัญหาเหล่านั้นอยู่ในวงเวียนของความลัทธิ ที่ไม่สามารถจะรู้ได้ ที่ยากจะหยั่งถึง

มีบางคนวิพากษ์วิจารณ์ถึงการอาศัยความลัทธิของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ การค้นหาในกุญแจจะแสดงให้เห็นว่าบางคนมองการใช้ความลัทธิว่าเป็น “การทิ้งความรับผิดชอบ” เพื่อหลีกเลี่ยงคำถามที่ยาก ๆ ภายใต้การปกปิดด้วยความลัทธิ ผมคิดว่า “การทิ้งความรับผิดชอบ” เป็นคำที่รุนแรงเกินไปเพราะมันทำให้เห็นถึงทัศนคติที่ไม่คิดและไม่สนใจใยดี ในความเป็นจริงแล้ว การอาศัยความลัธินั้นมักจะมาพร้อมกับทัศนะเชิงลัทธิทางศาสนศาสตร์ ในฐานะที่เป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพมาสองทศวรรษนั้น ผมเห็นใจกับความพยายามของผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพในการทำความเข้าใจ “สิ่งที่ลึกลับและปิดซ่อนไว้” ของพระเจ้า (เปรียบเทียบกับดาเนียล 2:22) แม้ว่าตัวผมเองจะไม่เคยใช้*ความลัทธิ*เพื่ออธิบายความไม่สามารถจะเข้าใจได้ของความเชื่อในตรีเอกานุภาพก็ตาม

บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพให้ตรีเอกานุภาพอยู่ในวงเวียนของความลัทธิ อยู่ในโลกของสิ่งที่ไม่สามารถจะรู้ได้และยากจะหยั่งถึง แต่ความหมายของ “ความลัทธิ” นี้ไม่ตรงตามพระคัมภีร์ ความลัทธิที่กล่าวในพระคัมภีร์ ไม่ใช่สิ่งที่ไม่มีเหตุผลหรือสิ่งที่เกินความเข้าใจของมนุษย์ แต่เป็นสิ่งที่ไม่สามารถอธิบายได้ก็เพียงเพราะเราขาดข้อมูลหรือการเปิดเผยที่สำคัญบางอย่าง ความหมายนี้มักจะเป็นจริงแม้ในการใช้ของทางโลก เช่น ความลัทธิ หรือความลึกลับของการสร้างพีระมิด หรือความลึกลับที่ถูกสืบสวนสอบสวนโดยเชอร์ล็อก โฮล์มส์³ แต่เมื่อเขาไขปัญหาได้ มันก็ไม่ใช่สิ่งที่เข้าใจไม่ได้อีกต่อไป แต่เป็นสิ่งที่ “อ้อ!” เข้าใจได้

เราต้องจำไว้ว่า “ข้อความลัทธิแห่งแผ่นดินของพระเจ้า” ซึ่งปิดบังไว้ในอุปมาต่างๆ ของพระเยซูนั้น สามารถถูกเปิดเผยให้รู้ได้ง่าย ๆ ด้วยการอธิบายความหมายของอุปมาต่างๆ นั้น (มาระโก 4:11) จากนั้นก็เข้าใจได้แม้แต่กับชาวประมง

³ Sherlock Holmes เป็นนักสืบในนิยายสืบสวนสอบสวนเขียนโดยเชอร์อาเธอร์ โดแนน ดอยล์ ในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 (ผู้แปล)

ในทำนองเดียวกัน เปาโลกล่าวว่าเราจะเข้าใจความลึกลับ *ได้กระจ่างชัด* เมื่อพระเจ้าทรงเปิดเผยสิ่งนั้นกับเรา “ทรงให้ทุกคนเห็นว่า อะไรคือแผนงานของความลึกลับที่พระเจ้าทรงปิดบังไว้ตลอดหลายยุคที่ผ่านมา” (เอเฟซัส 3:9) เปาโลปรารถนาจะ “ประกาศข้อลึกลับของพระคริสต์” ที่ไม่ใช่ว่าจะไม่สามารถเข้าใจได้ แต่ “เพื่อข้าพเจ้าจะได้ประกาศเรื่องราวอย่างแจ่มชัดตามที่ควร”⁴ (โคโลสี 4:3-4) ซึ่งเป็นคำกล่าวที่ไม่สามารถจะเป็นจริงได้กับความลึกลับของความเชื่อในตรีเอกานุภาพเกี่ยวกับพระคริสต์

ในความเชื่อตรีเอกานุภาพนั้น ความลึกลับก็ยังคงเป็นความลึกลับแม้หลังจากได้รับคำอธิบายแล้วก็ตาม! แต่ในพระคัมภีร์ไม่ได้เป็นเช่นนั้น พจนานุกรมพระคัมภีร์ต่อไปนี้ให้ความเข้าใจที่ถูกต้องเมื่อกล่าวว่า ความลึกลับไม่ใช่สิ่งที่ “ไม่สามารถพบคำตอบ” แต่เป็นสิ่งที่ “เมื่อถูกเปิดเผยก็เป็นที่ยู้งานและเข้าใจได้ ไม่เป็นความลึกลับอีกต่อไป”

แต่ในขณะที่ “ความลึกลับ” อาจหมายถึง และในการใช้ในปัจจุบันมักจะหมายถึง ความลับที่หาคำตอบไม่ได้ นี่ไม่ใช่ความหมายของคำ *mystērion* ในภาษากรีกดั้งเดิมและภาษากรีกในพระคัมภีร์ ในพระคัมภีร์ใหม่ *mystērion* จะมีความหมายว่า ความลับซึ่งกำลังจะเปิดเผยหรือได้ถูกเปิดเผย ซึ่งยังอยู่ในวิถีของพระเจ้าในการทำบางสิ่ง และพระเจ้าจะต้องเปิดเผยให้มนุษย์ได้รู้ทางพระวิญญาณของพระองค์ ดังนั้นคำนี้จึงใกล้เคียงมากกับคำ *apokalypsis* ในพระคัมภีร์ใหม่ที่หมายถึง “การเปิดเผย” (revelation) *Mystērion* เป็นความลับที่ชั่วคราว ซึ่งเมื่อถูกเปิดเผยให้รู้และเข้าใจ มันก็จะไม่เป็นความลับอีกต่อไป (*พจนานุกรมนิวไบเบิล*,⁵ พิมพ์ครั้งที่ 3, “ความลึกลับ”)

ความลึกลับตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพ กับความลึกลับในดาเนียล

สิ่งที่เป็นความจริงเกี่ยวกับความลึกลับในพระคัมภีร์ใหม่ ซึ่งจะเข้าใจได้เมื่อมีการอธิบายนั้นก็เป็นความจริงในพระคัมภีร์เดิมด้วย

⁴ ฉบับอมตธรรมร่วมสมัย

⁵ *New Bible Dictionary*

ในดาเนียลบทที่ 2 กษัตริย์เนบูคัดเนสซาร์เป็นทุกข์กับสิ่งที่ฝันที่เรียกโดยรวมว่า “ความฝัน” พระองค์จึงทรงเรียกพวกโหร นักวิทย์าคมและผู้มีเวทมนตร์คาถา ให้มาบอกพระองค์เรื่องความฝัน พวกเขาไม่สามารถบอกความฝันให้กับพระองค์ได้ พวกเขาจึงพูดว่า “ขอพระราชาทรงเล่าพระสุบินแก่บรรดาผู้รับใช้ของพระองค์ และเหล่าข้าพระบาทจะถวายคำแก้พระสุบิน” (ข้อ 7)

เนบูคัดเนสซาร์มองเห็นข้ออ้างของพวกเขา และได้ทรงตัดสินที่จะให้พวกเขาตายหรือจะให้รางวัลพวกเขา ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับว่าพวกเขาจะสามารถบอกเรื่องความฝัน และแก้ความฝันให้กับพระองค์ได้หรือไม่ พวกเขาทูลตอบว่า ไม่มีใครจะเปิดเผยความฝันให้รู้ได้ “นอกจากบรรดาพระผู้ไม่ได้อยู่กับมนุษย์” (ข้อ 11) กษัตริย์จึงกริ้ว และมีรับสั่งให้ประหารพวกนักปราชญ์ทั้งหมดในราชอาณาจักรของพระองค์รวมทั้งดาเนียลและเพื่อน ๆ ของเขาด้วย

ดาเนียลและเพื่อน ๆ ได้อธิษฐานขอความช่วยเหลือจากพระเจ้า คำอธิษฐานของพวกเขาได้รับคำตอบเมื่อ “คืนนั้นพระเจ้าทรงเปิดเผยความลี้ลับนี้แก่ดาเนียลในนิมิต” (ข้อ 19) แล้วดาเนียลก็สรรเสริญพระเจ้า โดยกล่าวว่า “พระองค์ทรงเปิดเผยสิ่งที่ลี้ลับและปิดซ่อนไว้” (ข้อ 22) และ “พระองค์ได้ทรงเปิดเผยความลี้ลับของกษัตริย์แก่ข้าพระองค์” (ข้อ 23)

จากนั้นเนบูคัดเนสซาร์ก็เรียกดาเนียลมาและถามเขาว่า “เจ้าสามารถบอกสิ่งที่เราฝันและแก้ฝันให้ได้หรือไม่?” (ข้อ 26) ดาเนียลทูลพระองค์ว่า เขาไม่สามารถทำได้ “แต่มีพระเจ้าองค์หนึ่งในฟ้าสวรรค์ผู้ทรงเปิดเผยสิ่งลี้ลับ และพระองค์ได้ทรงสำแดงให้กษัตริย์เนบูคัดเนสซาร์รู้ถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในยุคสุดท้าย” (ข้อ 28) ดาเนียลอธิบายว่าพระเจ้าเป็น “ผู้เปิดเผยความลี้ลับ” (ข้อ 29) และว่า “ความลี้ลับนี้ได้ถูกเปิดเผยแก่ข้าพระบาทแล้ว” (ข้อ 30)

จากนั้นดาเนียลก็ได้บรรยายถึงรูปปั้นขนาดใหญ่ที่ประกอบด้วยทองคำ เงิน ทองสัมฤทธิ์ เหล็กและดิน โดยที่ทาสวนประกอบนี้ถูกก้อนหินกระแทกแตกเป็นชิ้น ๆ ซึ่งจะกลายเป็นภูเขาหินและเต็มแผ่นดิน “นี่คือความฝัน บัดนี้เราจะขอลูกคำแก้ฝันให้กษัตริย์ทรงทราบ” (ข้อ 36)

จากนั้นดาเนียลได้กล่าวถึงราชอาณาจักรต่าง ๆ ของโลกที่กำลังจะปรากฏขึ้น ซึ่งจะถูกล้มล้างโดยราชอาณาจักรที่ตั้งมั่นเป็นนิรันดร์ เขาจบคำแก้ฝันของเขาด้วยถ้อยคำ

ต่อไปนี้นำ “พระเจ้าผู้ยิ่งใหญ่ได้ทรงให้พระราชารู้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นในอนาคต ความฝันนั้นเป็นจริง และคำแก้เผ็ดก็แน่นอน” (ข้อ 45)

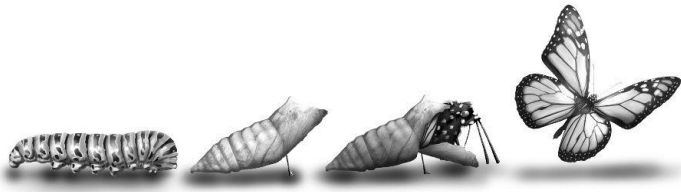
แล้วกษัตริย์ก็ทรงก้มลงกราบคำนับดาเนียลและยอมรับว่า “แท้จริงแล้ว พระเจ้าของท่านทรงเป็นพระเจ้าเหนือพระทั้งหลาย ทรงเป็นองค์เจ้านายเหนือกษัตริย์ทั้งปวง และทรงเป็นผู้เปิดเผยความล้าลึก เพราะท่านสามารถเปิดเผยความล้าลึกนี้ได้” (ข้อ 47)

ดังนั้นในหนังสือดาเนียลจึงมีความล้าลึกที่เข้าใจได้ ซึ่งไม่เหมือนกับความล้าลึกของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ จงสังเกตจำนวนที่มีมากกว่าของคำว่า “เปิดเผย” และ “บอก” และ “รู้ถึง” และ “เข้าใจ” ในดาเนียลบทที่ 2 ซึ่งตรงข้ามกับ “ไม่รู้ได้” และ “เกินความเข้าใจของมนุษย์” ในความเชื่อในตรีเอกานุภาพ

จนถึงทุกวันนี้ บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพก็ยังไม่สามารถอธิบายเรื่องตรีเอกานุภาพให้สอดคล้องกันได้ แม้ว่าจะมีวาทกรรมทางศาสนศาสตร์มายาวนานถึงสิบหกศตวรรษก็ตาม และจะไม่มีการอธิบายในปีต่อไปข้างหน้า เพราะความล้าลึกของความเชื่อในตรีเอกานุภาพนั้นไม่สามารถเข้าใจได้ในตัวเอง การถกเถียงเรื่องสภาวะเกี่ยวกับตรีเอกานุภาพก็ยังคงเป็นปัญหาที่แก้ไม่ได้มาจนถึงทุกวันนี้ โดยที่บรรดานักศาสนศาสตร์สมัยใหม่ก็ไม่เห็นด้วยกัน (เปรียบเทียบงานของไมเคิล แอล เคียอวาโน⁶ ที่ระบุไว้ในบรรณานุกรม)

ความล้าลึกในพระคัมภีร์นั้นไม่สามารถจะเข้ากันได้กับความล้าลึกของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ความชัดเจนกับความคลุมเครือ เหมือนเช่นกลางวันกับกลางคืนที่จะอยู่ตรงข้ามกันคนละขั้ว

⁶ Michael L. Chiavone's work

ความคิดเห็นส่งท้าย

คำว่า “ความเท่าเทียมกัน” ซึ่งเป็นพื้นฐานของหลักคำสอนในตรีเอกานุภาพ
เป็นการปฏิเสธคุณลักษณะที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของพระเจ้า นั่นก็คือ
อำนาจสูงสุดแต่เพียงผู้เดียวและไม่ร่วมกับใคร

อำนาจสูงสุดแต่เพียงผู้เดียวและไม่มีใครเทียบได้
เป็นคุณลักษณะที่ยิ่งใหญ่และเฉพาะตัวของพระองค์
เพราะนี่เป็นสิ่งที่กำหนดใครบางคนว่าเป็นพระเจ้า
โดยคำนิยามแล้ว พระเจ้าจะไม่มีผู้ที่เสมอกัน
หรือเทียบเท่ากัน หรือเท่าเทียมกัน

“ข้าแต่พระยาห์เวห์ ราชอาณาจักรเป็นของพระองค์
และพระองค์ทรงเป็นที่ยกย่อง เป็นจอมของสิ่งสารพัด”

(1 พงศาวดาร 29:11)

“เพราะพระยาห์เวห์ทรงเป็นพระเจ้าใหญ่ยิ่ง
และทรงเป็นกษัตริย์ใหญ่ยิ่งเหนือพระทั้งหลาย”

(สดุดี 95:3)

ขอพระยาห์เวห์ พระเจ้าและพระบิดาของเรา ผู้เปี่ยมด้วยความรัก
และพระเยซูคริสต์พระบุตรของพระองค์ ได้รับการยกย่องในใจของเรา
และในชีวิตของเราตลอดไปเป็นนิรันดร์ อาเมน

บรรณานุกรม

- Bauer, Walter and Danker, F.W. (eds.), *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*, 3rd edition, The University of Chicago Press, Chicago and London, 2000.
- Bowman, Robert M., *Jehovah's Witnesses, Jesus Christ, and the Gospel of John*, Baker Book House, Grand Rapids, Michigan, 1989.
- Bromiley, Geoffrey W., *The International Standard Bible Encyclopedia*, revised edition, William B. Eerdmans, Grand Rapids, 1986.
- Brown, Colin (ed.), *New International Dictionary of New Testament Theology*, Zondervan, Grand Rapids, 1986.
- Raymond E. Brown, *The Gospel According to John (XIII–XXI)*, 1974, 2008, Yale University Press, New Haven and London.
- Buzzard, Sir Anthony, *Jesus Was Not a Trinitarian: A Call to Return to the Creed of Jesus*, Restoration Fellowship, Morrow, Georgia, 2007.
- Calvin, John, *Calvin's Commentaries*, Baker Books, Grand Rapids, 2009.
- Chang, Eric H.H., *Becoming a New Person: What the Bible Teaches About Regeneration, Renewal, and Christ-Likeness*, 2 volumes, Kindle Direct Publishing, USA, 2004, 2020, ISBN 978-1697283877 (Vol.1) and ISBN 978-1697291520 (Vol.2).
- Chang, Eric H.H., *How I Have Come to Know the Living God*, Kindle Direct Publishing, USA, 2000, 2007, 2017, ISBN 978-1534995772.
- Chang, Eric H.H., *The Only Perfect Man: The Glory of God in the Face of Jesus Christ*, 2nd Edition, Kindle Direct Publishing, USA, 2014, 2017, ISBN 978-1532898273.
- Chang, Eric H.H., *The Only True God: A Study of Biblical Monotheism*, Kindle Direct Publishing, USA, 2009, 2017, ISBN 978-1532898204.
- Chang, Eric H.H., *Totally Committed: The Importance of Commitment in Biblical Teaching*, revised edition, Kindle Direct Publishing, USA, 2001, 2015, 2021, ISBN 978-1515071686.
- Chiavone, Michael L., *The One God: A Critically Developed Evangelical Doctrine of Trinitarian Unity*, Wipf and Stock, Oregon, 2009
- Comfort, Philip W., *The New Greek-English Interlinear New Testament*, Tyndale House Publishers, Wheaton, Illinois, 1990.

- Comfort, Philip W. , *A Commentary on the Manuscripts and Text of the New Testament*, Kregel Publications, Grand Rapids, 2015.
- Constable, Thomas, *Dr. Constable's Expository Notes*, 2010 Edition.
- Darton, Michael (ed.), *Modern Concordance to the New Testament*, Doubleday & Company, New York, 1976.
- Douglas, J.D., *New Bible Dictionary*, 3rd edition, InterVarsity Press, Leicester, England, 1996.
- Dunn, James D. G., *Did the First Christians Worship Jesus? The New Testament Evidence*, Westminster John Knox Press, Louisville, 2010.
- Ehrman, Bart D., *The Orthodox Corruption of Scripture: The Effect of Early Christological Controversies on the Text of the New Testament*, revised ed. , 2011, Oxford University Press, Oxford and New York.
- Erickson, Millard J., *God in Three Persons: A Contemporary Interpretation of the Trinity*, Baker Books, Grand Rapids, 1995.
- González, Justo L. , *The Story of Christianity: The Early Church to the Present Day*, Prince Press (Hendrickson Publishers), Peabody, Massachusetts, 1984.
- Greenlee, J. Harold, *The Text of the New Testament: From Manuscript to Modern Edition*, Hendrickson, Peabody, Massachusetts, 2008.
- Hanson, R.P.C. , *The Search for the Christian Doctrine of God: The Arian Controversy 318-381*, Baker Academic, Grand Rapids, 2005.
- Harpur, Tom, *For Christ's Sake*, McClelland & Stewart, Toronto, 1993.
- Kamesar, Adam (ed.), *The Cambridge Companion to Philo*, Cambridge University Press, New York, 2009.
- Kelly, J. N. D. , *Early Christian Doctrines*, 2004 reprint of the 5th edition of 1978, Prince Press (Hendrickson Publishers), Peabody, Mass.
- Klostemaier, Klaus, *A Concise Encyclopedia of Hinduism*, Oneworld Publications, Oxford, England, 1998.
- Klostemaier, Klaus, *A Survey of Hinduism*, State University of New York Press, Albany, 2007.
- Lewis, C.S., *Christian Reflections*, Geoffrey Bles Ltd., London, 1967.
- Liddell, Henry G.; Scott, Robert; Jones, Henry Stuart, *A Greek-English Lexicon*, 9th ed. with supplement, Clarendon Press, Oxford, 1996.
- Lightfoot, Neil R., *How We Got the Bible*, 3rd edition, Baker Books, Grand Rapids, 2003.

- McGrath, James F., *The Only True God: Early Christian Monotheism in Its Jewish Context*, University of Illinois Press, Urbana and Chicago, 2009.
- McKenzie, John L., *Dictionary of the Bible*, Macmillan, New York, 1965.
- McQuilkin, Robertson, *Understanding and Applying the Bible*, revised edition, Moody Publishers, Chicago, 2009.
- Metzger, Bruce M., *A Textual Commentary on the Greek New Testament*, 2nd Edition, United Bible Societies, Stuttgart, 1997.
- Metzger, Bruce M., and Ehrman, Bart D., *The Text of the New Testament: Its Transmission, Corruption, and Restoration*, 4th edition, Oxford University Press, Oxford and New York, 2005.
- Olsen, Roger E., and Hall, Christopher A., *The Trinity*, Wm B. Eerdmans, Grand Rapids and Cambridge, 2002.
- Orr, James (ed.), *International Standard Bible Encyclopedia*, The Howard-Severance Company, Chicago, 1915.
- Osborne, Grant R. (ed.), *The IVP New Testament Commentary Series*, InterVarsity Press, Downers Grove, Illinois, and Leicester, 2010.
- Porter, Stanley E., and Pitts, Andrew W., *Fundamentals of New Testament Textual Criticism*, Wm. B. Eerdmans, Grand Rapids, 2015.
- Rienecker, Fritz and Cleon, Rogers, *Linguistic Key to the Greek New Testament*, Zondervan, Grand Rapids, Michigan, 1980.
- Rosen, Steven, *Essential Hinduism*, Praeger Publishers, Westport, Connecticut, 2006.
- Ryrie, Charles C., *Basic Theology*, Moody Press, 1999.
- Sivananda, Sri Swami, *All About Hinduism*, The Divine Life Society, Uttar Pradesh, India, 1997.
- Swinburne, Richard, *Was Jesus God?*, Oxford University Press, Oxford and New York, 2008.
- Thayer, Joseph Henry, *Thayer's Greek-English Lexicon of the New Testament*, reprint of the 4th edition, 1896, with Strong's numbers added, Hendrickson Publishers, Peabody, Massachusetts, 2012.
- Wallace, Daniel B. (ed.), *Revisiting the Corruption of the New Testament: Manuscript, Patristic, and Apocryphal Evidence*, Kregel Publications, Grand Rapids, 2011.
- Watchtower Bible and Tract Society, *New World Translation of the Holy Scriptures*, Watchtower Bible and Tract Society of New York, Inc., 2013.
- White, James R., *The Forgotten Trinity: Recovering the Heart of Christian Belief*, Baker, Grand Rapids, 1998.